

Ministerul Educației și Cercetării
Agenția Națională pentru Curriculum și Evaluare

Raport consolidat privind analiza rezultatelor examenului
național de bacalaureat

Coordonat:

Lilia Ivanov, director,
Agenția Națională pentru Curriculum și Evaluare
Ministerul Educației și Cercetării

Stanislav Ciubotaru, director adjunct
Agenția Națională pentru Curriculum și Evaluare
Ministerul Educației și Cercetării

Cuprins

Introducere	4
II. Examenul național de bacalaureat.....	6
II.1. Aria curriculară Matematica și Științe.....	6
II.1.1.a. Matematica (profil real).....	6
Recomandări privind dezvoltarea curriculumului la Matematică (profil real).....	11
II.1.1.b. Matematica (profil umanistic)	12
Recomandări privind dezvoltarea curriculumului la Matematică (profil umanistic)	16
II.1.2.a. Informatica (profil real)	18
Recomandări privind dezvoltarea curriculumului la Informatică (profil real).....	22
II.1.2.b. Informatica (profil umanistic)	24
Recomandări privind dezvoltarea curriculumului la Informatică (profil umanistic)	29
II.1.3.a. Fizica (profil real).....	30
II.1.3.b. Fizica (profil umanistic)	34
Recomandări privind dezvoltarea curriculumului la Fizică (profil real și profil umanistic).....	37
II.1.4.a. Chimia (profil real).....	39
II.1.4.b. Chimia (profil umanistic)	43
Recomandări privind dezvoltarea curriculumului la Chimie (profil real și profil umanistic).....	46
II.1.5.a. Biologia (profil real).....	48
Recomandări privind dezvoltarea curriculumului la Biologie (profil real).....	51
II.1.5.b. Biologia (profil umanistic)	52
Recomandări privind dezvoltarea curriculumului la Biologie (profil umanistic)	55
II.2. Aria curriculară Educație socioumanistică.....	56
II.2.1.a. Istoria românilor și universală (profil real).....	56
Recomandări privind dezvoltarea curriculumului la Istoria românilor și universală (profil real)	62
II.2.1.b. Istoria românilor și universală (profil umanistic)	63
Recomandări privind dezvoltarea curriculumului la Istoria românilor și universală	68
II.2.1.c. Istoria românilor și universală (profil arte).....	69
Recomandări privind dezvoltarea curriculumului la Istoria românilor și universală (profil arte)	73
II.2.2 Geografia.....	74
Recomandări privind dezvoltarea curriculumului la Geografie.....	79

II.3. Aria curriculară Limbă și comunicare.....	80
II.3.1.a. Limba și literatura română (profil real)	80
II.3.1.b. Limba și literatura română (profil umanistic)	85
Recomandări privind dezvoltarea curriculumului la Limba și literatura română	89
II.3.2.a. Limba și literatura rusă (profil real).....	91
Recomandări privind dezvoltarea curriculumului la Limba și literatura rusă (profil real)	94
II.3.2.b. Limba și literatura rusă (profil umanistic).....	95
Recomandări privind dezvoltarea curriculumului la Limba și literatura rusă (profil umanistic).....	99
II.3.3. Limba și literatura română (alolingvi).....	100
Recomandări privind dezvoltarea curriculumului la Limba și literatura română (alolingvi).....	103
II.3.4. Limba franceză	104
Recomandări privind dezvoltarea curriculumului la Limba franceză	107
II.3.5. Limba engleză	108
Recomandări privind dezvoltarea curriculumului la Limba engleză	112
II.3.6. Limba italiană.....	114
Recomandări privind dezvoltarea curriculumului la Limba italiană.....	118
II.3.7. Limba spaniolă	119
Recomandări privind dezvoltarea curriculumului la Limba spaniolă	123
II.3.8. Limba germană.....	124
Recomandări privind dezvoltarea curriculumului la Limba germană.....	128
II.3.9.a Limba și literatura bulgară (profil real)	129
II.3.9.b Limba și literatura bulgară (profil umanistic)	134
Recomandări privind dezvoltarea curriculumului la Limba și literatura bulgară	138
II.3.10.a Limba și literatura găgăuză (profil real)	139
II.3.10.b Limba și literatura găgăuză (profil umanistic)	143
Recomandări privind dezvoltarea curriculumului la Limba și literatura găgăuză	146
II.3.11.a Limba și literatura ucraineană (profil real)	148
II.3.11.b Limba și literatura ucraineană (profil umanistic)	152
Recomandări privind dezvoltarea curriculumului la Limba și literatura ucraineană	155
Constatări generale.....	156

Introducere

Examenele naționale de absolvire reprezintă nu doar un instrument de clasificare și certificare, ci un mecanism de evaluare a eficacității sistemului educațional. Simpla analiză a notelor medii și a ratei de promovare oferă o perspectivă insuficientă asupra sistemului. Analiza detaliată a rezultatelor, așa cum este prezentată în acest raport consolidat, transformă datele brute în informație strategică esențială pentru îmbunătățirea calității sistemului educațional.

Necesitatea unei astfel de analize detaliate derivă din trei factori interconectați:

- Evaluarea performanțelor elevilor: Înțelegerea nu doar a numărului de elevi care au reușit să promoveze, dar și a faptului ce anume au reușit sau unde nu au reușit.
- Validarea instrumentelor de evaluare: Asigurarea faptului că testele sunt corecte, fiabile și capabile să măsoare cu precizie competențele vizate.
- Baza pentru reforma curriculară: Identificarea punctelor forte și a punctelor slabe din curricula școlare.

Metodologia de analiză a rezultatelor examenelor naționale de absolvire consolidează datele agregate prin aplicarea unui cadru riguros care a vizat două direcții majore și interdependente de analiză: 1) Evaluarea calității testelor din perspectivă psihometrică; 2) Analiza gradului de realizare a curriculumului.

Evaluarea calității testelor din perspectivă psihometrică are ca obiectiv de bază evaluarea calității instrumentelor de măsură (teste de examen). Nu putem face concluzii argumentate despre performanța elevilor dacă testele nu sunt valide. Astfel, obiectivul principal este asigurarea validității și fidelității testelor, prin examinarea indicatorilor statistici precum:

- Indicele de dificultate al itemului, care exprimă gradul în care un item este ușor sau dificil pentru populația evaluată;
- Indicele de discriminare, care analizează măsura în care un item diferențiază între elevii cu performanțe înalte și cei cu performanțe scăzute;
- Coeficientul de consistență internă Alpha Cronbach, care evaluează măsura în care itemii dintr-un test corelează între ei, adică dacă măsoară, în mod consistent, același concept sau aceeași abilitate.

Analiza gradului de realizare a curriculumului transformă datele validate psihometric în informații didactice acționabile. Analiza urmărește să identifice lacunele sistemice prin evaluarea performanței pe:

- Niveluri Cognitive: oferă o imagine a performanței elevilor, identificând punctele forte și slabe pe diverse niveluri de complexitate intelectuală (*Recunoaștere și Înțelegere* (nivel de bază), *Aplicare* (nivel intermediar), *Integrare* (nivel superior));
- Domenii de Conținut: urmărește să determine în ce măsură elevii au însușit competențele și cunoștințele prevăzute în arii tematice distincte ale disciplinei. Această analiză permite identificarea domeniilor unde curriculumul este realizat corespunzător și a celor unde apar lacune semnificative;
- Competențe Specifice: abilitățile și capacitățile practice pe care elevii ar trebui să le dezvolte pe parcursul unui ciclu de studiu.

Prin îmbinarea acestor două direcții, raportul oferă o diagnoză complexă care leagă direct calitatea testelor de eficacitatea predării, fundamentând astfel deciziile de reformă curriculară.

Prezentul raport este fundamentat pe analiza rezultatelor obținute la examenele naționale de absolvire, sesiunea de bază 2025. Baza analizată cuprinde datele agregate de la examenul național de bacalaureat.

Pentru examenul național de bacalaureat, rezultatele vor fi prezentate per disciplină de examene, grupe pe următoarele arii curriculare:

- a) Matematică și Științe: Matematică (profil real, umanist), Informatica (profil real, umanist), Fizica (profil real, umanist), Chimia (profil real, umanist), Biologie (profil real, umanist);
- b) Educație socioumanistică: Istoria românilor și universală (profil real, umanist, arte), Geografie
- c) Limba și comunicare: Limba și literatura română (profil real, umanist), Limba și literatura română (alolingvi), Limba și literatura rusă (profil real, umanist), Limba engleză, Limba franceză, Limba germană, Limba spaniolă, Limba italiană, Limba și literatura bulgară (profil real, umanist), Limba și literatura ucraineană (profil umanist), Limba și literatura găgăuză (profil real, umanist);

Acest raport detaliat de analiză psihometrică și curriculară este destinat, în primul rând, factorilor de decizie la nivel național din sistemul de învățământ. Informațiile agregate și interpretate sunt esențiale pentru Ministerul Educației și Cercetării, oferind baza empirică necesară pentru formularea și ajustarea politicilor educaționale și a strategiilor de dezvoltare curriculară.

De asemenea, raportul se adresează specialiștilor în elaborarea de curriculum și evaluare din cadrul instituțiilor de profil. Aceștia pot utiliza datele pentru a optimiza procesul de creare a noului curriculum, asigurând o măsurare fidelă și validă a competențelor elevilor.

Nu în ultimul rând, rezultatele sunt relevante pentru cadrele didactice și organele locale de specialitate. Raportul furnizează o hartă clară a lacunelor sistemice pe domenii de conținut și niveluri cognitive, permițând profesorilor să își ajusteze practicile didactice și să prioritizeze intervențiile de remediere pentru a îmbunătăți performanța elevilor în domeniile identificate ca fiind deficitare.

II. Examenul național de bacalaureat

II.1. Aria curriculară Matematica și Științe

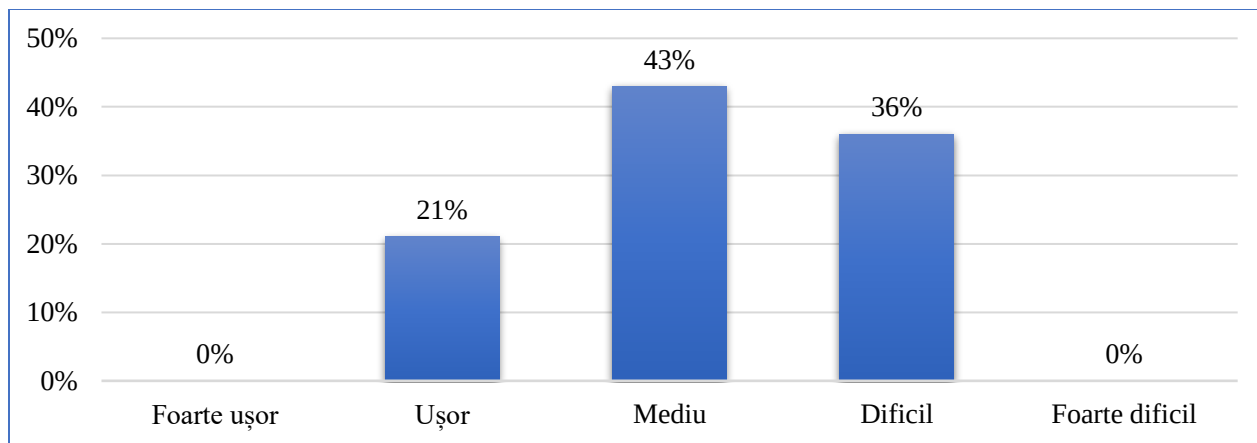
II.1.1.a. Matematica (profil real)

Testul de examen la disciplina Matematica (profil real) din cadrul examenului național de bacalaureat, sesiunea de bază 2025, a conținut 14 itemi, cu un punctaj total de 100 de puncte. Punctajele acordate fiecărui item variază de la 5 puncte la 8 puncte. În rezultatul calculării indicelui de dificultate a fiecărui item, s-a obținut următoarea distribuție a celor 14 itemi din test:

Tabelul II.1.1.a.1: Datele privind indicele de dificultate a itemilor

Categoria de dificultate	Valoarea p -value	Numărul de item	Itemii	Punctaj total itemi
Foarte ușor	$p_i > 0.85$	-	-	
Ușor	$0.70 < p_i \leq 0.85$	3	1, 2, 6	15 puncte
Medie	$0.40 \leq p_i \leq 0.70$	6	3, 4, 9, 10(a), 10(b), 12	45 puncte
Dificil	$0.20 \leq p_i < 0.40$	5	5, 7, 8, 10(c), 11	40 puncte
Foarte dificil	$p_i < 0.20$	-	-	-
Total		14		100 puncte

Diagrama II.1.1.a.1: Distribuția procentuală a itemilor conform indicelui de dificultate

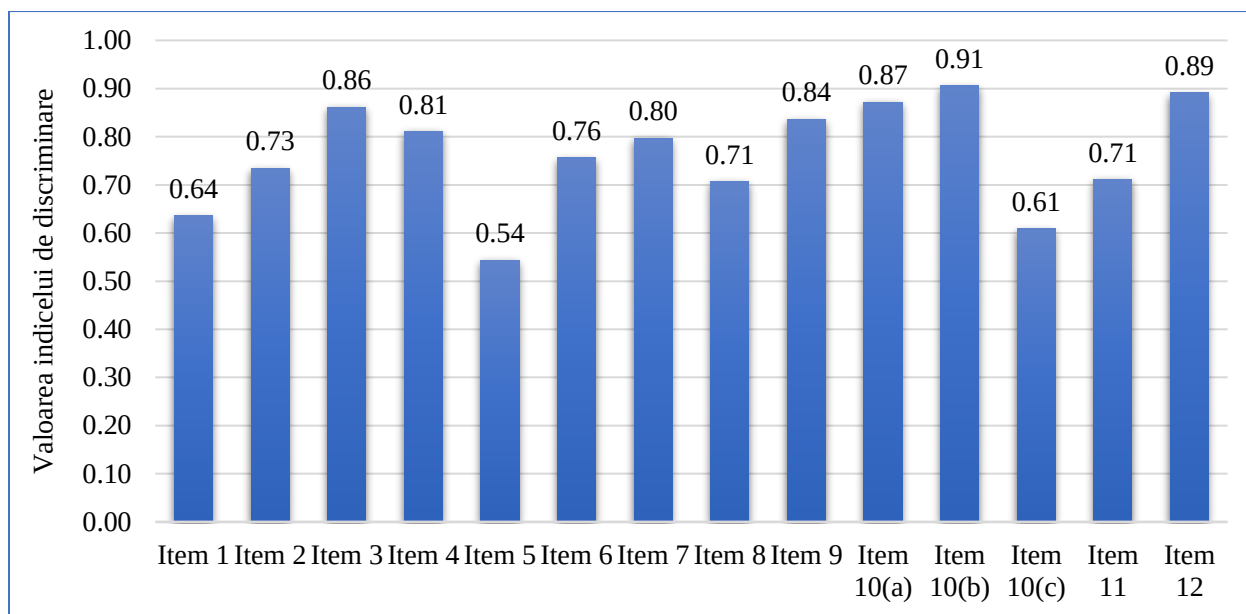
Constatări privind analiza indicelui de dificultate al itemului:

- În general, nu se constată o discrepanță mare între distribuția recomandată a itemilor în funcție de indicele de dificultate și distribuția reală din testul de examen. Totuși, datele obținute arată o pondere mai mare a itemilor din categoria de dificultate *Dificil* decât cel recomandat. De exemplu, itemul 7 (domeniul de conținut *Geometrie*) a fost gândit ca fiind un item de dificultate medie. Cu toate acestea, datele obținute cataloghează acest item ca fiind unul de dificultate dificil. Cauza acestui scor ar putea fi faptul că rezolvarea itemului presupune o construcție suplimentară, nu foarte complicată, dar care totuși i-a blocat pe unii elevi. Astfel, putem concluziona că elevii rezolvă mai

mult exemple fără a fi expuși suficient la situații care cer inițiativă, completări sau pași intermediari nesugerați explicit. Aceasta indică o practică de predare și învățare axată pe reproducerea unor modele standard, nu pe transferul și adaptarea cunoștințelor la contexte noi. O situație asemănătoare se observă la itemul 11 (domeniul de conținut *Elemente de probabilitate*) ceea ce indică că domeniul respectiv de conținut este un punct slab în curriculumul la Matematică (profil real).

În Diagrama II.1.1.a.2 de mai jos sunt prezintate datele privind indicele de discriminare pentru fiecare item a testului la matematică (profil real).

Diagrama II.1.1.a.2: Indicele de discriminare pentru itemii testului la matematică (profil real)

Constatări privind analiza indicelui de discriminare al itemului:

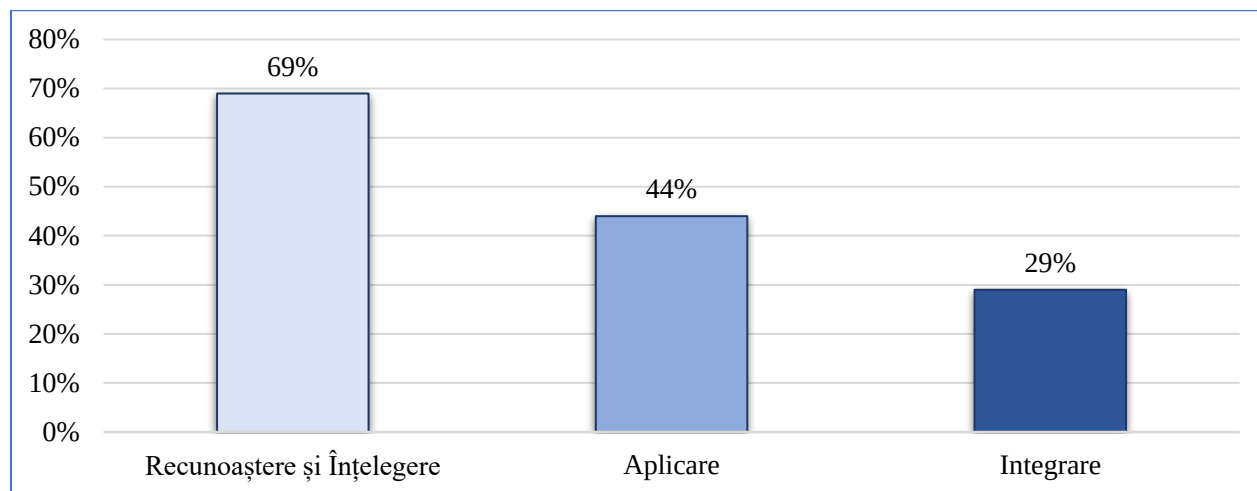
- Testul diferențiază foarte bine între elevii cu performanțe înalte și cei cu performanțe scăzute, ceea ce îi conferă o validitate și fidelitate ridicată (toți itemii au un indice de discriminare peste valoarea de 0.40). Acest fapt se explică printr-o serie combinată de factori: itemii sunt formulați și selectați pe baza unei metodologii clare, cu revizuirii succesive, ceea ce reduce riscul apariției unor itemi foarte ușori sau foarte dificili; punctajul parțial și împărțirea sarcinilor complexe în sub-itemi evită blocajele totale și permit o distribuție mai uniformă a scorurilor; itemii reflectă bine conținuturile și competențele din programa de examen, astfel încât elevii cu pregătire permanentă se evidențiază clar față de cei care întâmpină dificultăți.

Coeficientul de consistență Alpha Cronbach are valoarea de 0.95, ceea ce indică o consistență internă excelentă, demonstrând că itemii măsoară aceeași abilitate de bază – competența de aplicare corectă și riguroasă a aparatului matematic, chiar dacă itemii sunt concentrați în jurul nivelului „Aplicare – Aplicare la nivel superior”, cu puține elemente de analiză/modelare, justificare argumentativă sau aplicare în contexte neobișnuite.

În conformitate cu nivelurile cognitive, itemii din test au următoarea repartizare: *Recunoaștere și Înțelegere* (itemii 1, 2, 6, 9), *Aplicare* (itemii 3, 4, 7, 10(a), 10(b), 12), *Integrare* (itemii 5, 8, 10(c), 11). Astfel, circa 28% din numărul de itemi reprezintă itemi de *Recunoaștere și Înțelegere*, 43% - itemi de *Aplicare* și

respectiv, circa 29% - itemi de *Integrare*. Diagrama II.1.1.a.3 prezintă gradul de realizare a fiecărui domeniu cognitiv menționat mai sus.

Diagrama II.1.1.a.3: Gradul de realizare a itemilor distribuiți pe nivele cognitive

Constatări privind analiza gradului de realizare a itemilor în baza distribuției pe nivele cognitive:

- Gradul mediu de realizare a itemii de nivel *Recunoaștere și Înțelegere* este de 69%, ceea ce arată că elevii posedă competențele matematice de bază.
- La nivelul *Aplicare*, gradul de realizare este semnificativ mai mic decât cel obținut la nivelul *Recunoaștere și Înțelegere*, ceea ce demonstrează că elevii întâmpină dificultăți în utilizarea algoritmilor și strategiilor în contexte semi-noi. De exemplu, la itemul 3 elevii trebuiau să demonstreze competențe de analiză a domeniului de valori, aplicare a algoritmilor de transformare a ecuațiilor și verificare a soluțiilor. Chiar dacă, unele din aceste competențe sunt dezvoltate în clasa VIII-a (rezolvarea ecuațiilor de gradul doi și verificare soluțiilor) totuși, nu toți elevii au capacitatea de a le aplica.
- Gradul mediu de realizare a itemilor de nivel *Integrare* este de 29%, ceea ce sugerează o consolidare insuficientă a competențelor de raționament, generalizare și argumentare. Pentru testul de examen din sesiunea 2025, nivelul *Integrare* a conținut itemi din domeniul de conținut Trigonometrie, Geometrie în spațiu, Integrala definită. Trebuie de menționat că modulul Trigonometrie este unul foarte complex, ce se studiază doar în clasa X-a. Astfel, este predictibil un scor jos relativ la acești itemi. Ca și recomandare curriculară ar fi “rearanjarea” acestui modul important prin fragmentarea pe doi ani de studii. Performanța joasă la rezolvarea problemelor de geometrie se explică, în mare parte, prin faptul că, încă din clasele gimnaziale, geometria este percepută ca un domeniu complicat, iar această percepție se perpetuează și la nivel liceal. Profesorului îi revine rolul esențial de a aborda geometria într-o manieră atractivă, care să stimuleze curiozitatea și gândirea vizuală a elevilor.

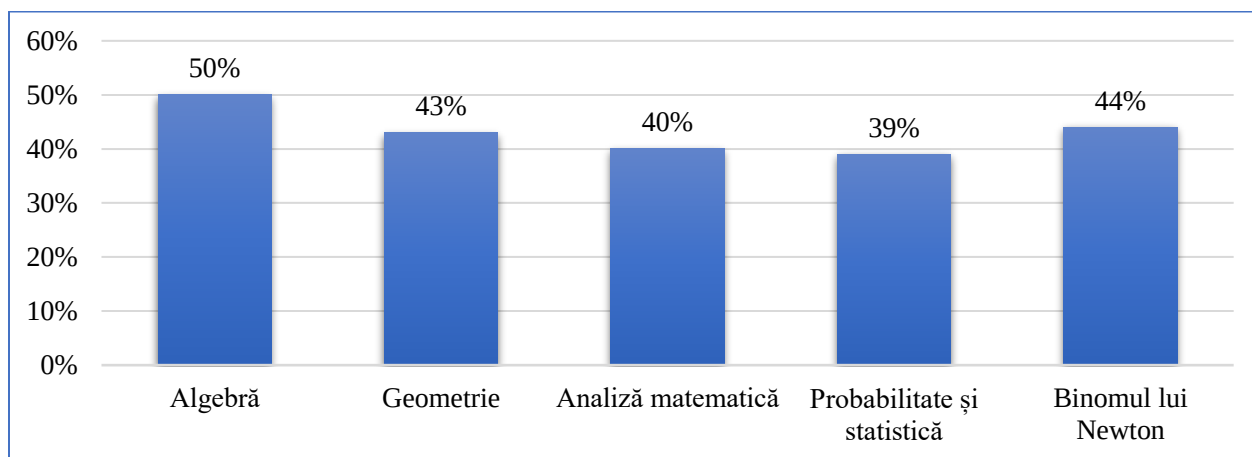
Cei 14 itemi a testului de examen la disciplina Matematică (profil real), aplicat în sesiunea de bază 2025, au evaluat următoarele cinci domenii de conținut: a) *Algebră* (itemii 1, 2, 3, 4, 5), b) *Geometrie* (itemii 6, 7, 8); c) *Analiza matematică* (itemii 9, 10(a), 10(b), 10(c)); d) *Probabilitate și statistică* (itemul 11); e) *Binomul lui Newton* (itemul 12). Tabelul II.1.1.a.2 prezintă distribuția itemilor per domenii de conținut și nivele cognitive.

Tabelul II.1.1.a.2: Distribuția itemilor per domenii de conținut și nivele cognitive

Domeniul	Recunoaștere și Înțelegere	Aplicare	Integrare
Algebră	Item 1 Item 2	Item 3 Item 4	Item 5
Geometrie	Item 6	Item 7	Item 8
Analiza matematică	Item 9	Item 10(a) Item 10(b)	Item 10(c)
Probabilitate și statistică			Item 11
Binomul lui Newton		Item 12	

În Diagrama II.1.1.a.4 de mai jos sunt prezentate datele privind gradul de a fiecărui din cele cinci domenii de conținut evaluate în cadrul examenului la Matematică (profil real).

Diagrama II.1.1.a.4: Gradul de realizare a domeniilor de conținut

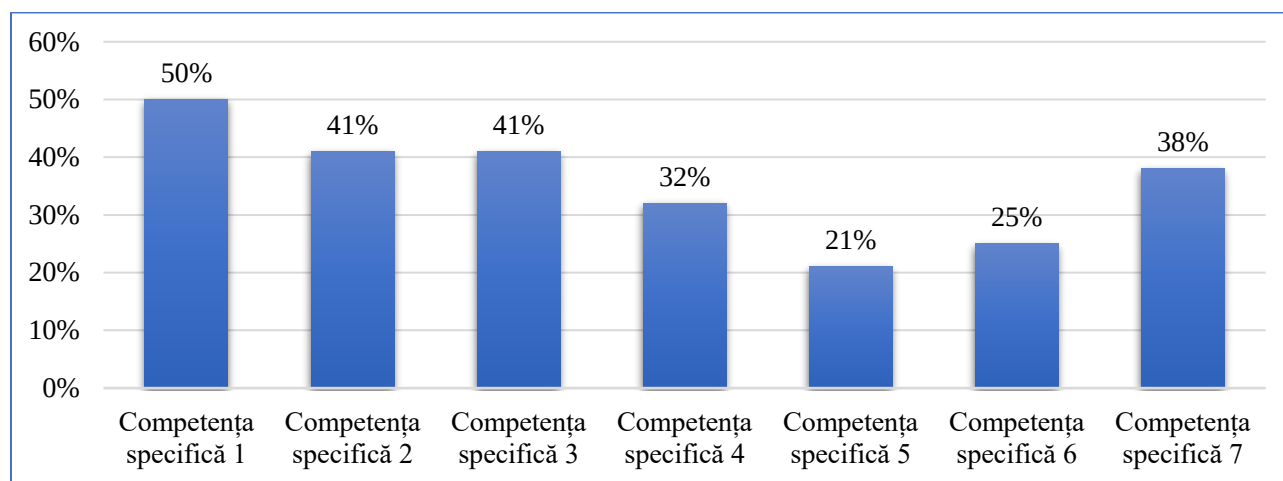

Constatări privind gradul de realizare a domeniilor de conținut:

- Domeniul *Algebră* are cel mai mare grad de realizare, fiind domeniul cu cei mai mulți itemi de nivel de dificultate ușor și mediu. În același timp, acest domeniu conține cei mai mulți itemi în test, datorită și celui mai mare număr de ore pe durata treptei liceale. Elevii manifestă o bună fluentă operațională și o înțelegere funcțională a regulilor algebrice, însă întâmpină dificultăți la raționamente complexe.
- Domeniile *Geometrie* și *Analiza matematică* scad proporțional cu creșterea ponderii itemilor de aplicare și integrare. La domeniul *Geometrie* elevii aplică formule și proprietăți cunoscute, dar gândirea deductivă și reprezentarea spațială sunt limitate. Elevii au o înțelegere parțială a noțiunilor de funcție, derivată și variație. Rezolvările sunt mai degrabă algoritmice decât interpretative, indicând un punct slab în raționamentul analitic.
- Domeniile *Probabilitate și statistică* și *Binomul lui Newton*, deși cu un singur item, se aliniază cu tendința globală, confirmând o dificultate medie-superioară. Lipsa exercițiului practic și a contextelor reale duce la confuzii privind evenimentele și reprezentările statistice. Elevii aplică formula, însă fără înțelegerea completă a principiului combinatoric. Astfel, aceste domenii sunt puțin exersate și percepute ca abstracte.

Cicluul liceal la Matematică (profil real) prevede formarea la elevi a șapte competențe specifice. Astfel, testul de examen la Matematică (profil real) evaluează gradul de realizare a acestor competențe specifice. Reieșind din matricea de proiectare a testului, gradul de realizare al fiecărei competențe specifice ar trebuie să atingă cel puțin următoarele valori: a) *Competența specifică 1* – 50%; b) *Competența specifică 2* – 48%; c) *Competența specifică 3* – 45%; d) *Competența specifică 4* – 40%; e) *Competența specifică 5* – 40%; f) *Competența specifică 6* – 49%; g) *Competența specifică 7* – 40%. Datele privind gradul de realizare a fiecărei competențe specifice calculat în baza rezultatelor reale obținute de elevi la examenul național de bacalaureat la Matematică (profil real) sunt prezentate în Diagrama II.1.1.a.5.

Diagrama II.1.1.a.5: Gradul de realizare a competențelor specifice

Constatări privind gradul de realizare a competențelor specifice:

- Analiza confirmă existența unui gradient descrescător al performanței, corelat cu nivelul cognitiv al competenței. Competențele de bază (*Competența specifică 1*) sunt parțial consolidate, cele de aplicare (*Competența specifică 2*, *Competența specifică 3*) se află sub pragul optim, iar competențele de integrare și transfer (*Competența specifică 4*, *Competența specifică 5*, *Competența specifică 6*) se situează semnificativ sub prag, indicând deficiențe în investigare, argumentare și aplicare contextuală. *Competența specifică 7* se menține în intervalul optim, sugerând un potențial bun de dezvoltare a raționamentului argumentativ.
- *Competența specifică 1* – performanță la nivelul minim necesar, dar coerentă cu profilul cognitiv mixt. Elevii stăpânesc operațiile de bază, însă aplicarea în situații de rezolvare de problemă este parțială. Competență parțial consolidată, nu deficitară.
- *Competența specifică 2* - fluentă algoritmică parțială. Elevii pot aplica formule și teoreme cunoscute, dar întâmpină dificultăți în recunoașterea metodelor adecvate. Transferul între domenii matematice (algebră–geometrie–analiză) este slab.
- *Competența specifică 3* - elevii manifestă raționament parțial, fără justificări complete. Nivelul de gândire logică este incipient, dar funcțional.
- *Competența specifică 4* - performanță scăzută; lipsă de deprinderi investigative, de analiză de date.
- *Competența specifică 5* - competență deficitară. Elevii întâmpină dificultăți majore în raționamentul geometric deductiv.
- *Competența specifică 6* - lipsă de transfer interdisciplinar. Elevii nu reușesc să aplice cunoștințele în contexte reale sau non-standard.

- *Competența specifică 7* - competență stabilă, cu argumentări parțiale. Elevii pot explica pașii logici, dar cu expresivitate și coerență limitată.

Recomandări privind dezvoltarea curriculumului la Matematică (profil real)

1. **Revizuirea competențelor specifice** din curriculumul profilului Real, printr-o aliniere clară la competențele-cheie europene și la finalitățile formării academice și profesionale. Noile formulări ar trebui să sublinieze nivelul cognitiv și funcțional vizat de fiecare competență (fundamental, aplicativ, integrativ), legătura directă dintre competențe și rezultatele învățării măsurabile, care pot fi observate și evaluate prin activități practice, de raționament și transfer interdisciplinar.
2. Asigurarea unei **corelări explicite între competențele specifice, unitățile de conținut și activitățile de învățare**, astfel încât pentru fiecare competență să poată fi urmărit un parcurs formativ clar și progresiv — de la exercițiile de bază până la situații aplicative și de integrare.
3. **Revizuirea unor unități de competență**, unități de conținut, activităților de învățare la unele domenii. Se recomandă extinderea și aprofundarea domeniului „*Elemente de statistică și probabilități*” în curriculumul destinat profilului real. Lipsa activităților de interpretare și prelucrare a datelor reduce capacitatea elevilor de a aplica conceptele matematice în contexte reale și interdisciplinare. Prin extinderea conținuturilor și introducerea exercițiilor de analiză, vizualizare și modelare a datelor cu ajutorul instrumentelor digitale, se pot dezvolta competențele de investigare *Competența specifică 4* și transfer *Competența specifică 6*, esențiale pentru profilul real și pentru formarea unei gândiri matematice aplicative. Totodată, se recomandă reechilibrarea predării și evaluării domeniului „*Geometrie*”, prin menținerea accentului pe cunoașterea formulelor și proprietăților, dar și prin consolidarea capacității de aplicare logică și argumentată a acestora în rezolvarea problemelor. Este necesară dezvoltarea competențelor de interpretare geometrică, prin sarcini care solicită identificarea relațiilor între elemente, construcții auxiliare, justificarea soluțiilor și analiza figurilor.
4. **Explicitarea în curriculum a competențelor de transfer**, prin activități de învățare care să solicite elevilor pași suplimentari de gândire și strategie — precum construcții auxiliare, completări, generalizări sau schimbări de metodă — și prin restructurarea progresivă a evaluării finale, în direcția măsurării raționamentului aplicativ și a capacității de integrare a cunoștințelor. Aceste sarcini trebuie integrate progresiv, de la situații ghidate la probleme deschise, pentru a consolida capacitatea de a aplica cunoștințele în contexte noi, specifice raționamentului matematic avansat.
5. **Revizuirea documentelor curriculare și actualizarea resurselor didactice, inclusiv a manualelor.** Scopul este integrarea unei diversități mai mare de tipuri de sarcini și itemi, care să stimuleze raționamentul, argumentarea, modelarea matematică și dezvoltarea altor competențe transversale — precum gândirea critică, rezolvarea de probleme și utilizarea tehnologiei. Se încurajează intercalarea activităților digitale interactive (simulări, aplicații grafice, prelucrări de date, vizualizări dinamice) în procesul de învățare, pentru a spori atractivitatea și relevanța practică a matematicii.

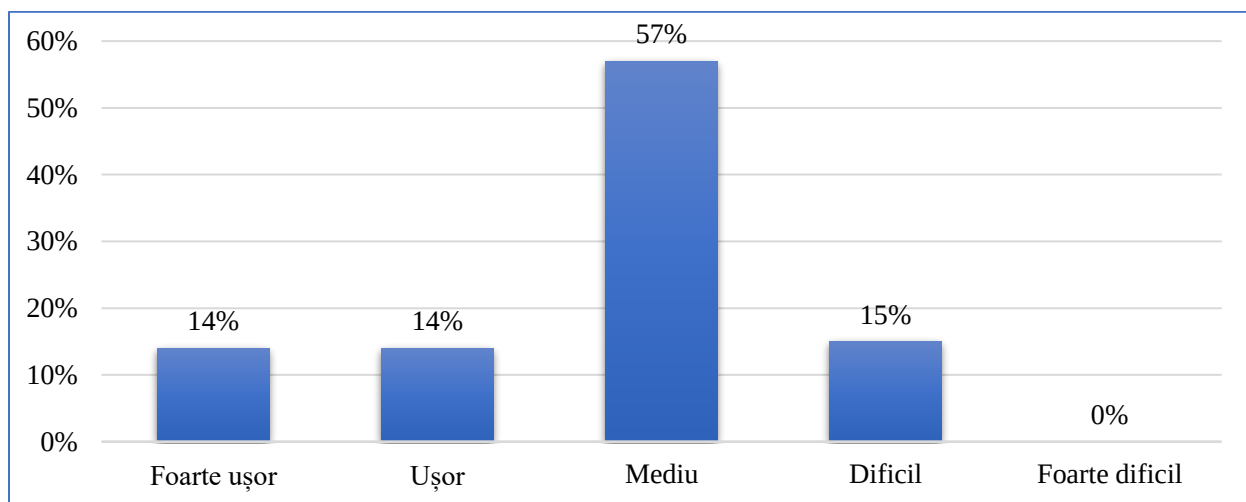
II.1.1.b. Matematica (profil umanistic)

Testul de examen la disciplina Matematica (profil umanistic) din cadrul examenului național de bacalaureat, sesiunea de bază 2025, a conținut 14 itemi, cu un punctaj total de 100 de puncte. Punctajele acordate fiecărui item variază de la 5 puncte la 8 puncte. În rezultatul calculării indicelui de dificultate a fiecărui item, s-a obținut următoarea distribuție a celor 14 itemi din test:

Tabelul II.1.1.b.1: Datele privind indicele de dificultate a itemilor

Categoria de dificultate	Valoarea p -value	Numărul de item	Itemii	Punctaj total itemi
Foarte ușor	$p_i > 0.85$	2	1, 7	10 puncte
Ușor	$0.70 < p_i \leq 0.85$	2	2, 3	16 puncte
Medie	$0.40 \leq p_i \leq 0.70$	8	4, 6, 8, 9, 11, 12, 13, 14	61 puncte
Dificil	$0.20 \leq p_i < 0.40$	2	5, 10	13 puncte
Foarte dificil	$p_i < 0.20$	-	-	-
Total		14		100 puncte

Diagrama II.1.1.b.1: Distribuția procentuală a itemilor conform indicelui de dificultate

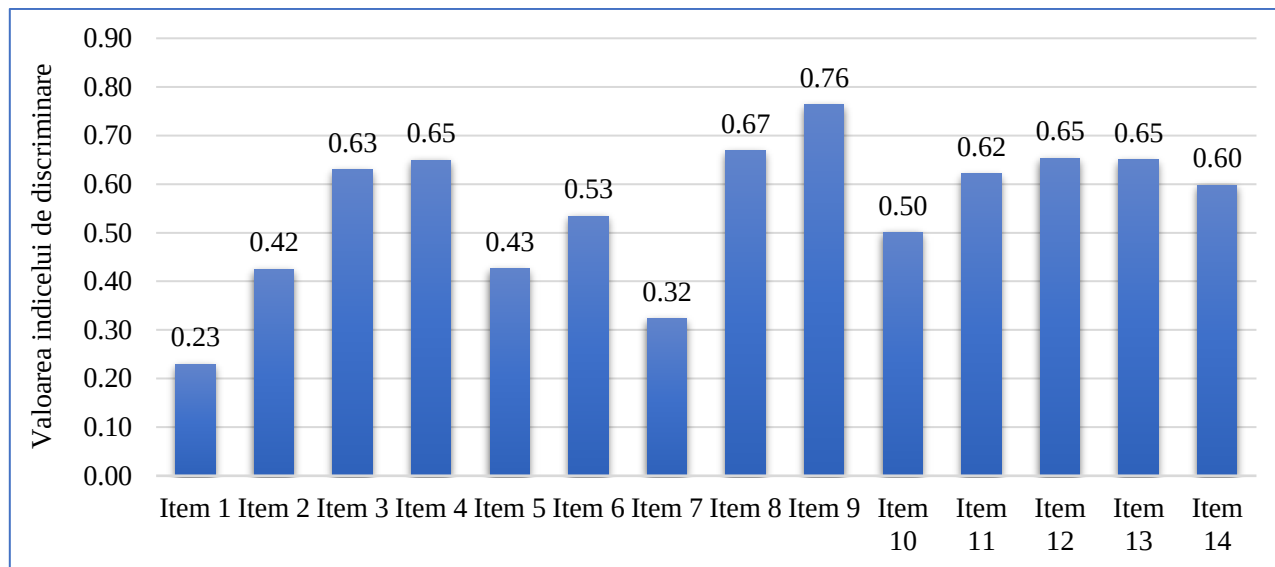
Constatări privind analiza indicelui de dificultate al itemului:

- Distribuția este echilibrată, cu o predominanță clară a itemilor de dificultate medie, ceea ce asigură o măsurare corectă a competențelor generale.
- Testul include un nucleu suficient de itemi de dificultate ușor și foarte ușor ($\approx 28\%$), suficient pentru a acoperi competențele de bază, dar fără a favoriza supraevaluarea.
- Ponderea moderată a itemilor dificili ($\approx 15\%$) contribuie la menținerea echilibrului general, însă reduce diferențierea între nivelurile superioare de competență.
- Absența itemilor foarte dificili reduce puterea de discriminare a testului, ceea ce poate genera o plafonare artificială a rezultatelor înalte. Din perspectivă psihometrică, curba de dificultate este ușor

deplasată spre dreapta (spre ușor-mediu), indicând o testare centrată pe competențele de bază și de aplicare.

În Diagrama II.1.1.b.2 de mai jos sunt prezentate datele privind indicele de discriminare pentru fiecare item a testului la matematică (profil umanistic).

Diagrama II.1.1.b.2: Indicele de discriminare pentru itemii testului la matematică (profil umanistic)

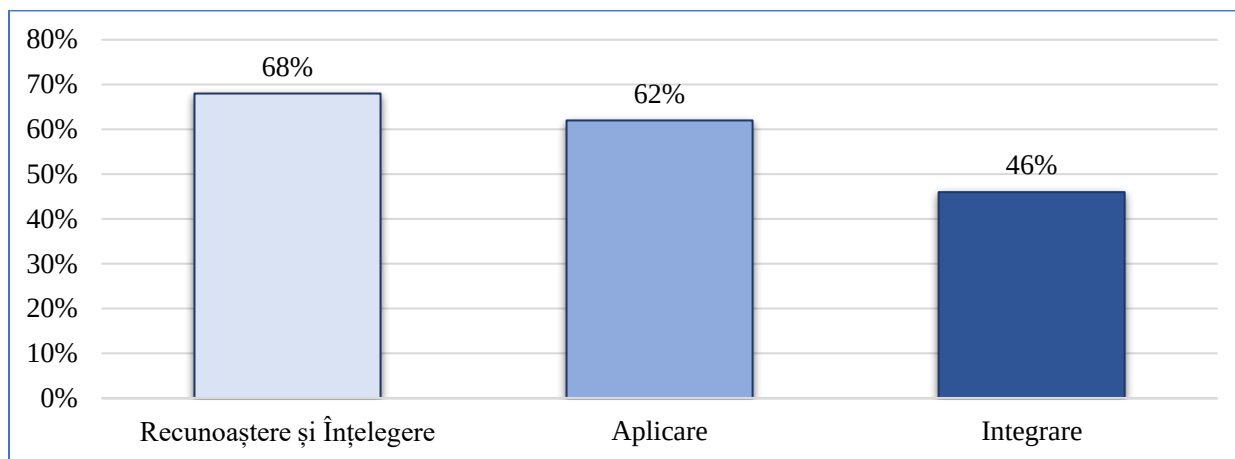
Constatări privind analiza indicelui de discriminare al itemului:

- 12 itemi din 14 se situează peste pragul de 0.40, ceea ce indică o discriminare bună și foarte bună. Doi itemi (item 1 și item 7) prezintă valori sub 0.40 – adică discriminare marginală sau slabă, semnalând itemi care nu reușesc să distingă clar între elevii cu niveluri diferite de performanță. Aceștia pot fi revizuiți sau reformulați.
- Indicele de discriminare, în ansamblu, confirmă un design echilibrat al testului, corelat cu programa de examen și cu nivelul de pregătire a elevilor. Itemii diferențiază corespunzător între nivelurile de competență, iar performanțele obținute reflectă în linii mari variațiile reale de pregătire.

În urma prelucrării datelor, valoarea coeficientului de consistență internă Alpha Cronbach este de 0.88, care indică o fiabilitate ridicată a testului la Matematică (profil umanistic). Aceasta arată că itemii sunt coerent corelați între ei și măsoară, în ansamblu, același construct cognitiv — competențele matematice prevăzute în curriculumul de profil. Totuși, valoarea, deși foarte bună, se apropie de pragul superior (0.90), ceea ce poate semnala o ușoară redundanță între unii itemi, adică existența unor sarcini care evaluează competențe similare sau niveluri cognitive apropiate.

În conformitate cu nivelurile cognitive, itemii din test au următoarea repartizare: *Recunoaștere și Înțelegere* (itemii 1, 6, 7, 10), *Aplicare* (itemii 2, 3, 8, 11, 12, 13), *Integrare* (itemii 4, 5, 9, 14). Astfel, circa 28% din numărul de itemi reprezintă itemi de *Recunoaștere și Înțelegere*, 43% - itemi de *Aplicare* și respectiv, circa 29% - itemi de *Integrare*. Diagrama II.1.1.b.3 prezintă gradul de realizare a fiecărui domeniu cognitiv menționat mai sus.

Diagrama II.1.1.b.3: Gradul de realizare a itemilor distribuiți pe nivele cognitive

Constatări privind analiza gradului de realizare a itemilor în baza distribuției pe nivele cognitive:

- Gradul mediu de realizare a itemii de nivel *Recunoaștere și Înțelegere* este de 68%, ceea ce arată că elevii posedă competențele matematice de bază.
- Se constată că, pentru acest profil, curriculumul prezintă lacune în structura unităților de conținut și în formularea activităților de învățare, ceea ce afectează coerența formării competențelor specifice. Absența unor teme esențiale, precum ecuațiile exponențiale, logaritmice și iraționale, chiar și la un nivel introductiv, reduce posibilitățile de aplicare a conceptului de funcție și a proprietăților asociate. Această omisiune conduce la limitarea diversității și complexității itemilor ce pot fi utilizați în evaluarea finală, diminuând totodată potențialul de dezvoltare a raționamentului matematic.
- Trebuie menționată și lipsa diversității de itemi pentru anumite teme din manuale, aspect care conduce, pe alocuri, la șablonarea testului aferent profilului umanistic. În acest context, se impune o revizuire curriculară, atât în sensul redefinirii competențelor vizate, cât și al actualizării resurselor didactice, pentru a asigura o mai mare varietate și relevanță a situațiilor de învățare și evaluare.

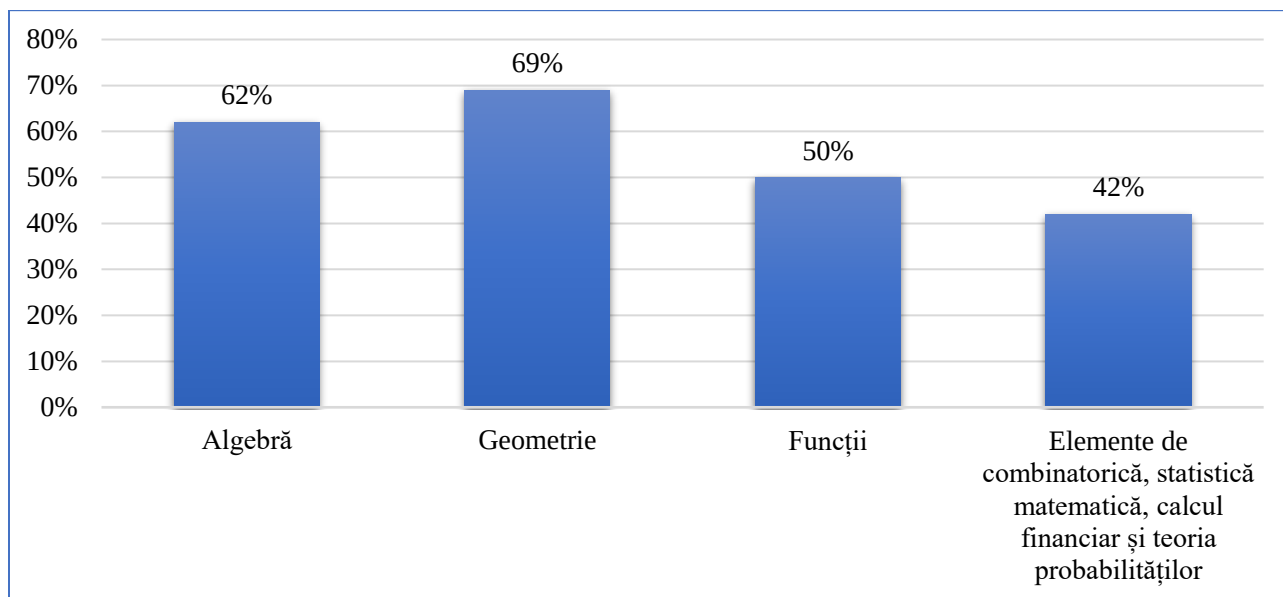
Cei 14 itemi a testului de examen la disciplina Matematică (profil umanistic), aplicat în sesiunea de bază 2025, au evaluat următoarele patru domenii de conținut: a) *Algebră* (itemii 1, 2, 3, 4, 5), b) *Geometrie* (itemii 6, 7, 8, 9); c) *Funcții* (itemii 10, 11, 12); d) *Elemente de combinatorică, statistică matematică, calcul financiar și teoria probabilităților* (itemul 13, 14). Tabelul II.1.1.b.2 prezintă distribuția itemilor per domenii de conținut și nivele cognitive.

Tabelul II.1.1.b.2: Distribuția itemilor per domenii de conținut și nivele cognitive

Domeniul	Recunoaștere și Înțelegere	Aplicare	Integrare
Algebră	Item 1	Item 2 Item 3	Item 4 Item 5
Geometrie	Item 6 Item 7	Item 8	Item 9
Funcții	Item 10	Item 11 Item 12	
Elemente de combinatorică, statistică matematică, calcul financiar și teoria probabilităților		Item 13	Item 14

În Diagrama II.1.1.b.4 de mai jos sunt prezentate datele privind gradul de a fiecărui din cele patru domenii de conținut evaluate în cadrul examenului la Matematică (profil umanistic).

Diagrama II.1.1.b.4: Gradul de realizare a domeniilor de conținut

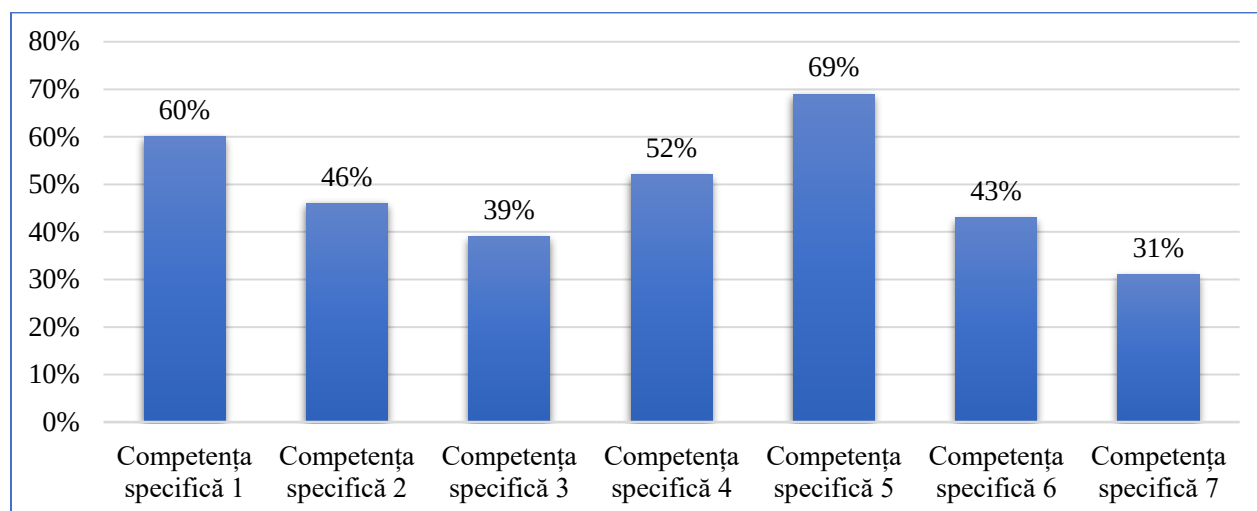

Constatări privind gradul de realizare a domeniilor de conținut:

- Domeniul *Algebra* este domeniul cel mai consistent din punct de vedere al volumului și al echilibrului cognitiv. Rezultatele confirmă o bună consolidare a competențelor de bază, cu o ușoară scădere pe nivelul de integrare. Elevii obțin performanțe bune la calcule algebrice și rezolvări de ecuații, dar întâmpină dificultăți la raționamentele de tip demonstrativ.
- *Geometria* reprezintă un punct forte al testului, atingând cel mai înalt grad de realizare. Elevii valorifică gândirea vizuală, operând corect cu figuri și relații geometrice, dar raționamentul deductiv este scurt și mai degrabă intuitiv.
- Domeniul *Funcții* indică dificultăți de interpretare conceptuală. Elevii pot aplica algoritmi cunoscuți, dar generalizarea și interpretarea funcțională sunt limitate.
- Domeniul *Combinatorică, statistică și probabilități* se situează sub pragul optim, confirmând că domeniul este puțin exersat la acest profil și perceput ca abstract. Se observă lipsă de familiaritate cu noțiunile de evenimente, numărare.

Ciclul liceal la Matematică (profil umanistic) prevede formarea la elevi a șapte competențe specifice. Astfel, testul de examen la Matematică (profil umanistic) evaluează gradul de realizare a acestor competențe specifice. Reieșind din matricea de proiectare a testului, gradul de realizare al fiecărei competențe specifice ar trebui să atingă cel puțin următoarele valori: a) *Competența specifică 1* – 45%; b) *Competența specifică 2* – 40%; c) *Competența specifică 3* – 50%; d) *Competența specifică 4* – 45%; e) *Competența specifică 5* – 50%; f) *Competența specifică 6* – 40%; g) *Competența specifică 7* – 50%. Datele privind gradul de realizare a fiecărei competențe specifice calculat în baza rezultatelor reale obținute de elevi la examenul național de bacalaureat la Matematică (profil real) sunt prezentate în Diagrama II.1.1.b.5.

Diagrama II.1.1.b.5: Gradul de realizare a competențelor specifice

Constatări privind gradul de realizare a competențelor specifice:

- *Competența specifică 1* - bază procedurală consolidată; elevii manifestă acuratețe în calcule standard, dar fără extindere spre contexte complexe. Performanță peste pragul minim, indicând stăpânirea operațiilor fundamentale.
- *Competența specifică 2* - exprimarea în limbaj formal este acceptabilă, însă dominată de formulări intuitive. Elevii reușesc să redea ideile esențiale, dar apar ezitări la simbolizare și la formularea completă a relațiilor.
- *Competența specifică 3* - raționamentul este fragmentar, adesea intuitiv, fără argumente logice complete. Elevii aplică reguli cunoscute, dar nu pot justifica deciziile; gândirea deductivă este insuficient exersată.
- *Competența specifică 4* - analiza datelor și recunoașterea relațiilor sunt funcționale, dar mai degrabă descriptive decât investigative. Utilizarea instrumentelor digitale sau grafice se menține la nivel operațional de bază.
- *Competența specifică 5* - performanță peste așteptări — punct forte la profilul umanistic în această sesiune. Aceștia operează corect cu figuri, recunosc proprietăți și relații spațiale, chiar dacă justificările rămân scurte. Se remarcă o gândire vizuală eficientă.
- *Competența specifică 6* - aplicarea în contexte noi este parțială. Elevii pot identifica modele cunoscute, dar le adaptează cu dificultate; lipsesc deprinderile de transfer între domenii. Necesită ghidare explicită.
- *Competența specifică 7* - argumentarea logică este cea mai slabă componentă. Elevii tind să ofere răspunsuri fără motivare, explică succint și fără conectarea etapelor; coerența discursului matematic este limitată.

Recomandări privind dezvoltarea curriculumului la Matematică (profil umanistic)

1. **Clarificarea și operaționalizarea competențelor specifice, unităților de competență.** Se recomandă actualizarea formulării competențelor specifice printr-o raportare directă la competențele-cheie europene și la cerințele profilului umanistic, pentru a evidenția mai clar dimensiunea cognitivă și operațională a fiecărei competențe (de bază, aplicativă, integrativă).

2. **Asigurarea coerenței între competențe, conținuturi și activități de învățare.** Corelarea competențelor cu unitățile de conținut și activitățile de învățare, astfel încât fiecare competență să aibă un traseu formativ observabil, de la exercițiu de bază la situații aplicative.
3. **Revizuirea unor unități de competență, unități de conținut, activităților de învățare la unele domenii.** Se recomandă extinderea și aprofundarea domeniului „*Funcții*” în curriculumul pentru profilul umanistic, prin includerea unităților de competență, conținuturilor, activităților de învățare omise (ecuații exponențiale, logaritmice și iraționale) și prin integrarea sistematică a reprezentărilor grafice și a interpretării proprietăților funcțiilor. Unitățile de competență și activitățile de învățare ar trebui să includă sarcini de analiză, comparare și lectură grafică, care să dezvolte înțelegerea proprietăților funcțiilor (monotonie, variație, asimptote, semnificație practică). Această extindere ar asigura coerența conceptuală și ar permite diversificarea itemilor de evaluare, consolidând competențele de raționament și modelare matematică. Totodată, se recomandă extinderea și aprofundarea domeniului „*Elemente de statistică și probabilități*” în curriculumul pentru profilul umanistic, prin includerea unităților de competență, conținuturilor, activităților de învățare privind indicatori statistici (media, mediana, abaterea standard), reprezentări grafice și concepte fundamentale de probabilitate aplicate în contexte reale. Activitățile de învățare ar trebui să vizeze colectarea, prelucrarea și interpretarea datelor, utilizarea instrumentelor digitale (foi de calcul, aplicații statistice) și realizarea de mini-investigații interdisciplinare, care să conecteze matematica cu alte domenii.
4. **Revizuirea documentelor curriculare și actualizarea resurselor didactice, inclusiv a manualelor.** Scopul este integrarea unei diversități mai mare de tipuri de sarcini și itemi, care să stimuleze raționamentul, argumentarea, modelarea matematică și dezvoltarea altor competențe transversale — precum gândirea critică, rezolvarea de probleme și utilizarea tehnologiei. Se încurajează intercalarea activităților digitale interactive (simulări, aplicații grafice, prelucrări de date, vizualizări dinamice) în procesul de învățare, pentru a spori atractivitatea și relevanța practică a matematicii.

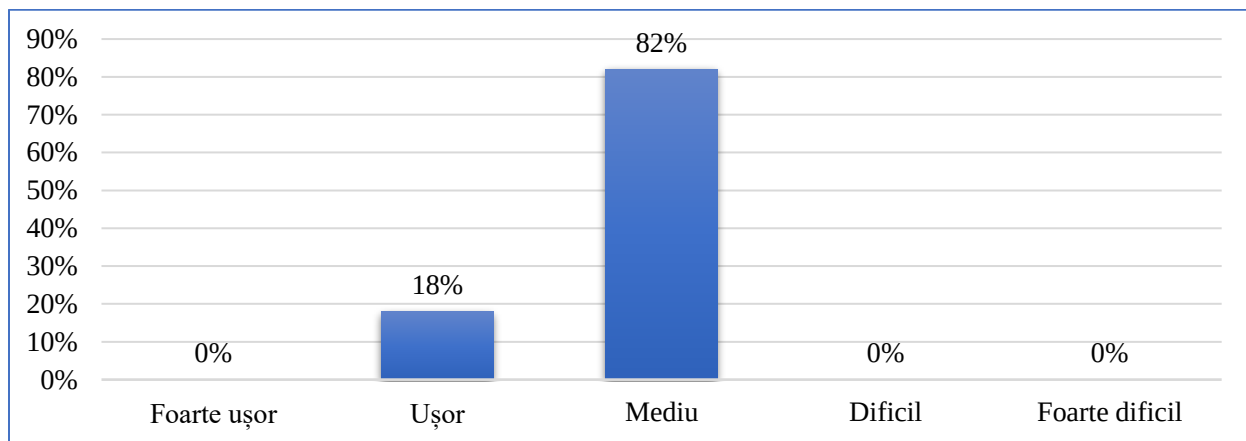
II.1.2.a. Informatica (profil real)

Testul de examen la disciplina Informatica (profil real) din cadrul examenului național de bacalaureat, sesiunea de bază 2025, a conținut 11 itemi, cu un punctaj total de 100 de puncte. În rezultatul calculării indicelui de dificultate a fiecărui item, s-a obținut următoarea distribuție a celor 11 itemi din test:

Tabelul II.1.2.a.1: Datele privind indicele de dificultate a itemilor

Categoria de dificultate	Valoarea p -value	Numărul de item	Itemii	Punctaj total itemi
Foarte ușor	$p_i > 0.85$	-	-	-
Ușor	$0.70 < p_i \leq 0.85$	2	Sub. I item 1 Sub. I Item 2	18 puncte
Medie	$0.40 \leq p_i \leq 0.70$	9	Sub. I item 3 Sub. II item 1 Sub. II item 2 Sub. II item 3 Sub. II item 4 Sub. III item 1 Sub. III item 2 Sub. III item 3 Sub. IV	82 puncte
Difil	$0.20 \leq p_i < 0.40$	-	-	-
Foarte difil	$p_i < 0.20$	-	-	-
Total		11		100 puncte

Diagrama II.1.2.a.1: Distribuția procentuală a itemilor conform indicelui de dificultate

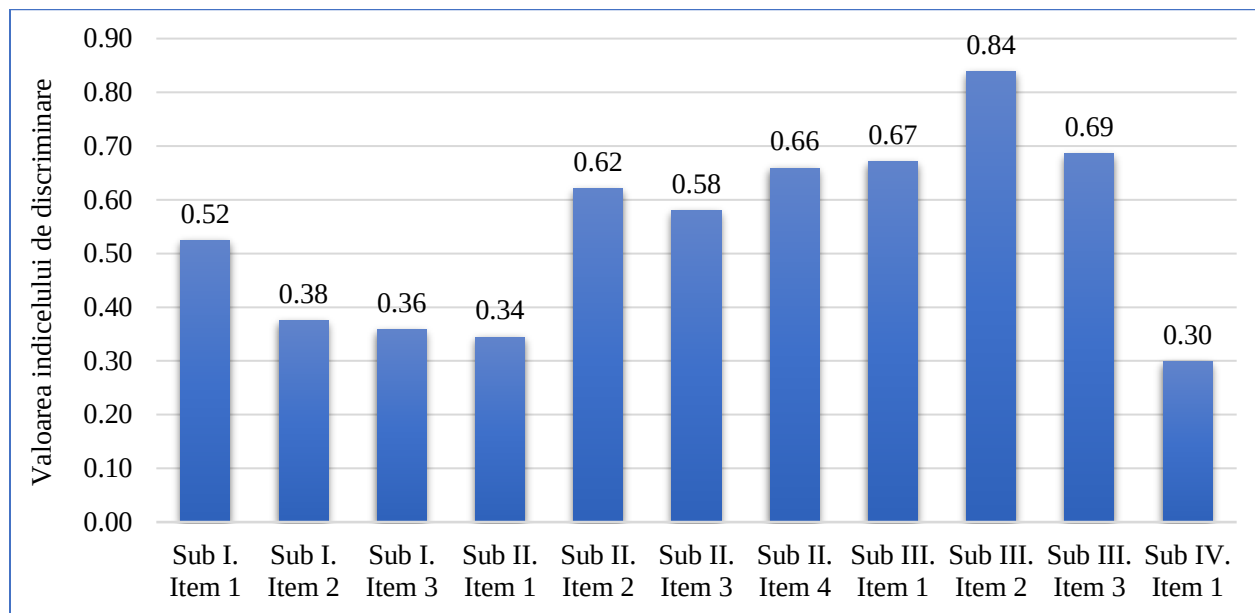
Constatări privind analiza indicelui de dificultate al itemului:

- Conform datelor, majoritatea itemilor ($\approx 82\%$) se încadrează în categoria de dificultate medie, ceea ce reprezintă intervalul optim pentru un test standardizat echilibrat.
- Itemii de dificultate „ușor” validează cunoștințele de bază ale majorității candidaților și confirmă stăpânirea solidă a noțiunilor fundamentale.

- Nu există itemi care se încadrează în categoriile „Foarte ușor” sau „Dificil/Foarte dificil”. Această distribuție indică o selecție riguroasă a itemilor care maximizează puterea de discriminare a testului.

În Diagrama II.1.2.a.2 de mai jos sunt prezentate datele privind indicele de discriminare pentru fiecare item a testului la informatică (profil real).

Diagrama II.1.2.a.2: Indicele de discriminare pentru itemii testului la informatică (profil real)

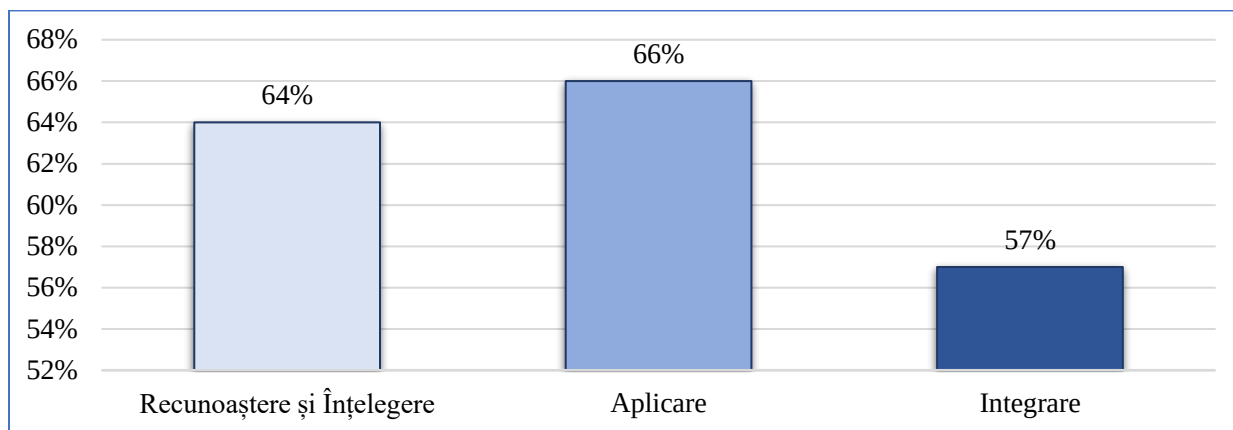
Constatări privind analiza indicelui de discriminare al itemului:

- Toți itemii din testul analizat au o capacitate de discriminare bună sau foarte bună. Acesta este un indicator extrem de puternic al validității de construct a testului, confirmând că itemii funcționează conform așteptărilor, separând corect grupurile de performanță (elevi cu scoruri înalte versus scoruri scăzute).
- Itemul propus în subiectul IV are cel mai mic indice de discriminare. Deși este considerat bun, se poate recomanda o analiză suplimentară pentru a identifica eventuale surse de ambiguitate în formulare sau în schema de punctare.

Valoarea coeficientului Alpha Cronbach este de 0.91, ceea ce indică o consistență internă excelentă și o fidelitate foarte ridicată a testului. Itemii testului corelează puternic între ei, ceea ce demonstrează că aceștia măsoară, într-un mod coerent și stabil, același nivel de cunoștințe și competențe. Prin urmare, un coeficient Alpha Cronbach de 0.91 constituie un indicator excepțional al calității instrumentului de evaluare, confirmând că rezultatele obținute de elevi sunt fiabile, iar erorile aleatorii de măsurare sunt minime.

În conformitate cu nivelurile cognitive, itemii din test au fost repartizați în: *Recunoaștere și Înțelegere*, *Aplicare*, *Integrare*. Diagrama II.1.2.a.3 prezintă gradul de realizare a fiecărui domeniu cognitiv menționate.

Diagrama II.1.2.a.3: Gradul de realizare a itemilor distribuiți pe nivele cognitive

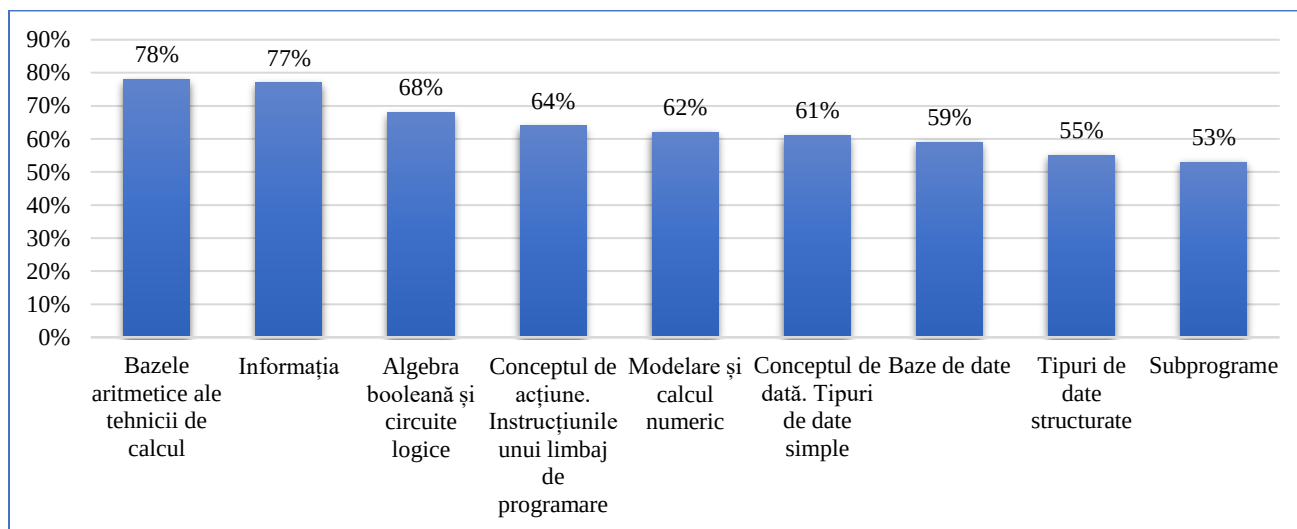

Constatări privind analiza gradului de realizare a itemilor în baza distribuției pe nivele cognitive:

- Elevii demonstrează o stăpânire bună a cunoștințelor de bază și a conceptelor fundamentale, fapt confirmat de un grad de realizare de 64% a nivelului „*Recunoaștere și Înțelegere*”.
- Performanța la nivelul „*Aplicare*” este de 66%, ceea ce indică că elevii nu doar că pot aplica cunoștințele, ci o fac cu o eficiență bună. Această performanță sugerează că elevii sunt capabili să transfere și să utilizeze cunoștințele dobândite în contexte concrete. Totuși, la unele domenii precum subprograme și tipuri de date structurate performanțele sunt mult mai scăzute. Acest lucru indică faptul că elevii pot aplica instrucțiuni simple (secvență, selecție), dar întâmpină dificultăți în aplicarea cunoștințelor de programare care necesită transferul la structuri logice și date complexe (șiruri de caractere, prelucrarea tablourilor).
- Nivelul „*Integrare*” relevă cel mai scăzut grad de realizare dintre cele trei niveluri cognitive. Deși valoarea este rezonabilă, ea semnalează o discrepanță între ceea ce știu elevii și competența de a integra cunoștințele în sarcini mai complexe. Elevii întâmpină dificultăți în combinarea și utilizarea integrată a cunoștințelor pentru rezolvarea sarcinilor complexe, cum ar fi dezvoltarea algoritmilor care implică mai multe concepte (tipuri de date, structuri repetitive, subprograme etc.).

Cei 11 itemi a testului de examen la disciplina Informatica (profil real), aplicat în sesiunea de bază 2025, au evaluat 9 domenii de conținut, prevăzute de curriculum: 1) *Bazele aritmetice ale tehnicii de calcul*, 2) *Informația*, 3) *Algebra booleană și circuite logice*, 4) *Conceptul de acțiune. Instrucțiunile unui limbaj de programare*, 5) *Modelare și calcul numeric*, 6) *Conceptul de dată. Tipuri de date simple*, 7) *Baze de date*, 8) *Tipuri de date structurate*, 9) *Subprograme*. În Diagrama II.1.2.a.4 de mai jos sunt prezentate datele privind gradul de a fiecărui din cele nouă domenii de conținut evaluate în cadrul examenului la Informatică (profil real).

Diagrama II.1.2.a.4: Gradul de realizare a domeniilor de conținut

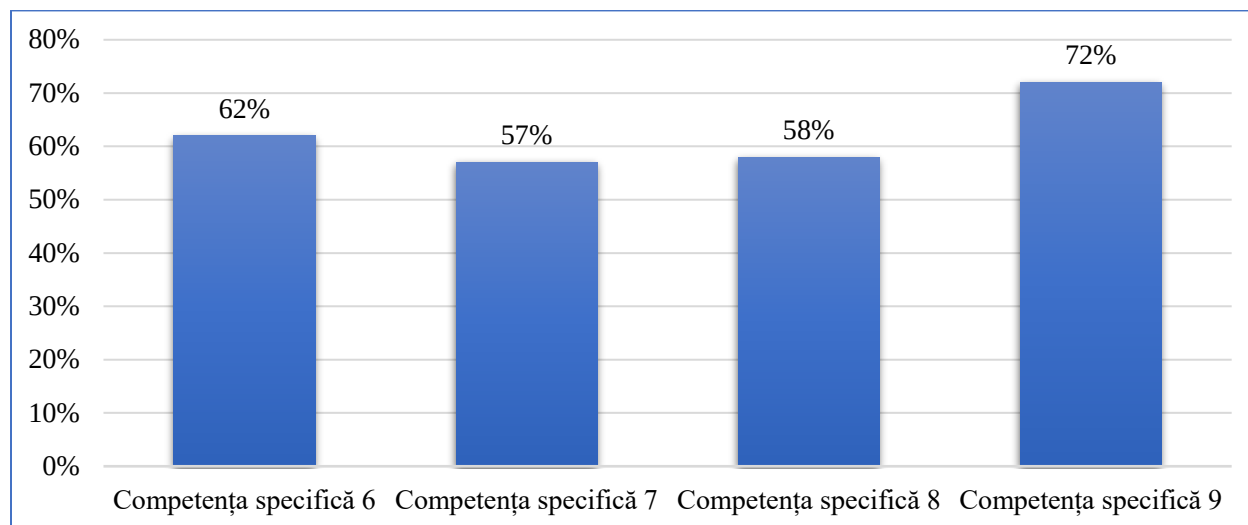

Constatări privind gradul de realizare a domeniilor de conținut:

- Conform datelor, domeniile de conținut cu cel mai mare grad de realizare sunt *Bazele aritmetice ale tehnicii de calcul* (78%) și *Informația* (77%). Elevii au asimilat conceptele de bază privind reprezentarea, stocarea și prelucrarea datelor. Performanța înaltă la aceste domenii sugerează o consolidare eficientă a cunoștințelor teoretice și fundamentale.
- Domeniul *Algebra booleană și circuite logice* (68%), alături de *Conceptul de acțiune* (64%) indică o performanță medie spre bună. O optimizare pentru a crește complexitatea sarcinilor și a promova transferul cunoștințelor între concepte (de exemplu, între tipurile de date și operațiile asociate acestora) ar fi una relevantă.
- Performanța la domeniile *Tipuri de date structurate* (55%) și *Baze de date* (59%) este funcțională, dar se situează la un nivel mediu. Una din cauze fiind dificultatea în utilizarea structurilor complexe al algoritmilor mai avansați, care necesită gândire analitică.
- Performanță extrem de scăzută se atestă la domeniul *Subprograme* (gradul de realizare de 53%). Acest fapt poate fi atribuit complexității abstracte a subiectului care necesită un nivel înalt de Aplicare și Integrare, exact zonele unde elevii au performanțe mai scăzute. Faptul că 47% din punctajul maxim la acest domeniu nu a fost obținut sugerează că timpul alocat sau metodologia de predare sunt insuficiente sau cer ajustare. Una dintre recomandări pentru domeniul *Subprograme* ar fi trecerea de la predarea bazată pe formule/sintaxă la modelarea situațiilor reale și analiza complexă a programului analizat/elaborat.

Ciclul liceal la Informatica (profil real) prevede formarea la elevi a nouă competențe specifice. Testul de examen la Informatică (profil real) evaluează gradul de realizare a patru dintre aceste competențe specifice: a) *Competența specifică 6*, b) *Competența specifică 7*, c) *Competența specifică 8*, d) *Competența specifică 9*. Datele privind gradul de realizare a fiecărei competențe specifice calculat în baza rezultatelor reale obținute de elevi la examenul național de bacalaureat la Informatică (profil real) sunt prezentate în Diagrama II.1.2.a.5.

Diagrama II.1.2.a.5: Gradul de realizare a competențelor specifice

Constatări privind gradul de realizare a competențelor specifice:

- Analiza demonstrează o discrepanță în gradul de realizare a competențelor specifice, cu o evoluție progresivă de la competențele de programare la cele aplicative.
- *Competența specifică 6* - competența este realizată la un nivel bun. Elevii demonstrează cunoștințe pentru exerciții ce conțin declarații (ce este o variabilă, un tip de date etc.), dar aplicarea acestora în rezolvarea de probleme rămâne un pic dificilă. Cauza o constituie insuficiența de ore pentru exerciții de tip exersare.
- *Competența specifică 7* - are cel mai mic grad de realizare. Elevii reușesc să aplice algoritmi simpli și structuri de control de bază, dar întâmpină dificultăți în adaptarea și transferul algoritmilor între diferite contexte de programare. Măsura în care elevii pot adapta ușor algoritmii nu este pe deplin dezvoltată.
- *Competența specifică 8* - are un grad redus de realizare. Deși elevii posedă competențele de operare cu concepte, aceștia nu demonstrează deprinderi solide în testarea și depanarea programelor. Procesul de predare se limitează la probleme de tip standard, lăsând nerezolvate obiectivele de performanță legate de corectitudinea, simplitatea și claritatea algoritmilor.
- *Competența specifică 9* - este excelent stăpânită, fiind cel mai mare grad de realizare. Elevii demonstrează o autonomie ridicată și o bună stăpânire a competenței date, reușind să utilizeze eficient aplicații informatice pentru analizarea și interpretarea datelor. Această performanță se explică prin frecvența contactului elevilor cu aplicațiile în studiu.

Recomandări privind dezvoltarea curriculumului la Informatică (profil real)

1. **Revizuirea structurii domeniilor de conținut:** Se recomandă autorilor de curriculum o analiză aprofundată a structurii și succesiunii domeniilor de conținut, pentru o distribuire logică și progresivă a tematicilor între clasele liceale. Domeniul Subprograme, în forma și complexitatea actuală, nu este binevenit pentru clasa a XII-a, întrucât presupune aplicarea unor concepte fundamentale de programare care ar trebui formate și exersate anterior. Tematicile pot fi redistribuite astfel încât

accentul din clasa a XII-a să se mute spre integrare, proiectare și aplicare în contexte interdisciplinare, nu spre elemente de bază.

2. **Studierii limbajului de programare în treapta gimnazială:** este necesară introducerea treptată a programării încă din clasele gimnaziale, pentru a asigura o formare timpurie și solidă a competențelor algoritmice și de programare. O astfel de abordare progresivă ar permite ca, la treapta liceală, elevii să atingă un nivel de autonomie și gândire algoritmică avansată, capabil să susțină tranziția spre studii superioare și cariere în domeniul programării. În contextul în care o parte semnificativă din economia națională provine din proiectele și serviciile companiilor de IT, formarea timpurie a competențelor de programare devine o prioritate strategică pentru educație și economie.
3. **Actualizarea planului-cadru:** Se recomandă reexaminarea modului de alocare a orelor la Informatică, pentru a permite divizarea echitabilă a timpului între teorie și practică, similar modelului aplicat limbilor străine.
4. **Echilibrarea conținuturilor teoretice și practice,** adică curriculumul ar trebui să reflecte o proporție mai echilibrată între conceptele teoretice și aplicațiile practice, prin reducerea volumului de noțiuni teoretice și extinderea activităților de laborator și programarea algoritmilor. Această modificare ar facilita învățarea prin practică și ar permite dezvoltarea competențelor specifice cerute de piața muncii din domeniul IT.
5. **Crearea unei spirale curriculare:** Fiecare nivel de studiu trebuie să revină și să aprofundeze conceptele anterioare, printr-o spirală de complexitate crescândă, care asigură consolidarea și transferul competențelor algoritmice.

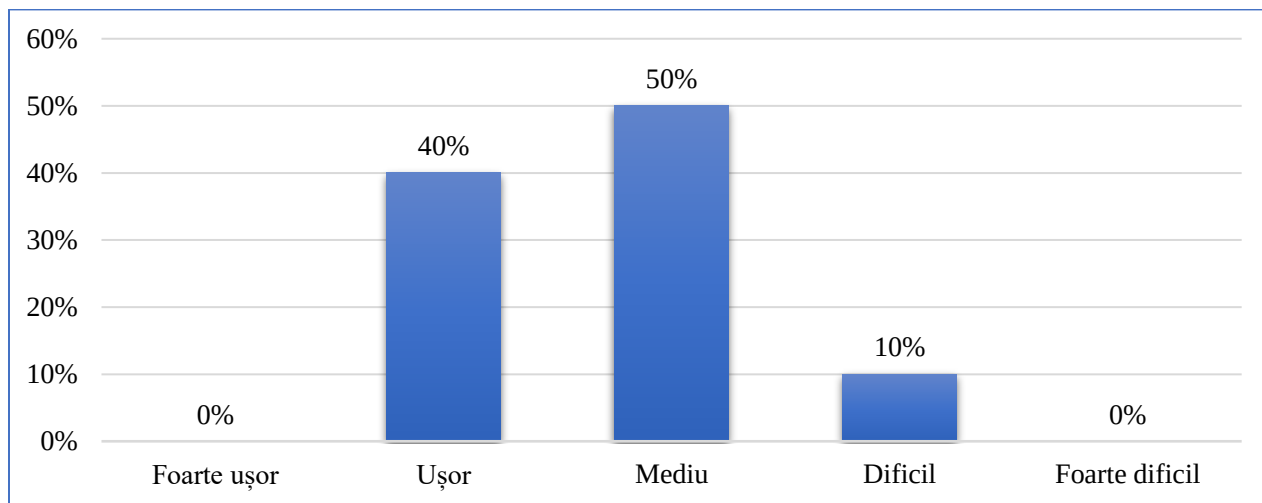
II.1.2.b. Informatica (profil umanistic)

Testul de examen la disciplina Informatica (profil umanistic) din cadrul examenului național de bacalaureat, sesiunea de bază 2025, a conținut 10 itemi, cu un punctaj total de 100 de puncte. În rezultatul calculării indicelui de dificultate a fiecărui item, s-a obținut următoarea distribuție a celor 10 itemi din test:

Tabelul II.1.2.a.1: Datele privind indicele de dificultate a itemilor

Categoria de dificultate	Valoarea p -value	Numărul de item	Itemii	Punctaj total itemi
Foarte ușor	$p_i > 0.85$	-	-	
Ușor	$0.70 < p_i \leq 0.85$	4	Sub. I Item 1 Sub. II Item 2 Sub. II Item 4 Sub. IV Item 2	42 puncte
Medie	$0.40 \leq p_i \leq 0.70$	5	Sub. II Item 1 Sub. II Item 3 Sub. II Item 5 Sub. III Item 1 Sub. IV Item 1	44 puncte
Dificil	$0.20 \leq p_i < 0.40$	1	Sub. III Item 2	14 puncte
Foarte dificil	$p_i < 0.20$	-	-	
Total		10		100 puncte

Diagrama II.1.2.b.1: Distribuția procentuală a itemilor conform indicelui de dificultate

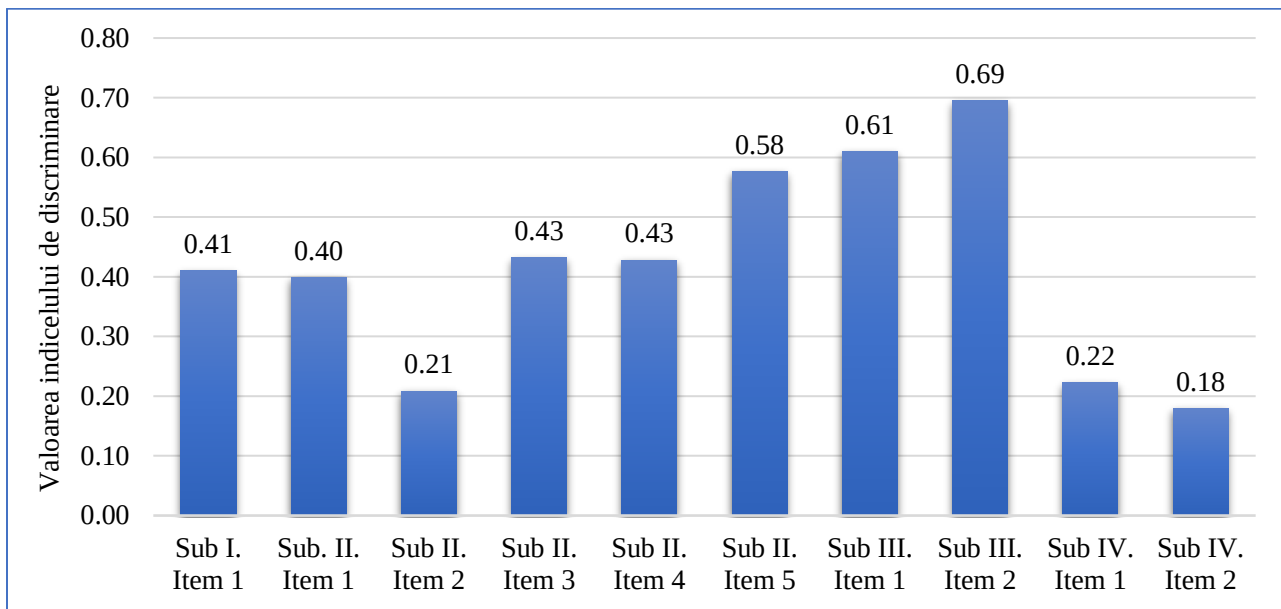
Constatări privind analiza indicelui de dificultate al itemului:

- Conform datelor, majoritatea itemilor (50%) se încadrează în categoria de dificultate medie, ceea ce reprezintă intervalul optim pentru un test standardizat echilibrat. Astfel, testul are un nivel de dificultate mediu, corespunzător obiectivului de a diferenția elevii pe baza competențelor dobândite la finalul studiilor liceale
- În categoria itemilor dificili se încadrează un item ce vizează competențele de analiză și sinteză algoritmică, aplicarea structurilor de date și interpretarea codului sursă în contexte complexe.

Performanța mai scăzută a elevilor la acești itemi semnalează dificultăți în aplicarea cunoștințelor în situații de rezolvare a problemelor ce au conținut cu tematici din cotidian, mai ales când se cere raționament algoritmic avansat.

În Diagrama II.1.2.b.2 de mai jos sunt prezentate datele privind indicele de discriminare pentru fiecare item a testului la informatică (profil umanistic).

Diagrama II.1.2.b.2: Indicele de discriminare pentru itemii testului la informatică (profil umanistic)

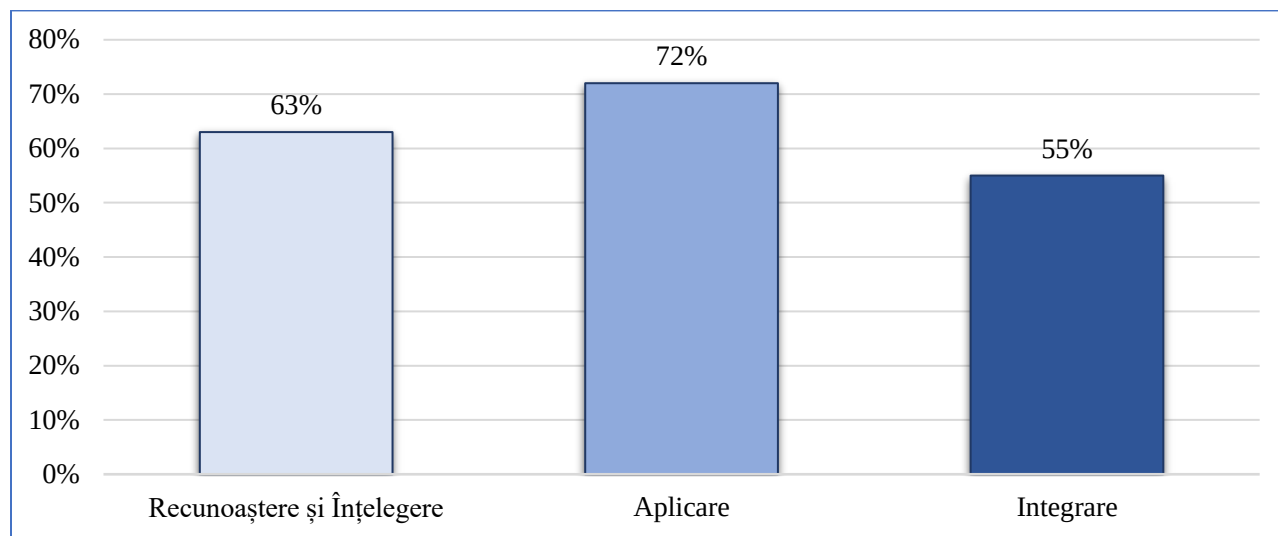
Constatări privind analiza indicelui de discriminare al itemului:

- Majoritatea itemilor (77%) au o putere de discriminare foarte bună, ceea ce confirmă faptul că testul reușește să diferențieze clar elevii cu niveluri diferite de competență. Acest rezultat contribuie în mod direct la valoarea ridicată a coeficientului Alpha Cronbach (0.86), indicator al consistenței interne foarte bune a testului.

Valoarea coeficientului Alpha Cronbach este de 0.86, ceea ce indică o consistență internă excelentă și o fidelitate ridicată a testului. Itemii corelează puternic între ei, ceea ce demonstrează că testul măsoară în mod coerent același construct de cunoștințe și competențe specifice disciplinei Informatica. Distribuția indicilor de dificultate (cu valori între 0.32 și 0.83) arată o varietate echilibrată a nivelului de complexitate al itemilor – de la ușor la dificil – ceea ce contribuie la o discriminare eficientă între elevii cu performanțe diferite. În același timp, indicii de discriminare situați, în majoritatea cazurilor, între 0.40 și 0.69 confirmă că majoritatea itemilor diferențiază corespunzător între elevii cu niveluri diferite de competență. Prin urmare, se poate concluziona că testul asigură o măsurare stabilă și de încredere a competențelor dobândite de elevi la finalul studiilor liceale. Rezultatele obținute pot fi considerate relevante și obiective, iar erorile aleatorii de măsurare sunt minime.

În conformitate cu nivelurile cognitive, itemii din test au fost repartizați în: *Recunoaștere și Înțelegere*, *Aplicare*, *Integrare*. Diagrama II.1.2.b.3 prezintă gradul de realizare a fiecărui domeniu cognitiv menționat.

Diagrama II.1.2.b.3: Gradul de realizare a itemilor distribuiți pe nivele cognitive

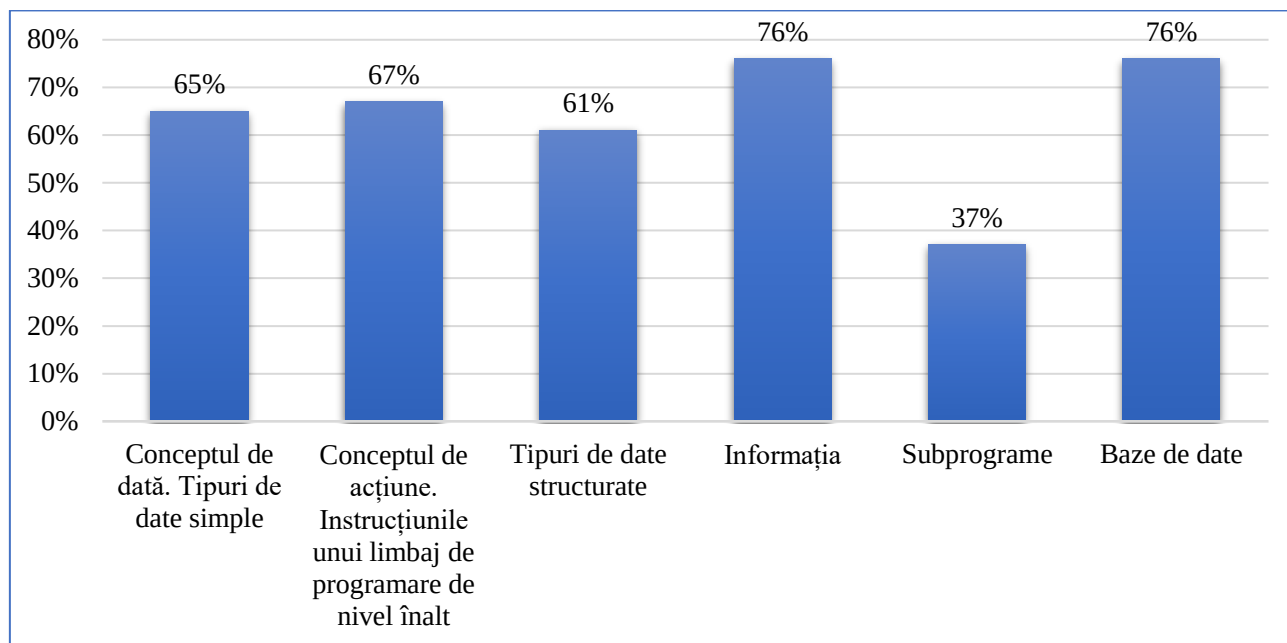

Constatări privind analiza gradului de realizare a itemilor în baza distribuției pe nivele cognitive:

- Conform datelor, elevii demonstrează o stăpânire bună a cunoștințelor de bază și a conceptelor fundamentale, fapt confirmat de un grad de realizare de 63% la nivelul „*Recunoaștere și Înțelegere*”. Aceasta indică faptul că elevii recunosc conceptele esențiale, pot defini corect noțiunile de bază și identifică relațiile simple între acestea.
- La nivelul „*Aplicare*” (72%), rezultatele arată că elevii sunt capabili să transfere și să utilizeze cunoștințele dobândite în contexte concrete, în special în domeniile „Conceptul de acțiune. Instrucțiunile unui limbaj de programare de nivel înalt” și „Tipuri de date simple”. Cu toate acestea, performanțele la subprograme sugerează dificultăți în aplicarea structurilor de date și a noțiunilor de subprogram, probabil din cauza experienței practice limitate în scrierea și testarea programelor.
- Nivelul „*Integrare*” relevă un grad de realizare modest. Elevii întâmpină dificultăți în combinarea și utilizarea integrată a cunoștințelor pentru rezolvarea sarcinilor complexe, cum ar fi dezvoltarea algoritmilor care implică mai multe concepte (tipuri de date, structuri repetitive, subprograme etc.). Printre cauzele posibile se numără experiența redusă de lucru cu probleme complexe din viața reală, utilizarea predominantă a itemilor de nivel scăzut la evaluările sumative.

Cei 11 itemi a testului de examen la disciplina Informatica (profil umanistic), aplicat în sesiunea de bază 2025, au evaluat 6 domenii de conținut, prevăzute de curriculum: 1) *Concept de date. Tipuri de date simple*, 2) *Conceptul de acțiune. Instrucțiunile unui limbaj de programare de nivel înalt*, 3) *Tipuri de date structurate*, 4) *Informația*, 5) *Subprograme*, 6) *Baze de date*. În Diagrama II.1.2.b.4 de mai jos sunt prezentate datele privind gradul de a fiecărui din cele nouă domenii de conținut evaluate în cadrul examenului la Informatică (profil umanistic).

Diagrama II.1.2.b.4: Gradul de realizare a domeniilor de conținut

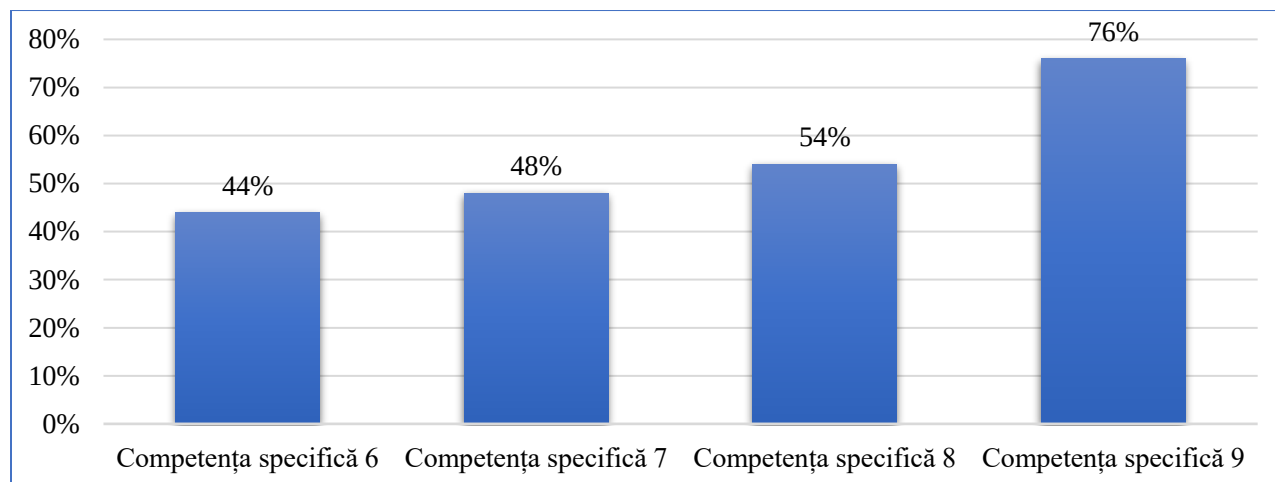

Constatări privind gradul de realizare a domeniilor de conținut:

- La domeniile „*Conceptul de dată. Tipuri de date simple*” și „*Conceptul de acțiune. Instrucțiunile unui limbaj de programare de nivel înalt*”, gradul de realizare este mediu spre bun, ceea ce reflectă o înțelegere a noțiunilor de bază din rezolvarea problemelor. Elevii demonstrează competențe în scrierea și executarea instrucțiunilor elementare, dar manifestă dificultăți atunci când sarcinile necesită transferul cunoștințelor între concepte (de exemplu, între tipurile de date și operațiile asociate acestora).
- Domeniul „*Tipuri de date structurate*” înregistrează un grad de realizare de 61%, indicând că elevii au început să formeze o înțelegere a structurilor complexe (tablouri, șiruri de caractere), dar încă întâmpină dificultăți în utilizarea lor în contexte algoritmice mai ample. Cauzele pot fi asociate cu timpul limitat acordat practicii și lipsa abordării prin probleme deschise, care ar stimula gândirea analitică și capacitatea de transfer între diferite tipuri de structuri.
- Conform datelor, cele mai bune rezultate s-au obținut la domeniile „*Informația*” și „*Baze de date*”, cu un grad de realizare de 76%. Aceste rezultate arată că elevii stăpânesc bine conceptele fundamentale privind prelucrarea, reprezentarea și gestionarea datelor, ceea ce indică o corelare între conținuturile teoretice și exemplele practice utilizate în procesul de predare/ învățare. Se remarcă faptul că aceste domenii sunt mai tangibile și conectate la aplicații reale, ceea ce facilitează învățarea prin exemple concrete și motivația elevilor.
- Performanța cea mai scăzută se înregistrează la domeniul „*Subprograme*”, cu un grad de realizare de doar 37%. Acest rezultat sugerează dificultăți majore în înțelegerea principiului de modularitate, al transmiterii parametrilor și al organizării eficiente al programului. Posibile cauze ar fi abordarea preponderent teoretică a subiectului, fără suficiente exemple aplicative la clasă, alocarea insuficientă a timpului didactic pentru modulul „Subprograme” — conform curriculumului, doar 7 ore — ceea ce limitează consolidarea competențelor practice, în clasele cu profil umanist, orele, conform planului cadru, sunt divizate într-o lecție teoretică și una practică, ceea ce face ca activitățile practice să se desfășoare doar o dată la două săptămâni, limitând astfel ritmicitatea și continuitatea învățării aplicative.

Ciclul liceal la Informatica (profil umanistic) prevede formarea la elevi a nouă competențe specifice. Testul de examen la Informatică (profil umanistic) evaluează gradul de realizare a patru dintre aceste competențe specifice: a) *Competența specifică 6*, b) *Competența specifică 7*, c) *Competența specifică 8*, d) *Competența specifică 9*. Datele privind gradul de realizare a fiecărei competențe specifice calculat în baza rezultatelor reale obținute de elevi la examenul național de bacalaureat la Informatică (profil umanistic) sunt prezentate în Diagrama II.1.2.b.5.

Diagrama II.1.2.b.5: Gradul de realizare a competențelor specifice

Constatări privind gradul de realizare a competențelor specifice:

- Competența specifică 6 - înregistrează un grad de realizare de 44%, ceea ce indică dificultăți în înțelegerea și aplicarea corectă a conceptelor de bază privind datele și reprezentarea informației. Elevii demonstrează cunoștințe declarative (ce este o variabilă, un tip de date etc.), însă aplicarea acestora în rezolvarea de probleme rămâne limitată. Cauza principală o poate constitui insuficiența exersării la nivel practic. Se recomandă integrarea unor activități practice, în care elevii să compare structuri de date prin aplicații digitale.
- Competența specifică 7 - cu un grad de realizare de 48%, este realizată la un nivel satisfăcător. Elevii pot aplica algoritmi simpli și structuri de control de bază (secvență, selecție, repetare), însă întâmpină dificultăți în adaptarea algoritmilor la probleme mai complexe. Rezultatele arată că elevii recunosc modele de rezolvare, dar nu reușesc să le transfere între diferite contexte de programare. Este necesară o consolidare a acestei competențe prin activități care implică compararea mai multor soluții algoritmice și analiza eficienței acestora.
- Competența specifică 8 - are un grad de realizare de 54%, ceea ce indică un nivel mediu de performanță. Elevii demonstrează capacitatea de a elabora programe simple, dar adesea fără o verificare sistematică a corectitudinii și optimizării acestora. Aceasta sugerează o lipsă de deprinderi solide în testarea și depanarea programelor, aspecte esențiale în formarea gândirii algoritmice. Se recomandă accentuarea etapei de testare și corectare în procesul didactic, precum și includerea unor activități care solicită argumentarea alegerilor algoritmice.
- Competența specifică 9 - prezintă cel mai înalt grad de realizare, ceea ce confirmă că elevii reușesc să utilizeze eficient aplicații informatice pentru analiza și interpretarea datelor, demonstrând autonomie și gândire critică în selectarea instrumentelor digitale potrivite. Această performanță se explică prin frecvența contactului elevilor cu aplicațiile propuse pentru studiu, precum și prin relevanța practică a sarcinilor din acest domeniu.

Recomandări privind dezvoltarea curriculumului la Informatică (profil umanistic)

1. Curriculumul ar trebui să echilibreze mai bine raportul între teorie și practică, introducând exerciții practice care să combine structuri de date, algoritmi și utilizarea aplicațiilor.
2. Consolidarea domeniilor cu performanțe reduse (Subprograme, Tipuri de date structurate) prin mai multe exerciții aplicative.
3. Extinderea activităților interdisciplinare care utilizează aplicații digitale reale, menținând nivelul înalt de performanță observat.

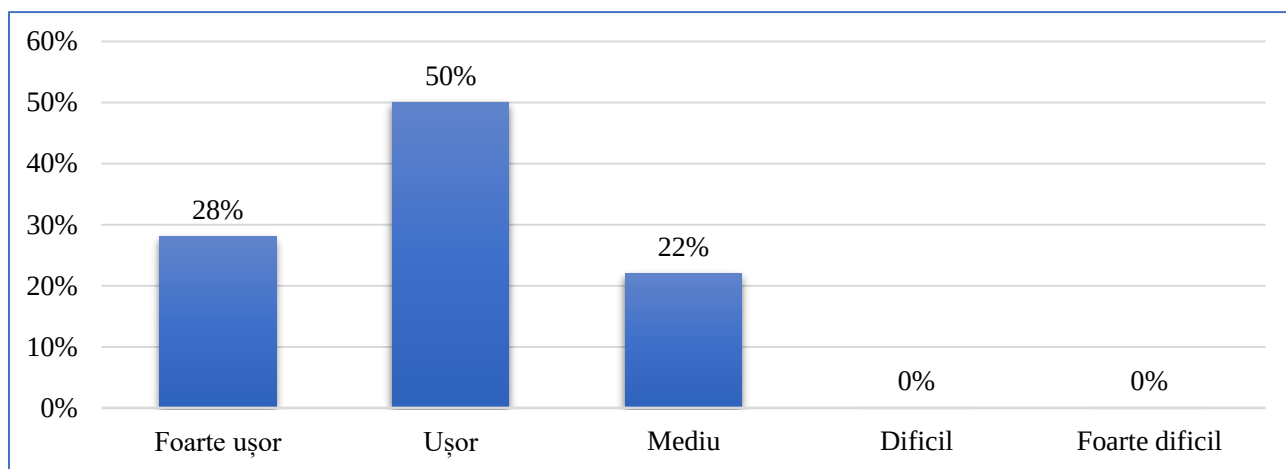
II.1.3.a. Fizica (profil real)

Testul de examen la disciplina Fizica (profil real) din cadrul examenului național de bacalaureat, sesiunea de bază 2025, a conținut 12 itemi (14 sarcini), cu un punctaj total de 100 de puncte. În rezultatul calculării indicelui de dificultate a fiecărui item, s-a obținut următoarea distribuție a celor 14 sarcini din test:

Tabelul II.1.3.a.1: Datele privind indicele de dificultate a sarcinilor

Categoria de dificultate	Valoarea p -value	Numărul de item	Itemii	Punctaj total itemi
Foarte ușor	$p_i > 0.85$	4	2, 5, 8, 10(a)	28 puncte
Ușor	$0.70 < p_i \leq 0.85$	7	1, 3, 4, 6, 7, 9, 12(a)	49 puncte
Medie	$0.40 \leq p_i \leq 0.70$	3	10(b), 11, 12(b)	23 puncte
Dificil	$0.20 \leq p_i < 0.40$	-	-	
Foarte dificil	$p_i < 0.20$	-	-	
Total		14		100 puncte

Diagrama II.1.3.a.1: Distribuția procentuală a sarcinilor conform indicelui de dificultate

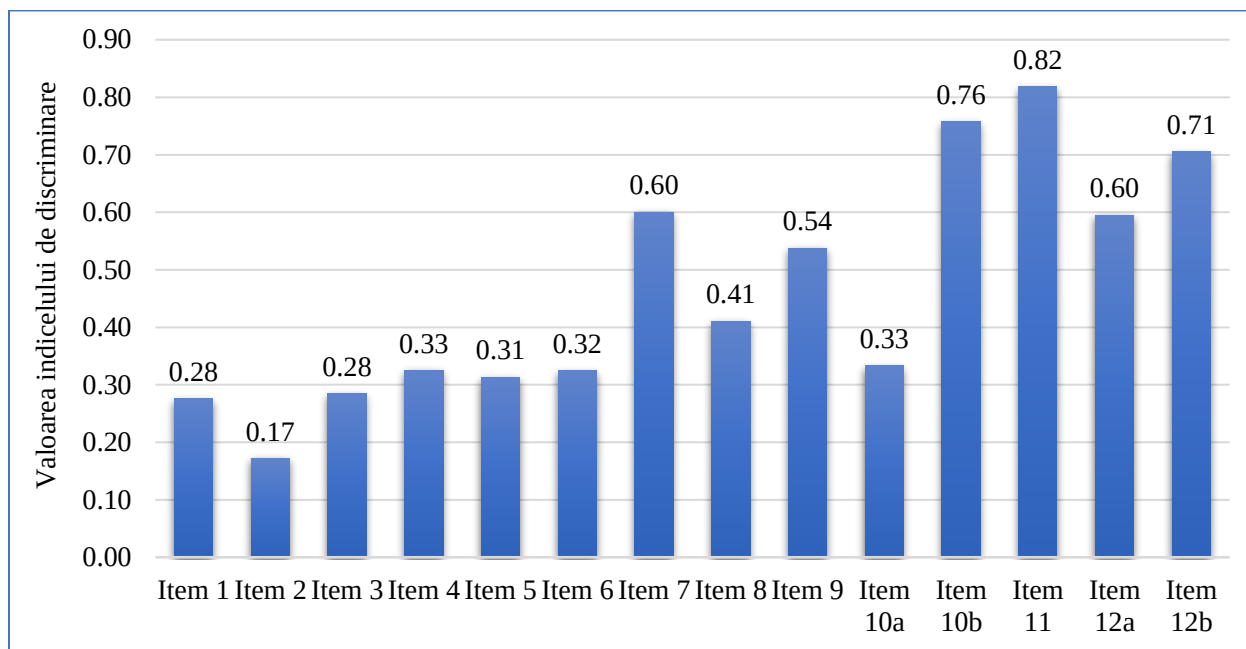

Constatări privind analiza indicelui de dificultate al sarcinilor:

- Testul la Fizică (profilul real) are un grad general de dificultate ușor, ceea ce demonstrează că majoritatea elevilor au obținut scoruri mari, dar și că testul a fost foarte accesibil.
- Itemii cu dificultate optimă ($p=0,66-0,80$) sunt itemii 6, 10, 11 și 12, care implică raționament și aplicare practică. Itemii 1, 2, 3 sunt prea ușori, astfel necesitând revizuire.

În Diagrama II.1.3.a.2 de mai jos sunt prezentate datele privind indicele de discriminare pentru fiecare item a testului la fizică (profil real).

Diagrama II.1.3.a.2: Indicele de discriminare pentru itemii testului la fizică (profil real)

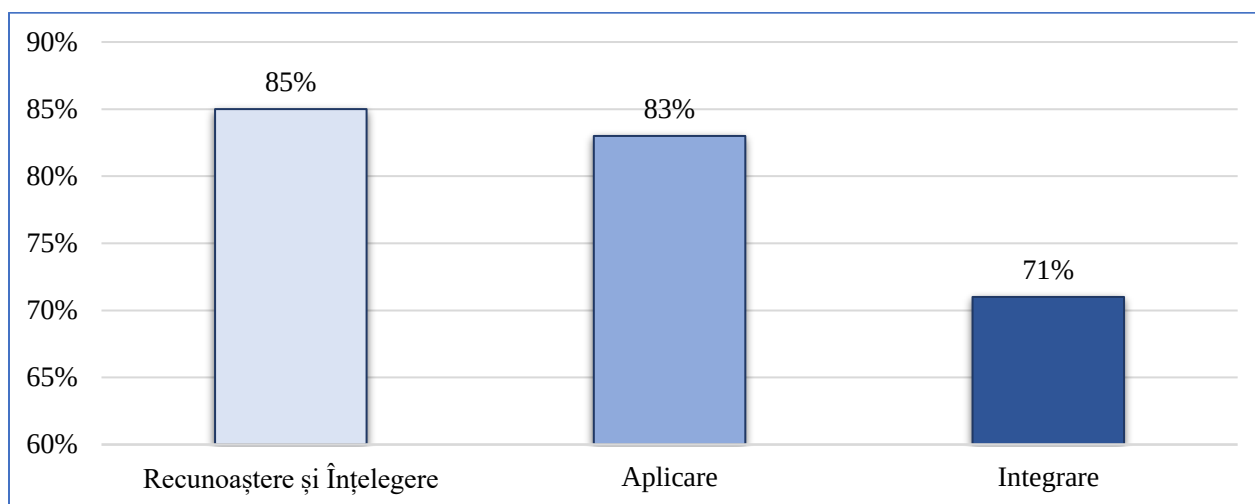
Constatări privind analiza indicelui de discriminare al itemului:

- Indicele mediu de discriminare este 0.48, indicând o capacitate bună de diferențiere între elevii cu performanțe ridicate și scăzute. Cei mai potriviți și recomandați itemi sunt itemii 7, 9, 11 și 12.
- Totuși testul de la fizică (profilul real) este prea ușor și mai omogen, necesitând o creștere a complexității pentru sesiunile ulterioare.

Coeficientul Alpha Cronbach cu valoarea de 0.91 confirmă o consistență internă excelentă. Testul este foarte fiabil, însă ar beneficia de o diversificare mai mare a sarcinilor cognitive.

În conformitate cu nivelurile cognitive, itemii din test au fost repartizați în: *Recunoaștere și Înțelegere* (itemii 1, 2, 3, 4), *Aplicare* (itemii 5, 6, 7, 8, 9), *Integrare* (itemii 10, 11, 12). Diagrama II.1.3.a.3 prezintă gradul de realizare a fiecărui domeniu cognitiv menționat.

Diagrama II.1.3.a.3: Gradul de realizare a itemilor distribuiți pe nivele cognitive

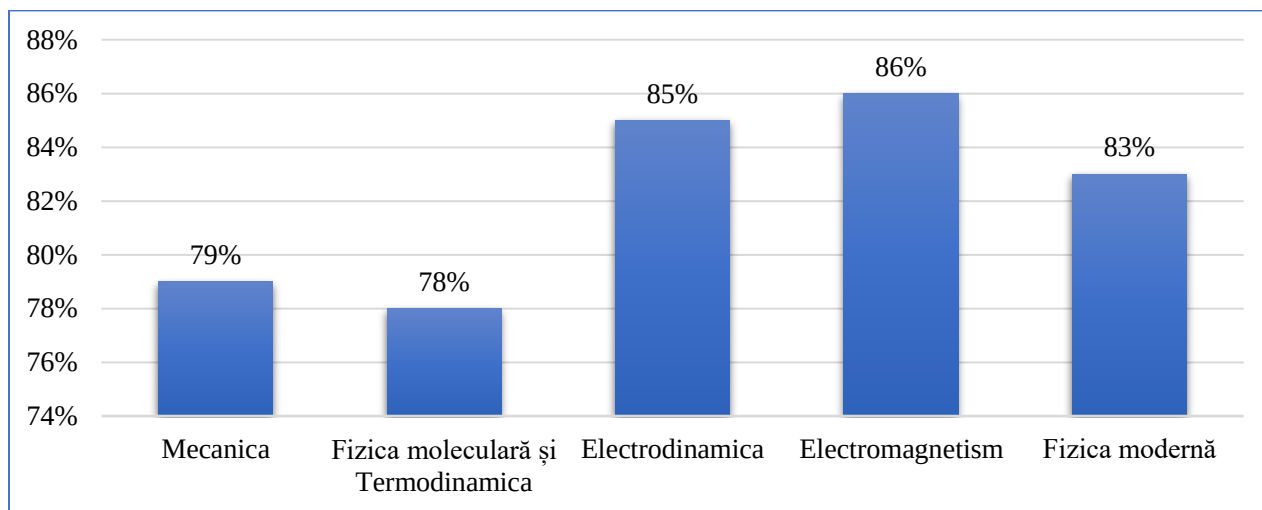

Constatări privind analiza gradului de realizare a itemilor în baza distribuției pe nivele cognitive:

- Datele obținute indică o realizare înaltă pe toate nivelurile cognitive, dar cu diferențe semnificative între ele.
- *Recunoaștere și Înțelegere* - elevii stăpânesc consistent conceptele fundamentale și pot reproduce informațiile de bază, ceea ce confirmă o bună asimilare conceptuală. Aceasta arată o implementare eficientă a obiectivelor de recunoaștere și explicare a fenomenelor fizice, conform Competenței specifice 1 din curriculum.
- *Aplicare* - elevii utilizează corect formulele și legile fizicii pentru rezolvarea problemelor standard. Performanța confirmă că metodologia de predare susține învățarea procedurală și operațională.
- *Integrare* - deși performanța rămâne în zona superioară, scăderea semnificativă arată dificultăți în sarcinile de sinteză și transfer, în special în situațiile-problemă interdisciplinare. În termeni curriculari, competențele de ordin superior (proiectare experimentală, analiză critică, conexiuni între domenii) sunt doar parțial atinse.

Itemii din testul de examen la disciplina Fizica (profil real), aplicat în sesiunea de bază 2025, au evaluat 5 domenii de conținut, prevăzute de curriculum: 1) *Mecanica*, 2) *Fizica moleculară și Termodinamica*, 3) *Electrodinamica*, 4) *Electromagnetism*, 5) *Fizica modernă*. În Diagrama II.1.3.a.4 de mai jos sunt prezentate datele privind gradul de a fiecărui din cele cinci domenii de conținut evaluate în cadrul examenului la Fizică (profil real).

Diagrama II.1.3.a.4: Gradul de realizare a domeniilor de conținut

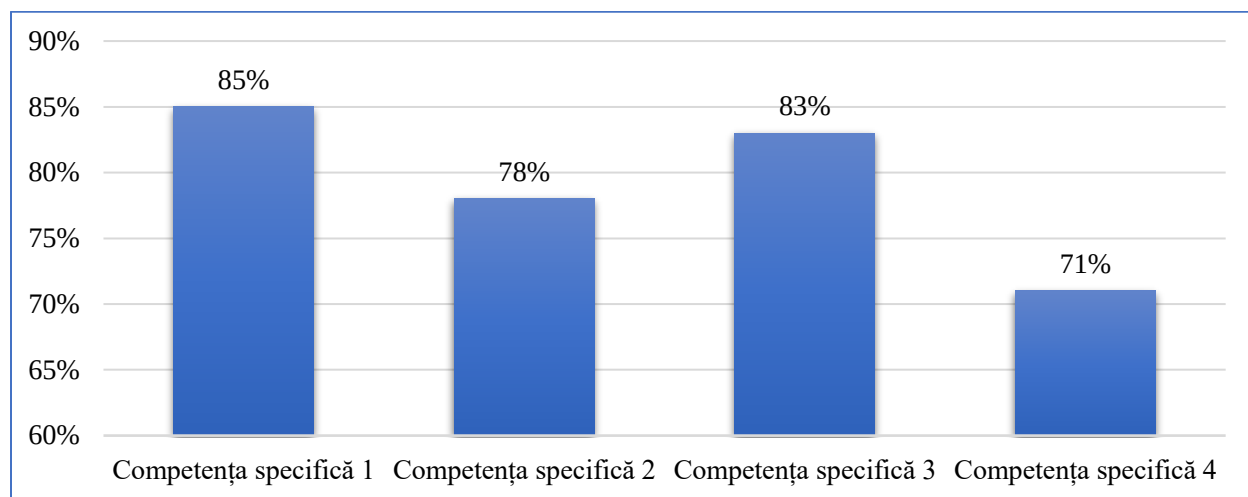
Constatări privind gradul de realizare a domeniilor de conținut:

- Gradul de realizare este echilibrat între domenii, toate depășind pragul de 70%, ceea ce indică o acoperire completă a curriculumului.
- *Mecanica* – domeniu fundamental, cu performanță ridicată, dar ușor sub celelalte, probabil din cauza complexității diverselor tipuri de mișcare și a analizei forțelor.
- *Fizica moleculară și Termodinamica* – nivel apropiat, arătând o bună înțelegere a conceptelor de energie internă și transformări de stare, dar cu dificultăți în aplicarea ecuației gazului ideal și a proceselor ciclice.
- *Electrodinamica* (85%) și *Electromagnetism* (86%) – Cele mai înalte scoruri, demonstrând o bună formare a competențelor analitice și de raționament în procesele electromagnetice.

- *Fizica modernă* – realizare înaltă, ceea ce sugerează o familiarizare eficientă cu noțiunile de cuantificare, fotoefect, radiație, deși acestea sunt introduse teoretic.

Ciclul liceal la Fizică (profil real) prevede formarea la elevi a patru competențe specifice. Testul de examen la Fizică (profil real) evaluează gradul de realizare a acestor competențe specifice: a) *Competența specifică 1*, b) *Competența specifică 2*, c) *Competența specifică 3*, d) *Competența specifică 4*. Datele privind gradul de realizare a fiecărei competențe specifice calculat în baza rezultatelor reale obținute de elevi la examenul național de bacalaureat la Fizică (profil real) sunt prezentate în Diagrama II.1.3.a.5.

Diagrama II.1.3.a.5: Gradul de realizare a competențelor specifice

Constatări privind gradul de realizare a competențelor specifice:

- *Competența specifică 1* - competență atinsă la nivel înalt; elevii recunosc și explică fenomenele corect.
- *Competența specifică 2* - realizare medie spre ridicată, dar necesită stimularea activităților practice.
- *Competența specifică 3* - performanță solidă, reflectând capacitatea de a utiliza date și formule în mod coerent.
- *Competența specifică 4* - cel mai scăzut nivel, ceea ce indică o dificultate în integrarea cunoștințelor și abordarea situațiilor complexe interdisciplinare.

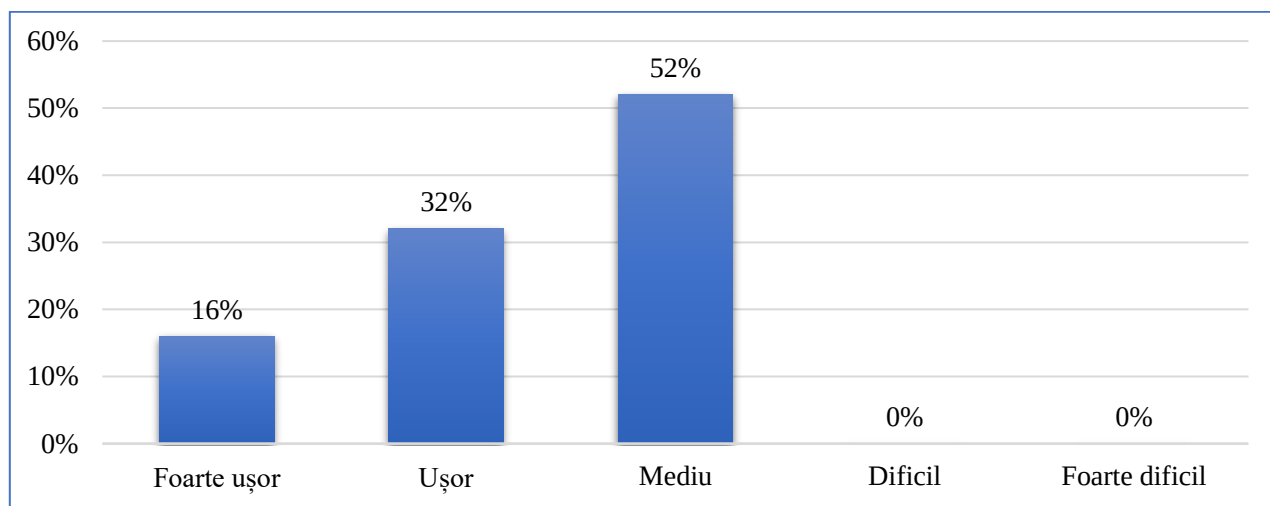
II.1.3.b. Fizica (profil umanistic)

Testul de examen la disciplina Fizica (profil umanistic) din cadrul examenului național de bacalaureat, sesiunea de bază 2025, a conținut 12 itemi (19 sarcini), cu un punctaj total de 100 de puncte. În rezultatul calculării indicelui de dificultate a fiecărui item, s-a obținut următoarea distribuție a celor 19 sarcini din test:

Tabelul II.1.3.b.1: Datele privind indicele de dificultate a sarcinilor

Categoria de dificultate	Valoarea p -value	Numărul de item	Itemii	Punctaj total itemi
Foarte ușor	$p_i > 0.85$	3	2, 5, 12(a)	18 puncte
Ușor	$0.70 < p_i \leq 0.85$	6	1, 3, 4, 6(b), 9(a), 10(a)	34 puncte
Medie	$0.40 \leq p_i \leq 0.70$	10	6(a), 7(a), 7(b), 8(a), 8(b), 9(b), 10(b), 11(a), 11(b), 12(b)	48 puncte
Dificil	$0.20 \leq p_i < 0.40$	-	-	
Foarte dificil	$p_i < 0.20$	-	-	
Total		19		100 puncte

Diagrama II.1.3.b.1: Distribuția procentuală a sarcinilor conform indicelui de dificultate

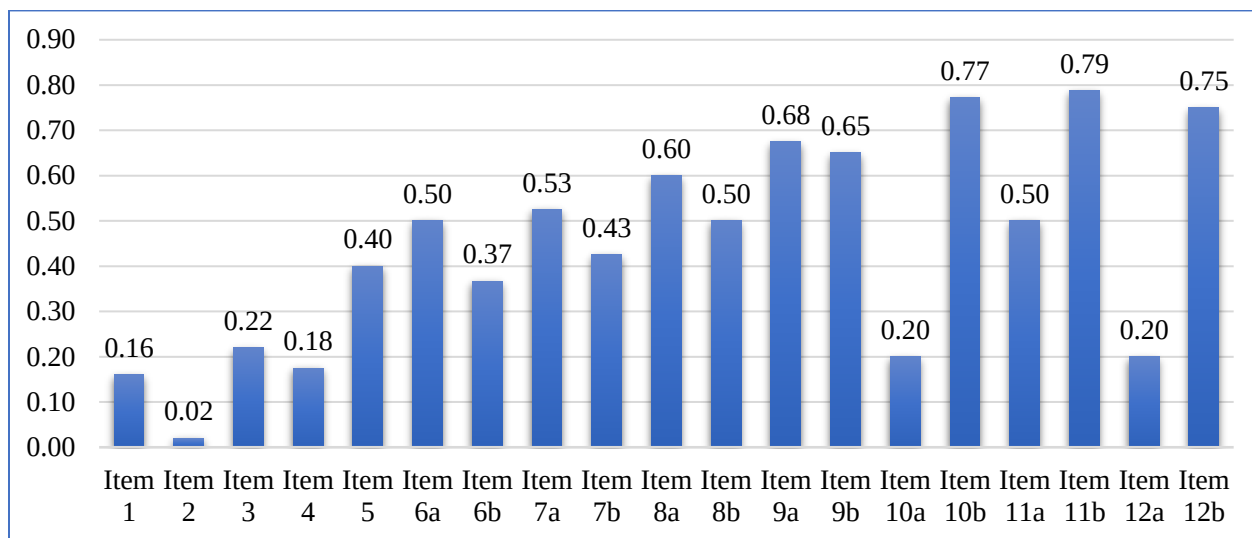

Constatări privind analiza indicelui de dificultate al sarcinilor:

- Testul de examen la fizica (profil umanistic) are o distribuție echilibrată între itemi ușori și medii, corespunzând mai bine nivelului de pregătire al elevilor. Cei mai provocatori itemi s-au dovedit a fi itemii 10(b), 11(a), 11(a) și 12(b).
- Totuși, chiar dacă testul propus la profilul umanistic este mai echilibrat și mai potrivit nivelului de pregătire, acesta ar trebui să includă mai multe situații aplicative.

În Diagrama II.1.3.b.2 de mai jos sunt prezentate datele privind indicele de discriminare pentru fiecare item a testului la fizică (profil umanistic).

Diagrama II.1.3.b.2: Indicele de discriminare pentru itemii testului la fizică (profil umanistic)

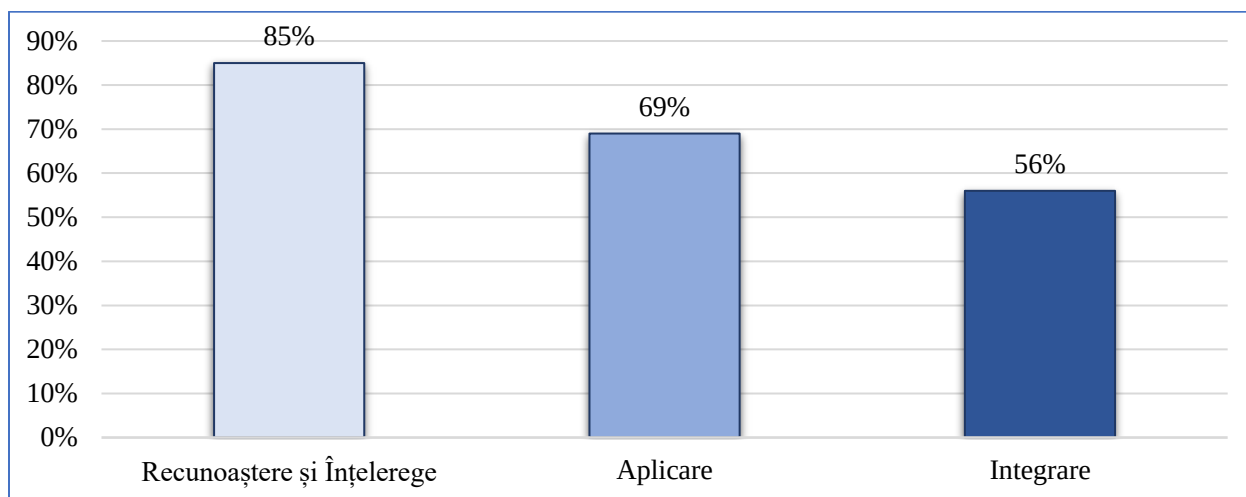
Constatări privind analiza indicelui de discriminare al itemului:

- Indicele mediu de discriminare este 0.44, indicând o capacitate bună de diferențiere între elevii cu performanțe ridicate și scăzute. Cei mai potriviți și recomandați itemi sunt itemii 9, 10, 11 și 12.
- Itemii 1-4, itemul 10(a) și 12(a) au valori mici pentru indicele de discriminare și respectiv acești itemi se recomandă a fi revăzuți sau reformulați.

Coeficientul Alpha Cronbach cu valoarea de 0.88 indică o fiabilitate foarte bună, testul măsurând coerent competențele prevăzute în programă de examen.

În conformitate cu nivelurile cognitive, itemii din test au fost repartizați în: *Recunoaștere și Înțelegere* (itemii 1, 2, 3, 4), *Aplicare* (itemii 5, 6, 7, 8, 9), *Integrare* (itemii 10, 11, 12). Diagrama II.1.3.b.3 prezintă gradul de realizare a fiecărui domeniu cognitiv menționat.

Diagrama II.1.3.b.3: Gradul de realizare a itemilor distribuiți pe nivele cognitive

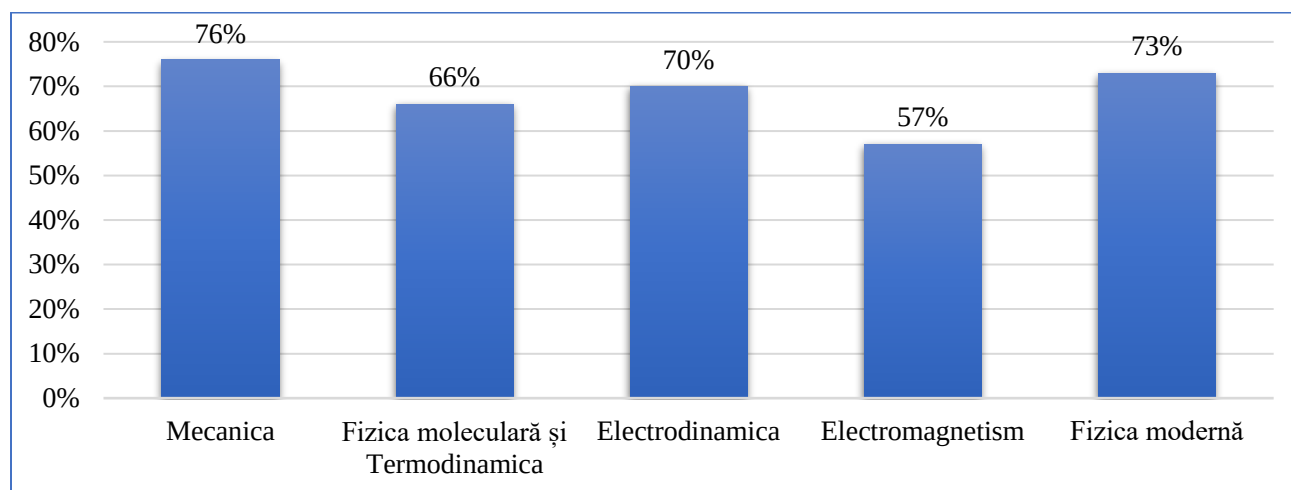
Constatări privind analiza gradului de realizare a itemilor în baza distribuției pe nivele cognitive:

- Datele obținute indică nivelul cognitiv descrește progresiv.

- *Recunoaștere și Înțelegere* - nivel similar cu cel de la real, ceea ce confirmă o bază conceptuală solidă. Elevii pot explica și recunoaște fenomenele, dar adesea fără profunzimea aplicativă.
- *Aplicare* - realizare medie, ceea ce semnalează dificultăți în transpunerea cunoștințelor teoretice în exerciții numerice sau în analize de fenomene. Este necesară consolidarea exersării practice.
- *Integrare* - grad scăzut de realizare, evidențiind deficiențe majore în gândirea critică și transferul inter-contextual. Elevii au probleme în interpretarea datelor experimentale și în formularea concluziilor proprii.

Itemii din testul de examen la disciplina Fizica (profil umanistic), aplicat în sesiunea de bază 2025, au evaluat 5 domenii de conținut, prevăzute de curriculum: 1) *Mecanica*, 2) *Fizica moleculară și Termodinamica*, 3) *Electrodinamica*, 4) *Electromagnetism*, 5) *Fizica modernă*. În Diagrama II.1.3.b.4 de mai jos sunt prezentate datele privind gradul de a fiecărui din cele cinci domenii de conținut evaluate în cadrul examenului la Fizică (profil umanistic).

Diagrama II.1.3.b.4: Gradul de realizare a domeniilor de conținut

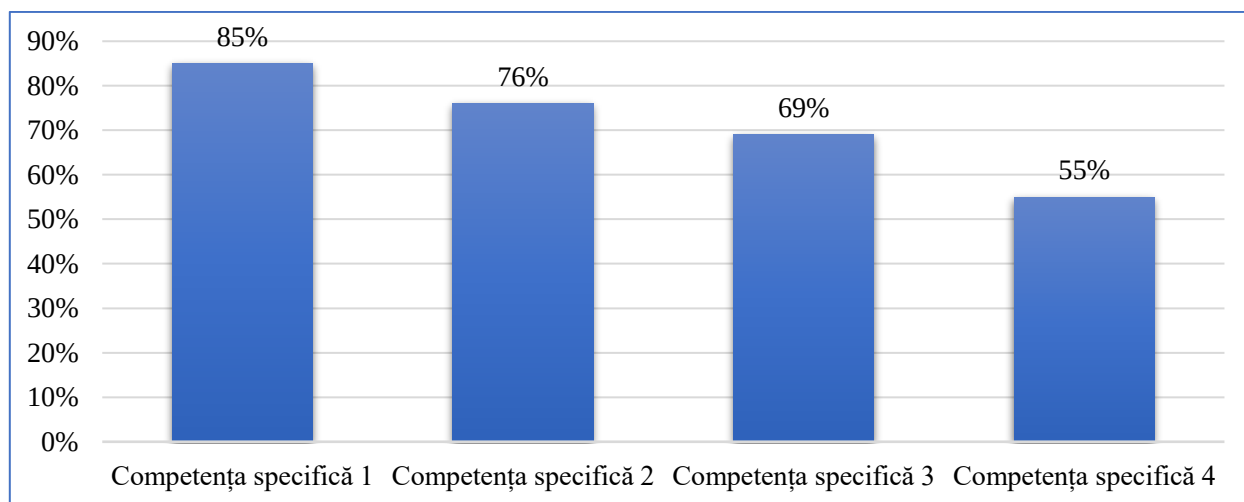
Constatări privind gradul de realizare a domeniilor de conținut:

- Gradul de realizare curriculară scade semnificativ la mai multe domenii, situându-se în zona medie spre scăzută. Se observă că domeniile cu pondere mare în abstractizare matematică (electrodinamica, electromagnetismul) au generat lacune accentuate la profilul umanistic, sugerând nevoia de adaptare didactică și utilizarea resurselor vizuale și experimentale.
- *Mecanica* – păstrează un nivel satisfăcător de realizare, confirmând predarea consolidată a principiilor de bază.
- *Fizica moleculară și Termodinamica* – domeniul în care elevii întâmpină dificultăți în aplicarea ecuației de stare și în interpretarea proceselor izoterme sau izobare.
- *Electrodinamica* – realizare la limită, elevii înțeleg fenomenele, dar se confruntă cu erori de aplicare numerică.
- *Electromagnetism* – domeniu cu cea mai mică realizare, semnalând neînțelegeri conceptuale și lipsă de exersare experimentală.
- *Fizica modernă* – relativ mai bine asimilată, probabil datorită caracterului narativ al conținutului și prezenței aplicațiilor intuitive.

Ciclul liceal la Fizică (profil umanistic) prevede formarea la elevi a patru competențe specifice. Testul de examen la Fizică (profil umanistic) evaluează gradul de realizare a acestor competențe specifice:

a) *Competența specifică 1*, b) *Competența specifică 2*, c) *Competența specifică 3*, d) *Competența specifică 4*. Datele privind gradul de realizare a fiecărei competențe specifice calculat în baza rezultatelor reale obținute de elevi la examenul național de bacalaureat la Fizică (profil umanistic) sunt prezentate în Diagrama II.1.3.b.5.

Diagrama II.1.3.b.5: Gradul de realizare a competențelor specifice

Constatări privind gradul de realizare a competențelor specifice:

- *Competența specifică 1* - competență conceptuală bine realizată.
- *Competența specifică 2* - nivel mediu, indicând o exersare parțială a activităților experimentale.
- *Competența specifică 3* - sub pragul optim; elevii pot interpreta superficial, fără a argumenta complet.
- *Competența specifică 4* - nivel scăzut, marcând dificultăți majore în transferul cunoștințelor și rezolvarea situațiilor-problemă.

Recomandări privind dezvoltarea curriculumului la Fizică (profil real și profil umanistic)

1. Se recomandă consolidarea competențelor de ordin superior prin introducerea unor activități experimentale și interdisciplinare, accentuând modelarea, argumentarea și reflecția critică.
2. Analiza pe domenii de conținut arată o performanță echilibrată, cu valori ridicate la Electrodinamică și Fizică modernă, dar ușor inferioare la Mecanica și Termodinamica. Acest fapt sugerează nevoia de revizuire a ponderii tematice și de actualizare a strategiilor didactice în domeniile tradiționale, unde accentul pe formulări teoretice depășește pe cel pe înțelegerea aplicativă.
3. Disparitățile între profiluri (real și umanistic) sugerează că standardele de evaluare trebuie diferențiate nu doar prin volum de conținut, ci și prin tipologia competențelor vizate. La profilul umanist, accentul ar trebui să se deplaseze spre relevanța fizicii în viața cotidiană și spre legătura cu domenii socio-științifice, menținând totodată rigorea conceptuală.
4. Actualizarea curriculară trebuie să răspundă provocărilor societății contemporane: tehnologizare, tranziție verde și inteligență artificială. Se recomandă integrarea explicită a temelor privind energia durabilă, aplicațiile IA în fizică, modelarea numerică și competențele digitale.

5. Curriculumul actual oferă o bază solidă, dar nu reflectă încă transformările științei secolului XXI.

O revizuire ar trebui să:

- adauge conținuturi moderne (cuantic, nanotehnologie, AI, energie verde);
- accentueze interdisciplinaritatea și impactul social;
- includă competențe digitale avansate și abordări experimentale moderne.

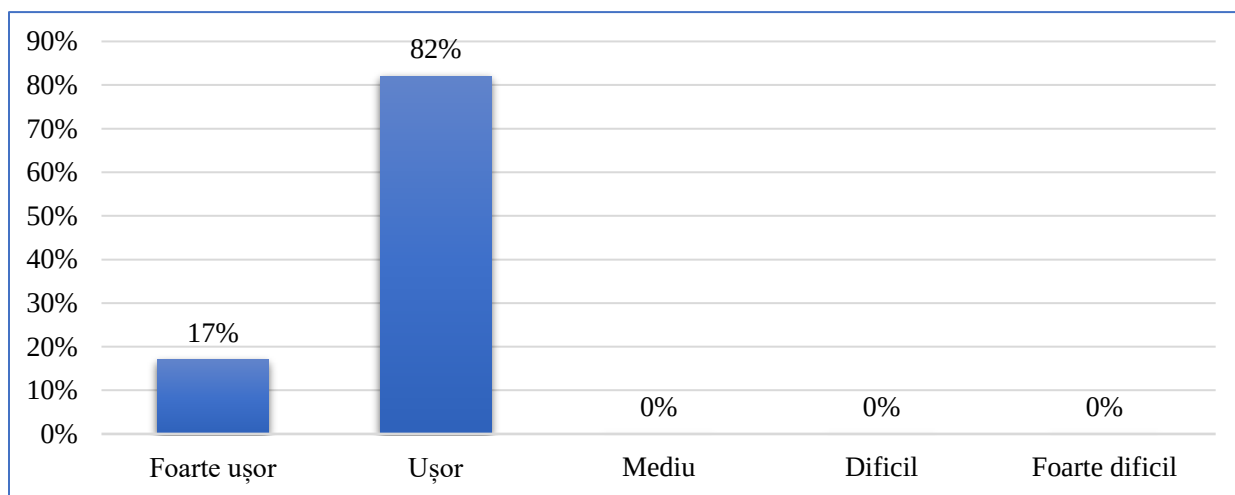
II.1.4.a. Chimia (profil real)

Testul de examen la disciplina Chimia (profil real) din cadrul examenului național de bacalaureat, sesiunea de bază 2025, a conținut 12 itemi, cu un punctaj total de 100 de puncte. În rezultatul calculării indicelui de dificultate a fiecărui item, s-a obținut următoarea distribuție a celor 12 itemi din test:

Tabelul II.1.4.a.1: Datele privind indicele de dificultate a itemilor

Categoria de dificultate	Valoarea p -value	Numărul de item	Itemii	Punctaj total itemi
Foarte ușor	$p_i > 0.85$	2	1, 3	12 puncte
Ușor	$0.70 < p_i \leq 0.85$	10	2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12	88 puncte
Medie	$0.40 \leq p_i \leq 0.70$	-	-	
Dificil	$0.20 \leq p_i < 0.40$	-	-	
Foarte dificil	$p_i < 0.20$	-	-	
Total		12		100 puncte

Diagrama II.1.4.a.1: Distribuția procentuală a itemilor conform indicelui de dificultate

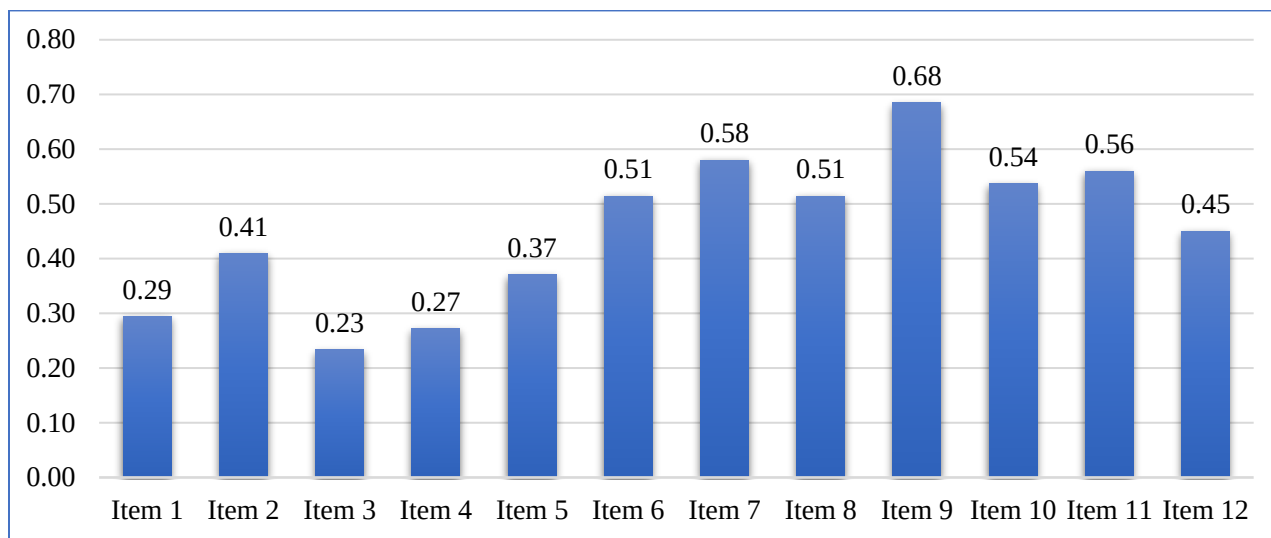

Constatări privind analiza indicelui de dificultate al sarcinilor:

- Conform datelor, itemii propuși în testul de examen la chimie (profil real) se încadrează în categoria de dificultate „foarte ușor” sau „ușor”. Gradul total de realizare a testului este de peste 90% ceea ce indică că per ansamblu, testul administrat a fost foarte accesibil pentru elevi.
- La categoria itemilor foarte ușori se încadrează itemii care evaluează competențele elevilor de a cunoaște teoria atomului și legăturile chimice, precum și reacțiile de oxido-reducere.

În Diagrama II.1.4.a.2 de mai jos sunt prezentate datele privind indicele de discriminare pentru fiecare item a testului la chimie (profil real).

Diagrama II.1.4.a.2: Indicele de discriminare pentru itemii testului la chimie (profil real)

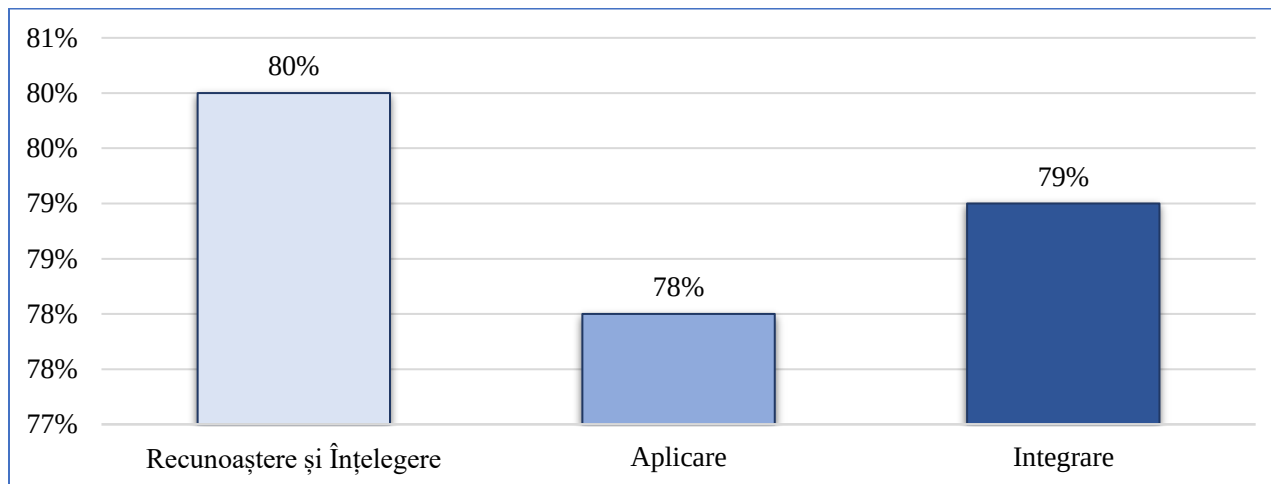
Constatări privind analiza indicelui de discriminare al itemului:

- Conform datelor 82% din itemi de la profilul real demonstrează o capacitate de discriminare bună sau foarte bună. Acesta este un indicator puternic al validității de construct a testului. Itemii funcționează conform așteptărilor, separând corect grupurile de performanță. Acești itemi reușesc să măsoare competența dorită la un nivel de dificultate adecvat.
- Itemii 1, 3, 4 care evaluează competențele elevilor de a cunoaște structura atomului, structura substanțelor, legea periodicității, nomenclatura și izomeria substanțelor organice funcționează rezonabil, dar ar putea fi îmbunătățiți.

Valoarea coeficientului Alpha Cronbach este de 0.92 pentru profilul real indică o consistență foarte bună (fidelitate solidă). Itemii corelează puternic între ei, indicând că măsoară, în mare parte, același construct de cunoștințe și competențe. Procesul de elaborare, validare și pre-testare a itemilor a fost eficient.

În conformitate cu nivelurile cognitive, itemii din test au fost repartizați în: *Recunoaștere și Înțelegere* (5 itemi), *Aplicare* (4 itemi), *Integrare* (3 itemi). Diagrama II.1.4.a.3 prezintă gradul de realizare a fiecărui domeniu cognitiv menționat.

Diagrama II.1.4.a.3: Gradul de realizare a itemilor distribuiți pe nivele cognitive

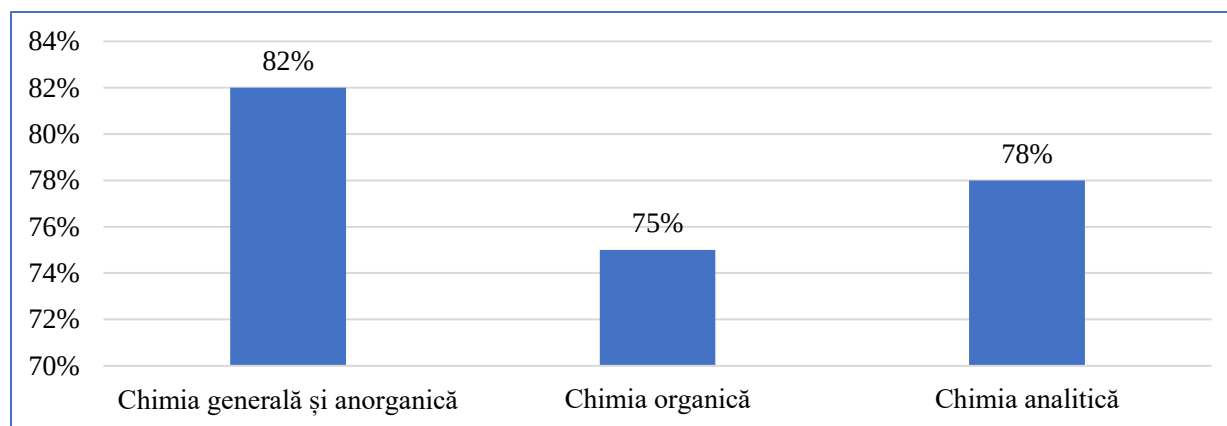

Constatări privind analiza gradului de realizare a itemilor în baza distribuției pe nivele cognitive:

- Conform datelor, 80% din elevi stăpânesc bine cunoștințele de bază și conceptele fundamentale (structura atomului, legea periodicității, structura substanțelor, rezolvarea problemelor etc.), pot reproduce/explica informațiile cu acuratețe.
- Gradul de realizare a itemilor de nivel „Aplicare” este de 78%, ceea ce indică că elevii pot aplica cunoștințele. Elevii pot utiliza cunoștințele și regulile în rezolvarea de probleme standard. Curriculumul este realizat la nivel procedural și operațional. Deci aceasta denotă o orientare practică a evaluării, cu accent pe utilizarea cunoștințelor în contexte noi. Acest fapt susține dezvoltarea competențelor de rezolvare a problemelor și de raționament practic.
- Competența de a integra cunoștințele constituie 79%. Elevii demonstrează capacitate de sinteză, transfer și gândire critică. Curriculumul este însușit la nivel de competențe complexe și transversal.

Itemii din testul de examen la disciplina Chimia (profil real), aplicat în sesiunea de bază 2025, au evaluat 3 domenii de conținut, prevăzute de curriculum: 1) *Chimia generală și anorganică*, 2) *Chimia organică*, 3) *Chimia analitică*. În Diagrama II.1.4.a.4 de mai jos sunt prezentate datele privind gradul de a fiecărui din cele trei domenii de conținut evaluate în cadrul examenului la Chimia (profil real).

Diagrama II.1.4.a.4: Gradul de realizare a domeniilor de conținut

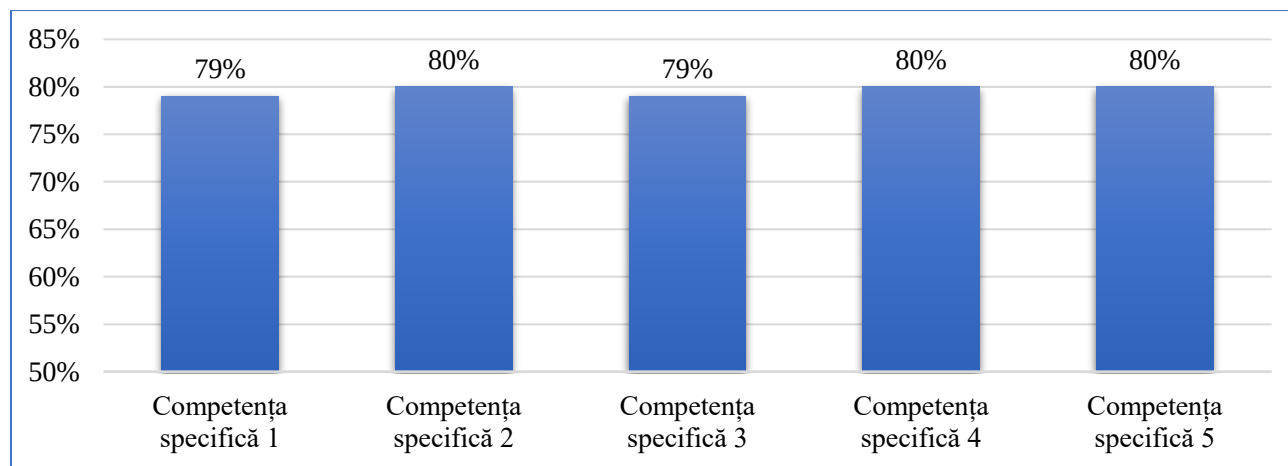

Constatări privind gradul de realizare a domeniilor de conținut:

- Conform datelor, domeniul de conținut cu cel mai mare grad de realizare este *Chimia generală și anorganică* (gradul de realizare de 82%). Elevii au asimilat excelent conceptele de bază, precum legea periodicității, structura atomului, structura substanțelor, legăturile chimice, reacțiile de oxido-reducere, rezolvarea problemelor cu caracter aplicativ etc.
- Domeniul de conținut *Chimia organică* are și el un grad mare de realizare de 75% mai mic decât cel de la *Chimia generală și anorganică*, luând în considerare cu studierea acestuia are câteva ore la finalizarea clasei a IX-a, și continuă în clasele XI și XII ulterior. Constatăm dimensiuni care trebuie îmbunătățite la structura și nomenclatura substanțelor chimice organice, cunoașterea proprietăților chimice ale substanțelor organice. Aici este nevoie de revenit la eșalonarea materiei pe ani de studii și a conținutului aglomerat.
- Domeniul de conținut *Chimia analitică* are și el un grad mare de realizare de 78%. Elevii au asimilat conceptele de bază privind chimia calitativă și cantitativă a chimiei analitice. Dar rămâne de atras o mai mare atenție rezolvării problemelor cu aplicare practică în chimia analitică în ce privește PH-ul soluțiilor, soluțiile în viața cotidiană, recunoașterea cationilor și anionilor și scrierea ecuațiilor de identificare a acestora.

Ciclul liceal la Chimie (profil real) prevede formarea la elevi a cinci competențe specifice. Testul de examen la Chimie (profil real) evaluează gradul de realizare a acestor competențe specifice: a) *Competența specifică 1*, b) *Competența specifică 2*, c) *Competența specifică 3*, d) *Competența specifică 4*, e) *Competența specifică 5*. Datele privind gradul de realizare a fiecărei competențe specifice calculat în baza rezultatelor reale obținute de elevi la examenul național de bacalaureat la Chimie (profil real) sunt prezentate în Diagrama II.1.4.a.5.

Diagrama II.1.4.a.5: Gradul de realizare a competențelor specifice

Constatări privind gradul de realizare a competențelor specifice:

- Pornind de la gradul de realizare de 79%-80% în examenul de bacalaureat constatăm că toate cele 5 competențe sunt atinse la un nivel ridicat. Elevii demonstrează stăpânire solidă a cunoștințelor, deprinderilor și atitudinilor vizate.

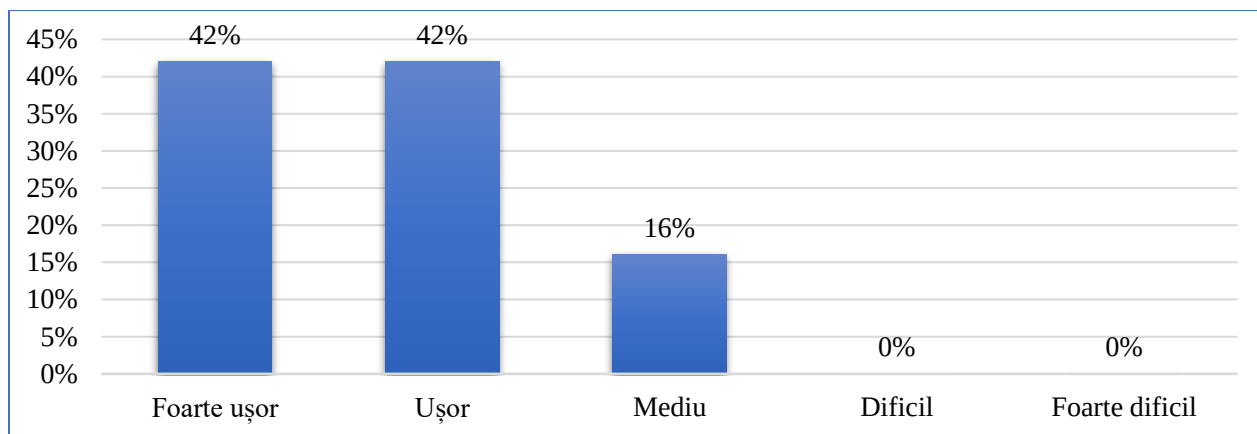
II.1.4.b. Chimia (profil umanistic)

Testul de examen la disciplina Chimia (profil umanistic) din cadrul examenului național de bacalaureat, sesiunea de bază 2025, a conținut 12 itemi, cu un punctaj total de 100 de puncte. În rezultatul calculării indicelui de dificultate a fiecărui item, s-a obținut următoarea distribuție a celor 12 itemi din test:

Tabelul II.1.4.b.1: Datele privind indicele de dificultate a itemilor

Categoria de dificultate	Valoarea p -value	Numărul de item	Itemii	Punctaj total itemi
Foarte ușor	$p_i > 0.85$	5	1, 4, 5, 8, 10	40 puncte
Ușor	$0.70 < p_i \leq 0.85$	5	2, 3, 6, 7, 9	42 puncte
Medie	$0.40 \leq p_i \leq 0.70$	2	11, 12	18 puncte
Dificil	$0.20 \leq p_i < 0.40$	-	-	
Foarte dificil	$p_i < 0.20$	-	-	
Total		12		100 puncte

Diagrama II.1.4.b.1: Distribuția procentuală a itemilor conform indicelui de dificultate

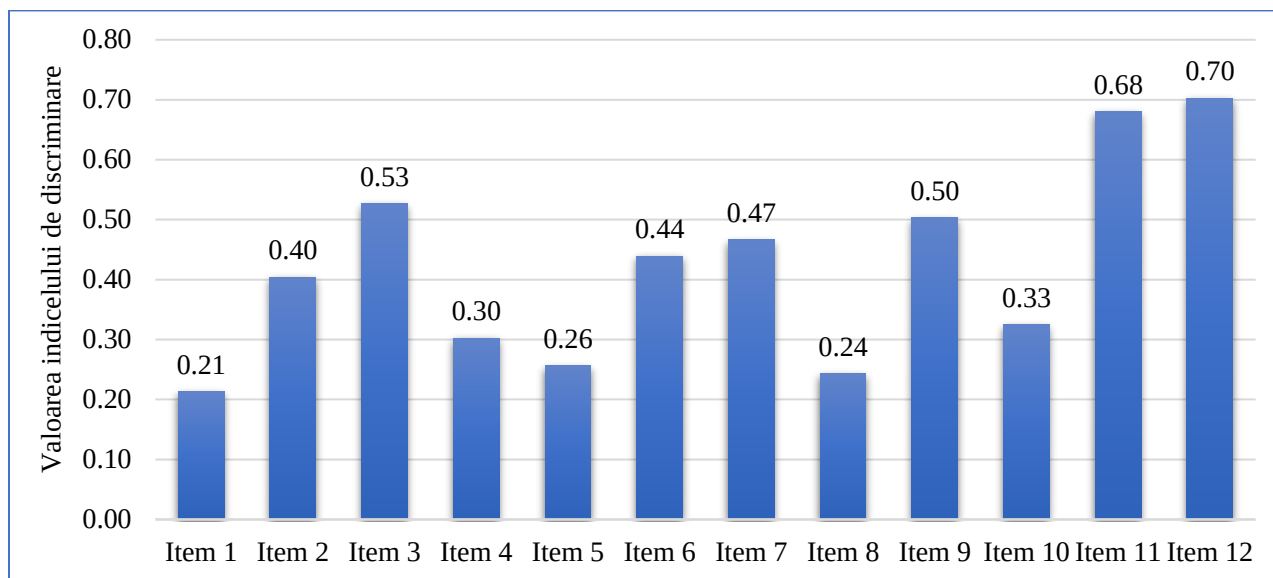

Constatări privind analiza indicelui de dificultate al sarcinilor:

- Conform datelor, la profilul umanistic circa 42% din numărul itemilor se încadrează în intervalul de ușor de dificultate, iar circa 16% din numărul total de itemi sunt de dificultate medie. Gradul total de realizare a testului este de peste 90% ceea ce indică că per ansamblu, testul administrat este unul accesibil elevilor.
- La categoria itemilor foarte ușori sunt itemii care evaluează competențele elevilor de a cunoaște teoria atomului și legăturile chimice, precum și reacțiile de oxido-reducere.
- La categoria itemilor de dificultate medie sunt itemii care evaluează competențele de cunoaștere a nomenclurii și structurii substanțelor organice, dar și competența de aplicare a cunoștințelor la scrierea ecuațiilor chimice dedicate proprietăților chimice ale substanțelor organice.

În Diagrama II.1.4.b.2 de mai jos sunt prezintate datele privind indicele de discriminare pentru fiecare item a testului la chimie (profil umanistic).

Diagrama II.1.4.b.2: Indicele de discriminare pentru itemii testului la chimie (profil umanistic)

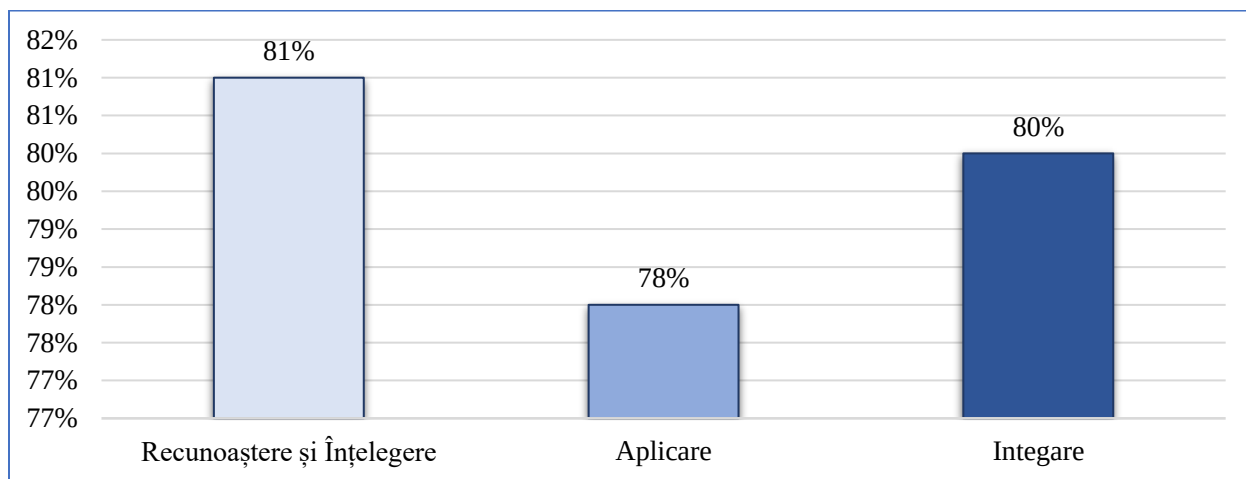
Constatări privind analiza indicelui de discriminare al itemului:

- Conform datelor 76% din itemi de la profilul umanist demonstrează o capacitate de discriminare bună sau foarte bună. Acesta este un indicator puternic al validității de construct a testului. Itemii funcționează conform așteptărilor, separând corect grupurile de performanță. Acești itemi reușesc să măsoare competența dorită la un nivel de dificultate adecvat.
- Itemii 1, 5, 8 care evaluează competențele elevilor de a cunoaște structura atomului, structura substanțelor, legea periodicității, rezolvarea problemelor în chimia organică, precum și nomenclatura și izomeria substanțelor organice funcționează rezonabil, dar ar putea fi îmbunătățiți.

Valoarea coeficientului Alpha Cronbach este de 0.93 pentru profilul umanist indică o consistență foarte bună (fidelitate solidă). Itemii corelează puternic între ei, indicând că măsoară, în mare parte, același construct de cunoștințe și competențe. Procesul de elaborare, validare și pre-testare a itemilor a fost eficient.

În conformitate cu nivelurile cognitive, itemii din test au fost repartizați în: *Recunoaștere și Înțelegere* (4 itemi), *Aplicare* (5 itemi), *Integrare* (3 itemi). Diagrama II.1.4.b.3 prezintă gradul de realizare a fiecărui domeniu cognitiv menționate.

Diagrama II.1.4.b.3: Gradul de realizare a itemilor distribuiți pe nivele cognitive

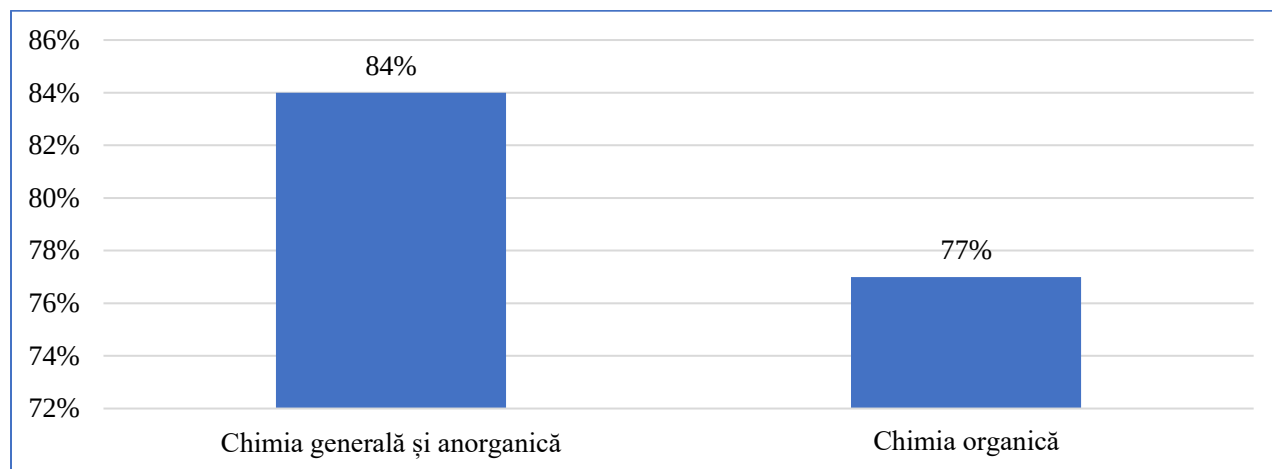

Constatări privind analiza gradului de realizare a itemilor în baza distribuției pe nivele cognitive:

- Conform datelor, 81% din elevi stăpânesc bine cunoștințele de bază și conceptele fundamentale (structura atomului, legea periodicității, structura substanțelor), pot reproduce/explica informațiile cu acuratețe. Curriculumul este bine însușit la nivel conceptual.
- Gradul de realizare a itemilor de nivel „Aplicare” este de 78%, ceea ce indică că elevii pot aplica cunoștințele. Elevii pot utiliza cunoștințele și regulile în rezolvarea de probleme standard. Curriculumul este realizat la nivel procedural și operațional. Această analiză a itemilor din cadrul nivelului taxonomic „Aplicare” denotă o orientare practică a evaluării, cu accent pe utilizarea cunoștințelor în contexte noi. Acest fapt susține dezvoltarea competențelor de rezolvare a problemelor și de raționament practic.
- Competența de a integra cunoștințele constituie 80%. Elevii demonstrează capacitate de sinteză, transfer și gândire critică. Curriculumul este însușit la nivel de competențe complexe și transversal.

Itemii din testul de examen la disciplina Chimia (profil umanistic), aplicat în sesiunea de bază 2025, au evaluat 2 domenii de conținut, prevăzute de curriculum: 1) *Chimia generală și anorganică*, 2) *Chimia organică*. În Diagrama II.1.4.b.4 de mai jos sunt prezentate datele privind gradul de a fiecărui din cele două domenii de conținut evaluate în cadrul examenului la Chimia (profil umanistic).

Diagrama II.1.4.b.4: Gradul de realizare a domeniilor de conținut

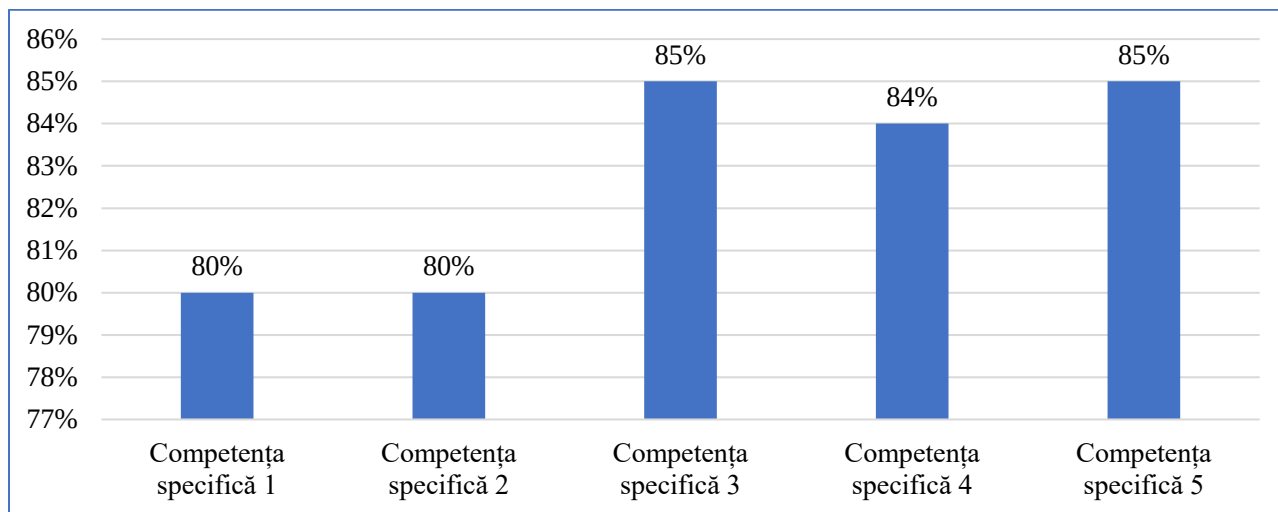
Constatări privind gradul de realizare a domeniilor de conținut:

- Conform datelor, domeniul de conținut cu cel mai mare grad de realizare este *Chimia generală și anorganică* (gradul de realizare de 84%). Elevii au asimilat excelent conceptele de bază, precum tabelul periodic al elementelor chimice, structura atomului, structura substanțelor, legăturile chimice etc. Acest domeniu de conținut este cu cele mai multe ore pe săptămână și are o aprofundare și dezvoltare pe spirală din învățământul gimnazial, fiind bine consolidat pe parcursul anilor de studiu în liceu. Constatăm mai moderat asimilate aici tipurile de reacții chimice și decurgerea lor, rezolvarea problemelor cu caracter aplicativ.
- Domeniul de conținut *Chimia organică* are și el un grad mare de realizare de 77% însă mai mic decât cel de la *Chimia generală și anorganică*, luând în considerare că studiarea acestuia are câteva ore la finalizarea clasei a IX-a, și continuă în clasele XI și XII ulterior. Constatăm dimensiuni care trebuie îmbunătățite la structura și nomenclatura substanțelor chimice organice, cunoașterea proprietăților chimice ale substanțelor organice inclusiv scrierea ecuațiilor reacțiilor chimice. Aici

este nevoie de revenit la eșalonarea materiei pe ani de studii și a volumul conținutului conform timpului alocat.

Ciclul liceal la Chimie (profil umanistic) prevede formarea la elevi a cinci competențe specifice. Testul de examen la Chimie (profil umanistic) evaluează gradul de realizare a acestor competențe specifice: a) *Competența specifică 1*, b) *Competența specifică 2*, c) *Competența specifică 3*, d) *Competența specifică 4*, e) *Competența specifică 5*. Datele privind gradul de realizare a fiecărei competențe specifice calculat în baza rezultatelor reale obținute de elevi la examenul național de bacalaureat la Chimie (profil umanistic) sunt prezentate în Diagrama II.1.4.b.5.

Diagrama II.1.4.b.5: Gradul de realizare a competențelor specifice

Constatări privind gradul de realizare a competențelor specifice:

- Pornind de la gradul de realizare a acestora 80-85% constatăm că toate cele 5 competențe sunt atinse la un nivel înalt. Elevii demonstrează stăpânire solidă a cunoștințelor, deprinderilor și atitudinilor vizate. Faptul că competențele specifice sunt dezvoltate și aprofundate pe spirală începând de la învățământul gimnazial și apoi în cel liceal confirmă corectitudinea formulării competențelor specifice și modul de formare a acestora.

Recomandări privind dezvoltarea curriculumului la Chimie (profil real și profil umanistic)

1. Asigurarea continuității respectării principiului integrării intradisciplinare pe verticală în cadrul curriculumului (asigurarea continuității curriculumului de la treapta gimnazială la cea liceală, de la un an de studiu la celălalt, plasarea „Ancorelor practice” permanente cu accentul pe formarea unor valori, atitudini și a unor competențe transversale și transferabile, legătura cu experiențele cotidiene ale elevilor și cu contextul în care ei trăiesc sunt reperele ce solidifică temelia motivațională a disciplinei, materializată prin numărul absolvenților ce solicită Chimia la examenele de bacalaureat, aflat în creștere față de numărul total de solicitanți.
2. Pentru îmbunătățirea în continuare a curriculumului la chimie se recomandă asigurarea unei acoperiri echilibrate a tuturor competențelor specifice, cu o atenție deosebită acordată competențelor legate de experimentul chimic și atitudini responsabile (Competența specifică 4, Competența specifică 5).

3. Ar fi utilă promovarea unor sarcini aplicative care să stimuleze reflecția asupra mediului, sănătății, tehnologiei sau problemelor sociale pentru a îmbunătăți corelarea mai clară a itemilor cu realitatea cotidiană și respectiv și integrarea în curriculum a acestor elemente.
4. Atât în curriculumul la disciplina chimie, cât și în procesul de evaluare este indicată o ancorare mai profundă a sarcinilor de evaluare în realitatea cotidiană, pentru a facilita aplicarea cunoștințelor în contexte autentice și relevante pentru elevi.
5. Se recomandă extinderea gamei de tipuri de itemi, prin integrarea elementelor vizuale, a suporturilor experimentale și a cerințelor cu caracter interdisciplinar în cadrul evaluărilor la clasă.

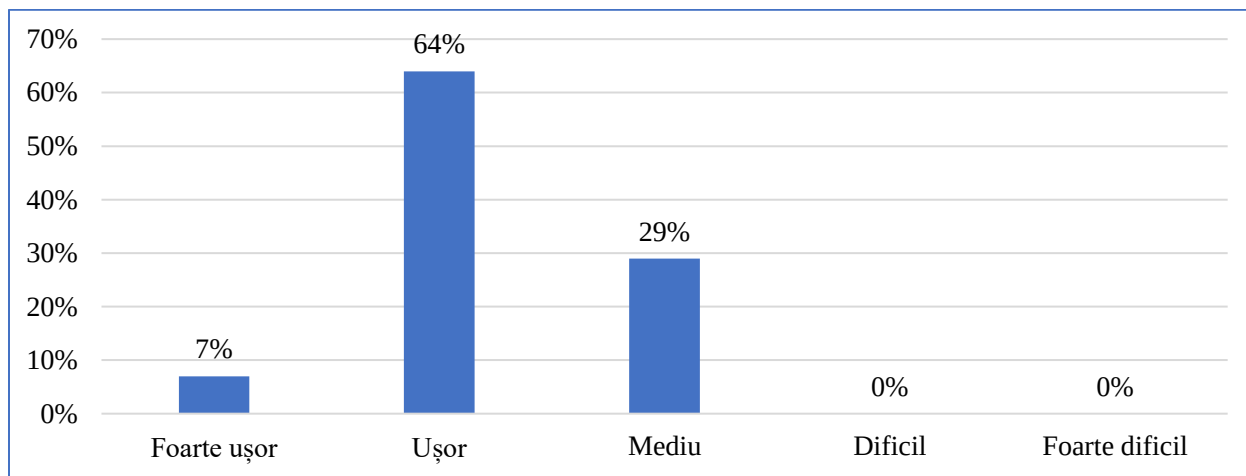
II.1.5.a. Biologia (profil real)

Testul de examen la disciplina Biologia (profil real) din cadrul examenului național de bacalaureat, sesiunea de bază 2025, a conținut 14 itemi, cu un punctaj total de 100 de puncte. Punctajele acordate fiecărui item variază de la 4 puncte la 11 puncte. În rezultatul calculării indicelui de dificultate a fiecărui item, s-a obținut următoarea distribuție a celor 14 itemi din test:

Tabelul II.1.5.a.1: Datele privind indicele de dificultate a itemilor

Categoria de dificultate	Valoarea p -value	Numărul de item	Itemii	Punctaj total itemi
Foarte ușor	$p_i > 0.85$	1	10	5 puncte
Ușor	$0.70 < p_i \leq 0.85$	9	1, 3, 5, 6, 8, 9, 11, 13, 14	66 puncte
Medie	$0.40 \leq p_i \leq 0.70$	4	2, 4, 7, 12	29 puncte
Dificil	$0.20 \leq p_i < 0.40$	-	-	
Foarte dificil	$p_i < 0.20$	-	-	
Total		14		100 puncte

Diagrama II.1.5.a.1: Distribuția procentuală a itemilor conform indicelui de dificultate

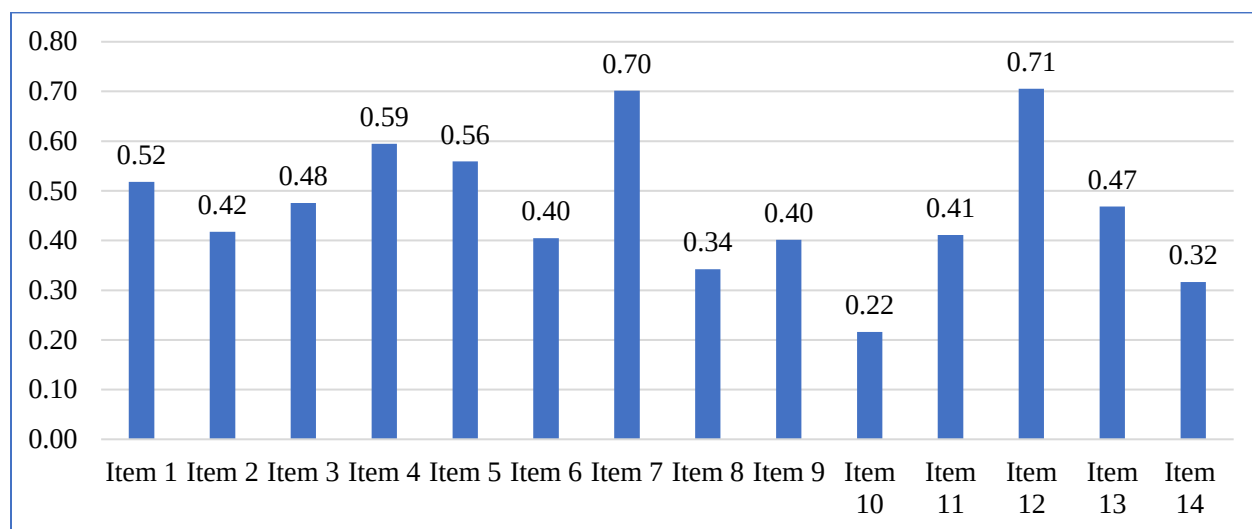

Constatări privind analiza indicelui de dificultate al sarcinilor:

- Conform datelor, 64% din numărul itemilor au un grad de dificultate ușor, și doar circa 29% din itemi se încadrează în categoria de dificultate mediu, ceea ce demonstrează că testul propus în cadrul examenului național de bacalaureat la disciplina biologia (profil real) s-a dovedit a fi unul accesibil pentru elevi.
- Totuși, se recomandă creșterea explicită a numărului de itemi dificili (în prezent 0%) până la o pondere cumulată de circa 20%. Aceasta este esențială pentru a restabili puterea de discriminare a testului între candidații de înaltă performanță.

În Diagrama II.1.5.a.2 de mai jos sunt prezintate datele privind indicele de discriminare pentru fiecare item a testului la biologie (profil real).

Diagrama II.1.5.a.2: Indicele de discriminare pentru itemii testului la biologie (profil real)

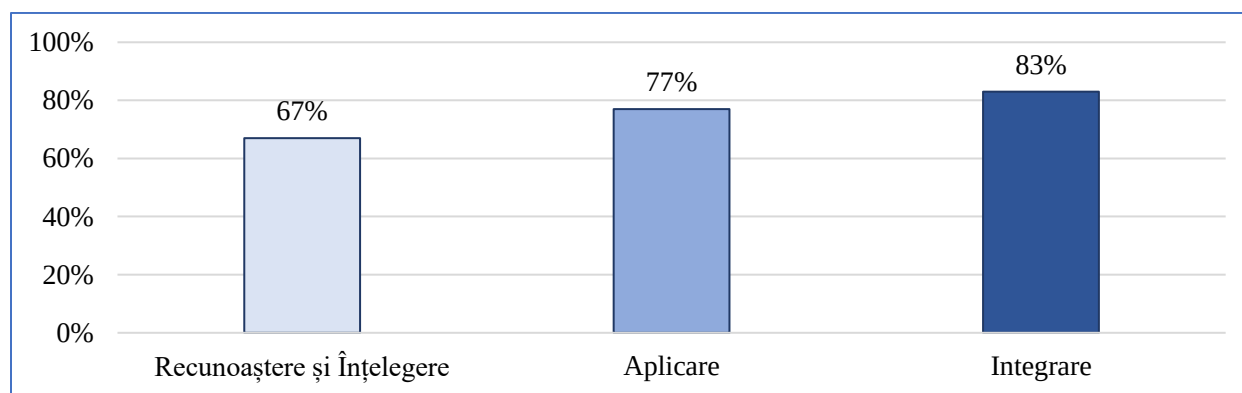
Constatări privind analiza indicelui de discriminare al itemului:

- Conform datelor, capacitatea de discriminare a itemilor incluși în testul de biologie (profil real), este foarte bună, 79% din numărul de itemi reprezentând un indicator puternic al validității de construct a testului. Marea majoritate a itemilor funcționează conform așteptărilor, separând corect grupurile de performanță, reușind să măsoare competența dorită la un nivel de dificultate adecvat.
- Itemul 10 este marginal acceptabil, sugerând că acest item nu contribuie semnificativ la diferențierea candidaților de vârf de cei cu performanțe joase.
- Un test cu itemi majoritar ușori (71%) ar trebui să aibă o putere de discriminare scăzută, deoarece majoritatea elevilor buni ar obține scoruri maxime. Faptul că indicele de discriminare este excelent indică faptul că acei itemi catalogați ca ușori sunt, de fapt, suficient de complecși (solicită cunoștințe bine structurate) încât doar candidații cu o pregătire solidă reușesc să îi rezolve corect.

Valoarea coeficientului Alpha Cronbach a testului la disciplina Biologie este de 0.91, ceea ce indică o consistență foarte bună (fidelitate solidă). Itemii corelează puternic între ei, indicând că măsoară, în mare parte, același construct de cunoștințe și competențe.

În conformitate cu nivelurile cognitive, itemii din test au fost repartizați în: *Recunoaștere și Înțelegere* (7 itemi), *Aplicare* (4 itemi), *Integrare* (3 itemi). Diagrama II.1.5.a.3 prezintă gradul de realizare a fiecărui domeniu cognitiv menționate.

Diagrama II.1.5.a.3: Gradul de realizare a itemilor distribuiți pe nivele cognitive

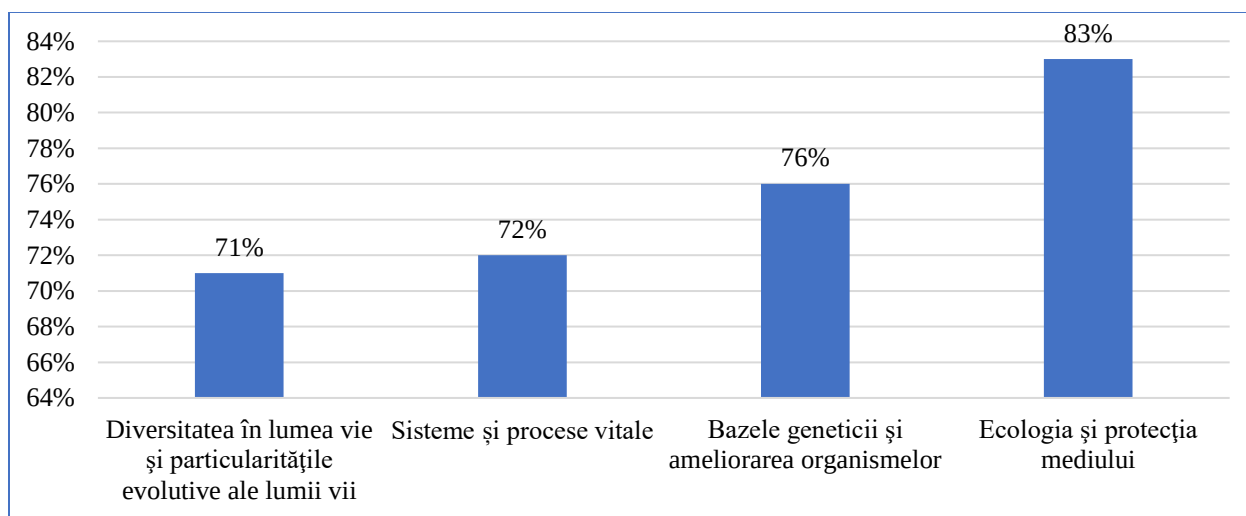

Constatări privind analiza gradului de realizare a itemilor în baza distribuției pe nivele cognitive:

- Conform datelor, elevii demonstrează performanță satisfăcătoare spre excelentă. Candidații stăpânesc bine cunoștințele de bază și conceptele fundamentale cu referire la Diversitatea lumii vii și particularitățile evolutive ale organismelor, Sisteme vitale, Genetică, Ecologie (67%), reușesc să analizeze critic procesele și fenomenele ce se realizează în sistemele vii, identifică conexiunile cauză-efect, aplicând cunoștințele teoretice în diverse contexte (77%). Totodată, elevii au demonstrat competențe de integrare și transfer a cunoștințelor cu referire la menținerea sănătății proprii și a celor din jur, ameliorarea organismelor, protecția componentelor mediului (83%).

Itemii din testul de examen la disciplina Biologie (profil real), aplicat în sesiunea de bază 2025, au evaluat 4 domenii de conținut, prevăzute de curriculum: 1) *Diversitatea în lumea vie și particularitățile evolutive ale lumii vii*, 2) *Sisteme și procese vitale*, 3) *Bazele geneticii și ameliorarea organismelor*, 4) *Ecologia și protecția mediului*. În Diagrama II.1.5.a.4 de mai jos sunt prezentate datele privind gradul de a fiecărui din cele două domenii de conținut evaluate în cadrul examenului la Biologie (profil real).

Diagrama II.1.5.a.4: Gradul de realizare a domeniilor de conținut

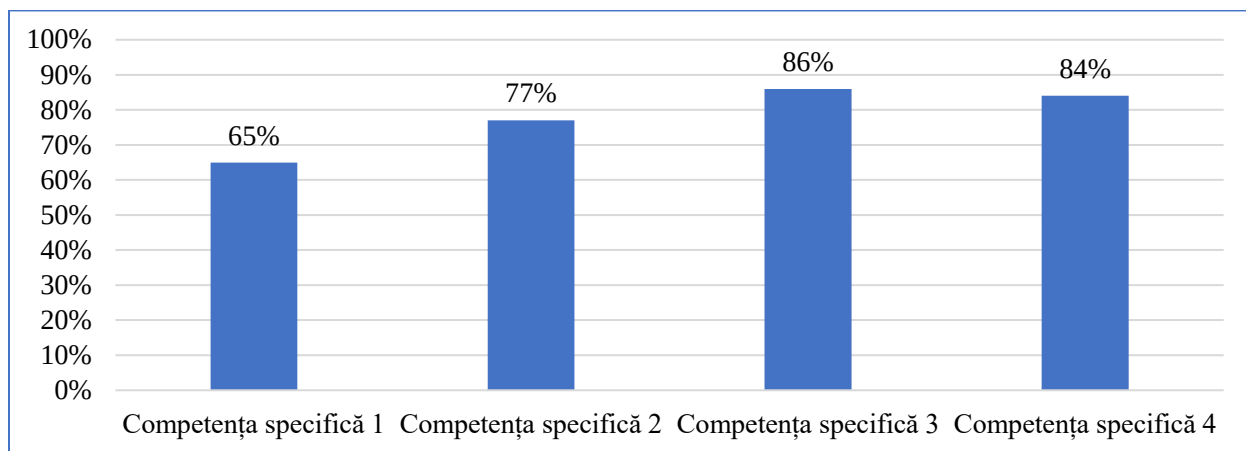

Constatări privind gradul de realizare a domeniilor de conținut:

- Deși există variații minore, realizarea pe domenii este omogenă și se situează la un nivel înalt, de la 71% la 83%. Rezultatele obținute denotă faptul că curriculumul la disciplina Biologie este însușit corespunzător și temeinic pe toate domeniile de conținut, iar predarea și evaluarea sunt eficiente.
- Domeniul *Ecologia și protecția mediului* (83%) demonstrează cea mai solidă achiziție. Acest domeniu include adesea cunoștințe cu aplicabilitate imediată și concepte ușor de memorat/recunoscut.
- Totodată, se recomandă dezvoltarea de itemi cu un grad de dificultate mai ridicat care să solicite integrarea și transferul cunoștințelor între domenii (ex: efectele genetice asupra sistemelor vitale) pentru a testa înțelegerea sistemică a materiei.

Ciclul liceal la Biologie (profil real) prevede formarea la elevi a patru competențe specifice. Testul de examen la Biologie (profil real) evaluează gradul de realizare a acestor competențe specifice: a) *Competența specifică 1*, b) *Competența specifică 2*, c) *Competența specifică 3*, d) *Competența specifică 4*. Datele privind gradul de realizare a fiecărei competențe specifice calculat în baza rezultatelor reale obținute de elevi la examenul național de bacalaureat la Biologie (profil real) sunt prezentate în Diagrama II.1.5.a.5.

Diagrama II.1.5.a.5: Gradul de realizare a competențelor specifice

Constatări privind gradul de realizare a competențelor specifice:

- Rezultatele obținute denotă că evaluarea competențelor la Biologie este în strânsă concordanță cu obiectivele curriculare, relatând un nivel înalt de atingere a competențelor prevăzute în documentele normative. Astfel, *Competențele specifice 2, 3, 4*, ce evaluează procese cognitive superioare, au un grad de realizare ridicat, peste 70%, indicând faptul că aceste competențe sunt formate foarte bine. Elevii demonstrează stăpânire solidă a cunoștințelor, deprinderilor și atitudinilor vizate.
- Cu toate acestea, *competența specifică 1* arată un grad de realizare mediu și semnalează că această competență este parțial realizată. Elevii posedă elemente de bază, dar întâmpină dificultăți în aplicarea limbajului științific biologic referitor la structuri, procese, fenomene, legi, concepte în diverse contexte de comunicare. Se recomandă ajustarea materialelor și activităților de instruire. Se recomandă consolidarea eforturilor interdisciplinare pentru îmbunătățirea competenței cheie de comunicare orală și scrisă. Formarea competenței necesită consolidare prin exersare suplimentară și predare diferențiată.

Recomandări privind dezvoltarea curriculumului la Biologie (profil real)

1. Menținerea achizițiilor tematiche înalte: păstrarea structurii de predare pentru domeniile care înregistrează realizări foarte bune, precum *Ecologia și protecția mediului* și *Genetică*.
2. Consolidarea limbajului științific (Competența specifică 1): Includerea explicită la nivel de obiective operaționale a cerinței de definire, explicare și justificare a proceselor biologice folosind terminologia formală corectă.
3. Păstrarea și dezvoltarea competențelor orientate spre aplicații sociale și personale (Competența specifică 3, Competența specifică 4), care au demonstrat relevanță pentru elevi.
4. Includerea explicită în obiectivele operaționale a unui număr crescut de sarcini de laborator și investigații practice care să solicite metode și mijloace specifice. Includerea obligatorie în curriculum la Biologie a modulelor dedicate prelucrării și interpretării datelor experimentale (grafice, tabele, statistici).

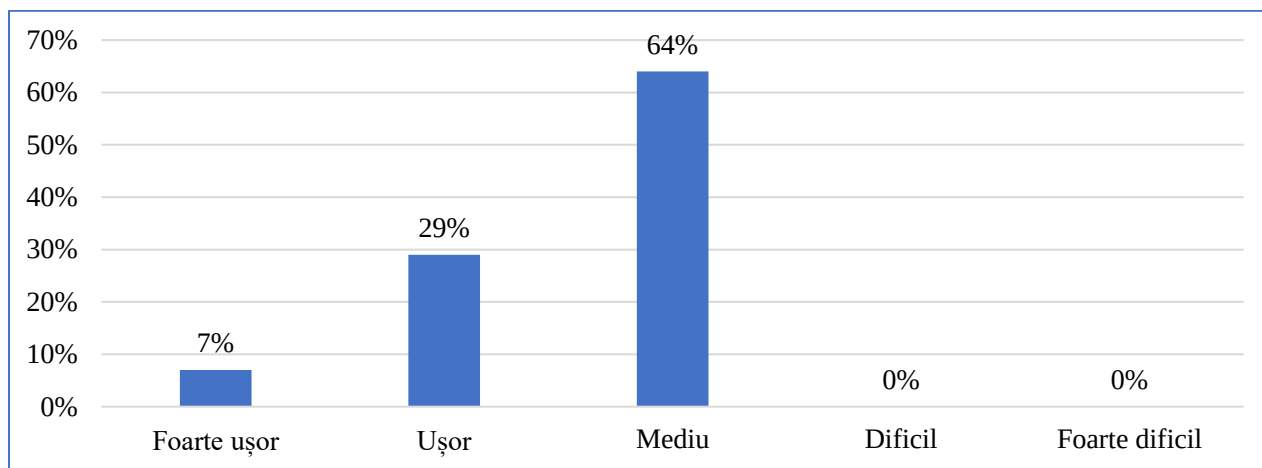
II.1.5.b. Biologia (profil umanistic)

Testul de examen la disciplina Biologia (profil umanistic) din cadrul examenului național de bacalaureat, sesiunea de bază 2025, a conținut 14 itemi, cu un punctaj total de 100 de puncte. Punctajele acordate fiecărui item variază de la 4 puncte la 12 puncte. În rezultatul calculării indicelui de dificultate a fiecărui item, s-a obținut următoarea distribuție a celor 14 itemi din test:

Tabelul II.1.5.b.1: Datele privind indicele de dificultate a itemilor

Categoria de dificultate	Valoarea p -value	Numărul de item	Itemii	Punctaj total itemi
Foarte ușor	$p_i > 0.85$	1	14	6 puncte
Ușor	$0.70 < p_i \leq 0.85$	4	3, 7, 11, 12	30 puncte
Medie	$0.40 \leq p_i \leq 0.70$	9	1, 2, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 13	64 puncte
Dificil	$0.20 \leq p_i < 0.40$	-	-	
Foarte dificil	$p_i < 0.20$	-	-	
Total		14		100 puncte

Diagrama II.1.5.b.1: Distribuția procentuală a itemilor conform indicelui de dificultate

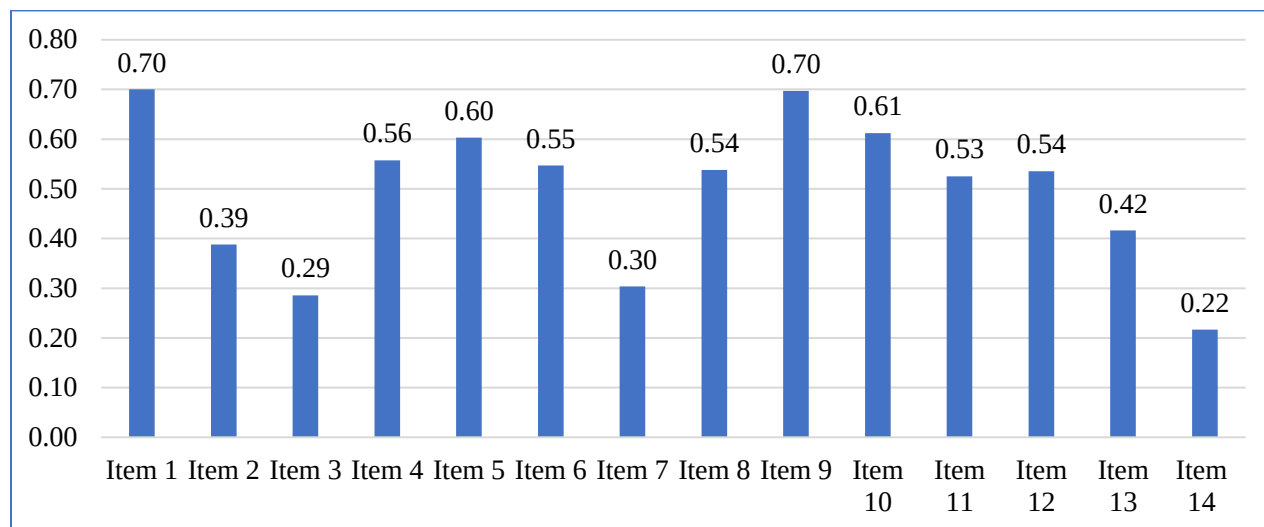

Constatări privind analiza indicelui de dificultate al sarcinilor:

- Conform datelor, distribuția este dominată de itemi de dificultate medie (64%). Astfel, gradul de dificultate a testului este unul mediu.
- Proporția de itemi ușori și foarte ușori este rezonabilă (cumulativ 36%), asigurând accesibilitatea și validitatea testului pentru majoritatea elevilor.
- În linii mari, distribuția dificultății pentru profilul umanistic este mai echilibrată și mai bine adaptată obiectivelor sale decât cea observată la profilul real.

În Diagrama II.1.5.b.2 de mai jos sunt prezentate datele privind indicele de discriminare pentru fiecare item a testului la biologie (profil umanistic).

Diagrama II.1.5.b.2: Indicele de discriminare pentru itemii testului la biologie (profil umanistic)

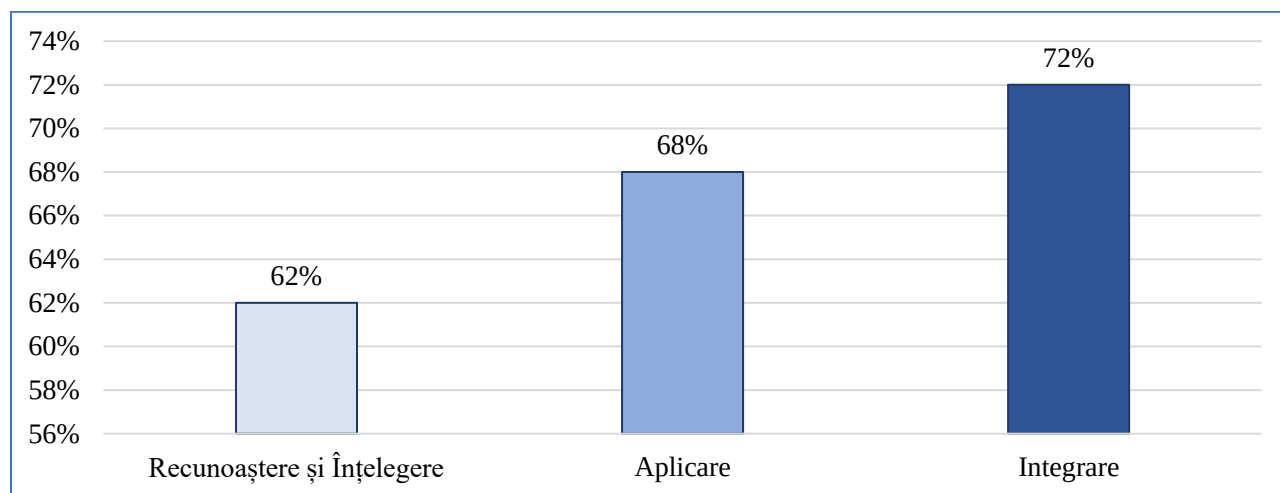
Constatări privind analiza indicelui de discriminare al itemului:

- Conform datelor, capacitatea de discriminare a itemilor incluși în testul de biologie (profil umanistic), este foarte bună, 72% din numărul de itemi reprezentând un indicator puternic al validității de construct a testului. Marea majoritate a itemilor funcționează conform așteptărilor, separând corect grupurile de performanță, reușind să măsoare competența dorită la un nivel de dificultate adecvat.
- Itemii 3 și 14 sunt marginal acceptabili, sugerând că acești itemi nu contribuie semnificativ la diferențierea candidaților de vârf de cei cu performanțe joase.

Valoarea coeficientului Alpha Cronbach a testului la disciplina Biologie (profil umanistic) este de 0.89, ceea ce indică o consistență foarte bună (fidelitate solidă). Itemii corelează puternic între ei, indicând că măsoară, în mare parte, același construct de cunoștințe și competențe.

În conformitate cu nivelurile cognitive, itemii din test au fost repartizați în: *Recunoaștere și Înțelegere*, *Aplicare*, *Integrare*. Diagrama II.1.5.b.3 prezintă gradul de realizare a fiecărui domeniu cognitiv menționat.

Diagrama II.1.5.a.3: Gradul de realizare a itemilor distribuiți pe nivele cognitive

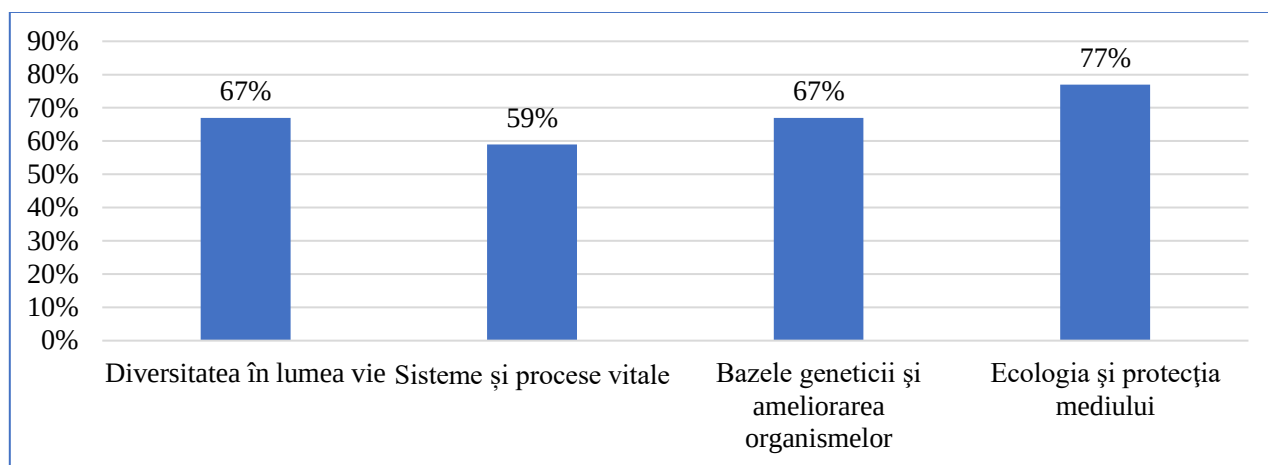

Constatări privind analiza gradului de realizare a itemilor în baza distribuției pe nivele cognitive:

- Conform datelor, elevii stăpânesc bine cunoștințele de bază și conceptele fundamentale cu referire la Diversitatea lumii vii, Sisteme vitale, Genetică, Ecologie (62%), reușesc să analizeze critic procesele și fenomenele ce se realizează în sistemele vii, identifică conexiunile cauză-efect, aplicând cunoștințele teoretice în diverse contexte (68%), dând dovadă de performanță parțial satisfăcătoare. Totodată, elevii au demonstrat competențe de integrare și transfer a cunoștințelor cu referire la menținerea sănătății proprii și a celor din jur, ameliorarea organismelor, protecția componentelor mediului (72%), demonstrând performanță satisfăcătoare spre excelentă.

Itemii din testul de examen la disciplina Biologie (profil umanistic), aplicat în sesiunea de bază 2025, au evaluat 4 domenii de conținut, prevăzute de curriculum: 1) *Diversitatea în lumea vie*, 2) *Sisteme și procese vitale*, 3) *Bazele geneticii și ameliorarea organismelor*, 4) *Ecologia și protecția mediului*. În Diagrama II.1.5.b.4 de mai jos sunt prezentate datele privind gradul de a fiecărui din cele două domenii de conținut evaluate în cadrul examenului la Biologie (profil umanistic).

Diagrama II.1.5.a.4: Gradul de realizare a domeniilor de conținut

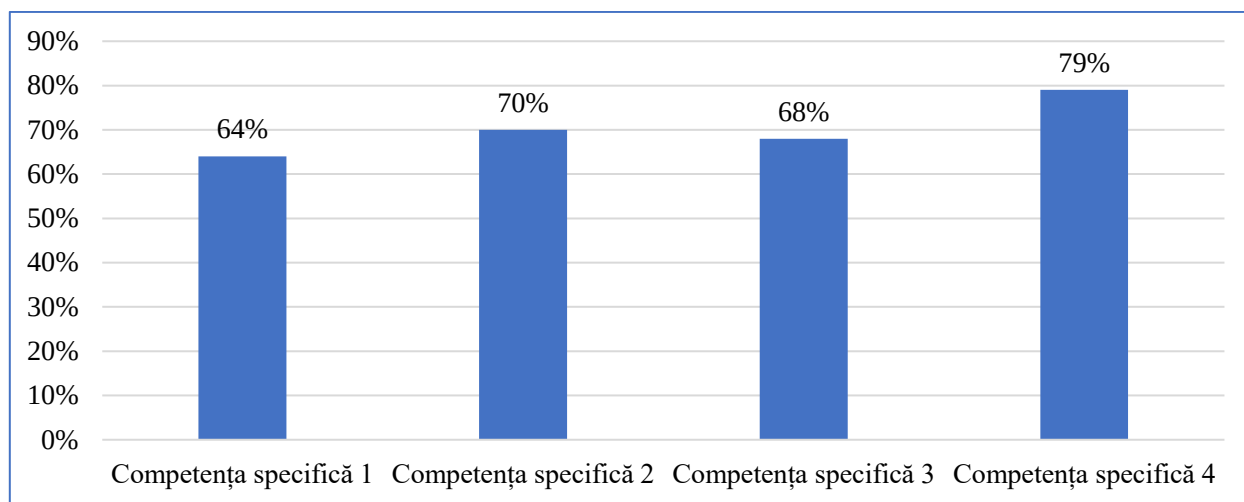
Constatări privind gradul de realizare a domeniilor de conținut:

- Deși există variații minore, realizarea pe domenii este omogenă și se situează la un nivel mediu-înalt, de la 59% la 77%. Datele pentru primele trei indică că curriculumul este parțial realizat. Din aceste considerente, se recomandă consolidarea predării și revizuirea materialelor de instruire. Rezultatul obținut reflectă clar insuficiența numărului de ore la biologie alocate pentru profilul umanistic, ceea ce influențează semnificativ gradul de asimilare a cunoștințelor și afectează performanțele elevilor.
- Domeniul *Ecologia și protecția mediului* înregistrează cea mai bună realizare (77%). Acest lucru confirmă tendința elevilor de a asimila eficient cunoștințele cu relevanță socială și civică imediată (specifică profilului umanistic).
- Domeniul *Sisteme și procese vitale* înregistrează cea mai slabă performanță (59%). Aceasta indică o insuficiență în înțelegerea proceselor fiziologice și anatomice de bază, esențiale pentru înțelegerea ulterioară a subiectelor de Sănătate.

Ciclul liceal la Biologie (profil umanistic) prevede formarea la elevi a patru competențe specifice. Testul de examen la Biologie (profil umanistic) evaluează gradul de realizare a acestor competențe specifice: a) *Competența specifică 1*, b) *Competența specifică 2*, c) *Competența specifică 3*, d) *Competența specifică 4*.

Datele privind gradul de realizare a fiecărei competențe specifice calculat în baza rezultatelor reale obținute de elevi la examenul național de bacalaureat la Biologie (profil umanistic) sunt prezentate în Diagrama II.1.5.b.5.

Diagrama II.1.5.b.5: Gradul de realizare a competențelor specifice

Constatări privind gradul de realizare a competențelor specifice:

- Rezultatele obținute denotă că evaluarea competențelor la Biologie este în strânsă concordanță cu obiectivele curriculare, relatând un nivel înalt de atingere a competențelor prevăzute în documentele normative. Astfel, *Competențele specifice 2, 4*, ce evaluează procese cognitive superioare, au un grad de realizare ridicat, peste 70%, indicând faptul că aceste competențe sunt formate foarte bine. Elevii demonstrează stăpânire solidă a cunoștințelor, deprinderilor și atitudinilor vizate.
- Cu toate acestea, *Competența specifică 1* arată un grad de realizare mediu și semnalează că această competență este parțial realizată. Elevii posedă elemente de bază, dar întâmpină dificultăți în aplicarea limbajului științific biologic referitor la structuri, procese, fenomene, legi, concepte în diverse contexte de comunicare. Se recomandă ajustarea materialelor și activităților de instruire. Se recomandă consolidarea eforturilor interdisciplinare pentru îmbunătățirea competenței cheie de comunicare orală și scrisă.
- De asemenea, *Competența specifică 3* arată un grad de realizare mediu și indică că și această competență este parțial realizată. Implicarea în activități de menținere a stării de sănătate proprii și a celor din jur prin aplicarea metodelor interactive în vederea formării unui comportament sanogen, este o competență extrem de importantă, din aceste considerente, necesită atenție deosebită și se cere consolidarea acesteia prin exersare suplimentară și predare diferențiată.

Recomandări privind dezvoltarea curriculumului la Biologie (profil umanistic)

1. Revizuirea alocării orelor și a metodologiei pentru domeniul Sisteme și procese vitale, pentru a spori înțelegerea procesuală a anatomiei și fiziologiei de bază.
2. Includerea explicită în obiectivele de evaluare a mai multor sarcini practice și de laborator care să demonstreze procesele vitale. Asigurarea unei corelări curriculare mai puternice între fiziologia de bază și obiectivele de sănătate.
3. Includerea explicită în obiectivele operaționale a cerinței de formulare și justificare riguroasă folosind terminologia științifică.

II.2. Aria curriculară Educație sociumanistică

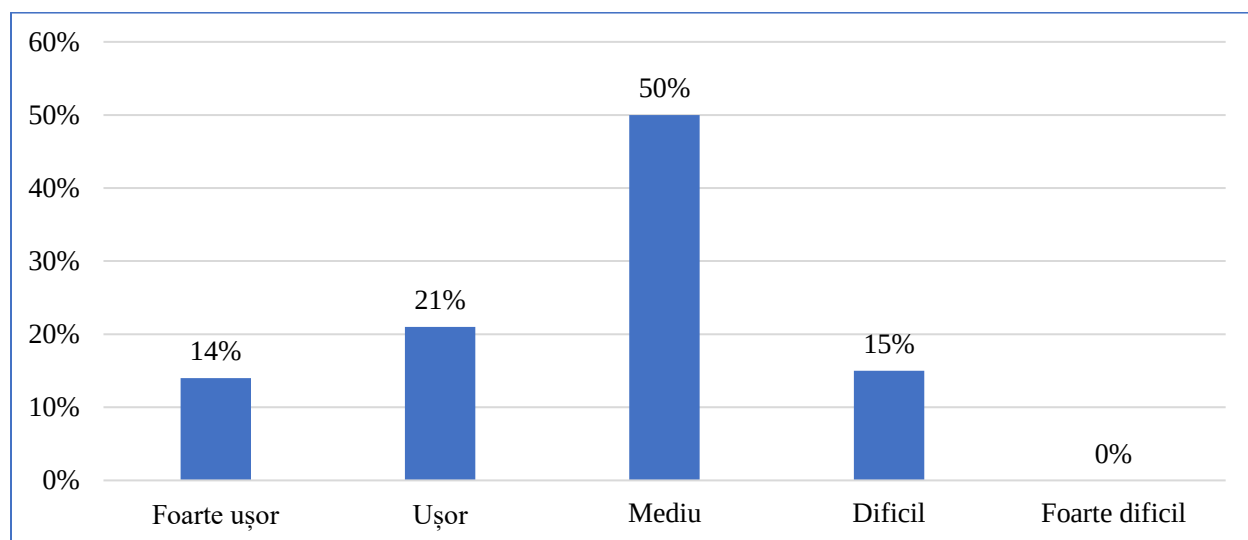
II.2.1.a. Istoria românilor și universală (profil real)

Testul de examen la disciplina Istoria românilor și universală (profil real) din cadrul examenului național de bacalaureat, sesiunea de bază 2025, a conținut 14 itemi, cu un punctaj total de 100 de puncte. Punctajele acordate fiecărui item variază de la 2 puncte la 35 puncte. În rezultatul calculării indicelui de dificultate a fiecărui item, s-a obținut următoarea distribuție a celor 14 itemi din test:

Tabelul II.2.1.a.1: Datele privind indicele de dificultate a itemilor

Categoria de dificultate	Valoarea p -value	Numărul de item	Itemii	Punctaj total itemi
Foarte ușor	$p_i > 0.85$	2	Sub. I Item 2 Sub. II Item 1	4 puncte
Ușor	$0.70 < p_i \leq 0.85$	3	Sub. I Item 1 Sub. I Item 4 Sub. II Item 3	15 puncte
Medie	$0.40 \leq p_i \leq 0.70$	7	Sub. I Item 3 Sub. I Item 5 Sub. II Item 2 Sub. II Item 4 Sub. II Item 5 Sub. III Item 1 Sub. IV	67 puncte
Difil	$0.20 \leq p_i < 0.40$	2	Sub. III Item 2 Sub. III Item 3	14 puncte
Foarte difil	$p_i < 0.20$	-	-	
Total		14		100 puncte

Diagrama II.2.1.a.1: Distribuția procentuală a itemilor conform indicelui de dificultate

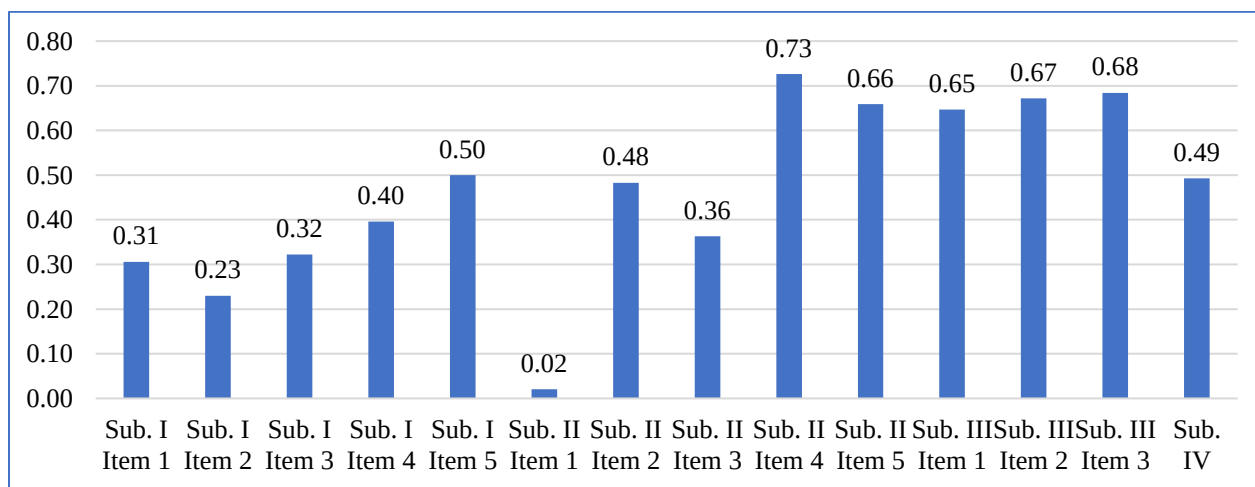

Constatări privind analiza indicelui de dificultate al sarcinilor:

- Conform datelor, circa 35% din numărul de itemi (19% din punctaj) au dificultate scăzută. Aceștia asigură accesibilitate și posibilitatea ca majoritatea elevilor să obțină un anumit punctaj minim, reducând riscul de blocaj psihologic. Acești itemi pot fi rezolvați de majoritatea elevilor, oferind accesibilitate și încredere, verifică cunoștințele de bază și asigură că elevii bine pregătiți ating rapid un prag de siguranță. În această categorie se înscriu itemii care evaluează competențele elevilor de a identifica/ selecta din sursa propusă terminologie specifică cu referință la perioada istorică (ex. prerogativele monarhului medieval; dorințe naționale ale țării formulate în hotărârea Adunării ad-hoc). Deși acești itemi nu au contribuit la diferențierea elevilor, totuși aceștia au validat cunoștințele de bază ale majorității și au demonstrat că elevii stăpânesc foarte bine conceptele vizate.
- Jumătate din itemi (67% din punctaj) se încadrează în categoria de dificultate medie, asigurând măsurarea eficientă a cunoștințelor și a competențelor de bază.
- Conform datelor, 15% din itemi (14% din punctaj) se încadrează în categoria de dificultate dificili, ceea ce permite discriminarea elevilor cu nivel înalt de pregătire. Acești itemi separă elevii de nivel înalt de cei cu pregătire medie. În categoria itemilor dificili se situează doi itemi din Subiectul III (Harta istorică). Subiectul III Itemul 2 vizează analiza schimbărilor teritoriale care s-au produs în perioada studiată (Unitatea de competență 2.2). Subiectul III Itemul 3 solicită conceptualizarea continuității proceselor care au avut loc în Epoca Antică, utilizând sursele cartografice (Unitatea de competență 2.3). Performanța scăzută a elevilor la acești itemi semnalează dificultăți majore în asimilarea conținutului și a itemilor respectivi. În același timp indicele de discriminare este unul foarte bun (0,67; 0,68), ceea ce demonstrează calitatea itemilor. Problema este în formarea competenței de lucru cu harta istorică. Lipsa itemilor foarte dificili indică faptul că testul este orientat spre evaluare echitabilă, nu spre eliminare sau selecție excesivă.

În Diagrama II.2.1.a.2 de mai jos sunt prezentate datele privind indicele de discriminare pentru fiecare item a testului la istoria românilor și universală (profil real).

Diagrama II.2.1.a.2: Indicele de discriminare pentru itemii testului la istoria românilor și universală (profil real)

Constatări privind analiza indicelui de discriminare al itemului:

- Aproximativ 86% din itemii testului (totalizând 96% din punctajul maxim) demonstrează o capacitate de discriminare bună sau foarte bună. Acesta este un indicator puternic al validității de

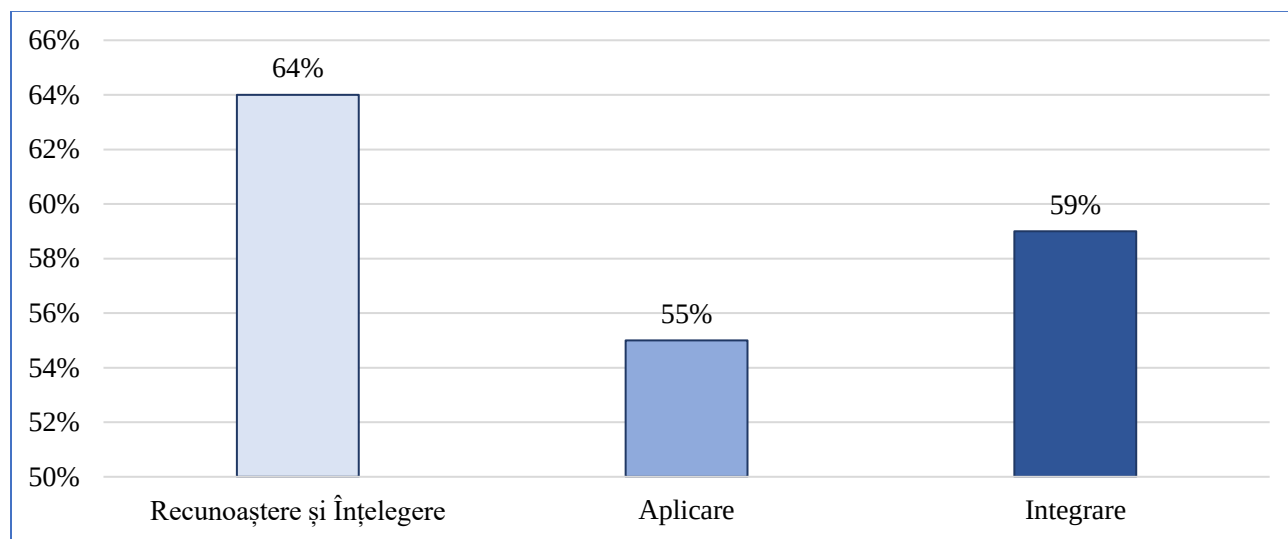
construct a testului. Itemii funcționează conform așteptărilor, separând corect grupurile de performanță. Acești itemi reușesc să măsoare competența dorită la un nivel de dificultate adecvat.

- Doar 14% dintre itemi (acceptabili și slabi) au valori reduse, adică nu aduc un aport semnificativ în diferențiere. Totuși, punctajul aferent acestor itemi este mic (4 puncte din 100), deci impactul asupra testului general este scăzut. Itemul 2 din Subiectul I. (acceptabil) evaluează competențele elevilor de a identifica/ selecta din sursa propusă terminologie specifică cu referință la perioada istorică. Itemul nu este inutil, dar are o valoare modestă, ceea ce înseamnă că trebuie revizuit (de ex. verificată formularea, nivelul de dificultate sau relevanța în raport cu competența vizată).
- Itemul 1 din Subiectul II are o discriminare foarte scăzută. Elevii cu scoruri mari nu răspund mai bine decât cei cu scoruri mici, iar itemul nu contribuie la separarea nivelurilor de performanță. Printre cauze ar fi formularea prea evidentă, adică majoritatea elevilor răspund corect, indiferent de nivel de pregătire a acestora.

Coeficientul Alpha Cronbach de 0,80 este un indicator al calității testului. El confirmă faptul că rezultatele obținute de elevi sunt demne de încredere și nu sunt rezultatul unor erori aleatorii de măsurare. Grupul de lucru pentru elaborarea testelor de examen ar fi bine să mențină actualul standard de rigoare. Este util să se păstreze o diversitate de itemi (analiză de surse, eseu, alegere multiplă, asociere, etc.), pentru a evalua competențe diferite.

În conformitate cu nivelurile cognitive, itemii din test au fost repartizați în: *Recunoaștere și Înțelegere* (5 itemi, punctaj cumulativ 16 puncte), *Aplicare* (5 itemi, punctaj cumulativ 29 puncte), *Integrare* (4 puncte, punctaj cumulativ 55 puncte). Diagrama II.2.1.a.3 prezintă gradul de realizare a fiecărui domeniu cognitiv menționate.

Diagrama II.2.1.a.3: Gradul de realizare a itemilor distribuiți pe nivele cognitive

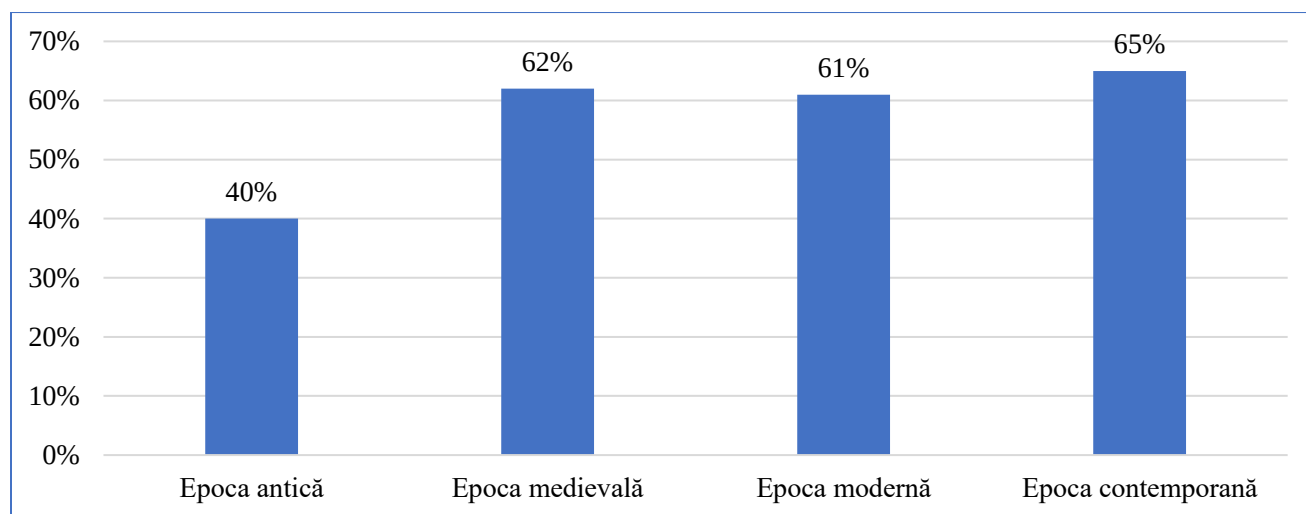
Constatări privind analiza gradului de realizare a itemilor în baza distribuției pe nivele cognitive:

- Astfel, se observă o discrepanță între Recunoaștere și Înțelegere (64%) și Aplicare, Integrare (55–59%), ceea ce confirmă că elevii se simt mai confortabil în zona reproductivă decât în cea reflexiv-critic-creativă. Punctajul maxim este alocat itemilor de integrare (55 puncte), ceea ce denotă că examenul pune accent pe evaluarea gândirii istorice complexe, dar performanța elevilor nu este încă la nivelul dorit.

- Conform datelor, la nivel de *Recunoaștere și Înțelegere* elevii dețin parțial cunoștințele de bază, cu dificultăți în reținerea și explicarea informațiilor. Necesită consolidare prin exersare suplimentară. Acest rezultat arată că elevii au reușit într-o proporție mai mare de jumătate să identifice informații corecte istorice de bază, să recunoască date, evenimente, noțiuni și să manifeste o cercetare elementară a contextului.
- Aplicarea presupune utilizarea cunoștințelor dobândite în situația noi: analiza surselor propuse, compararea opiniilor/ fenomenelor, explicarea cauzelor și consecințelor. Gradul de realizare de 55% arată că elevii întâmpină dificultăți într-o trecere de la simpla reproducere a informațiilor despre utilizarea lor în contexte practice și argumentative. Aceasta relevă o slăbiciune a formării competențelor istorice active, ceea ce poate indica nevoia de a include în procesul didactic mai mulți itemi de aplicare (eseuri, exerciții de analiză a surselor, studii de caz, etc). Itemii nivelului cognitiv de aplicare (itemii 3-4 din Subiectul I, itemii 3-4 din Subiectul II, itemul II din Subiectul III) demonstrează că elevii aplică parțial cunoștințele, cu erori frecvente.
- Integrarea solicită să coreleze informații din surse diverse, să formuleze argumente proprii, să construiască explicații istorice complexe și să demonstreze gândire critică. Realizarea de 59% indică un nivel moderat, dar insuficient pentru a demonstra o gândire istorică profundă și integrativă. Aceasta arată că elevii au capacitatea de a aborda sarcini complexe, dar încă întâmpină dificultăți în structurarea și susținerea coerentă a răspunsurilor.

Itemii din testul de examen la disciplina Istoria românilor și universală (profil real), aplicat în sesiunea de bază 2025, au respectat cerințele curriculare: 50% - istorie națională, 50% - istorie universală; 4 domenii de studiu: politic, economic, social, cultural; subiectele propuse (4) reflectă epocile istorice studiate: antică, medievală, modernă, contemporană.. În Diagrama II.2.1.a.4 de mai jos sunt prezentate datele privind gradul de a fiecărui din cele două domenii de conținut evaluate în cadrul examenului la Istoria românilor și universală (profil real).

Diagrama II.2.1.a.4: Gradul de realizare a domeniilor de conținut

Constatări privind gradul de realizare a domeniilor de conținut:

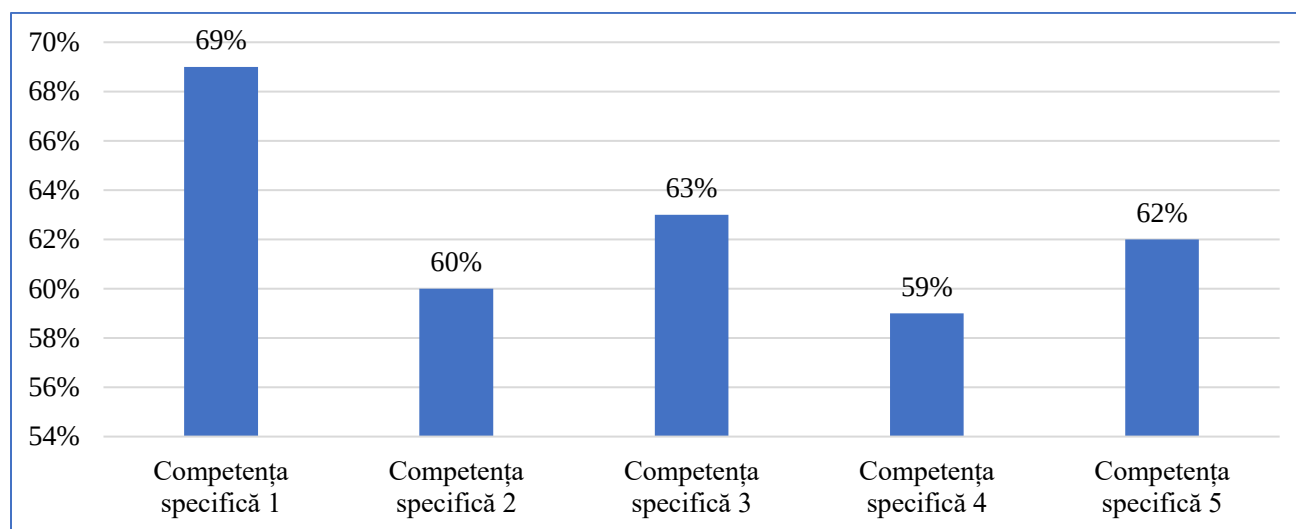
- Conform datelor prezentate putem constata că cel mai scăzut nivel de realizare l-a avut Subiectul III cu itemi de analiză pe bază de hartă istorică. Conținuturile de Antichitate (colonizarea greacă, contactele geto-dacilor) sunt studiate în clasa a X-a și nu sunt suficient de atractive elevilor de liceu,

profil real. Curriculumul oferă orientări generale, dar nu propune instrumente didactice clare pentru utilizarea hărților și a surselor vizuale.

- Se observă o tendință ascendentă: performanțele cresc pe măsură ce conținuturile se apropie de prezent (Evul Mediu/Modern – 61–62%, Contemporaneitate – 65%). Aceasta vorbește despre faptul că Curriculumul actual nu reușește să echilibreze interesul și accesibilitatea conținuturilor: temele îndepărtate cronologic sunt resimțite ca mai dificile și mai puțin relevante.

Ciclul liceal la Istoria românilor și universală (profil real) prevede formarea la elevi a cinci competențe specifice. Testul de examen la Istoria românilor și universală (profil umanistic) evaluează gradul de realizare a acestor competențe specifice: a) *Competența specifică 1*, b) *Competența specifică 2*, c) *Competența specifică 3*, d) *Competența specifică 4*, e) *Competența specifică 5*. Datele privind gradul de realizare a fiecărei competențe specifice calculat în baza rezultatelor reale obținute de elevi la examenul național de bacalaureat la Istoria românilor și universală (profil real) sunt prezentate în Diagrama II.2.1.a.5.

Diagrama II.2.1.a.5: Gradul de realizare a competențelor specifice

Constatări privind gradul de realizare a competențelor specifice:

- demonstrează că toate competențele sunt realizate parțial; elevii posedă elemente de bază, dar întâmpină dificultăți în aplicare și transfer. Diferența dintre cel mai mare grad de realizare a competenței și cel mai mic grad de realizare a competenței este de 10 puncte procentuale.
- *Competența specifică 1* - este realizată la nivel de 69%, ceea ce indică un nivel mediu-avansat de formare a competenței, dar nu suficient pentru a considera obiectivul curricular pe deplin atins. Elevii demonstrează înțelegerea și utilizarea parțială, dar încă inconsistentă, a limbajului istoric. Este necesar un efort suplimentar pentru consolidarea preciziei terminologice, dezvoltarea abilităților de exprimare argumentativă, integrarea limbajului istoric în contexte interdisciplinare și de viață reală. În acest context se identifică câteva probleme: - *Incoerențe și erori terminologice* – elevii confundă uneori termeni istorici apropiați sau folosesc într-un context neadecvat (ex. colonizare antică – colonizare modernă). *Exprimarea scrisă* - apar formulări descriptive fără rigoarea specifică limbajului istoric (ex.: „lupta a fost grea” în loc de „conflict militar de lungă durată”). *Cultura comunicării* – deseori se atestă o lipsă a structurării argumentelor, repetiții de idei, cuvinte, exprimare fragmentară.
- *Competența specifică 2* - este realizată satisfăcător (60%). Acest grad de realizare reflectă un stadiu intermediar de formare a competenței, suficient pentru a arăta că elevii dețin cunoștințe generale,

dar insuficient pentru aplicarea riguroasă și complexă. Înțelegerea timpului și spațiului istoric este prezentă, dar fragmentară și mai mult reproductivă decât analitică. Elevii au reușit parțial să plaseze în timp și spațiu evenimentele majore (de ex. Tratatul de la Paris 1856, Adunările ad-hoc, colonizarea greacă, Marea Criză 1929–1933). Recunoașterea marilor perioade și repere cronologice este realizată, dar există dificultăți la: precizarea exactă a anilor (ex. 1857, 1859, 1929–1933) și corelarea lor cu procese mai ample; localizarea spațială precisă (confuzii privind regiunile istorice, colonii grecești, state afectate de criză). În eseu, elevii menționează adesea timpul (1929–1933) și spațiul (SUA, Germania, România), dar nu reușesc mereu să explice continuitatea și schimbarea (de ex., legătura dintre efectele crizei și ascensiunea regimurilor totalitare).

- *Competența specifică 3* - realizată la nivel de 63% semnalează un nivel de competență intermediar, elevii dețin instrumentele de bază pentru analiza critică, dar nu le aplică constant și profund. Aproape 40% dintre elevi au întâmpinat dificultăți în trecerea la nivelul superior – integrarea critică a surselor, argumentarea coerentă și raportarea rolului cetățeanului responsabil. Cu toate acestea, elevii reușesc să extragă informații esențiale din surse (ex. identifică prerogativele monarhului absolutist, dorințele Adunării ad-hoc, consecințele Marii Depresiuni), demonstrează capacitatea de a formula relații de cauză-efect și de a integra unele informații cu cunoștințele anterioare. O parte dintre elevi formulează argumente proprii, folosind sursele ca suport. Analiza gradului de realizare a competenței rămâne a fi descriptivă, nu critică, elevii reproduc informația din surse fără a confrunta sau contextualiza. În exercițiile de comparare a surselor sau de argumentare (ex. Subiectul I, itemul 4 sau eseu despre Marea Depresiune), se observă dificultăți în valorificarea multiperspectivă, elevii nu reușesc întotdeauna să evidențieze diferențele sau contradicțiile dintre surse. Manifestarea poziției civice active și responsabile este doar parțială, răspunsurile rareori includ reflecții asupra relevanței fenomenelor istorice pentru prezent sau lecții pentru societatea actuală.
- *Competența specifică 4* - elevii au reușit doar parțial să stabilească relațiile cauză-efect cerute în itemii testului. Conform baremului, elevii trebuiau să formuleze cel puțin două relații cauzale corecte și să le integreze într-un raționament logic, pe baza surselor și a cunoștințelor anterioare. Analiza gradului de realizare a testului indică faptul că elevii identifică factori și consecințe de bază (ex. criză economică a dus la șomaj masiv; instabilitate economică a favorizat ascensiunea regimurilor totalitare). Ei recunosc secvența evenimentelor și pot descrie unele efecte imediate. Dar relațiile cauză-efect sunt adesea formulate superficial, ca simple anunțuri descriptive, fără analiza conexiunilor profunde; lipsesc explicații logice și critice (ex. De ce un fenomen a generat alt fenomen și ce implicații a avut pe termen lung?); mulți elevi nu reușesc să lege sursele între ele sau să confrunte informațiile pentru a susține cauzalitatea; predomină abordarea reproductivă, în detrimentul gândirii critice.
- *Competența specifică 5* - a fost realizată la 62%, ceea ce indică o stăpânire parțială, competența este formată la un nivel funcțional de bază, dar nu la unul reflexiv sau integrativ. Elevii cunosc și pot reproduce informații, dar nu reușesc pe deplin să le pună în relație cu identitatea civică și culturală sau să manifeste consecvent respect față de țară și de neam. Acest nivel reflectă o pondere bună de cunoștințe teoretice, dar o slabă integrare, atitudine și practică – ceea ce este esențial la această competență. Elevii au demonstrat capacitatea de a recunoaște și explica unele aspecte ale trecutului istoric și ale patrimoniului cultural; pot identifica personalități, evenimente sau monumente relevante și reușesc, în parte, să formuleze argumente privind importanța pentru identitatea națională. În răspunsuri se observă manifestarea unei atitudini pozitive față de valorile naționale. Totuși, nu reușesc să transfere aceste cunoștințe în situații mai complexe sau aplicative. Se constată dificultăți în argumentarea profundă a rolului patrimoniului, în corelarea trecutului cu prezentul și

în exprimarea unei atitudini critice și responsabile. În multe cazuri, răspunsurile sunt descriptive, nu analitice, ceea ce limitează gradul de valorizare reală.

Recomandări privind dezvoltarea curriculumului la Istoria românilor și universală (profil real)

1. **Clarificarea și consolidarea unităților de competențe:** Curriculum trebuie să formuleze mai explicit pașii intermediari dintre înțelegere și aplicare/integrare, astfel încât elevii să fie ghidați nu doar spre reproducere de fapte, ci și spre transferul cunoștințelor (ex. „*Să analizeze critic două surse divergente*”, „*Să formuleze o explicație cauzală proprie*”);
2. **Creșterea ponderii sarcinilor aplicative și integrative în manuale și auxiliare:** în locul predominanței informației reproduse și a întrebărilor factuale, să existe mai multe exerciții cu surse, tabele comparative, diagrame cauzale.
3. În activitățile recomandate de curriculum să se regăsească lectii organizate în jurul unei probleme istorice (ex.: „*De ce a eșuat Liga Națiunilor?*”), unde elevii trebuie să aplice concepte și să integreze informații.
4. Să fie propuse proiecte interdisciplinare: legarea istoriei de literatură, geografie, civică, IT (hărți digitale, infografice, simulări de dezbateri istorice) pentru a stimula integrarea cunoștințelor și conexiuni multiple.
5. Introducerea unor **unități de competență specifice procesului de analiză** a surselor cartografice (nu doar textuale), corelarea conținuturilor de Antichitate cu teme actuale (ex. migrațiile, contactele culturale, schimburile comerciale), exemplificarea în curriculum a unor tipuri de sarcini (ex. compararea hărților, identificarea consecințelor, explicații cauzale). Pentru activitățile didactice recomandăm folosirea sistematică a hărților interactive și digitale, exerciții ghidate pentru citirea hărților: legendă, simboluri, trasee comerciale, relații metropolă–colonie.
6. **Corelarea cu realitatea contemporană:** încurajarea legăturilor între evenimente istorice și situații actuale (dezvoltare durabilă, identitate, cetățenie democratică, dezinformare etc.).
7. Integrarea istoriei cu Literatura, Geografia, Economia și Educația civică pentru a reflecta natura complexă a proceselor istorice (ex.: Marea Criză explicată prin literatură și statistici economice). Propunerea unor teme de proiect STEAM („Arta și arhitectura absolutismului”, „Hărți interactive ale coloniilor grecești”).
8. Curriculumul trebuie să includă în mod explicit sarcini care să încurajeze compararea opiniilor, analiza critică a surselor contradictorii și reflectarea asupra rolului cetățeanului responsabil în societatea de azi. Astfel, se evidențiază unilateral pe dimensiunea identitară și se dezvoltă competențe civice europene.

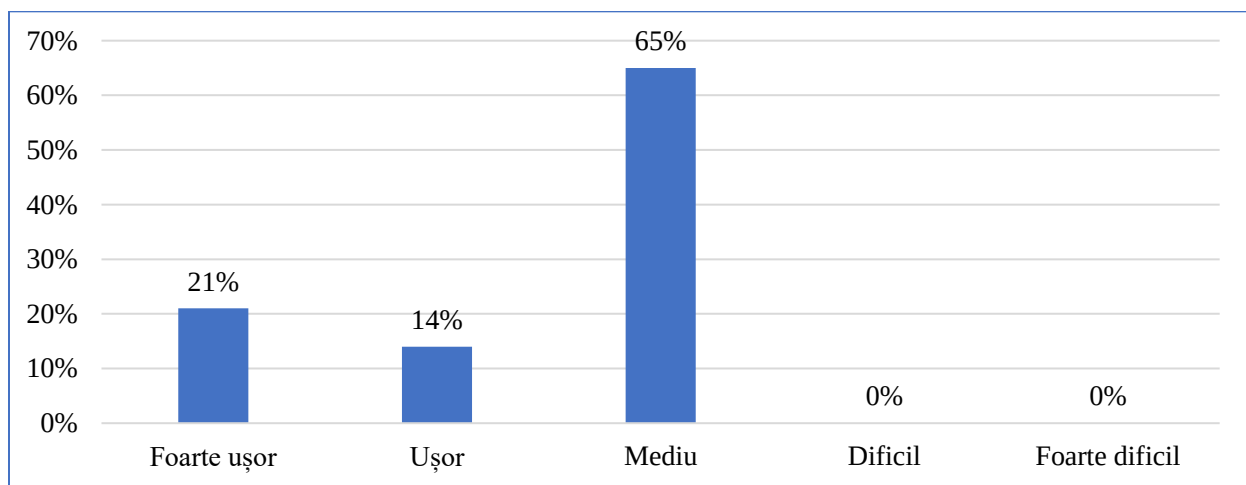
II.2.1.b. Istoria românilor și universală (profil umanistic)

Testul de examen la disciplina Istoria românilor și universală (profil umanistic) din cadrul examenului național de bacalaureat, sesiunea de bază 2025, a conținut 14 itemi, cu un punctaj total de 100 de puncte. Punctajele acordate fiecărui item variază de la 2 puncte la 35 puncte. În rezultatul calculării indicelui de dificultate a fiecărui item, s-a obținut următoarea distribuție a celor 14 itemi din test:

Tabelul II.2.1.b.1: Datele privind indicele de dificultate a itemilor

Categoria de dificultate	Valoarea p -value	Numărul de item	Itemii	Punctaj total itemi
Foarte ușor	$p_i > 0.85$	3	Sub. I Item 2 Sub. II Item 1 Sub. II Item 2	6 puncte
Ușor	$0.70 < p_i \leq 0.85$	2	Sub. II Item 3 Sub. II Item 5	11 puncte
Medie	$0.40 \leq p_i \leq 0.70$	9	Sub. I Item 1 Sub. I Item 3 Sub. I Item 4 Sub. I Item 5 Sub. II Item 4 Sub. III Item 1 Sub. III Item 2 Sub. III Item 3 Sub. IV	83 puncte
Difil	$0.20 \leq p_i < 0.40$	-	-	
Foarte difil	$p_i < 0.20$	-	-	
Total		14		100 puncte

Diagrama II.2.1.b.1: Distribuția procentuală a itemilor conform indicelui de dificultate

Constatări privind analiza indicelui de dificultate al sarcinilor:

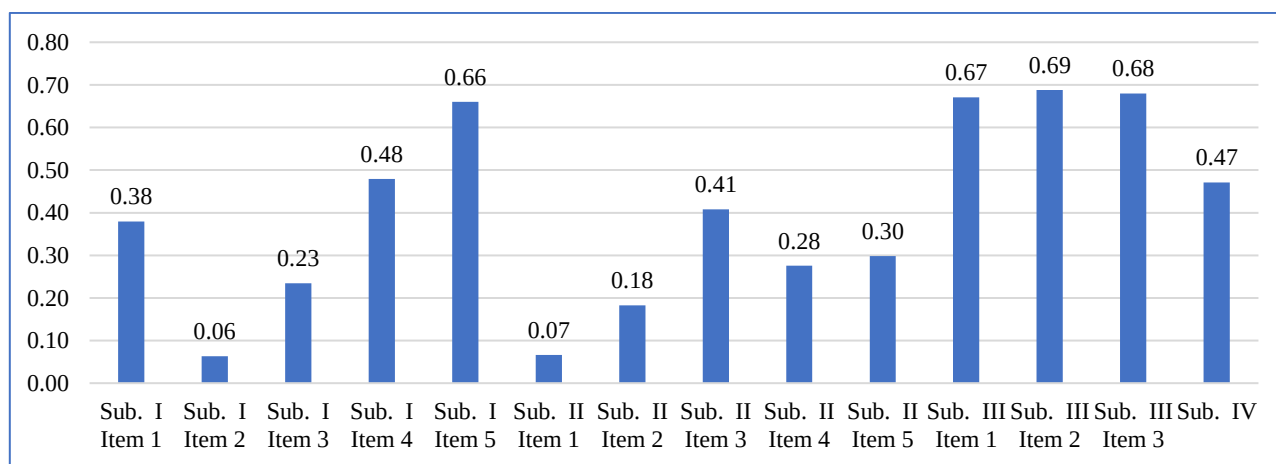
- Conform datelor, se constată că circa 65% din numărul de itemi se încadrează în categoria „dificultate medie”, ceea ce reprezintă intervalul ideal pentru un test echilibrat din punct de vedere

al gradului de dificultate, fiind corespunzător pentru evaluarea competențelor vizate la disciplina Istoria românilor și universală.

- La categoria itemilor foarte ușori se situează itemii Sub. I Item 2, Sub. II Item 1 și Sub. II Item 2, care evaluează abilitățile de identifica răspunsurile în sursele istorice propuse. Itemii încadrați în categoria „ușor” — respectiv Sub II Item 3 și Sub. II Item 5 — evaluează special pricepera de a formula argumente istorice în baza surselor istorice și de aprecia rolul personalităților în istorie (item care rezultă în mare parte din ceilalți 4 itemi). Aceștia contribuie la stabilirea unei distribuții echilibrate a dificultății și facilitează diferențierea între elevii cu niveluri medii și ridicate de pregătire.

În Diagrama II.2.1.b.2 de mai jos sunt prezentate datele privind indicele de discriminare pentru fiecare item a testului la istoria românilor și universală (profil umanistic).

Diagrama II.2.1.b.2: Indicele de discriminare pentru itemii testului la istoria românilor și universală (profil umanistic)

Constatări privind analiza indicelui de discriminare al itemului:

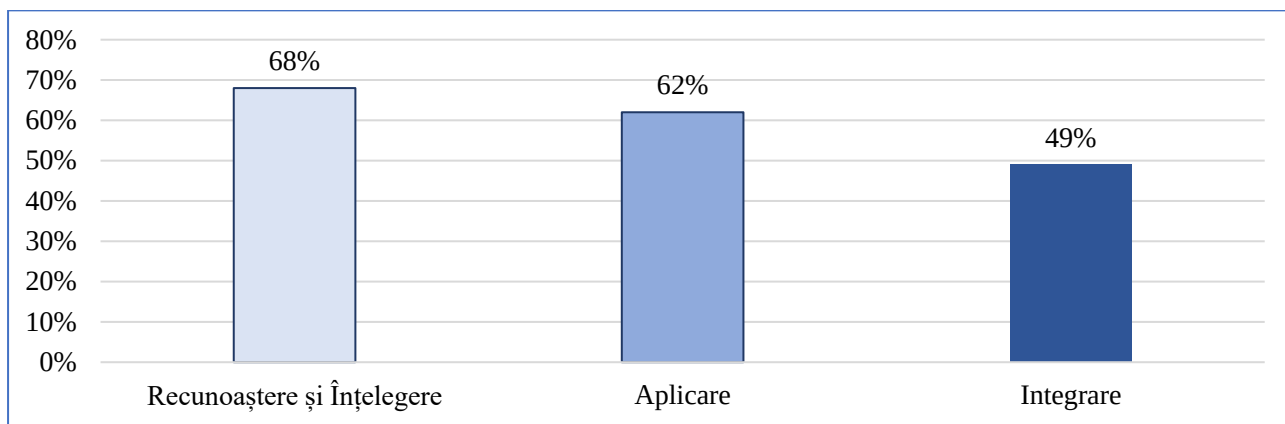
- Aproximativ 64% dintre itemii testului (corespunzători unui total de 75 de puncte) demonstrează o capacitate de discriminare foarte bună, iar 14,3% dintre itemi prezintă o discriminare bună. Împreună, aceste două categorii însumează circa 78% din totalul itemilor, ceea ce indică un nivel înalt de validitate de construct. Itemii din aceste categorii funcționează corespunzător, reușind să separe clar elevii cu performanțe diferite și să măsoare în mod fiabil competențele vizate. Acești itemi, considerați de bună și foarte bună calitate, ar trebui etalonați și utilizați drept reper pentru elaborarea viitoarelor probe de evaluare, întrucât asigură un echilibru optim între dificultate și capacitate de diferențiere.
- În categoria discriminare acceptabilă se încadrează itemii Sub. I Item 3 și Sub. II Item 4. Aceștia funcționează în limitele minime ale acceptabilității, însă se recomandă revizuirea lor, întrucât pot fi îmbunătățiți fie prin ajustarea formulării cerinței, fie prin clarificarea conținutului evaluat, pentru a crește sensibilitatea la diferențele de performanță între elevi.

Coeficientul Alpha Cronbach de 0.79 este un indicator al calității testului. Aceasta indică faptul că testul este fiabil și adecvat pentru utilizare în procesul de evaluare, însă ar putea beneficia de anumite îmbunătățiri minore. Itemii testului prezintă o coerență internă satisfăcătoare, măsurând, în ansamblu, același construct educațional. Totuși, plasarea coeficientului la un nivel mediu poate fi explicată prin caracterul eterogen al

testului, care acoperă o gamă tematică foarte largă, incluzând unități de conținut ce reflectă epoca antică, medievală, modernă și contemporană, atât în plan universal, cât și românesc.

În conformitate cu nivelurile cognitive, itemii din test au fost repartizați în: *Recunoaștere și Înțelegere* (5 itemi, punctaj cumulativ 13 puncte), *Aplicare* (5 itemi, punctaj cumulativ 25 puncte), *Integrare* (5 puncte, punctaj cumulativ 62 puncte). Diagrama II.2.1.b.3 prezintă gradul de realizare a fiecărui domeniu cognitiv menționat.

Diagrama II.2.1.b.3: Gradul de realizare a itemilor distribuiți pe nivele cognitive

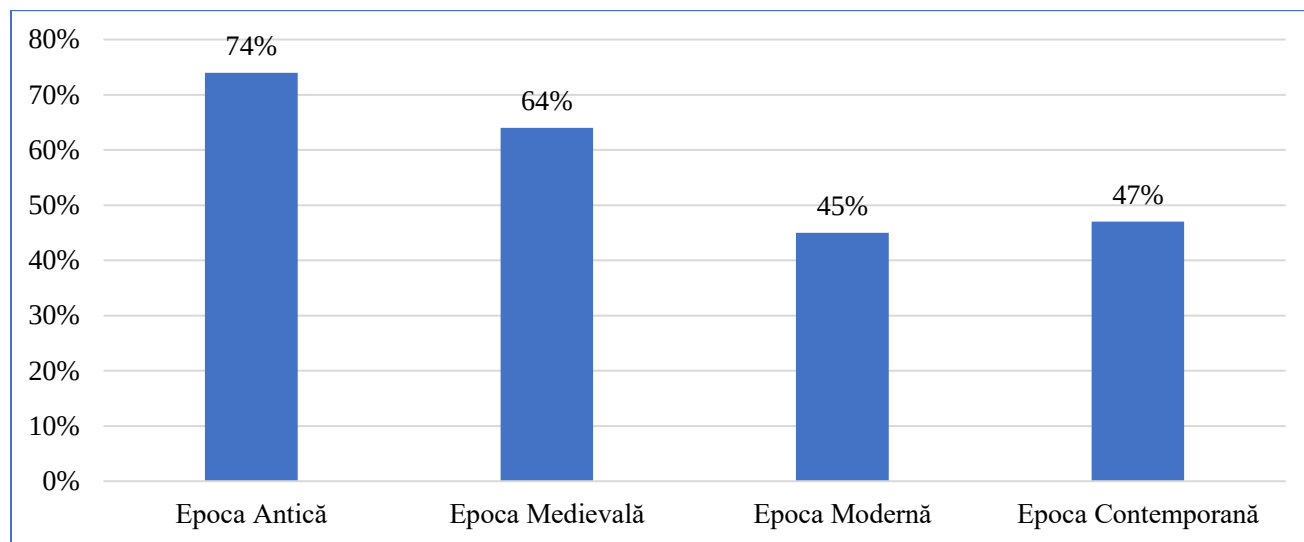
Constatări privind gradul de realizare a domeniilor cognitive:

- Conform datelor prezentate, elevii stăpânesc bine cunoștințele de bază și conceptele fundamentale, obținând un grad de realizare de 68% la nivelul cognitiv *Recunoaștere și înțelegere*. Aceasta indică o asimilare satisfăcătoare a noțiunilor istorice esențiale, precum identificarea evenimentelor, a personalităților și a contextelor cronologice majore, precum și înțelegerea relațiilor cauză-efect dintre faptele istorice. Rezultatele demonstrează că majoritatea elevilor posedă un bagaj conceptual solid, care le permite să recunoască și să redea informațiile în mod corect și coerent.
- La nivelul cognitiv *Aplicare*, gradul de realizare este de 62%, ceea ce sugerează că elevii pot utiliza cunoștințele istorice în contexte familiare, dar nu întotdeauna în mod fluent sau consecvent. Această performanță reflectă o competență parțial dezvoltată în transferul și aplicarea conceptelor istorice, mai ales în sarcini care solicită formularea explicațiilor, interpretarea documentelor și realizarea de conexiuni între fapte istorice. Cauzele posibile pot fi legate de insuficienta exersare a competențelor de analiză aplicativă în activitățile curente de învățare, precum și de tendința de a memora informațiile fără a le transpune în contexte variate.
- Nivelul cognitiv *Integrare* înregistrează cel mai scăzut grad de realizare, de 49%, ceea ce relevă dificultăți ale elevilor în combinarea, corelarea și interpretarea complexă a informațiilor istorice. Aceste sarcini solicită competențe de sinteză, argumentare și generalizare, iar nivelul scăzut de performanță sugerează că elevii întâmpină dificultăți în transpunerea cunoștințelor în raționamente complexe, în explicarea fenomenelor istorice din perspectivă multiplă sau în formularea concluziilor proprii. Cauzele pot fi asociate cu lipsa deprinderilor de analiză critică și interpretare, dar și cu complexitatea ridicată a sarcinilor de evaluare, care necesită timp, reflecție și autonomie cognitivă.

Itemii din testul de examen la disciplina Istoria românilor și universală (profil umanistic), aplicat în sesiunea de bază 2025, au respectat cerințele curriculare și au evaluat: a) *Epoca antică*, b) *Epoca medievală*, c) *Epoca modernă*, d) *Epoca contemporană*. În Diagrama II.2.1.b.4 de mai jos sunt prezentate datele privind

gradul de a fiecărui din cele patru domenii de conținut evaluate în cadrul examenului la Istoria românilor și universală (profil umanistic).

Diagrama II.2.1.b.4: Gradul de realizare a domeniilor de conținut

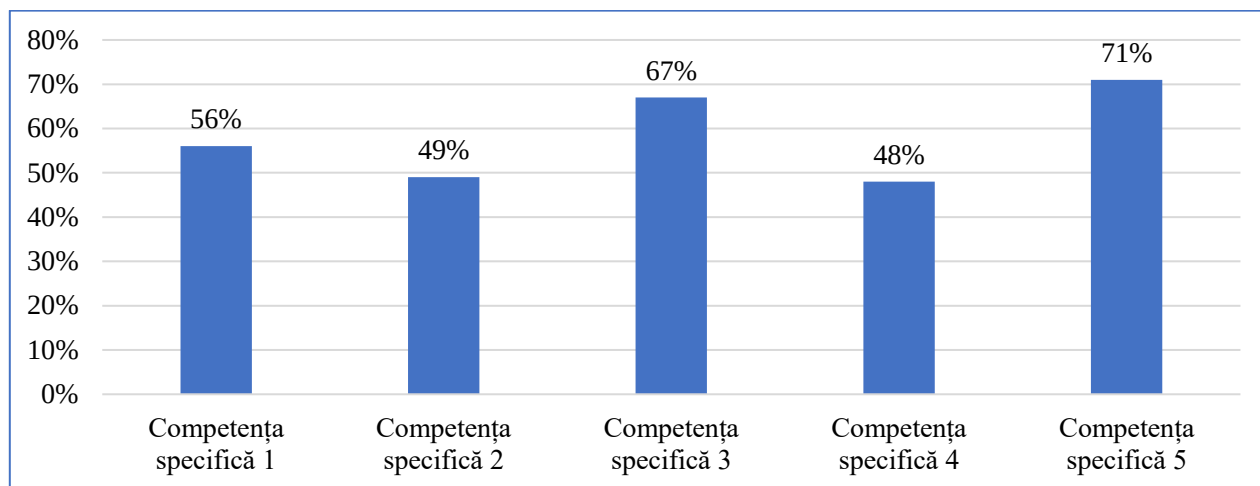
Constatări privind gradul de realizare a domeniilor de conținut:

- Conform datelor, domeniul de conținut cu cel mai înalt grad de realizare este *Epoca Antică*, cu un procent de 74%. Elevii au demonstrat o bună stăpânire a evenimentelor, personalităților și civilizațiilor antice, reușind să recunoască și să explice principalele procese istorice ale perioadei. Totodată, o posibilă explicație pentru performanța ridicată la această epocă este faptul că Subiectul II, care a vizat unități de conținut din Epoca Antică, a inclus, conform indicelui de dificultate, doi itemi foarte ușori, doi itemi ușori și un item de dificultate medie. Această structură a contribuit la obținerea unui scor mai înalt, întrucât majoritatea itemilor au solicitat competențe de recunoaștere și înțelegere, nu de aplicare sau integrare complexă.
- În cazul *Epocii Medievale*, gradul de realizare este de 64%, ceea ce reflectă o înțelegere general satisfăcătoare a proceselor istorice, dar și existența unor dificultăți parțiale în aplicarea și corelarea informațiilor. Elevii pot identifica evenimentele și personalitățile principale ale perioadei, însă întâmpină provocări în analiza relațiilor cauză–efect și în explicarea evoluției instituțiilor politice, economice și religioase. Pentru ameliorarea acestor aspecte, se recomandă consolidarea activităților care dezvoltă gândirea comparativă și interpretativă, precum analiza paralelă a statelor medievale românești și europene sau utilizarea surselor istorice narative și documentare în procesul de învățare.
- Rezultatele evidențiază o scădere semnificativă a performanței la *Epoca Modernă* (45%) și *Epoca Contemporană* (47%), ceea ce relevă dificultăți în asimilarea și interpretarea conținuturilor istorice complexe. În cazul Epocii Moderne, gradul redus de realizare poate fi asociat densității mari a informațiilor, care includ procese ample precum reformele, revoluțiile și transformările instituționale – teme ce solicită competențe avansate de sinteză și contextualizare. În ceea ce privește Epoca Contemporană, dificultățile elevilor pot fi explicate prin complexitatea evenimentelor recente, volumul extins de date și nevoia de a analiza fenomene istorice dintr-o perspectivă multidimensională (politică, economică, socială și culturală).

Ciclul liceal la Istoria românilor și universală (profil umanistic) prevede formarea la elevi a cinci competențe specifice. Testul de examen la Istoria românilor și universală (profil umanistic) evaluează gradul de realizare a acestor competențe specifice: a) *Competența specifică 1*, b) *Competența specifică 2*, c)

Competența specifică 3, d) Competența specifică 4, e) Competența specifică 5. Datele privind gradul de realizare a fiecărei competențe specifice calculat în baza rezultatelor reale obținute de elevi la examenul național de bacalaureat la Istoria românilor și universală (profil umanistic) sunt prezentate în Diagrama II.2.1.b.5.

Diagrama II.2.1.b.5: Gradul de realizare a competențelor specifice

Constatări privind gradul de realizare a competențelor specifice:

- *Competența specifică 1* - are un grad de realizare de 56%, ceea ce indică un nivel satisfăcător. Elevii pot folosi corect termenii istorici în diverse contexte, dar există spațiu pentru consolidarea expresiei precise și pentru aplicarea mai consistentă în situații problematice sau mai complexe.
- *Competența specifică 2* - înregistrează un grad de realizare de 49%, semnalând dificultăți moderate. Elevii pot identifica evenimentele și procesele, însă aplicarea lor în contexte variate sau complexe este încă limitată. Se recomandă activități care dezvoltă percepția cronologică și abilitatea de a corela evenimente din diferite epoci sau regiuni.
- *Competența specifică 3* - arată o competență destul de bine consolidată, dar nu la nivel maxim. Elevii pot interpreta informații și pot manifesta un grad de gândire critică, însă integrarea și argumentarea propriei poziții în mod consistent rămâne un obiectiv de îmbunătățit. Este recomandată intensificarea exercițiilor de interpretare a surselor multiple și de argumentare a concluziilor proprii.
- *Competența specifică 4* - înregistrează un grad de realizare de 48%, evidențiind dificultăți semnificative. Elevii întâmpină provocări în explicarea relațiilor cauză-efect și în aplicarea raționamentului logic pentru analiza fenomenelor istorice. Se recomandă introducerea etapelor explicite de analiză a cauzalității în sarcinile de învățare, precum și exerciții care stimulează gândirea critică și argumentarea corectă.
- *Competența specifică 5* - se situează la 71%, cel mai ridicat grad de realizare, ceea ce indică că elevii manifestă respect și recunoaștere față de istorie și patrimoniu, fiind capabili să reflecteze asupra semnificației evenimentelor și valorilor culturale.

Recomandări privind dezvoltarea curriculumului la Istoria românilor și universală

1. **Consolidarea competențelor de aplicare și integrare:** Introducerea de exerciții aplicative, studii de caz, eseuri și sarcini de interpretare a surselor istorice. Dezvoltarea gândirii critice și a capacității de argumentare prin activități de dezbateri și analiză comparativă.
2. **Îmbunătățirea performanței pe Epoca Modernă și Contemporană.** Utilizarea de hărți, grafice și documente istorice pentru a facilita înțelegerea proceselor istorice complexe. Activități orientate pe amplasarea cronologică și geografică a evenimentelor. Utilizarea exercițiilor de explicare a relațiilor de cauzalitate și de raționament logic în context istoric.
3. Curriculumul trebuie să includă în mod explicit sarcini care să încurajeze compararea opiniilor, analiza critică a surselor contradictorii și reflectarea asupra rolului cetățeanului responsabil în societatea de azi. Astfel, se evidențiază unilateral pe dimensiunea identitară și se dezvoltă competențe civice europene.

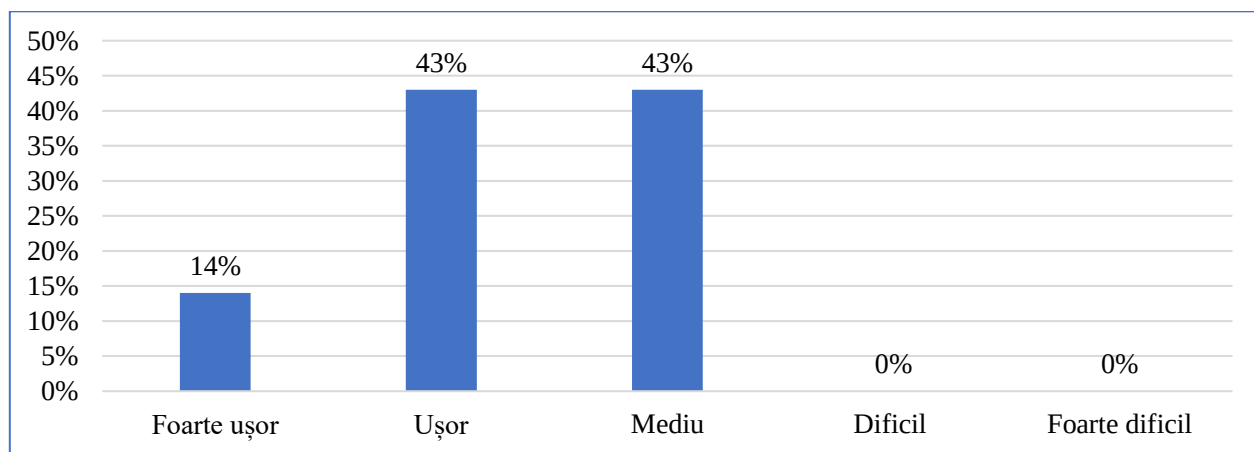
II.2.1.c. Istoria românilor și universală (profil arte)

Testul de examen la disciplina Istoria românilor și universală (profil arte) din cadrul examenului național de bacalaureat, sesiunea de bază 2025, a conținut 14 itemi, cu un punctaj total de 100 de puncte. Punctajele acordate fiecărui item variază de la 2 puncte la 35 puncte. În rezultatul calculării indicelui de dificultate a fiecărui item, s-a obținut următoarea distribuție a celor 14 itemi din test:

Tabelul II.2.1.c.1: Datele privind indicele de dificultate a itemilor

Categoria de dificultate	Valoarea p -value	Numărul de item	Itemii	Punctaj total itemi
Foarte ușor	$p_i > 0.85$	2	Sub. II Item 2 Sub. II Item 3	7 puncte
Ușor	$0.70 < p_i \leq 0.85$	6	Sub. I Item 2 Sub. I Item 4 Sub. II Item 1 Sub. II Item 4 Sub. II Item 5 Sub. IV	57 puncte
Medie	$0.40 \leq p_i \leq 0.70$	6	Sub. I Item 1 Sub. I Item 3 Sub. I Item 5 Sub. III Item 1 Sub. III Item 2 Sub. III Item 3	36 puncte
Dificil	$0.20 \leq p_i < 0.40$	-	-	
Foarte dificil	$p_i < 0.20$	-	-	
Total		14		100 puncte

Diagrama II.2.1.c.1: Distribuția procentuală a itemilor conform indicelui de dificultate

Constatări privind analiza indicelui de dificultate al sarcinilor:

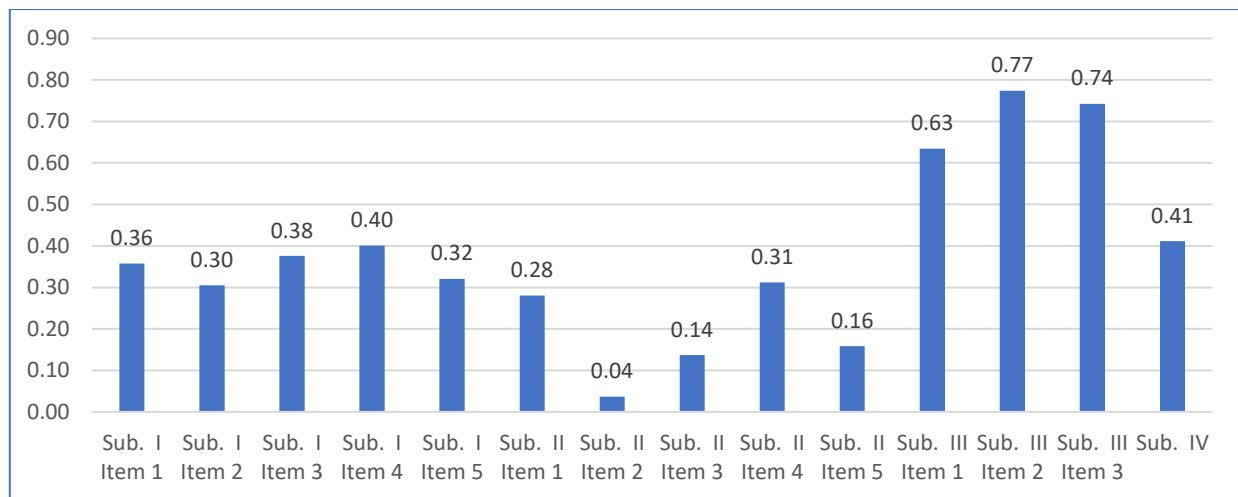
- Rezultatele obținute indică faptul că testul are, per ansamblu, un grad de dificultate mediu spre ușor, fiind adecvat nivelului de formare al elevilor de la profilul arte. Structura testului demonstrează un

echilibru între sarcinile accesibile și cele care solicită competențe cognitive de nivel mediu, asigurând o evaluare corectă și reprezentativă a performanțelor școlare.

- Itemii foarte ușori evaluează cunoștințe de bază, de tip factual, referitoare la recunoașterea unor evenimente, personalități sau concepte istorice fundamentale, în baza surselor istorice propuse. Acești itemi nu contribuie semnificativ la diferențierea elevilor, însă confirmă însușirea temeinică a noțiunilor esențiale.
- Categoria itemilor ușori (I.2, I.4, II.1, II.4, II.5, IV.1) include sarcini care verifică abilități de recunoaștere și aplicare a cunoștințelor în contexte familiare și anume: identificarea răspunsurilor în surse istorice, caracteristici ale evenimentelor și proceselor istorice, aprecierea rolului personalităților istorice, stabilirea relațiilor cauză–efect simple și corelarea cronologică a evenimentelor. Nivelul ridicat al răspunsurilor corecte arată că elevii de la profilul arte au o înțelegere corectă, dar mai puțin profundă, a conceptelor istorice fundamentale, ceea ce corespunde specificului acestui profil educațional.

În Diagrama II.2.1.c.2 de mai jos sunt prezentate datele privind indicele de discriminare pentru fiecare item a testului la istoria românilor și universală (profil arte).

Diagrama II.2.1.c.2: Indicele de discriminare pentru itemii testului la istoria românilor și universală (profil umanistic)

Constatări privind analiza indicelui de discriminare al itemului:

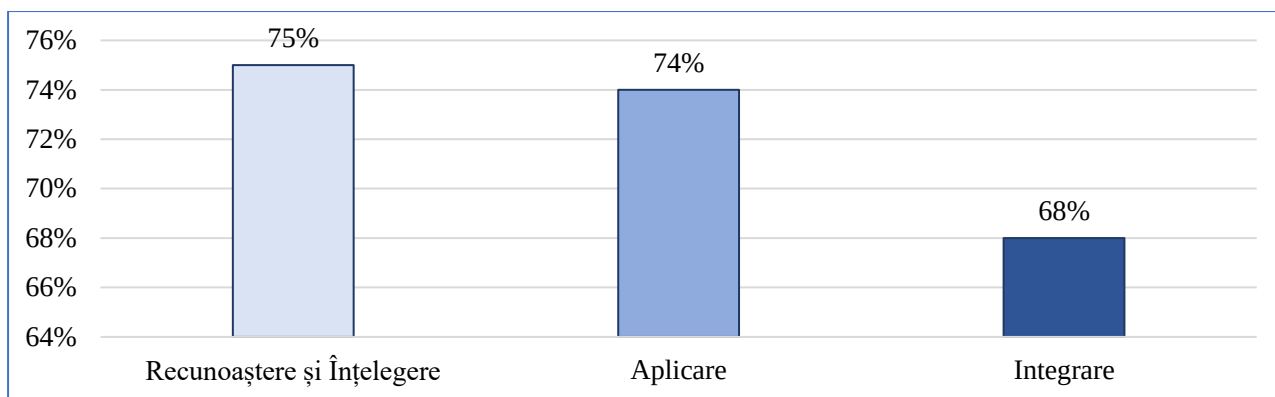
- Rezultatele arată că circa 36% din numărul de itemi se încadrează în categoria cu discriminare foarte bună, ceea ce indică o capacitate excelentă a acestora de a distinge între elevii cu performanțe ridicate și cei cu performanțe scăzute. De asemenea, alți circa 36% dintre itemi prezintă o discriminare bun, fapt ce denotă că aceștia contribuie în mod satisfăcător la diferențierea performanțelor. În schimb, un singur item are o discriminare acceptabilă, iar 21,4% dintre itemi prezintă o discriminare slabă, necesitând revizuire sau înlocuire. Nu există itemi cu discriminare inversă, ceea ce confirmă calitatea generală pozitivă a instrumentului.
- Testul prezintă o funcționalitate psihometrică echilibrată, având un nucleu consistent de itemi de calitate.

Coeficientul Alpha Cronbach de 0.77 se încadrează în categoria consistență acceptabilă. Aceasta indică faptul că testul este fiabil și adecvat pentru utilizare în procesul de evaluare, însă ar putea beneficia de anumite îmbunătățiri minore. Itemii testului prezintă o coerență internă satisfăcătoare, măsurând, în ansamblu, același

construct educațional. Totuși, plasarea coeficientului la un nivel mediu poate fi explicată prin caracterul eterogen al testului, care acoperă o gamă tematică foarte largă, incluzând unități de conținut ce reflectă epoca antică, medievală, modernă și contemporană, atât în plan universal, cât și românesc.

În conformitate cu nivelurile cognitive, itemii din test au fost repartizați în: *Recunoaștere și Înțelegere* (5 itemi, punctaj cumulativ 13 puncte), *Aplicare* (5 itemi, punctaj cumulativ 25 puncte), *Integrare* (5 puncte, punctaj cumulativ 62 puncte). Diagrama II.2.1.c.3 prezintă gradul de realizare a fiecărui domeniu cognitiv menționat.

Diagrama II.2.1.c.3: Gradul de realizare a itemilor distribuiți pe nivele cognitive

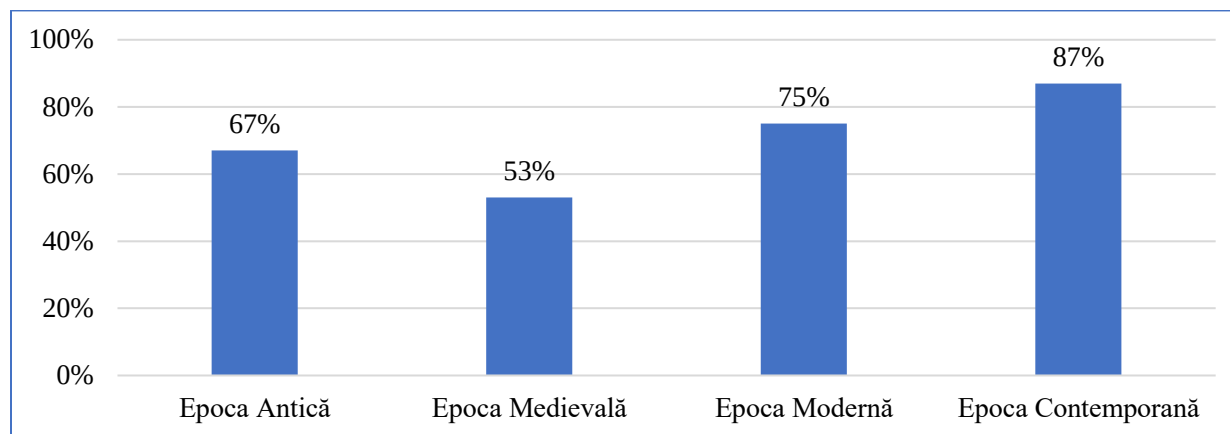

Constatări privind gradul de realizare a domeniilor cognitive:

- La nivelul de *Recunoaștere și înțelegere*, unde itemii au vizat identificarea și explicarea noțiunilor, evenimentelor și proceselor istorice fundamentale, gradul de realizare a fost de 75%, ceea ce indică o performanță ridicată, caracteristică unei asimilări satisfăcătoare spre excelență a cunoștințelor de bază. Aceasta denotă faptul că elevii posedă un nivel solid de reținere și înțelegere a conținuturilor istorice.
- La nivelul de *Aplicare*, unde itemii au solicitat utilizarea cunoștințelor în contexte noi, explicarea cauzelor și consecințelor unor fapte istorice sau interpretarea logică a evenimentelor, gradul de realizare a fost de 74%, ceea ce confirmă, de asemenea, o performanță ridicată. Elevii demonstrează capacitatea de a opera cu conceptele învățate, de a formula explicații coerente și de a transfera cunoștințele în situații practice, fapt ce reflectă o învățare activă și o bună stăpânire a strategiilor de raționament istoric.
- La nivelul de *Integrare*, unde se evaluează competențele superioare — analiza, sinteza și argumentarea — gradul de realizare scade la 68%, corespunzând unui nivel mediu, parțial satisfăcător. Aceasta sugerează existența unor dificultăți în formularea de opinii proprii, în interpretarea critică a surselor și în elaborarea unor concluzii complexe. Performanțele mai modeste la acest nivel se pot explica prin gradul sporit de abstractizare al sarcinilor și prin cerința de a integra cunoștințe din mai multe domenii ale istoriei.

Itemii din testul de examen la disciplina Istoria românilor și universală (profil arte), aplicat în sesiunea de bază 2025, au respectat cerințele curriculare și au evaluat: a) *Epoca antică*, b) *Epoca medievală*, c) *Epoca modernă*, d) *Epoca contemporană*. În Diagrama II.2.1.c.4 de mai jos sunt prezentate datele privind gradul de a fiecărui din cele patru domenii de conținut evaluate în cadrul examenului la Istoria românilor și universală (profil arte).

Diagrama II.2.1.c.4: Gradul de realizare a domeniilor de conținut

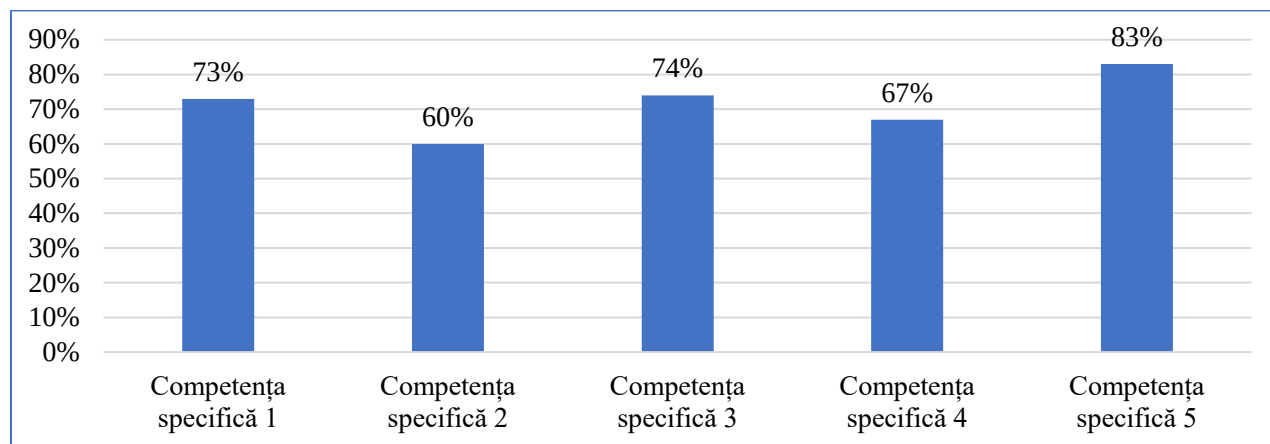

Constatări privind gradul de realizare a domeniilor de conținut:

- Rezultatele arată că cel mai înalt grad de performanță s-a înregistrat pentru *Epoca Contemporană*, unde elevii au obținut un grad de realizare de 87%, ceea ce denotă o realizare ridicată. Aceasta sugerează o bună înțelegere a evenimentelor și proceselor istorice recente, probabil datorită relevanței lor pentru experiența cotidiană și pentru conexiunile mai clare cu realitățile actuale. Elevii manifestă, astfel, o capacitate sporită de interpretare și aplicare a conceptelor istorice din această perioadă.
- Un nivel ridicat de performanță s-a înregistrat și pentru *Epoca Modernă* (75%), ceea ce indică o realizare satisfăcătoare spre excelentă. Elevii au demonstrat o bună stăpânire a conținuturilor referitoare la transformările politice, economice și culturale din secolele XVIII–XIX, precum și capacitatea de a înțelege cauzalitatea evenimentelor și impactul lor asupra dezvoltării societății.
- În schimb, rezultatele pentru *Epoca Antică* (67%) și *Epoca Medievală* (53%) se situează la un nivel mediu, sugerând că elevii întâmpină dificultăți în înțelegerea și aplicarea cunoștințelor legate de aceste perioade mai îndepărtate în timp. Aceste rezultate pot fi explicate prin caracterul mai abstract al conținuturilor, prin lipsa conexiunilor directe cu experiențele de viață ale elevilor sau prin gradul mai mare de complexitate al noțiunilor istorice specifice acestor epoci (formarea statelor, relațiile feudale, organizarea societății antice etc.).

Ciclul liceal la Istoria românilor și universală (profil arte) prevede formarea la elevi a cinci competențe specifice. Testul de examen la Istoria românilor și universală (profil umanistic) evaluează gradul de realizare a acestor competențe specifice: a) *Competența specifică 1*, b) *Competența specifică 2*, c) *Competența specifică 3*, d) *Competența specifică 4*, e) *Competența specifică 5*. Datele privind gradul de realizare a fiecărei competențe specifice calculat în baza rezultatelor reale obținute de elevi la examenul național de bacalaureat la Istoria românilor și universală (profil arte) sunt prezentate în Diagrama II.2.1.c.5.

Diagrama II.2.1.c.5: Gradul de realizare a competențelor specifice

Constatări privind gradul de realizare a competențelor specifice:

- *Competența specifică 1* - a fost atinsă la un nivel ridicat, cu un grad de realizare de 73%. Elevii demonstrează o bună capacitate de a utiliza corect limbajul și terminologia istorică, atât în contexte școlare, cât și în situații de viață, respectând cultura comunicării specifice disciplinei.
- *Competența specifică 2* - a fost realizată la un nivel mediu (60%). Elevii reușesc să localizeze majoritatea evenimentelor, dar întâmpină dificultăți în înțelegerea continuității și schimbării în istorie, ceea ce sugerează necesitatea consolidării competențelor de contextualizare cronologică și spațială.
- *Competența specifică 3* - a fost realizată la un nivel ridicat (74%). Elevii demonstrează capacitate de analiză și interpretare critică a informațiilor, reușind să argumenteze și să manifeste un grad de responsabilitate civică, evidențiind dezvoltarea gândirii critice și a reflecției istorice.
- *Competența specifică 4* - a fost realizată la un nivel mediu (67%). Elevii au înțeles relațiile principale de cauzalitate, dar întâmpină dificultăți în formularea raționamentelor complexe și în stabilirea conexiunilor între evenimente multiple, ceea ce indică necesitatea unor exerciții suplimentare de argumentare și analiză critică.
- *Competența specifică 5* - a fost atinsă la un nivel ridicat (83%). Elevii manifestă respect față de patrimoniul cultural și față de istoria națională, reușind să valorifice cunoștințele istorice în mod constructiv și să dezvolte o identitate culturală solidă.

Recomandări privind dezvoltarea curriculumului la Istoria românilor și universală (profil arte)

1. Consolidarea activităților de predare-învățare pentru epocile antică și medievală, prin utilizarea resurselor vizuale, metode interactive și narațiuni istorice atractive, pentru a facilita comprehensiunea conceptelor fundamentale.
2. Dezvoltarea competențelor de corelare între Istoria românilor și Istoria universală, prin activități comparative care să stimuleze gândirea critică și interpretarea globală a evenimentelor.
3. Stimularea gândirii critice și a reflecției istorice, prin sarcini care implică analiza surselor, formularea de concluzii și argumentarea opiniilor proprii, pentru a crește performanța la nivelul Integrării și la Competențele specifice 2 și 4.

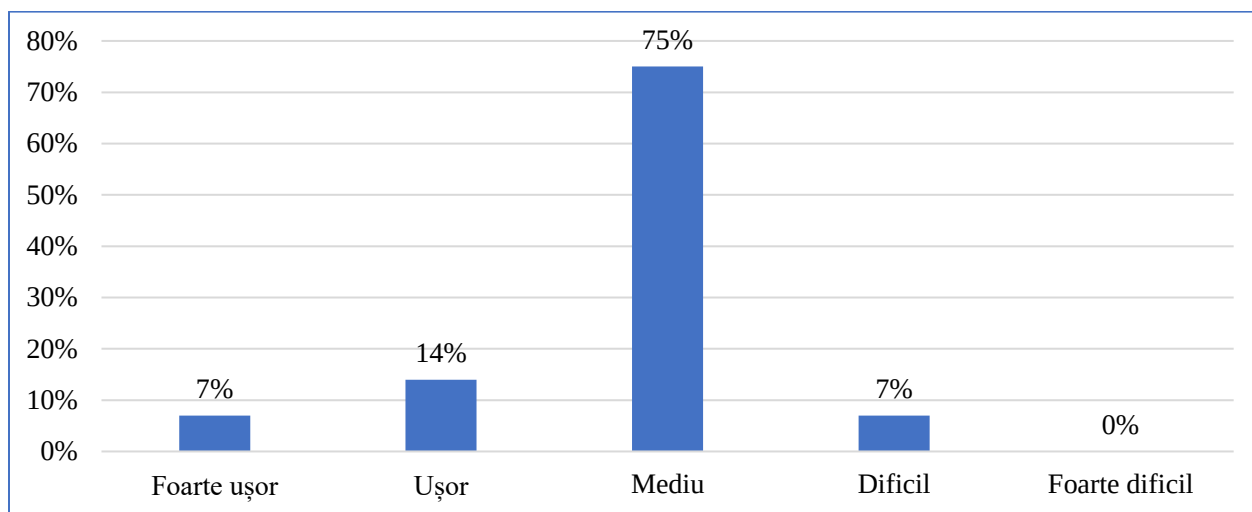
II.2.2 Geografia

Testul de examen la disciplina Geografie din cadrul examenului național de bacalaureat, sesiunea de bază 2025, a conținut 15 itemi, cu un punctaj total de 100 de puncte. Punctajele acordate fiecărui item variază de la 4 puncte la 8 puncte. În rezultatul calculării indicelui de dificultate a fiecărui item, s-a obținut următoarea distribuție a celor 15 itemi din test:

Tabelul II.2.2.1: Datele privind indicele de dificultate a itemilor

Categoria de dificultate	Valoarea p -value	Numărul de item	Itemii	Punctaj total itemi
Foarte ușor	$p_i > 0.85$	1	3	6 puncte
Ușor	$0.70 < p_i \leq 0.85$	2	5, 11	14 puncte
Medie	$0.40 \leq p_i \leq 0.70$	11	1, 2, 4, 6, 7, 9, 10, 12, 13, 14, 15	74 puncte
Dificil	$0.20 \leq p_i < 0.40$	1	8	6 puncte
Foarte dificil	$p_i < 0.20$			
Total		15		100 puncte

Diagrama II.2.2.1: Distribuția procentuală a itemilor conform indicelui de dificultate

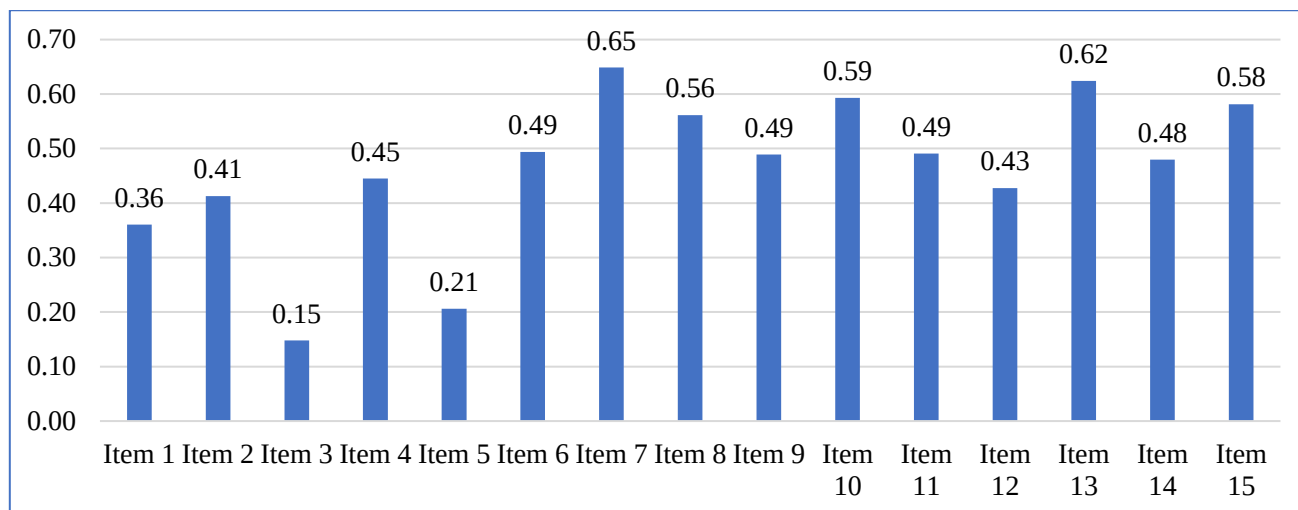

Constatări privind analiza indicelui de dificultate al sarcinilor:

- În funcție de Indicele de dificultate al itemului, circa 75% din numărul total al itemilor se încadrează în intervalul ideal (dificultate medie). Gradul total de realizare a testului este de 62%, ceea ce indică că, în ansamblu, testul administrat este de dificultate medie și poate fi considerat accesibil, valid și fiabil. La categoriile extreme s-a situat câte un singur item din 15, ceea ce însumează doar 7% din punctajul total al testului, fiind considerat prea „ușor” pentru elevi. Itemul numărul 3 este din domeniul „Recunoaștere și Înțelegere” și evaluează competențele elevilor de a clasifica/grupa fenomenele naturale de risc – un conținut din clasa a XII-a, dar studiat și în clasa a X-a. Deși acest item nu a contribuit la diferențierea elevilor, totuși el este necesar, fiind prevăzut de curriculum și validează cunoștințele de bază ale majorității elevilor.

În Diagrama II.2.2.2 de mai jos sunt prezentate datele privind indicele de discriminare pentru fiecare item a testului la geografie.

Diagrama II.2.2.2: Indicele de discriminare pentru itemii testului la geografie

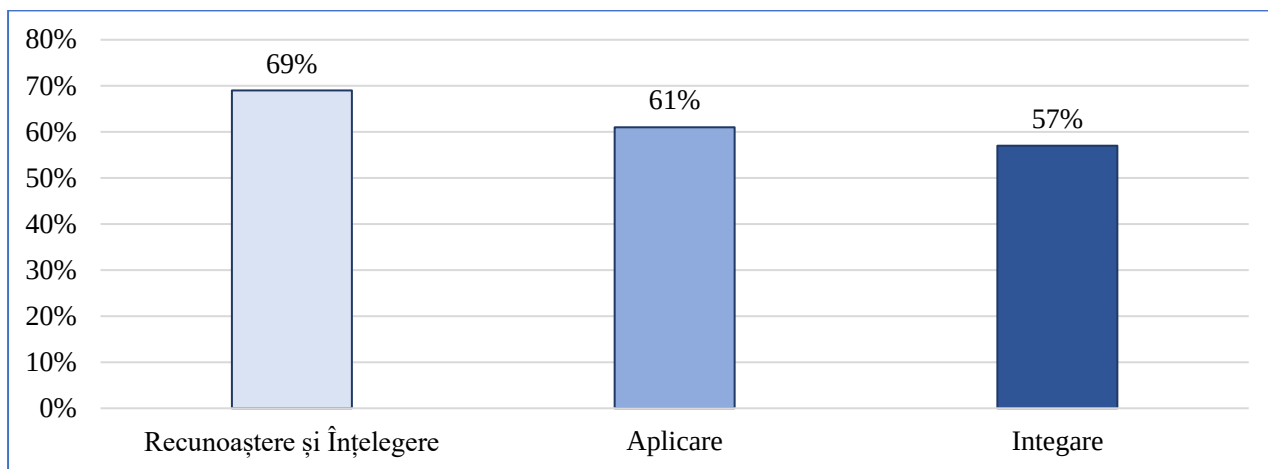
Constatări privind analiza indicelui de discriminare al itemului:

- Indicele de discriminare al itemului are o valoare medie pe test de 0.46, ceea ce demonstrează o capacitate de discriminare foarte bună a testului în ansamblu. Majoritatea itemilor – 12 itemi (nr. 2, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15) sau 80% din totalul itemilor, care însumează respectiv 82 de puncte din totalul de 100 de puncte, sunt din categoria de discriminare foarte bună, ceea ce semnifică că itemii dați diferențiază bine elevii cu performanțe ridicate de cei cu performanțe scăzute. Încă un item (itemul 1) s-a încadrat în categoria de discriminare bună (item potrivit), cu valoarea. Itemul nr. 5, care evaluează competențele elevilor privind caracteristicile unor state – un conținut din clasa a XI-a, s-a încadrat în categoria de discriminare acceptabilă, funcționează rezonabil, dar ar putea fi îmbunătățit și se recomandă revizuirea acestui item.

În conformitate cu datele statistice coeficientului Alpha Cronbach este de 0.91, ceea ce reflectă consistență internă aproape excelentă. Astfel, itemii din test corelează puternic între ei și măsoară, în mod consistent, același concept și același competențe. Itemii au fost selectați corect pentru a asigura o măsurare stabilă a competențelor elevilor la disciplina Geografie. Totodată, acest coeficientul Alpha Cronbach de 0.91 confirmă faptul că rezultatele obținute de elevi sunt demne de încredere și nu sunt consecință a unor erori aleatorii de măsurare.

În conformitate cu nivelurile cognitive, itemii din test au fost repartizați în: *Recunoaștere și Înțelegere* (5 itemi), *Aplicare* (6 itemi), *Integrare* (4 puncte). Diagrama II.2.2.3 prezintă gradul de realizare a fiecărui domeniu cognitiv menționate.

Diagrama II.2.2.3: Gradul de realizare a itemilor distribuiți pe nivele cognitive

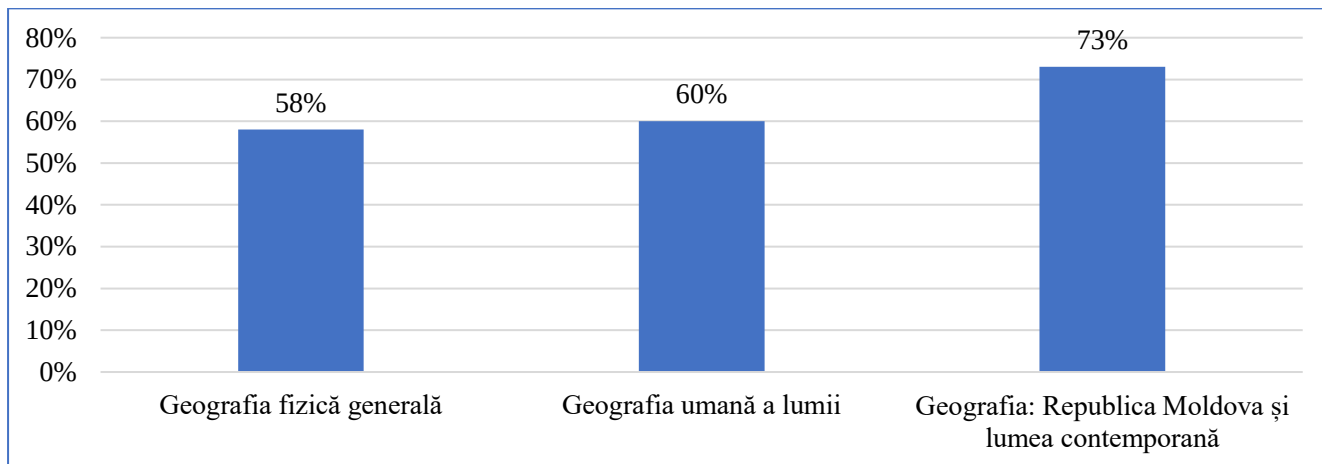
Constatări privind gradul de realizare a domeniilor cognitive:

- Datele din tabel reflectă faptul că elevii au un grad de realizare mediu de 62% pentru întreg testul și cele 3 niveluri cognitive, care este acceptabil. Un grad de realizare mai înalt este la domeniul *Recunoaștere și Înțelegere* (nivelul de bază) – de 69%, ceea ce este firesc, întrucât este nivelul cel mai accesibil, cu sarcini având cerințe mai simple. Elevii stăpânesc cel mai bine cunoștințele de bază privind clasificarea/gruparea unor obiective, procese și fenomene geografice. Însă, elevii întâmpină dificultăți la sarcinile de identificare a unor elemente referitoare la ramurile/subramurile industriei (materii prime; factori de localizare/amplasare) – unitate de conținut din clasa a XI-a (itemul 2, cu un grad de realizare de 38%), ceea ce reflectă lacune în studierea materiei respective sau insuficienta aplicare a acestui subtip de item (tabel-șah) la lecțiile de Geografie.
- Puțin mai scăzut (61%) este gradul de realizare a itemilor de nivel *Aplicare* (nivel intermediar), ceea ce indică că elevii pot aplica cunoștințele, dar într-un mod mai limitat, cu anumite lacune la unele abilități. Astfel, cel mai bine au fost realizate sarcinile privind operarea cu harta-contur (itemul 11, cu un grad de realizare de 73%). Pe când la itemul 8 gradul de realizare este de doar 42%, elevii având ca sarcină să argumenteze cauzele care determină anumite procese și fenomene geografice, cu conținuturi din clasele a X-a și a XI-a. Rezultatul modest la acest tip de itemi este firesc, întrucât el are un nivel cognitiv înalt, necesită gândire logică privind relațiile cauzale. Deși, în acest sens elevii au acces la atlasele geografice școlare și, o explicație a reușitei slabe ține de lacunele în utilizarea și analizarea hărților tematice.
- Cât privește domeniul cognitiv *Integrare* (nivel superior), rezultatul este relativ bun (gradul de realizare este de 57%), ținând cont de faptul că sarcinile au cel mai înalt nivel de complexitate și dificultate. Diferența dintre gradul maxim de realizare (65% la itemul 12, cu sarcini de analiză și deducere) și gradul minim de realizare (45% la itemul 13, cu sarcini de stabilire și demonstrare) este acceptabilă, ceea ce reflectă un indice de discriminare al itemilor rezonabil. Analiza relevă și o discrepanță relativ mică între ceea ce știu elevii (*Recunoaștere și Înțelegere*, 69%) și competența de a rezolva sarcini mai complexe care integrează cunoștințele, abilitățile practice și capacitatea de evaluare a unor obiective, procese și fenomene geografice (*Integrare și Transfer*, 57%). Un grad de realizare mai scăzut (45%) la domeniul cognitiv *Integrare și Transfer* se atestă la itemul 13, care evaluează Competența specifică 4 din curriculum (axată pe conexiunile interdisciplinare), cu un conținut de caracter interdisciplinar (cu elemente din Geografie, Fizică, Matematică). Itemul include sarcini de calculare, deducție a cauzei și demonstrare, având un nivel mai înalt de dificultate, prin urmare este firească o reușită modestă a elevilor. O recomandare plauzibilă în vederea îmbunătățirii

gradului de realizare a acestui tip de itemi este exersarea mai multă a elevilor în rezolvarea unor astfel de sarcini.

Itemii din testul de examen la disciplina Geografie, aplicat în sesiunea de bază 2025, au respectat cerințele curriculare și au evaluat: a) *Geografia fizică generală*, b) *Geografia umană a lumii*, c) *Geografia: Republica Moldova și lumea contemporană*. În Diagrama II.2.2.4 de mai jos sunt prezentate datele privind gradul de a fiecărui din cele patru domenii de conținut evaluate în cadrul examenului la Geografie.

Diagrama II.2.2.4: Gradul de realizare a domeniilor de conținut

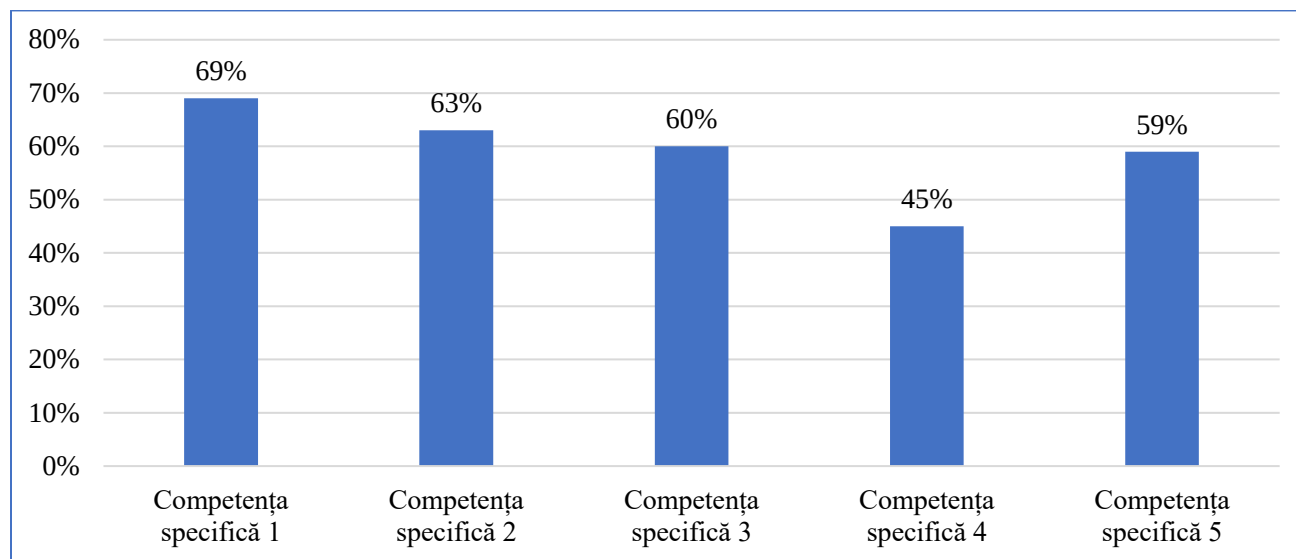

Constatări privind gradul de realizare a domeniilor de conținut:

- Rezultatele arată că cel mai scăzut grad de performanță s-a înregistrat pentru *Geografia fizică generală*, unde elevii au obținut un grad de realizare de 58%. Acest lucru este cauzat gradul de complexitate a materiei în clasa a X-a este mai înalt; conținutul are caracter interdisciplinar mai accentuat, având mai multe tangențe cu fizica, matematica și chimia; materialul este studiat cu trei ani în urmă.
- La domeniul de conținut din clasa a XI-a (*Geografia umană a lumii*) gradul de realizare este mai înalt (60%). Itemii cu o complexitate mai înaltă sunt cei care solicită argumentarea relațiilor cauză-efect (de exemplu, itemul 8b) și identificarea elementelor geografice (de exemplu, itemul 2).
- Cel mai înalt grad de realizare a itemilor este la domeniul de conținut din clasa a XII-a (*Geografia: Republica Moldova și lumea contemporană*), ceea ce poate fi explicat prin faptul că materia studiată este mai actuală, interesantă și accesibilă elevilor, fiind și cel mai recent studiată înainte de examenul național.

Ciclul liceal la Geografie prevede formarea la elevi a cinci competențe specifice. Testul de examen la Geografie evaluează gradul de realizare a acestor competențe specifice: a) *Competența specifică 1*, b) *Competența specifică 2*, c) *Competența specifică 3*, d) *Competența specifică 4*, e) *Competența specifică 5*. Datele privind gradul de realizare a fiecărei competențe specifice calculat în baza rezultatelor reale obținute de elevi la examenul național de bacalaureat la Geografie sunt prezentate în Diagrama II.2.2.5.

Diagrama II.2.2.5: Gradul de realizare a competențelor specifice

Constatări privind gradul de realizare a competențelor specifice:

- *Competența specifică 1* - a fost atinsă la un nivel ridicat, cu un grad de realizare de 69%. Elevii realizează bine sarcini de definire și recunoaștere a unor noțiuni geografice, de identificare a unor elemente sau caracteristici/trăsături referitoare la ramurile/subramurile industriei și la statele lumii, de clasificare/grupare a unor obiective, procese și fenomene geografice.
- *Competența specifică 2* - elevii au abilități înalte în operarea cu harta-contur, în rezolvarea exercițiilor geografice privind fusele orare și ora locală, precum și privind calcularea desfășurării unui continent pe meridian, în grade și în kilometri, aplicând doar rețeaua de grade a hărții. Elevii demonstrează competență în analizarea climogramei cu un grad de complexitate eterogen, cu elemente interdisciplinare, și în creștere progresivă: de la sarcini simple de operare cu date statistice din diagramă, apoi de calculare a amplitudinii anuale a temperaturii aerului atmosferic, la sarcini mai dificile – de identificare a tipului de mase de aer și a emisferei (nordică sau sudică) în care este situată localitatea, utilizând hărțile tematice din atlasul geografic școlar, până la sarcini de nivelul taxonomic mai înalt – de deducere a cauzei și de determinare, prin deducție logică, a tipului de climă.
- *Competența specifică 3* - elevii demonstrează un grad de realizare mai înalt la sarcinile de indicare și deducere a importanței componentelor mediului geografic sau a specificului unor probleme ale mediului geografic. Însă, reușita elevilor este scăzută la sarcini mai complexe și dificile precum cele din itemul 8, care solicită argumentarea cauzelor care determină anumite procese și fenomene geografice: de exemplu, numărul mare de vulcani activi într-o regiune (conținut din clasa a X-a) și poziția economico-geografică favorabilă a unei țări (conținut din clasa a XI-a). Acest tip de itemul presupune analiza hărților tematice din atlasul geografic școlar la care elevii au acces în timpul examenului și, o explicație a reușitei slabe ar fi lacunele în utilizarea și analiza hărților tematice.
- *Competența specifică 4* - are cel mai mic grad de realizare, de doar 45% (itemul 13), ceea ce indică faptul că această competență, de altfel extrem de importantă, este slab formată la elevi. Lacunele elevilor țin mai mult de insuficienta exersare în rezolvarea problemelor ce țin de calculare a unor valori în funcție de altitudine, de deducție a cauzei și demonstrare a influenței altitudinii asupra caracteristicilor mediului geografic.

- *Competența specifică 5* - ea are un grad de realizare de 59%, unul considerat acceptabil, ținând cont de faptul că este evaluată *Valorificarea patrimoniului natural și cultural sub aspect social, intercultural, antreprenorial, demonstrând spirit civic*, cu sarcini complexe și multe dintre care necesită gândire de ordin superior sau judecăți de valoare. Elevii reușesc mai bine sarcinile mai simple (de exemplu, identificarea unor resurse naturale ale unor țări/regiuni/zone sau a unor tipuri de mase de aer / de sol / de medii geografice, folosind hărțile tematice), dar întâmpină dificultăți în rezolvarea unor sarcini care implică deducția logică, prin analizarea hărților tematice din atlasul geografic școlar sau demonstrarea relațiilor cauzale.

Recomandări privind dezvoltarea curriculumului la Geografie

1. Consolidarea deprinderilor de lucru cu sarcini practice și exersarea suplimentară pe sarcini tipice și relevante Geografiei (aplicarea hărților tematice din atlasul geografic școlar, analiza climogramelor, a datelor statistice de caracter demografic etc.
2. Descongestionarea unor conținuturi, pe care elevii și profesorii din comisia de verificare le consideră prea dificile, mai ales din clasa a X-a, de exemplu din unitățile de conținut „Litosfera” (unele conținuturi din domeniul geologiei: Procesele endogene; noțiunea „regiune de orogen”) și „Atmosfera” (unele conținuturi din domeniul meteorologiei).
3. Consolidarea punerii în valoare a patrimoniului natural și cultural anume sub aspect social, intercultural și antreprenorial, urmărind demonstrarea de către elevi a spiritului civic, în consonanță cu *Competența specifică 5* din curriculumul actual, întrucât în prezent este o corelație insuficientă dintre *Competența specifică 5* și conținuturile curriculare.
4. În sensul direcțiilor de orientare a învățământului general geografic spre convergența cu standardele și valorile educaționale la nivel european și internațional, considerăm necesară focusarea curriculumului național pe caracterul aplicativ al Geografiei, pe soluționarea unor situații-problemă din realitatea geografică a lumii contemporane.

II.3. Aria curriculară Limbă și comunicare

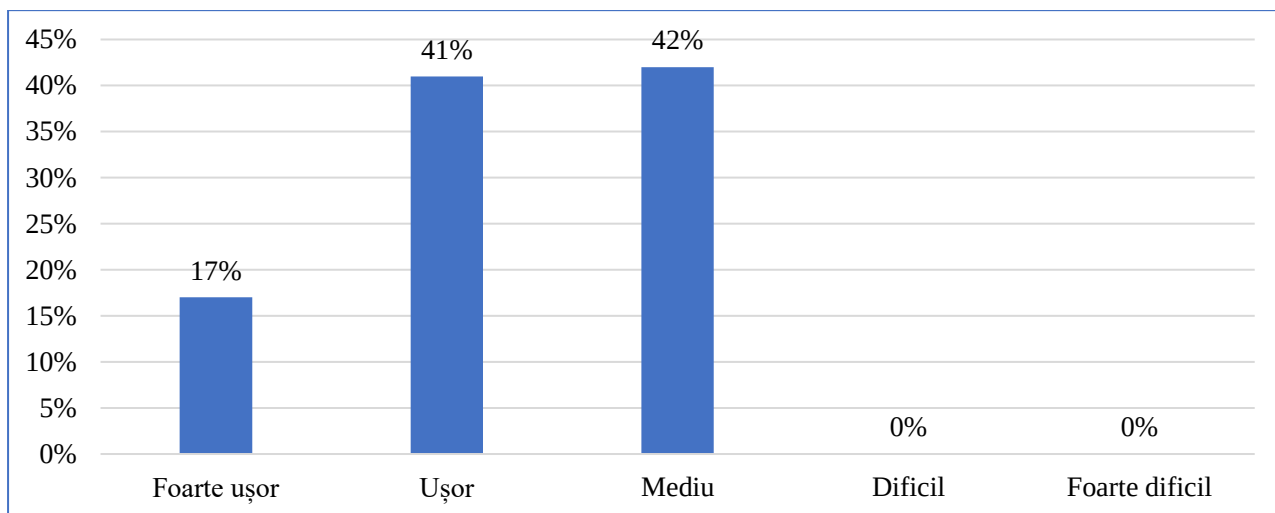
II.3.1.a. Limba și literatura română (profil real)

Testul de examen la disciplina Limba și literatura română (profil real) din cadrul examenului național de bacalaureat, sesiunea de bază 2025, a conținut 12 itemi, cu un punctaj total de 80 de puncte, plus un maxim de 20 de puncte acordate în baza evaluării greșelilor de ortografie, punctuație, în baza răspunsurilor la cei 12 itemi. Punctajele acordate fiecărui item variază de la 3 puncte la 20 puncte. În rezultatul calculării indicelui de dificultate a fiecărui item, s-a obținut următoarea distribuție a celor 12 itemi din test:

Tabelul II.3.1.a.1: Datele privind indicele de dificultate a itemilor

Categoria de dificultate	Valoarea p -value	Numărul de item	Itemii	Punctaj total itemi
Foarte ușor	$p_i > 0.85$	2	2, 10	16 puncte
Ușor	$0.70 < p_i \leq 0.85$	5	1, 3, 5, 7, 11	26 puncte
Medie	$0.40 \leq p_i \leq 0.70$	5	4, 6, 8, 9, 12	38 puncte
Difil	$0.20 \leq p_i < 0.40$			
Foarte difil	$p_i < 0.20$			
Total		12		80 puncte

Diagrama II.3.1.a.1: Distribuția procentuală a itemilor conform indicelui de dificultate

Constatări privind analiza indicelui de dificultate al sarcinilor:

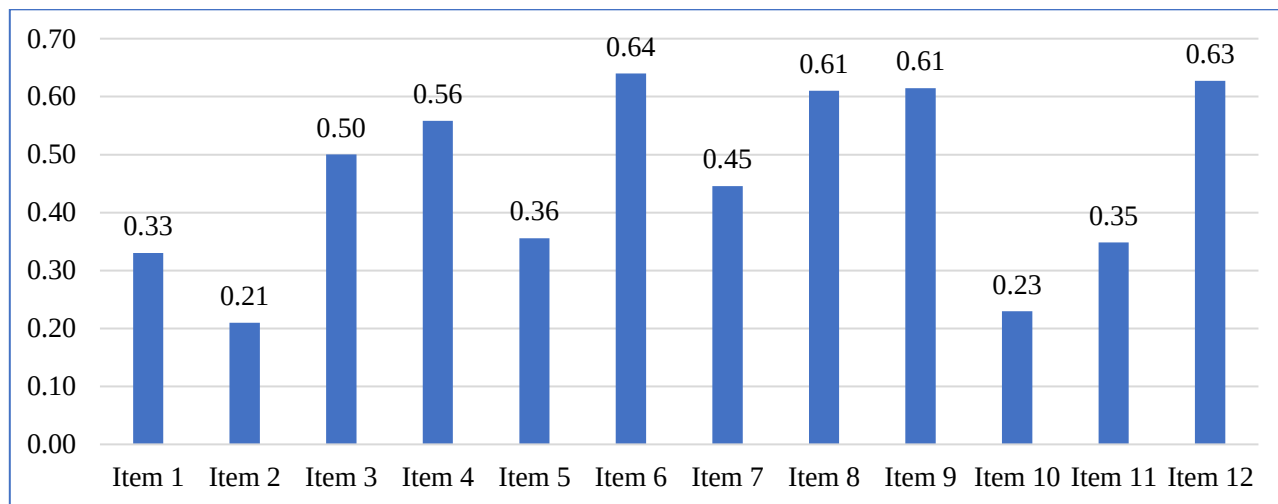
- Potrivit datelor statistice testul este echilibrat și adecvat nivelului de competență al elevilor de liceu. Un indice mic de dificultate se atestă la itemii a căror dificultate ușor mai ridicată se explică prin complexitatea sarcinilor: identificarea și motivarea sinonimelor contextuale și aplicarea normelor de ortografie, de punctuație etc. în producerea textului scris. Aceste rezultate relevă nevoia de consolidare a competențelor lexicale și de redactare, care solicită aplicarea conștientă a cunoștințelor în contexte noi. Itemii cu valoarea indicelui de dificultate cuprins între valorile 0.51–0.60 echilibrează dificultatea prin sarcini ce implică interpretarea figurilor de stil, analiza motivului

literar sau argumentarea apartenenței la genul literar. Acești itemi mobilizează competențe complexe de analiză și exprimare, diferențiind clar nivelurile medii de performanță. La limita superioară a intervalului mediu (0.61–0.70) se încadrează itemii orientați spre activarea gândirii critice și a capacității de argumentare personală. Ei solicită un grad mai mare de autonomie intelectuală, fiind relevanți pentru identificarea elevilor cu performanțe ridicate.

- Itemii determinați a fi ușori, verifică deprinderi de bază, precum recunoașterea sensurilor figurate, identificarea tipului uman sau determinarea valorii stilistice a unui element, asigurând accesibilitatea testului pentru majoritatea elevilor. Prezența acestor itemi este benefică, deoarece previne blocajul cognitiv și permite o distribuție firească a scorurilor.
- Distribuția valorilor indicelui de dificultate indică un test echilibrat și bine structurat, cu o predominanță a itemilor de dificultate medie și o structură clară a zonelor de dificultate în interiorul fiecărui interval.

În Diagrama II.3.1.a.2 de mai jos sunt prezentate datele privind indicele de discriminare pentru fiecare item a testului la limba și literatura română (profil real).

Diagrama II.3.1.a.2: Indicele de discriminare pentru itemii testului la limba și literatura română (profil real)

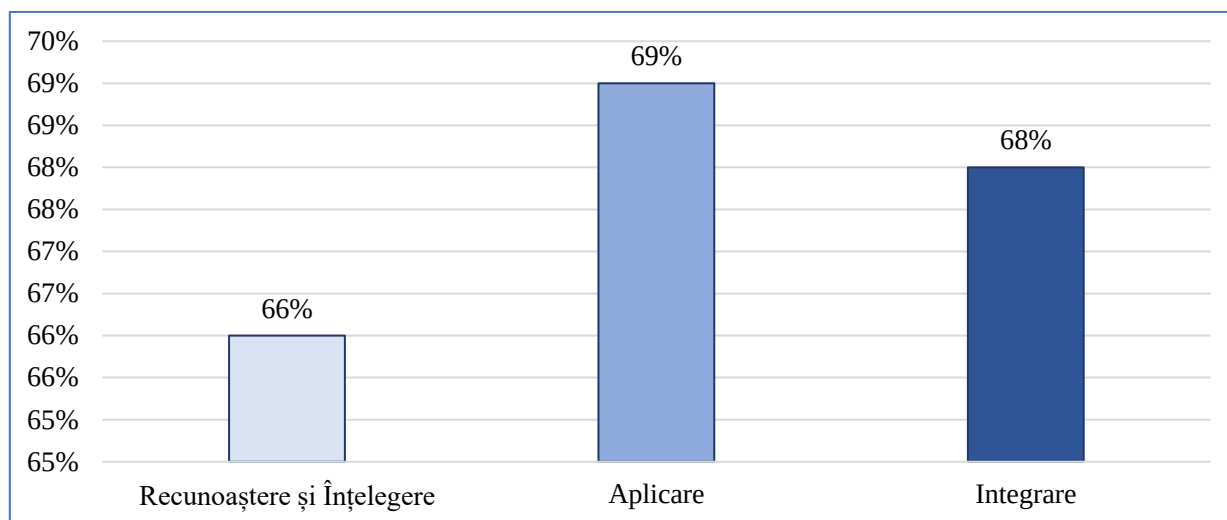
Constatări privind analiza indicelui de discriminare al itemului:

- Testul prezintă o structură echilibrată și o capacitate evaluativă credibilă, majoritatea itemilor demonstrând un potențial ridicat de diferențiere a performanțelor elevilor. Datele statistice arată că rezultatele – 61% dintre itemii testului – prezintă o capacitate de discriminare foarte bună, fapt ce denotă consistența internă a testului și acuratețea măsurării probei evaluate.
- La rândul lor, itemii cu discriminare bună consolidează structura testului, chiar dacă diferențierea între extremele performanței este mai puțin accentuată.

În urma analizei statistice a testului la disciplina de examen Limba și literatura română (profil real), s-a stabilit că valoarea coeficientului Alpha Cronbach este de 0.87, ceea ce indică o consistență internă foarte bună, situând testul în categoria instrumentelor de evaluare fiabile și coerente. Itemii testului prezintă un grad înalt de corelație între ei, optimizând coerența lui internă. Rezultatul obținut confirmă faptul că setul de itemi este omogen, adecvat nivelului de competență al elevilor de liceu, și că procesul de elaborare și validare a probelor (selectarea textului-suport, formularea cerințelor) a fost riguros.

În conformitate cu nivelurile cognitive, itemii din test au fost repartizați în: *Recunoaștere și Înțelegere* (4 itemi, 33 de puncte), *Aplicare* (5 itemi, 40 de puncte), *Integrare* (3 puncte + Redactare, 36 puncte). Diagrama II.3.1.a.3 prezintă gradul de realizare a fiecărui domeniu cognitiv menționate.

Diagrama II.3.1.a.3: Gradul de realizare a itemilor distribuiți pe nivele cognitive

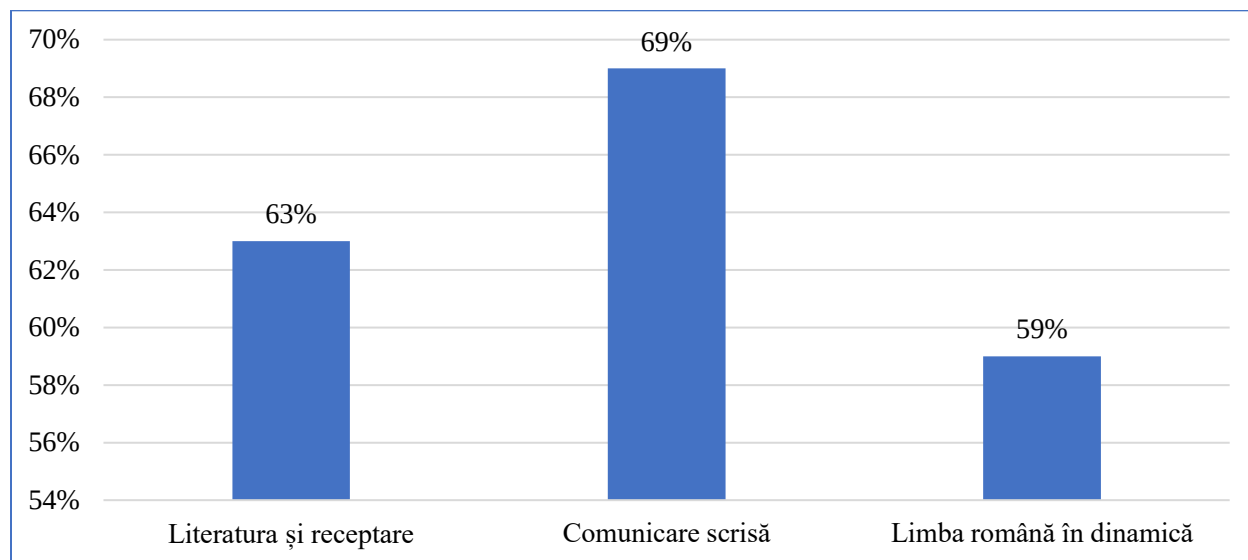

Constatări privind gradul de realizare a domeniilor cognitive:

- În general, rezultatele evidențiază un nivel mediu de performanță la toate cele trei paliere cognitive (recunoaștere, aplicare, integrare), indicând achiziții conceptuale acceptabile, dar și necesitatea consolidării competențelor explicative, argumentative și de structurare a discursului scris.
- Nivelul *Recunoaștere și Înțelegere* are un grad mediu de realizare de 66%, ceea ce reflectă o performanță parțial satisfăcătoare. Elevii demonstrează că identifică și reproduc conceptele de bază, însă întâmpină dificultăți în a le explica riguros și a le argumenta semnificațiile în contexte specifice. Itemii corespunzători, măsoară capacitatea de recunoaștere a sensului contextual, de identificare a valorii stilistice și de înțelegere a trăsăturilor genului narativ.
- Scorul de 69% obținut la nivelul *Aplicare* situează elevii la limita superioară a nivelului mediu. elevii demonstrează abilități de exprimare scrisă în sarcini scurte (caracterizare, comentariu stilistic), dar capacitate parțială de argumentare susținută – citatele sunt uneori reproduse fără analiză, iar explicațiile pot fi descriptive. În această ordine de idei, deficiențele țin de transferul insuficient al cunoștințelor teoretice în argumentare; utilizarea incompletă a convențiilor de scriere a textelor funcționale.
- Gradul de realizare de 68% a nivelului *Integrare* indică o performanță constantă medie, dar sub pragul ridicat, relevând o competență în formare. Rezultatele arată că elevii pot stabili conexiuni între texte literare din perspective tematice; pot formula opinii proprii în texte reflexive (itemul 11); pot elabora eseuri argumentative coerente (itemul 12) și pot redacta corect un text, aplicând reguli de ortografie, punctuație etc. Oricum, dificultățile apar, cu precădere, la folosirea conectorilor logici, integrarea referințelor intertextuale și structurarea logică a eseului în secvențe (teze – argumente – concluzii).
- În general, rezultatele evidențiază un nivel mediu de performanță la toate cele trei paliere cognitive (recunoaștere, aplicare, integrare), indicând achiziții conceptuale acceptabile, dar și necesitatea consolidării competențelor explicative, argumentative și de structurare a discursului scris.

Itemii din testul de examen la disciplina Limba și literatura română (profil real), aplicat în sesiunea de bază 2025, au respectat cerințele curriculare și au evaluat următoarele domenii de conținut: a) *Literatura și receptarea*, b) *Comunicarea scrisă*, c) *Limba română în dinamică*. În Diagrama II.3.1.a.4 de mai jos sunt prezentate datele privind gradul de a fiecărui din cele patru domenii de conținut evaluate în cadrul examenului la Limba și literatura română (profil real).

Diagrama II.3.1.a.4: Gradul de realizare a domeniilor de conținut

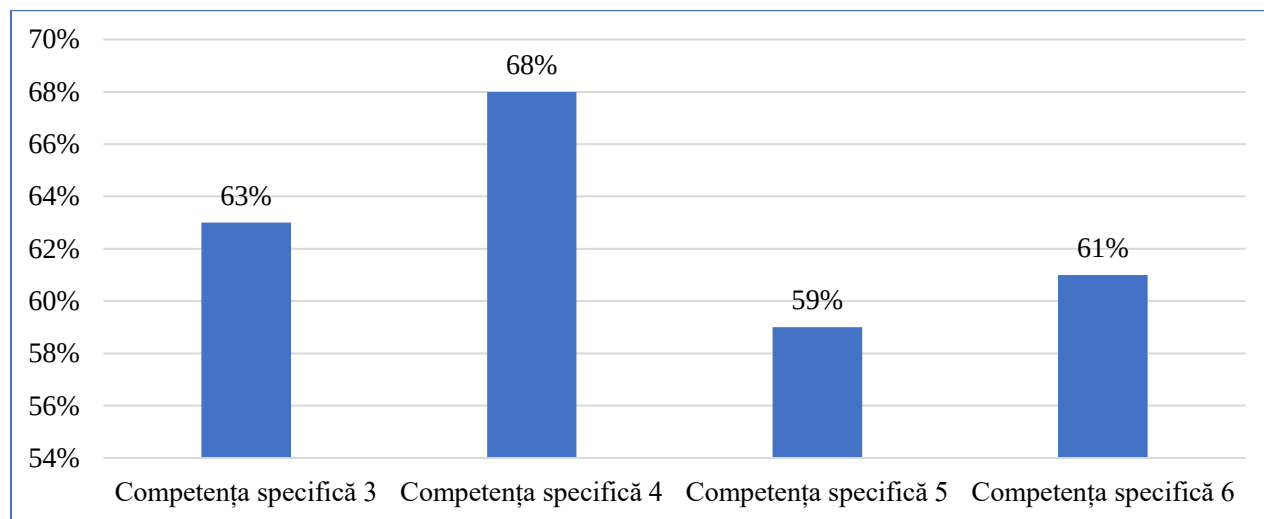
Constatări privind gradul de realizare a domeniilor de conținut:

- Rezultatele arată că domeniul de conținut *Literatura și receptarea* evidențiază o performanță parțial satisfăcătoare, ceea ce denotă faptul că elevii stăpânesc conceptele de bază privind textul literar (motiv, tip de personaj, figură de stil, convenții de gen), însă dificultățile apar la etapa interpretării și argumentării. De asemenea, sunt capabili să formuleze răspunsuri coerente la sarcini de analiză punctuală. Cu toate acestea, se atestă o oarecare superficialitate în formularea interpretărilor, argumentare parțial logică în eseu de sinteză.
- Cu un grad de realizare de 69%, domeniul *Comunicare scrisă* atinge limita superioară a nivelului mediu, confirmând o stăpânire solidă a competențelor de exprimare scrisă. Analiza a constatat lipsa expresivității și a perspectivei personale autentice; argumente convenționale, cu referințe literare limitate; deficiențe punctuale de redactare (semne de punctuație, construcții logice incomplete). Astfel, se poate conchide că Curriculumul este realizat la nivel procedural și operațional, elevii fiind capabili să-și exprime gândurile coerent, dar încă dependenți de răspunsurile șablonizate.
- Domeniul de conținut *Limba română în dinamică* atinge o performanță medie spre scăzută, relevând dificultăți în asimilarea și aplicarea normelor de ortografie, punctuație etc. Dificultățile țin de argumentarea sensului contextual al cuvântului; de crearea de enunțuri expresive care să reflecte sensul figurat. Așadar, curriculumul este realizat parțial, elevii posedă cunoștințe declarative, dar nu le pot transfera în contexte de comunicare complexă.

Ciclul liceal la Limba și literatura română (profil real) prevede formarea la elevi a șase competențe specifice. Testul de examen la Limba și literatura română (profil real) evaluează gradul de realizare a patru competențe specifice: a) *Competența specifică 3*, b) *Competența specifică 4*, c) *Competența specifică 5*, d) *Competența specifică 6*. Datele privind gradul de realizare a fiecărei competențe specifice calculat în baza

rezultatelor reale obținute de elevi la examenul național de bacalaureat la Limba și literatura română (profil real) sunt prezentate în Diagrama II.3.1.a.5.

Diagrama II.3.1.a.5: Gradul de realizare a competențelor specifice

Constatări privind gradul de realizare a competențelor specifice:

- *Competența specifică 3* - înregistrează un nivel de 63%, situându-se tot în categoria realizării medii. Elevii reușesc să identifice tema, motivele și trăsăturile personajelor, dar interpretarea rămâne preponderent descriptivă, iar conexiunile valorice și axiologice sunt formulate schematic. Dificultățile apar mai ales la formularea opiniilor argumentate și la relaționarea textului cu propriile experiențe și valori. Această situație denotă o abordare predominant reproductivă a conținuturilor, cu un accent insuficient pe reflecție, analiză comparativă și lectură critică.
- *Competența specifică 4* - atinge un grad de realizare de 68%. Elevii demonstrează o bună coerență și organizare a textului, stăpânesc regulile de structurare a discursului și utilizează un vocabular adecvat situației de comunicare. Totuși, se observă o anumită uniformitate în exprimare, ceea ce sugerează că dimensiunea creativității și a expresivității individuale este mai puțin stimulată.
- *Competența specifică 5* - are cel mai jos grad de realizare de 59%, ceea ce indică un nivel mediu de formare. Elevii aplică, în general, corect normele gramaticale și ortografice, dar persistă erori de punctuație și inconsecvențe stilistice. Acest fapt evidențiază o nevoie de consolidare sistematică a deprinderilor de revizuire și autocorectare, precum și de exersare a discernământului lingvistic în contexte variate de comunicare.
- *Competența specifică 6* - atinge un nivel de 61%, ceea ce confirmă o atitudine pozitivă față de lectură și o capacitate incipientă de integrare a experienței literare în reflecția personală. Cu toate acestea, interpretările axiologice sunt, de regulă, superficiale, iar exprimarea opiniilor despre valori și sensuri culturale nu este suficient susținută de argumente.

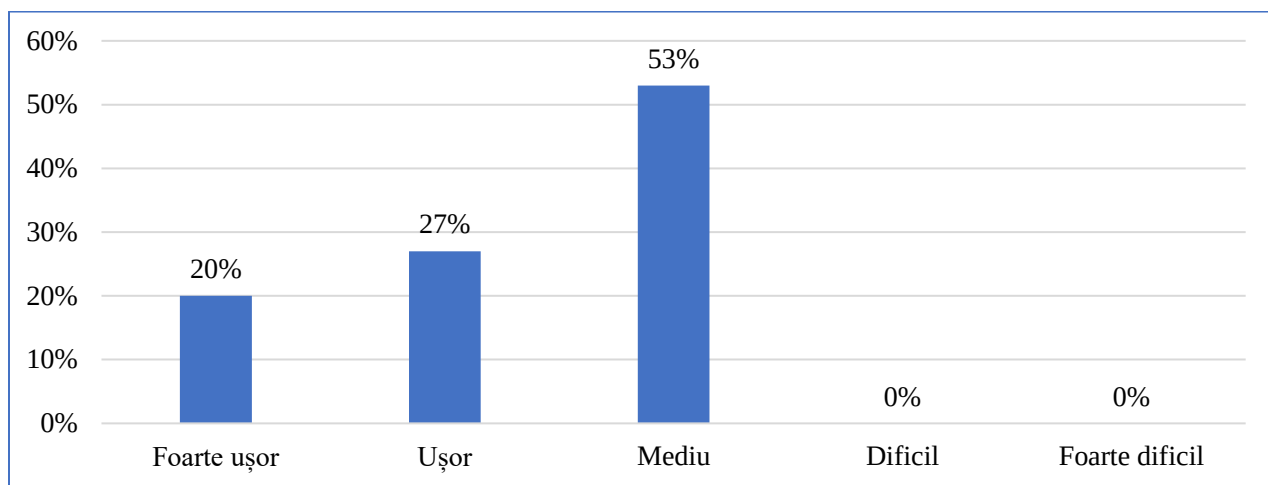
II.3.1.b. Limba și literatura română (profil umanistic)

Testul de examen la disciplina Limba și literatura română (profil umanistic) din cadrul examenului național de bacalaureat, sesiunea de bază 2025, a conținut 15 itemi, cu un punctaj total de 80 de puncte, plus un maxim de 20 de puncte acordate în baza evaluării greșelilor de ortografie, punctuație, în baza răspunsurilor la cei 15 itemi. Punctajele acordate fiecărui item variază de la 3 puncte la 20 puncte. În rezultatul calculării indicelui de dificultate a fiecărui item, s-a obținut următoarea distribuție a celor 15 itemi din test:

Tabelul II.3.1.b.1: Datele privind indicele de dificultate a itemilor

Categoria de dificultate	Valoarea p -value	Numărul de item	Itemii	Punctaj total itemi
Foarte ușor	$p_i > 0.85$	3	3, 4, 12	14 puncte
Ușor	$0.70 < p_i \leq 0.85$	4	2, 7, 11, 13	14 puncte
Medie	$0.40 \leq p_i \leq 0.70$	8	1, 5, 6, 8, 9, 10, 14, 15	52 puncte
Difil	$0.20 \leq p_i < 0.40$	-	-	
Foarte difil	$p_i < 0.20$	-	-	
Total		15		80 puncte

Diagrama II.3.1.b.1: Distribuția procentuală a itemilor conform indicelui de dificultate

Constatări privind analiza indicelui de dificultate al itemilor:

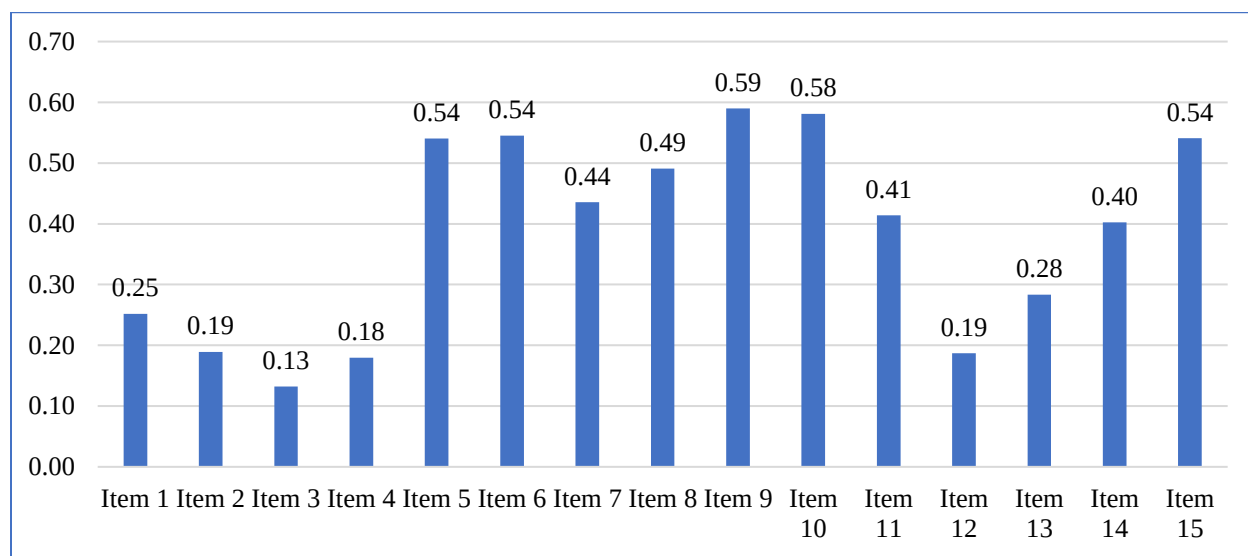
- Potrivit datelor statistice prezentate, se poate concluziona că majoritatea itemilor se încadrează în categoria de dificultate medie. Acest fapt confirmă că testul este echilibrat și adecvat nivelului de competență al elevilor, oferind oportunități reale de diferențiere a performanței. În zona mediană a intervalului de dificultate medie se află trei itemi (5, 6, 15), al căror grad de dificultate variază între 0,51 - 0,60, iar la limita superioară, cuprinsă între valorile 0,61 - 0,70, se situează patru itemi (8, 9, 10, 14), evidențiind prezența un număr considerabil de sarcini capabile să diferențieze clar nivelurile de performanță ale elevilor. Itemii menționați presupun mobilizarea unor competențe complexe, precum comentarea nuanțată a figurii de stil, analiza motivului literar, conturarea portretului

personajului, argumentarea apartenenței textului la genul literar, exprimarea opiniei în legătură cu o situație de viață etc.

- Absența totală a itemilor dificili și foarte dificili relevă un nivel general accesibil și echilibrat, care asigură o participare echitabilă a elevilor și favorizează manifestarea competențelor de bază și intermediare la majoritatea respondenților.
- Testul are un nivel de dificultate echilibrat, cu o predominanță a itemilor de dificultate medie, ceea ce îl face adecvat diferențierii performanțelor elevilor, însă rezultatele evidențiază necesitatea consolidării competențelor lingvistice și de redactare, precum și dezvoltarea treptată a capacităților de analiză și argumentare.

În Diagrama II.3.1.b.2 de mai jos sunt prezentate datele privind indicele de discriminare pentru fiecare item a testului la limba și literatura română (profil umanistic).

Diagrama II.3.1.b.2: Indicele de discriminare pentru itemii testului la limba și literatura română (profil umanistic)

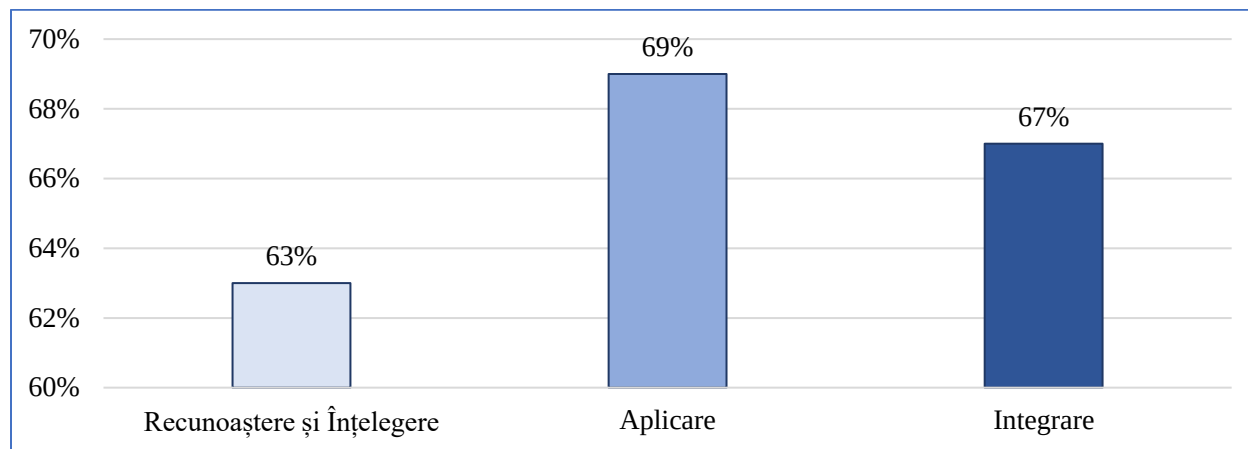
Constatări privind analiza indicelui de discriminare al itemului:

- Examinarea datelor statistice elevă că aproximativ 62% dintre itemii testului reprezintă categoria foarte bună și bună, prezentând o capacitate de discriminare corespunzătoare, ceea ce indică o corelare consistentă între itemi și obiectivele de evaluare. Itemii prezintă o capacitate de discriminare ridicată, diferențiind clar între elevii cu performanțe ridicate și cei cu performanțe scăzute, ceea ce confirmă validitatea lor în raport cu nivelul de competențe vizat. Itemii respectivi se referă la competențele de lectură și receptare a textului literar (itemii 5–11), argumentare și comunicare scrisă complexă (itemul 15 – eseul argumentativ + Redactare), solicitând procese cognitive precum analiza elementelor de limbaj (figuri de stil) și de conținut (motiv literar), interpretarea din perspectivă axiologică a acțiunilor personajului, formularea ipotezelor și argumentarea.
- Majoritatea itemilor prezintă o capacitate de discriminare pozitivă și relevantă, testul reflectând coerent raportul dintre competențele lingvistice, literare și de producere a textului, iar procentul mare de itemi cu discriminare „foarte bună” confirmă calitatea testului și adecvarea lui la profilul absolventului.

În urma analizei statistice a testului la disciplina de examen Limba și literatura română (profil umanistic), s-a stabilit că valoarea coeficientului Alpha Cronbach este de 0.84, ceea ce indică o consistență foarte bună a lui. Aceasta se datorează, în mare parte, faptului că întreaga arhitectură a testului se sprijină pe un text de bază, bine ales, care a permis formularea unei suite de itemi complementari, ce se referă la diferite competențe formate pe parcursul treptei liceale.

În conformitate cu nivelurile cognitive, itemii din test au fost repartizați în: *Recunoaștere și Înțelegere* (5 itemi, 30 de puncte), *Aplicare* (8 itemi, 35 de puncte), *Integrare* (2 puncte + Redactare, 35 puncte). Diagrama II.3.1.b.3 prezintă gradul de realizare a fiecărui domeniu cognitiv menționate.

Diagrama II.3.1.b.3: Gradul de realizare a itemilor distribuiți pe nivele cognitive

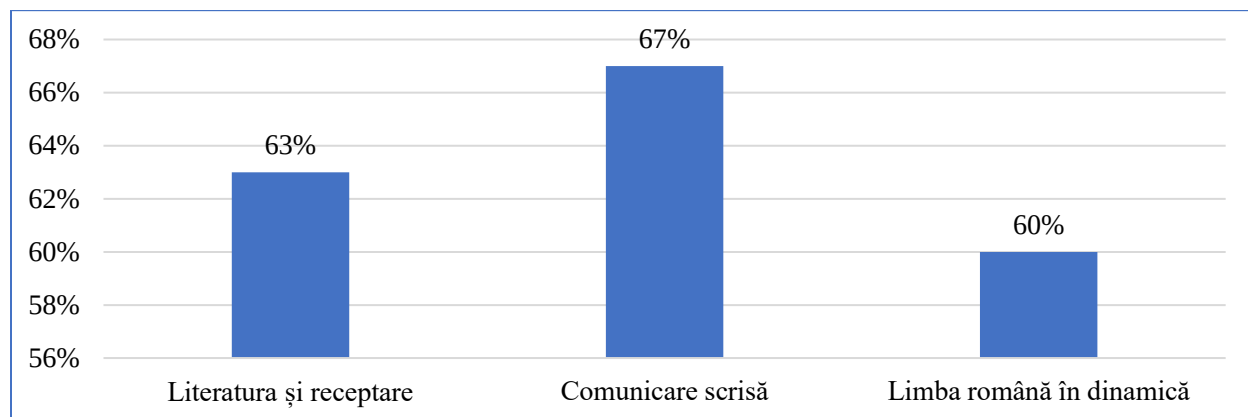
Constatări privind gradul de realizare a domeniilor cognitive:

- Datele statistice arată, în principal, o distribuție echilibrată a performanței între cele trei niveluri cognitive, cu ușoare variații între 63% și 69%. Elevii demonstrează o bună stăpânire a cunoștințelor de bază (recunoaștere și înțelegere – 63%), confirmând că pot identifica/recunoaște și interpreta, în mare parte corect, concepte fundamentale ce țin de lexic și limbaj poetic, de conținutul (stări afective, motive literare) și forma operei literare (specificul genurilor literare).
- Nivelul aplicare (69%) este cel mai bine realizat, ceea ce denotă faptul că elevii pot transpune cunoștințele teoretice în contexte concrete – redactarea enunțurilor proprii, schițarea portretului moral, formularea de puncte de vedere în legătură cu situații reale de viață, redactarea textelor funcționale (anunțul), a textelor reflexive. Totuși, procentul sub pragul de 70% sugerează o stăpânire parțială a competențelor de formulare logică a argumentelor cu privire la profilul moral al personajului, de analiză detaliată a semnificațiilor figurii de stil și ale motivului literar, de dezvoltare coerentă a ideilor în scris.
- Nivelul integrare (67%), care include și criteriile de redactare, indică o capacitate destul de bună de sinteză și exprimare logică a ideilor, dar și o ușoară dificultate în formularea argumentelor susținute cu referințe literare, în respectarea structurii eseului și în gestionarea limbajului academic. Această valoare sugerează că elevii se pot exprima coerent și pot construi un text argumentativ, însă întâmpină obstacole în integrarea completă a competențelor interdisciplinare (lingvistice, literare, reflexive).

Itemii din testul de examen la disciplina Limba și literatura română (profil umanistic), aplicat în sesiunea de bază 2025, au respectat cerințele curriculare și au evaluat următoarele domenii de conținut: a) *Literatura și receptarea*, b) *Comunicarea scrisă*, c) *Limba română în dinamică*. În Diagrama II.3.1.b.4 de mai jos sunt

prezentate datele privind gradul de a fiecărui din cele patru domenii de conținut evaluate în cadrul examenului la Limba și literatura română (profil umanistic).

Diagrama II.3.1.b.4: Gradul de realizare a domeniilor de conținut

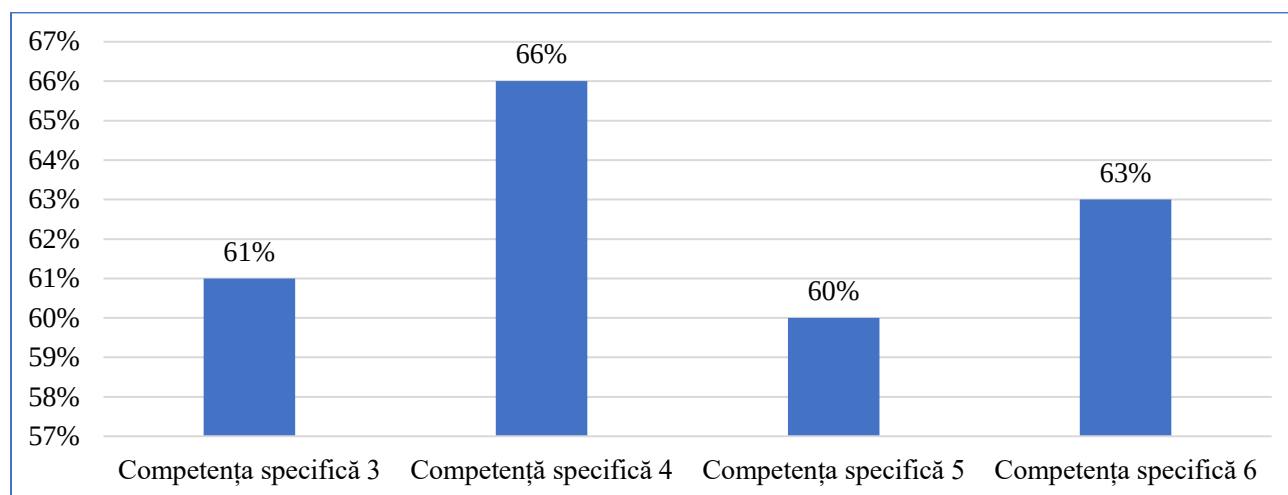

Constatări privind gradul de realizare a domeniilor de conținut:

- Cea mai bună performanță s-a constatat la *Comunicarea scrisă*, domeniu care presupune elaborarea de texte funcționale și argumentative, precum anunțul, eseu sau textul reflexiv, texte metaliterare (portretul literar). Procentul de 67% confirmă faptul că elevii dețin deprinderi destul de bune de redactare și sunt capabili să formuleze opinii proprii, să structureze coerent ideile și să respecte convențiile de compoziție ale textului scris. Cu toate acestea, procentul de 67% evidențiază existența unei lacune esențiale, precum dependența de tipare prestabilite, în special, de structura așa-numitului eseu argumentativ – un gen funcțional-didactic, conceput pentru dezvoltarea competenței de argumentare și exprimare critică, dar care, în practică, diminuează considerabil originalitatea și flexibilitatea discursului scris
- Domeniul *Literatura și receptarea*, cu un grad de realizare de 63%, arată tendința de a reproduce mecanic informații din manuale sau surse auxiliare, fără a formula interpretări personale, dificultăți în structurarea unui comentariu coerent și în stabilirea legăturilor logice între ideile exprimate, precum și insuficiența vocabularului literar de specialitate, ceea ce reduce din claritatea și precizia analizelor. Pentru atingerea unui punctaj mai mare la acest domeniu sunt necesare conexiuni intertextuale ferme, explicitări mai clare, cu referință exactă la text, în special, în analiza trăsăturilor morale ale personajelor, aspecte ce presupun un nivel mai înalt de gândire critică.
- Cel mai scăzut rezultat, de 60%, s-a înregistrat la *Limba română în dinamică*, domeniu care vizează competențele lingvistice și de vocabular: recunoașterea sinonimelor contextuale, utilizarea expresiilor frazeologice și aplicarea normelor gramaticale. Acest procent semnalează dificultăți în transferul regulilor teoretice către uzul concret al limbii, dar și o înțelegere limitată a sensurilor contextuale, ceea ce poate fi explicat, parțial, prin faptul că numărul de ore planificate la treapta liceală (cl. X- XII) pentru acest domeniu.

Ciclul liceal la Limba și literatura română (profil umanistic) prevede formarea la elevi a șase competențe specifice. Testul de examen la Limba și literatura română (profil umanistic) evaluează gradul de realizare a patru competențe specifice: a) *Competența specifică 3*, b) *Competența specifică 4*, c) *Competența specifică 5*, d) *Competența specifică 6*. Datele privind gradul de realizare a fiecărei competențe specifice calculat în baza rezultatelor reale obținute de elevi la examenul național de bacalaureat la Limba și literatura română (profil umanistic) sunt prezentate în Diagrama II.3.1.b.5.

Diagrama II.3.1.b.5: Gradul de realizare a competențelor specifice

Constatări privind gradul de realizare a competențelor specifice:

- *Competența specifică 3* - este realizată în proporție de 61%. Aceasta relevă o stăpânire satisfăcătoare a tehnicilor de analiză și interpretare, dar și o tendință de a rămâne la nivelul descriptiv al lecturii. Elevii identifică figurile de stil și trăsăturile personajelor, însă întâmpină dificultăți în formularea conexiunilor intertextuale și în argumentarea opiniilor proprii.
- *Competența specifică 4* – atinge un grad de realizare de 66%. Elevii demonstrează o bună capacitate de a structura logic ideile și de a le exprima coerent în texte argumentative sau funcționale, respectând, în general, cerințele de claritate și coerență.
- *Competența specifică 5* – Majoritatea elevilor aplică corect regulile ortografice și de punctuație. Nivelul mediu al acestei competențe arată că deprinderile de revizuire lingvistică nu sunt suficient dezvoltate.
- *Competența specifică 6* - are un grad de realizare de 63%. Elevii reușesc să transpună în reflecții personale ideile desprinse din texte, însă argumentarea lor este uneori schematică. Se conturează o disponibilitate autentică pentru explorarea valorilor etice și estetice, dar nu întotdeauna dublată de o capacitate critică matură.

Recomandări privind dezvoltarea curriculumului la Limba și literatura română

1. Integrarea mai riguroasă a dimensiunilor gândirii critice, creativității, comunicării argumentate și culturii informaționale în structura curriculumului.
2. Corelarea structurii curriculare cu Cadrul European al Competențelor Cheie și cu CRCN 2025, pentru coerență strategică la nivel național. Operarea unei tranziții de la curriculumul descriptiv la cel formativ, axat pe competențe aplicabile în viață.
3. Reducerea volumului de conținut memorativ și regândirea curriculumului în jurul conceptelor-cheie, transferabile: lectură interpretativă, argumentare, analiză discursivă, scriere funcțională, cultură textuală.
4. Introducerea scrierii reflexive și a eseurilor scurte ca forme obligatorii de evaluare formativă în curriculum.

5. Introducerea lecturii comparative (texte literare + texte nonliterare, texte românești + texte universale) și extinderea lecturii cu miză formativă (teme de viață, etică, identitate, destin, memorie, libertate).
6. Dezvoltarea scrierii creative și de transpunere (rescriere din alt unghi, schimbarea perspectivei narative) ca modalitate de dezvoltare a competențelor expresive.
7. Definirea unui traseu de progres pe competențe de la gimnaziu la liceu (de ex., de la comentariu descriptiv la analiză interpretativă, la argumentare integrată și eseu critic).
8. Integrarea explicită a conexiunilor cu istorie, arte, educație civică, filozofie, TIC și educație media.
9. Modernizarea conținuturilor din Limba română în dinamică: pragmatică, stilistică funcțională, retorică, logică argumentativă, cultura discursului public și academic.
10. Recalibrarea alocărilor orare pe domenii pentru a permite exersarea aplicativă susținută la Limba română în dinamică.

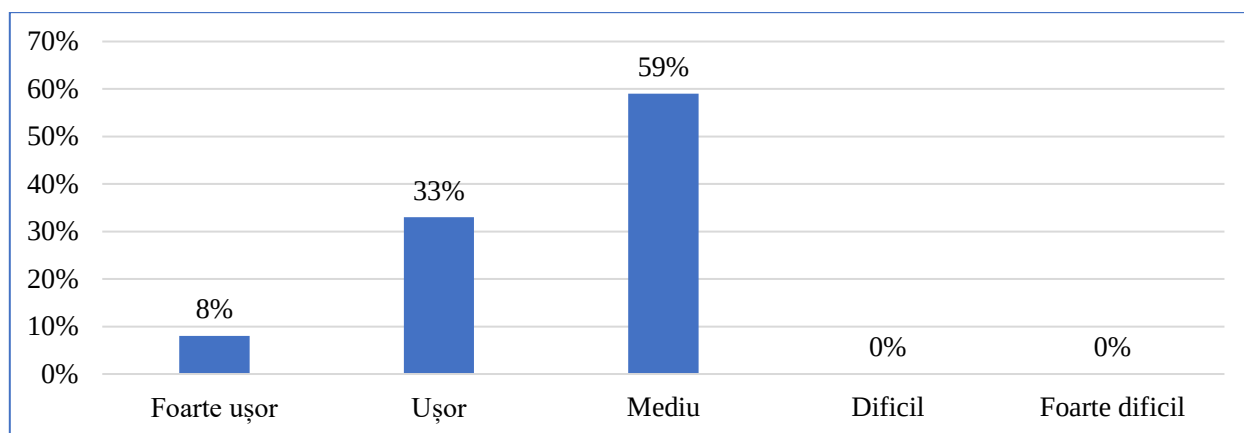
II.3.2.a. Limba și literatura rusă (profil real)

Testul de examen la disciplina Limba și literatura rusă (profil real) din cadrul examenului național de bacalaureat, sesiunea de bază 2025, a conținut 12 itemi, cu un punctaj total de 80 de puncte, plus un maxim de 20 de puncte acordate în baza evaluării greșelilor de ortografie, punctuație, în baza răspunsurilor la cei 12 itemi. Punctajele acordate fiecărui item variază de la 3 puncte la 20 puncte. În rezultatul calculării indicelui de dificultate a fiecărui item, s-a obținut următoarea distribuție a celor 12 itemi din test:

Tabelul II.3.2.a.1: Datele privind indicele de dificultate a itemilor

Categoria de dificultate	Valoarea p -value	Numărul de item	Itemii	Punctaj total itemi
Foarte ușor	$p_i > 0.85$	1	Sub. A Item 3	4 puncte
Ușor	$0.70 < p_i \leq 0.85$	4	Sub. A Item 2 Sub. A Item 4 Sub. A Item 5 Sub. A Item 8	19 puncte
Medie	$0.40 \leq p_i \leq 0.70$	7	Sub. A Item 1 Sub. A Item 6 Sub. A Item 7 Sub. B Item 1 Sub. B Item 2 Sub. B Item 3 Sub. B Item 4	57 puncte
Dificil	$0.20 \leq p_i < 0.40$	-	-	
Foarte dificil	$p_i < 0.20$	-	-	
Total		12		80 puncte

Diagrama II.3.2.a.1: Distribuția procentuală a itemilor conform indicelui de dificultate

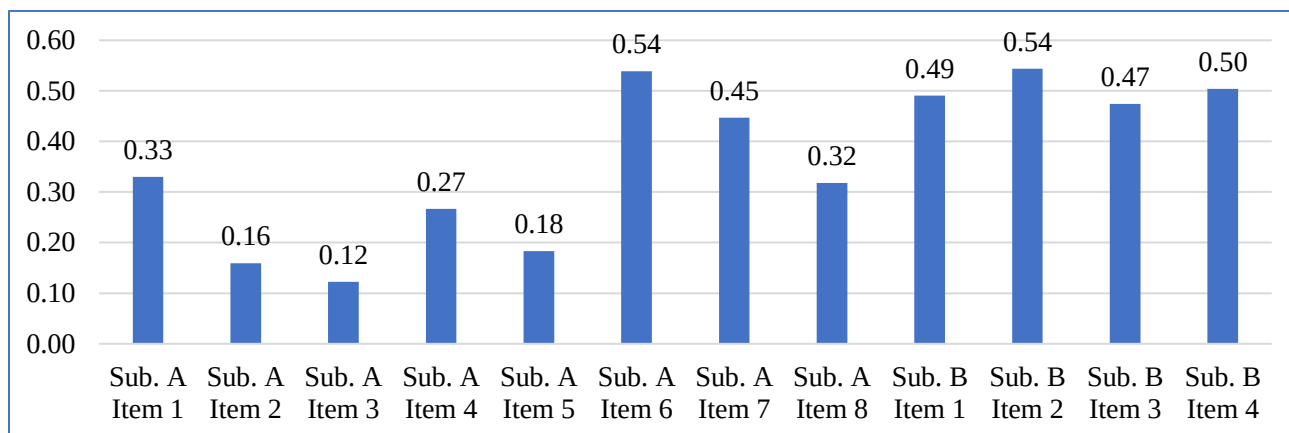
Constatări privind analiza indicelui de dificultate al itemilor:

- O proporție majoritară de 59% din itemi se încadrează în categoria de dificultate Medie. Aceasta este o structură foarte bună, deoarece maximizează varianța scorurilor și asigură că testul diferențiază eficient candidații la nivel de bază-mediu. O combinație de 41% (8% Foarte Ușor + 33% Ușor) itemi ușori asigură faptul că testul este accesibil și măsoară competențele minimale.

- Totuși, pentru a fi un instrument valid pentru profilul real, este absolut necesară introducerea itemilor dificili (aprox. 5-10%) pentru a testa cunoștințele de nivel superior.

În Diagrama II.3.2.a.2 de mai jos sunt prezentate datele privind indicele de discriminare pentru fiecare item a testului la limba și literatura rusă (profil real).

Diagrama II.3.2.a.2: Indicele de discriminare pentru itemii testului la limba și literatura rusă (profil real)

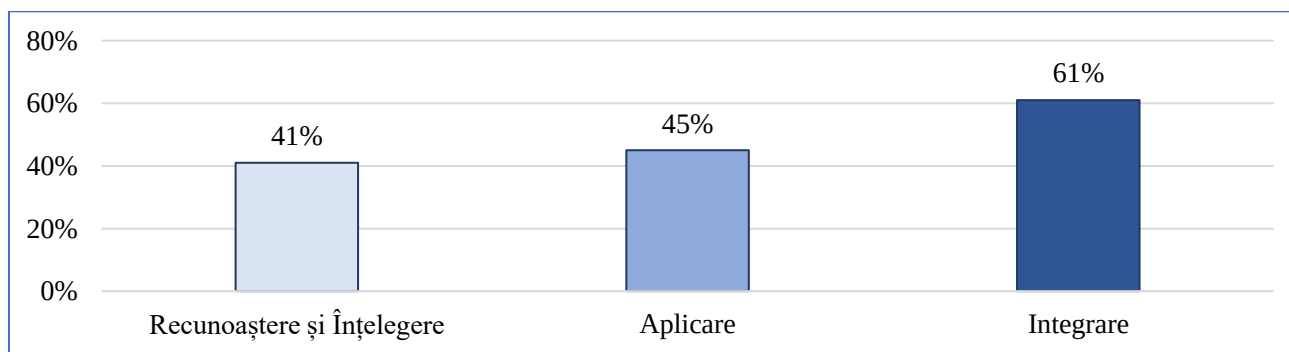
Constatări privind analiza indicelui de discriminare al itemului:

- Majoritatea itemilor (7 din 12) au o discriminare bună sau foarte bună, ceea ce contribuie la fidelitatea testului. Chiar dacă testul conține un număr de itemi cu un indice de discriminare mic (Sub. A itemii 2, 3, 5), valorile de discriminare foarte mici se explică prin faptul că aproape toți subiecții au obținut aceleași răspunsuri la item, ceea ce este firesc pentru nivelul de cunoaștere.

În urma analizei statistice a testului la disciplina de examen Limba și literatura rusă (profil real), s-a stabilit că valoarea coeficientului Alpha Cronbach este de 0.76, ceea ce indică o consistență foarte bună a lui. Aceasta se datorează, în mare parte, faptului că întreaga arhitectură a testului se sprijină pe un text de bază, bine ales, care a permis formularea itemilor complementari, ce se referă la diferite competențe formate pe parcursul treptei liceale.

În conformitate cu nivelurile cognitive, itemii din test au fost repartizați în: *Recunoaștere și Înțelegere*, *Aplicare*, *Integrare*. Diagrama II.3.2.a.3 prezintă gradul de realizare a fiecărui domeniu cognitiv menționat.

Diagrama II.3.2.a.3: Gradul de realizare a itemilor distribuiți pe nivele cognitive

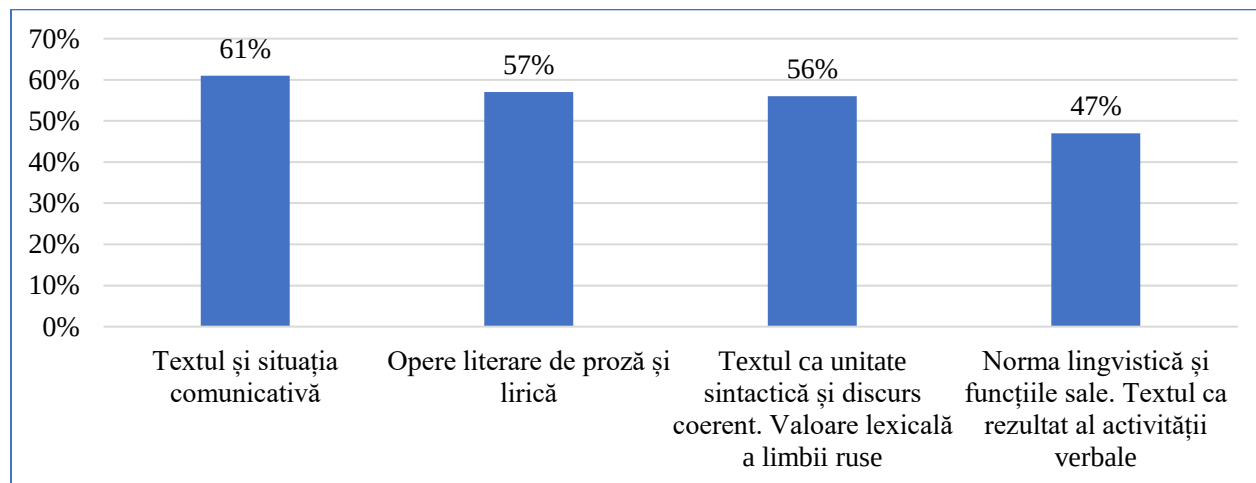

Constatări privind gradul de realizare a domeniilor cognitive:

- Scorul de 41% la cel mai simplu nivel (*Recunoaștere și Înțelegere*) este alarmant. Aceasta înseamnă că elevii au probleme serioase cu cunoașterea de bază a limbii și literaturii (vocabular, concepte, fapte). Nivelurile de *Recunoașterea și Înțelegere* și *Aplicarea* sunt domenii esențiale unde se aplică normele lingvistice. Punctajul scăzut aici poate fi rezultatul direct al itemilor slabi sau al conținutului normativ insuficient predat.
- La nivelul de *Integrare*, deși scorul este ridicat, el trebuie interpretat cu prudență. Presupunând că sarcinile sunt corecte, elevii demonstrează o capacitate decentă de sinteză și de structurare a ideilor (de exemplu, în eseuri). Totuși, această capacitate este fragilă, deoarece se bazează pe o bază de cunoștințe și aplicare (41% și 45%) care este nesustenabilă.

Itemii din testul de examen la disciplina Limba și literatura rusă (profil real), aplicat în sesiunea de bază 2025, au respectat cerințele curriculare și au evaluat următoarele domenii de conținut: a) *Textul și situația comunicativă*, b) *Opere literare de proză și lirică*, c) *Textul ca unitate sintactică și discurs coerent. Valoare lexicală a limbii ruse*, d) *Norma lingvistică și funcțiile sale. Textul ca rezultat al activității verbale*. În Diagrama II.3.2.a.4 de mai jos sunt prezentate datele privind gradul de a fiecărui din cele patru domenii de conținut evaluate în cadrul examenului la Limba și literatura rusă (profil real).

Diagrama II.3.2.a.4: Gradul de realizare a domeniilor de conținut

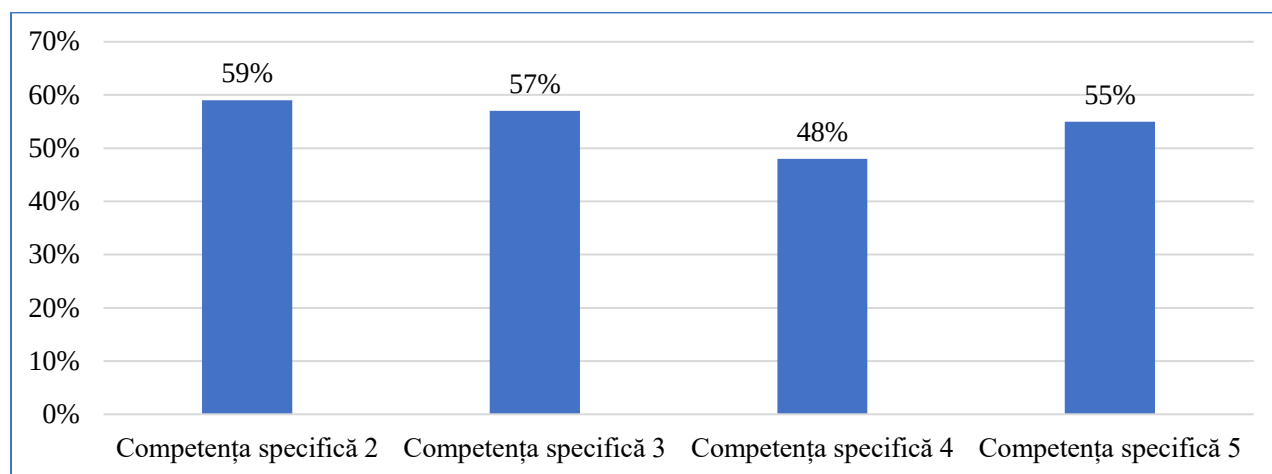

Constatări privind gradul de realizare a domeniilor de conținut:

- Analiza pe domenii de conținut confirmă problemele identificate la nivelurile cognitive de bază (*Recunoaștere și Înțelegere* 41% și *Aplicare* 45%). Toate domeniile au scoruri moderate spre scăzute (sub 61%). Norma Lingvistică este, din nou, punctul cel mai slab al elevilor.

Ciclul liceal la Limba și literatura rusă (profil real) prevede formarea la elevi a șase competențe specifice. Testul de examen la Limba și literatura rusă (profil real) evaluează gradul de realizare a cinci competențe specifice: a) *Competența specifică 2*, b) *Competența specifică 3*, c) *Competența specifică 4*, d) *Competența specifică 5*. Datele privind gradul de realizare a fiecărei competențe specifice calculat în baza rezultatelor reale obținute de elevi la examenul național de bacalaureat la Limba și literatura rusă (profil real) sunt prezentate în Diagrama II.3.2.a.5.

Diagrama II.3.2.a.5: Gradul de realizare a competențelor specifice

Constatări privind gradul de realizare a competențelor specifice:

- *Competența specifică 2* - Scorul de 59% este slab pentru o competență de comunicare la nivel liceal. Acest lucru indică faptul că, deși elevii înțeleg contextul comunicării, aplicarea și adaptarea eficientă a limbajului în aceste situații le creează probleme. Deși elevii cunosc teoriile de bază ale comunicării (61%), transferul cunoștințelor în practică (discursul aplicat) rămâne o problemă majoră, reflectând scorul scăzut la Aplicare (45%).
- *Competența specifică 3* – rezultatul de 57% este slab și arată că o proporție semnificativă de absolvenți nu reușesc să realizeze interpretarea literară la nivelul cerut de liceu. Elevii pot reuși la sarcinile de identificare a temei principale, dar eșuează când se cere gândire critică complexă sau argumentare profundă, din cauza lipsei cunoștințelor și aplicării de bază
- *Competența specifică 4* – scorul de 48% este extrem de scăzut pentru o competență de creare de text la finalul liceului. Acest lucru indică faptul că majoritatea elevilor nu pot produce texte scrise coerente, corecte și, în special, originale și autonome. Această cerință este cea mai afectată. Scorul arată că elevii nu pot redacta texte fără erori grave de gramatică, ortografie și sintaxă.
- *Competența specifică 5* - scorul de 55% este un rezultat slab, indicând faptul că în mare parte dintre elevi nu reușesc să utilizeze corect și conștient normele lingvistice în comunicarea de la finalul liceului. Dificultățile majore sunt la nivelul gramatical și lexical. Elevii nu au automatismul necesar pentru a genera vorbire/scriere corectă.

Recomandări privind dezvoltarea curriculumului la Limba și literatura rusă (profil real)

1. Reconstruirea fundamentului curriculumului prin alocarea unui volum semnificativ de timp pentru exersarea Normelor Lingvistice (47%) în contexte de Recunoaștere și Aplicare.
2. Introduceți un modul obligatoriu de "Acuratețe Lingvistică" care să se concentreze pe normele critice (sintaxă, ortografie, punctuație avansată) strict în contextul textelor funcționale și non-literare.
3. Introducerea unui modul remedial de acuratețe lingvistică în primii doi ani de liceu. Obiectivele acestui modul trebuie să fie exclusiv aplicative, axate pe utilizarea corectă a gramaticii, lexicului și sintaxei în contexte de profil Real (rapoarte, descrieri de procese, argumentare logică).

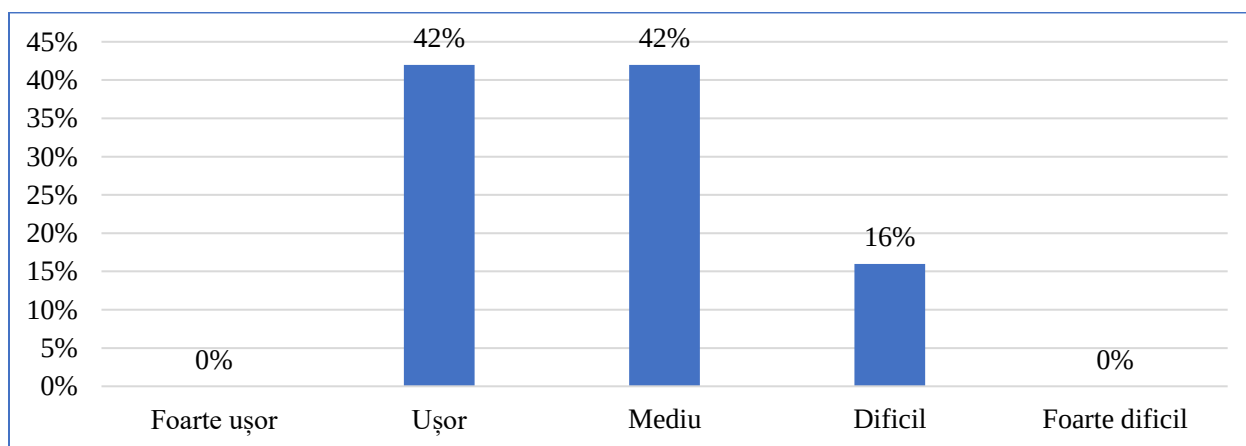
II.3.2.b. Limba și literatura rusă (profil umanistic)

Testul de examen la disciplina Limba și literatura rusă (profil umanistic) din cadrul examenului național de bacalaureat, sesiunea de bază 2025, a conținut 12 itemi, cu un punctaj total de 80 de puncte, plus un maxim de 20 de puncte acordate în baza evaluării greșelilor de ortografie, punctuație, în baza răspunsurilor la cei 12 itemi. Punctajele acordate fiecărui item variază de la 3 puncte la 20 puncte. În rezultatul calculării indicelui de dificultate a fiecărui item, s-a obținut următoarea distribuție a celor 12 itemi din test:

Tabelul II.3.2.b.1: Datele privind indicele de dificultate a itemilor

Categoria de dificultate	Valoarea p -value	Numărul de item	Itemii	Punctaj total itemi
Foarte ușor	$p_i > 0.85$	-	-	
Ușor	$0.70 < p_i \leq 0.85$	5	Sub. A Item 1 Sub. A Item 2 Sub. A Item 3 Sub. A Item 4 Sub. A Item 6	25 puncte
Medie	$0.40 \leq p_i \leq 0.70$	5	Sub. A Item 5 Sub. A Item 8 Sub. B Item 1 Sub. B Item 3 Sub. B Item 4	29 puncte
Difil	$0.20 \leq p_i < 0.40$	2	Sub. A Item 7 Sub. B Item 2	26 puncte
Foarte difil	$p_i < 0.20$	-	-	
Total		12		80 puncte

Diagrama II.3.2.b.1: Distribuția procentuală a itemilor conform indicelui de dificultate

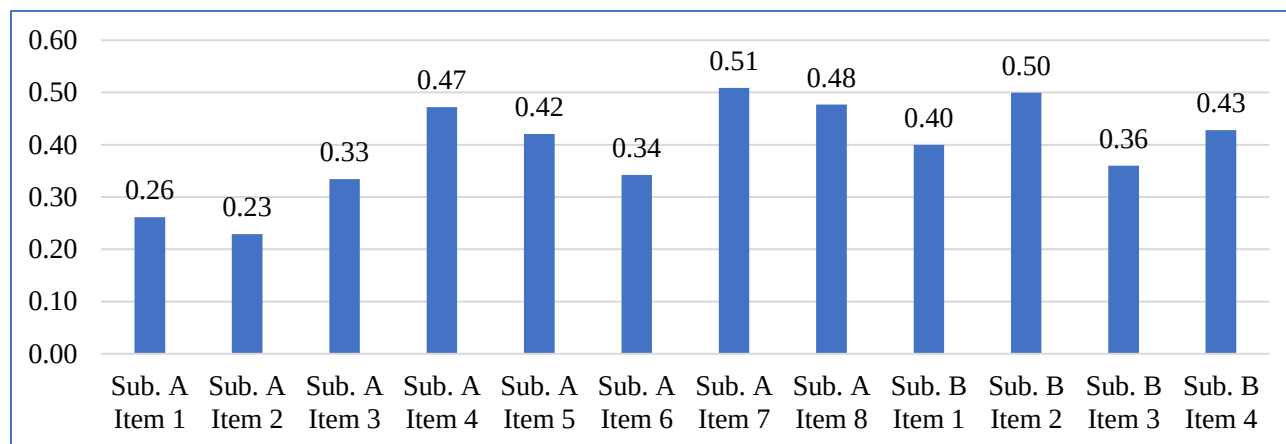
Constatări privind analiza indicelui de dificultate al itemilor:

- Distribuția este robustă (53% Mediu) și asigură o bună diferențiere a performanței la nivelul de bază și mediu. O pondere mare de itemi ușori (42% în total) asigură că testul este accesibil și măsoară competențele minimale.

- Totuși, faptul că nu există itemi dificili compromite capacitatea testului de a diferenția candidații excepționali.

În Diagrama II.3.2.b.2 de mai jos sunt prezentate datele privind indicele de discriminare pentru fiecare item a testului la limba și literatura rusă (profil umanistic).

Diagrama II.3.2.b.2: Indicele de discriminare pentru itemii testului la limba și literatura rusă (profil umanistic)

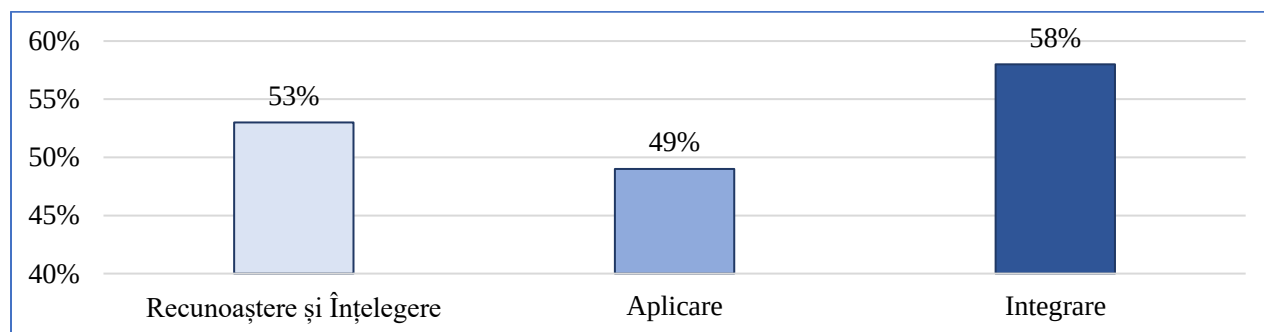
Constatări privind analiza indicelui de discriminare al itemului:

- 10 din 12 itemi (sau circa 83% din numărul de itemi) au un indice de discriminare bun, sau foarte bun. Acest lucru indică faptul că testul este foarte eficient în diferențierea candidaților performanți de cei mai puțin performanți. Faptul că niciun item nu are discriminare slabă este o performanță excelentă și asigură o fidelitate înaltă a testului. Instrumentul de evaluare pentru limba și literatura rusă (profil umanistic) este psihometric solid din punctul de vedere al discriminării. Itemii funcționează bine și contribuie eficient la diferențierea elevilor.

În urma analizei statistice a testului la disciplina de examen Limba și literatura rusă (profil umanistic), s-a stabilit că valoarea coeficientului Alpha Cronbach este de 0.82, ceea ce indică o consistență foarte bună a lui. Aceasta se datorează, în mare parte, faptului că întreaga arhitectură a testului se sprijină pe un text de bază, bine ales, care a permis formularea itemilor complementari, ce se referă la diferite competențe formate pe parcursul treptei liceale.

În conformitate cu nivelurile cognitive, itemii din test au fost repartizați în: *Recunoaștere și Înțelegere*, *Aplicare*, *Integrare*. Diagrama II.3.2.b.3 prezintă gradul de realizare a fiecărui domeniu cognitiv menționat.

Diagrama II.3.2.b.3: Gradul de realizare a itemilor distribuiți pe nivele cognitive

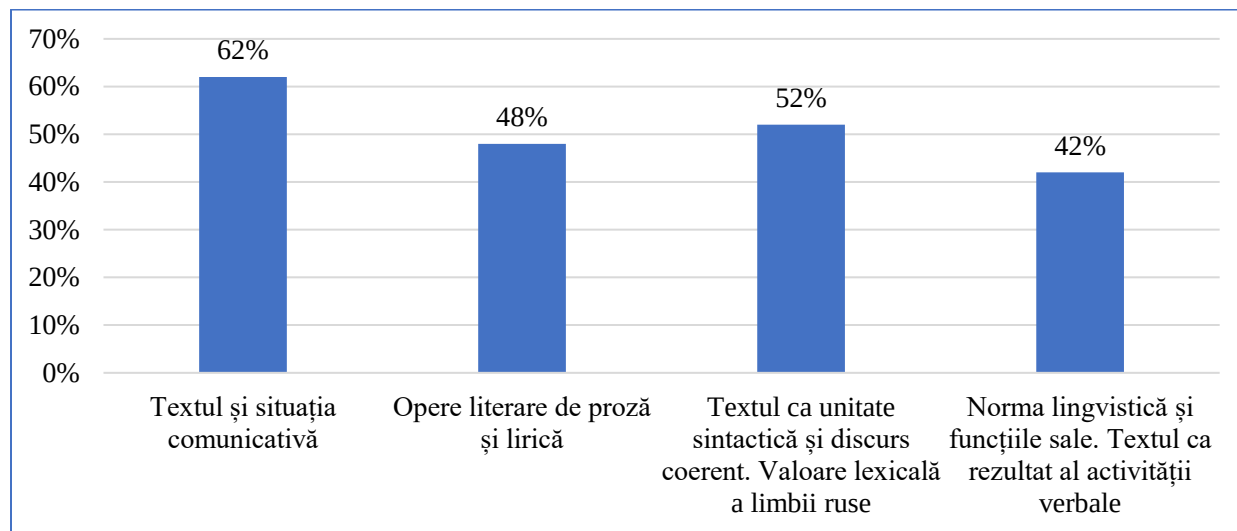

Constatări privind gradul de realizare a domeniilor cognitive:

- La profilul umanistic, unde *Integrarea* (analiza, sinteza, interpretarea) ar trebui să fie punctul forte, scorul de 58% este modest. Faptul că *Aplicarea* (49%) este realizată mai slab decât nivelul de *Recunoaștere și Înțelegere* (53%) și *Integrare* (58%) arată că elevii de la acest profil au dificultăți în a transfera cunoștințele de bază în sarcini practice.
- Un scor de 53% la cel mai simplu nivel, *Recunoaștere și Înțelegere*, este slab pentru profilul umanistic. Aceasta înseamnă că o mare parte dintre elevi nu stăpânesc conceptele de bază, vocabularul și faptele necesare pentru a avansa în analiză.
- La nivelul *Aplicare* se înregistrează cel mai mic grad de realizare. Aceste date arată că elevii nu pot utiliza regulile lingvistice și literare (de exemplu, aplicarea normelor, utilizarea termenilor literari) în contexte noi sau sarcini practice (scris/analiză).
- La nivelul *Integrare*, scorul de 58% este modest pentru profilul umanistic, unde gândirea critică și sinteza ar trebui să fie dominante. Deși este cel mai înalt, arată că elevii nu își maximizează abilitățile de analiză și interpretare din cauza bazei fragile de *Aplicare* (49%) și *Recunoaștere și Înțelegere* (53%).

Itemii din testul de examen la disciplina Limba și literatura rusă (profil umanistic), aplicat în sesiunea de bază 2025, au respectat cerințele curriculare și au evaluat următoarele domenii de conținut: a) *Textul și situația comunicativă*, b) *Opere literare de proză și lirică*, c) *Textul ca unitate sintactică și discurs coerent. Valoare lexicală a limbii ruse*, d) *Norma lingvistică și funcțiile sale. Textul ca rezultat al activității verbale*. În Diagrama II.3.2.b.4 de mai jos sunt prezentate datele privind gradul de a fiecărui din cele patru domenii de conținut evaluate în cadrul examenului la Limba și literatura rusă (profil umanistic).

Diagrama II.3.2.b.4: Gradul de realizare a domeniilor de conținut

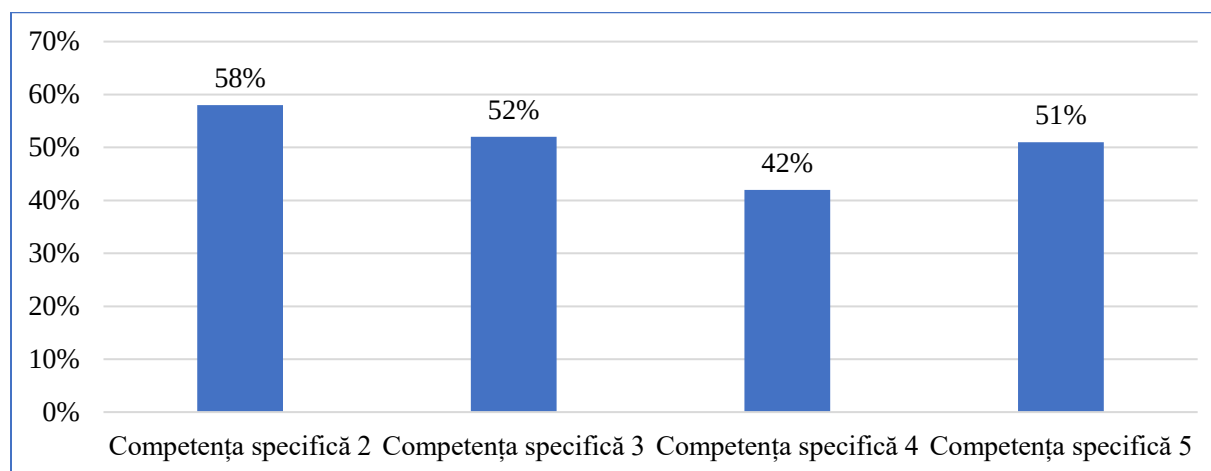
Constatări privind gradul de realizare a domeniilor de conținut:

- Analiza pe domenii de conținut confirmă problemele grave identificate la nivelurile cognitive, în special gradul slab de realizare la nivelul *Aplicării* (49%). Toate domeniile, cu excepția celui contextual, au scoruri sub 53%. Norma lingvistică este punctul cel mai slab al elevilor.
- Scorul de 48% (*Opere literare de proză și lirică*) arată că o mare parte dintre elevi nu reușesc să asimileze și să înțeleagă eficient conținutul literar. Acest rezultat slab subminează direct competențele de interpretare și gândire critică.

- Gradul de realizare de 52% a domeniului *Textul ca unitate sintactică și discurs coerent* arată că elevii au dificultăți în înțelegerea și aplicarea structurii frazei și coeziunii/coerenței. Totuși, gradul de realizare de 62% a domeniului *Textul și situația comunicativă* sugerează că elevii au o înțelegere de bază a contextului și a intenției comunicative. În același timp, acest succes este limitat la înțelegerea contextuală, nu este susținut de acuratețea lingvistică.

Ciclul liceal la Limba și literatura rusă (profil umanistic) prevede formarea la elevi a șase competențe specifice. Testul de examen la Limba și literatura rusă (profil umanistic) evaluează gradul de realizare a cinci competențe specifice: a) *Competența specifică 2*, b) *Competența specifică 3*, c) *Competența specifică 4*, d) *Competența specifică 5*. Datele privind gradul de realizare a fiecărei competențe specifice calculat în baza rezultatelor reale obținute de elevi la examenul național de bacalaureat la Limba și literatura rusă (profil umanistic) sunt prezentate în Diagrama II.3.2.b.5.

Diagrama II.3.2.b.5: Gradul de realizare a competențelor specifice

Constatări privind gradul de realizare a competențelor specifice:

- *Competența specifică 2* - acest scor se aliniază performanței la domeniul "Textul și situația comunicării" (62%), care este cel mai bine asimilat (relativ). Deși înțeleg contextul, aplicarea practică și adaptarea stilistică (adică, aplicarea normelor de stil) rămân o problemă. Elevii eșuează în ajustarea registrului lingvistic (trecerea de la formal la informal și viceversa) conform contextului. Cerința de a manifesta atitudine constructivă și bunăvoință este dificil de îndeplinit când elevii nu stăpânesc resursele lexicale și gramaticale necesare.
- *Competența specifică 3* – scorul de 52% este alarmant pentru o competență de interpretare și gândire critică, care ar trebui să fie nucleul și punctul forte. Acest rezultat este în concordanță directă cu domeniul *Opere literare de proză* (48%), confirmând că asimilarea conținutului literar este defectuoasă. Elevii demonstrează o interpretare superficială, bazată pe recunoașterea temelor (53%), dar întâmpină dificultăți semnificative când trebuie să facă analiză, sinteză și evaluare.
- *Competența specifică 4* – scorul de 42% este cel mai scăzut rezultat. Dificultatea de la Norma Lingvistică și Funcțiile ei (42%) se traduce direct în imposibilitatea de a atinge autonomia lingvistică (42%). Producerea de text necesită Aplicare, care este cea mai slabă abilitate cognitivă a elevilor.
- *Competența specifică 5* - scorul de 51% este extrem de scăzut, arătând că o parte semnificativă dintre elevii de la profilul umanistic nu pot aplica corect și conștient normele lingvistice în

comunicarea practică. Dificultățile persistă la nivelul gramatical, lexical și stilistic (Norma la 42%), împiedicând elevii să genereze vorbire/scriere corectă.

Recomandări privind dezvoltarea curriculumului la Limba și literatura rusă (profil umanistic)

1. Intervenție necesară pe Norma Lingvistică și Aplicare: alocarea de ore suplimentare în primii doi ani de liceu exclusiv pentru exersarea Aplicării normelor (gramaticale, lexicale, sintactice) în contexte de text
2. Fortificarea Competenței de Interpretare: utilizarea literaturii ca material de studiu lingvistic avansat.
3. Echilibrarea domeniilor de conținut – printr-o mai bună integrare a dimensiunii culturale și interculturale în activitățile de comunicare scrisă, orală și online.

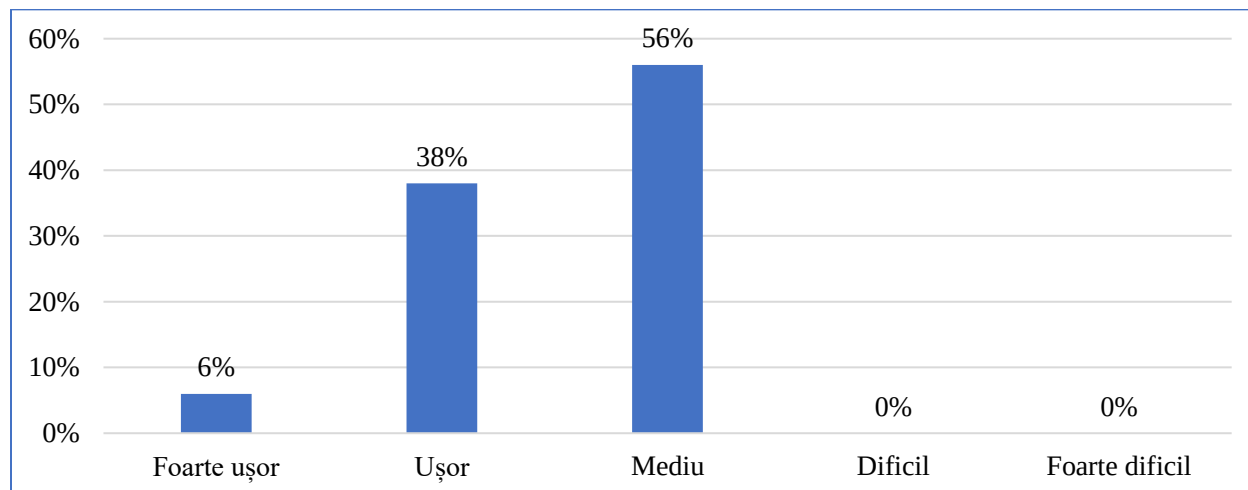
II.3.3. Limba și literatura română (alolingvi)

Testul de examen la disciplina Limba și literatura română (alolingvi) din cadrul examenului național de bacalaureat, sesiunea de bază 2025, a conținut 16 itemi, cu un punctaj total de 88 de puncte, plus un maxim de 6 de puncte acordate în baza evaluării greșelilor de ortografie, punctuație, în baza răspunsurilor la cei 16 itemi. Punctajele acordate fiecărui item variază de la 2 puncte la 24 puncte. În rezultatul calculării indicelui de dificultate a fiecărui item, s-a obținut următoarea distribuție a celor 16 itemi din test:

Tabelul II.3.3.1: Datele privind indicele de dificultate a itemilor

Categoria de dificultate	Valoarea p -value	Numărul de item	Itemii	Punctaj total itemi
Foarte ușor	$p_i > 0.85$	1	Sub. I Item 5	4 puncte
Ușor	$0.70 < p_i \leq 0.85$	6	Sub. I Item 1 Sub. I Item 6 Sub. I Item 8 Sub. II Sub. III Item 1 Sub. IV	44 puncte
Medie	$0.40 \leq p_i \leq 0.70$	9	Sub. I Item 2 Sub. I Item 3 Sub. I Item 4 Sub. I Item 7 Sub. I Item 9 Sub. II Item 2 Sub. II Item 3 Sub. II Item 4 Sub. II Item 5	40 puncte
Difil	$0.20 \leq p_i < 0.40$	-	-	
Foarte difil	$p_i < 0.20$	-	-	
Total		16		88 puncte

Diagrama II.3.3.1: Distribuția procentuală a itemilor conform indicelui de dificultate

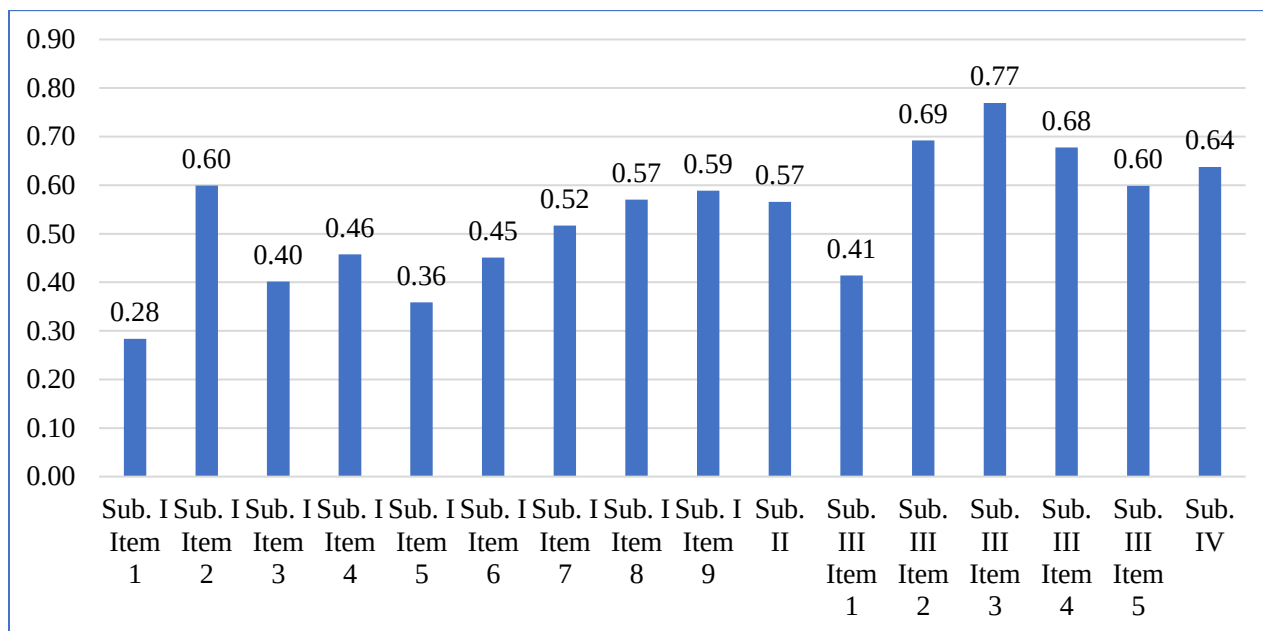

Constatări privind analiza indicelui de dificultate al itemilor:

- Proporția dominantă de itemi de dificultate Medie este foarte bună (56%), asigurând o bază solidă pentru diferențierea majorității candidaților. O pondere mare de itemi ușori și foarte ușori (44% în total) este adecvată pentru un test destinat alolingvilor. Acest lucru ajută la reducerea anxietății și la măsurarea cu succes a competențelor minime de comunicare și înțelegere de bază a limbii române.
- Totuși, din cauza lipsei itemilor de nivel dificil, testul nu reușește să măsoare excelența și stăpânirea avansată a limbii române. Se recomandă includeri a câtorva itemi de nivel de dificultate mai înalt.

În Diagrama II.3.3.2 de mai jos sunt prezintate datele privind indicele de discriminare pentru fiecare item a testului la limba și literatura română (alolingvi).

Diagrama II.3.3.2: Indicele de discriminare pentru itemii testului la limba și literatura română (alolingvi)

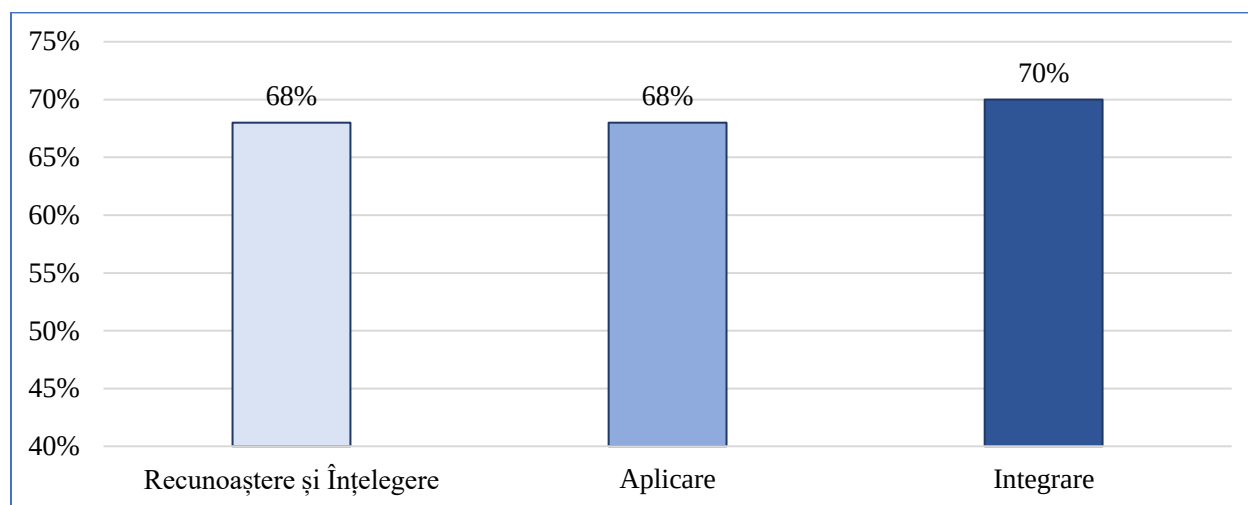
Constatări privind analiza indicelui de discriminare al itemului:

- O proporție semnificativă de 88% din itemi (15 din 17) au un indice de discriminare foarte bun. Acesta este un indicator al unei fidelități extrem de înalte a testului. Itemii diferențiază foarte bine elevii cu performanțe înalte de cei cu performanțe mai scăzute. Discriminarea este excelentă chiar și pentru sarcinile complexe, sugerând că baremul și obiectivele de evaluare sunt clare.
- Faptul că niciun item nu are discriminare slabă este un rezultat remarcabil.

În urma analizei statistice a testului la disciplina de examen Limba și literatura română (alolingvi), s-a stabilit că valoarea coeficientului Alpha Cronbach este de 0.85, ceea ce indică o consistență foarte bună a lui. Aceasta se datorează, în mare parte, faptului că întreaga arhitectură a testului se sprijină pe un text de bază, bine ales, care a permis formularea itemilor complementari, ce se referă la diferite competențe formate pe parcursul treptei liceale.

În conformitate cu nivelurile cognitive, itemii din test au fost repartizați în: *Recunoaștere și Înțelegere*, *Aplicare*, *Integrare*. Diagrama II.3.3.3 prezintă gradul de realizare a fiecărui domeniu cognitiv menționat.

Diagrama II.3.3.3: Gradul de realizare a itemilor distribuiți pe nivele cognitive

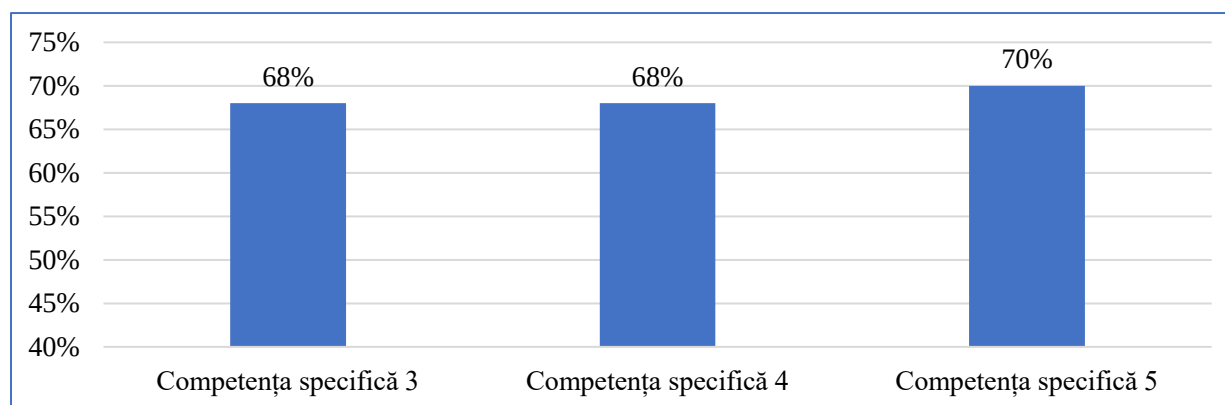

Constatări privind gradul de realizare a domeniilor cognitive:

- Testul la limba și literatura română (alolingvi) prezintă o ierarhie cognitivă echilibrată. Gradul de realizare de 68% la nivelul *Recunoaștere și Înțelegere* și la nivelul *Aplicare* sugerează că obiectivele de bază ale curriculumului, axate pe achiziția limbii, sunt bine atinse.
- Scorul de 70% indică o performanță foarte bună la nivel de analiză și sinteză, bazată pe o înțelegere solidă a limbii (68% Recunoaștere/Aplicare). Astfel, Elevii demonstrează o stăpânire bună și echilibrată a competențelor lingvistice.

Ciclul liceal la Limba și literatura română (alolingvi) prevede formarea la elevi a cinci competențe specifice. Testul de examen la Limba și literatura română (alolingvi) evaluează gradul de realizare a trei competențe specifice: *Competența specifică 3*, *Competența specifică 4*, *Competența specifică 5*. Dat fiind faptul formatului de organizare și desfășurare a examenului național de bacalaureat, care prevede doar evaluarea scrisă a elevilor, testul de examen la Limba și literatura română (alolingvi) nu evaluează *Competența specifică 1*, definită ca „Comprehensiunea vorbirii orale din variate tipuri de mesaje și surse, manifestând interes și atitudine pozitivă în procesul de interacțiune verbală” și *Competența specifică 2*, definită ca „Participarea la interacțiuni verbale în diverse situații de comunicare, demon strând motivare, flexibilitate, autonomie în realizarea intențiilor comunicative”. Datele privind gradul de realizare a fiecărei competențe specifice calculat în baza rezultatelor reale obținute de elevi la examenul național de bacalaureat la Limba și literatura română (alolingvi) sunt prezentate în Diagrama II.3.3.4

Diagrama II.3.3.4: Gradul de realizare a competențelor specifice

Constatări privind gradul de realizare a competențelor specifice:

- *Competența specifică 3* – scorul de 68% reprezintă o performanță bună la o competență cheie de înțelegere și interpretare. Elevii demonstrează o bună înțelegere a mesajului textual de bază.
- *Competența specifică 4* – gradul de realizare de 68% este un rezultat bun pentru competența de redactare. Acest lucru indică faptul că majoritatea elevilor reușesc să producă mesaje coerente și adecvate, demonstrând un nivel acceptabil de autonomie. Valoarea de 68% se aliniază bine cu nivelul de Aplicare (68%). Redactarea este o sarcină primară de Aplicare, iar rezultatul aici confirmă că elevii pot transfera cunoștințele de limbă română în practică
- *Competența specifică 5* – reprezintă competența specifică cu cel mai înalt grad de realizare. Scorul se aliniază perfect cu nivelul de Integrare (70%). Acest lucru confirmă că elevii sunt capabili să realizeze sarcini complexe de sinteză, interpretare valorică și transfer de cunoștințe.

Recomandări privind dezvoltarea curriculumului la Limba și literatura română (alolingvi)

1. Integrarea mai riguroasă a dimensiunilor gândirii critice, creativității, comunicării argumentate și culturii informaționale în structura curriculumului.
2. Reducerea volumului de conținut memorativ și regândirea curriculumului în jurul conceptelor-cheie, transferabile: lectură interpretativă, argumentare, analiză discursivă, scriere funcțională, cultură textuală.
3. Creșterea explicită a ponderii orelor alocate sarcinilor de producere de text funcțional și socio-cultural în detrimentul exercițiilor de tip gramatical izolat.
4. Integrarea explicită a conexiunilor cu istorie, arte, educație civică, filozofie, TIC și educație media.
5. Modernizarea conținuturilor din Limba română în dinamică: pragmatică, stilistică funcțională, retorică, logică argumentativă, cultura discursului public și academic.

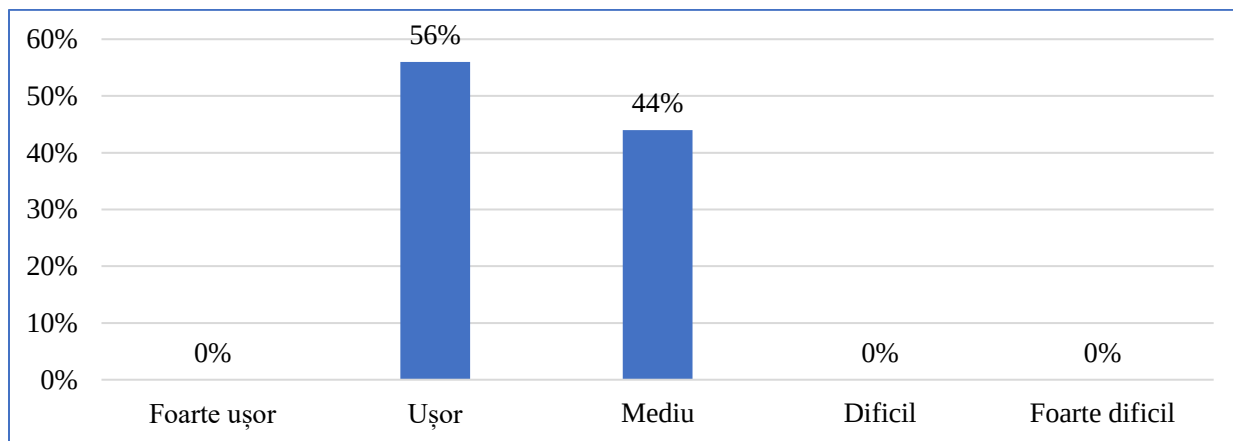
II.3.4. Limba franceză

Testul de examen la disciplina Limba franceză din cadrul examenului național de bacalaureat, sesiunea de bază 2025, a conținut 9 itemi, cu un punctaj total de 100 de puncte. Punctajele acordate fiecărui item variază de la 2 puncte la 40 puncte. În rezultatul calculării indicelui de dificultate a fiecărui item, s-a obținut următoarea distribuție a celor 9 itemi din test:

Tabelul II.3.4.1: Datele privind indicele de dificultate a itemilor

Categoria de dificultate	Valoarea p -value	Numărul de item	Itemii	Punctaj total itemi
Foarte ușor	$p_i > 0.85$	-	-	
Ușor	$0.70 < p_i \leq 0.85$	5	Sub. I Item 1 Sub. I Item 2 Sub. I Item 3 Sub. I Item 5 Sub. I Item 6	24 puncte
Medie	$0.40 \leq p_i \leq 0.70$	4	Sub. I Item 4 Sub. I Item 7 Sub. II Sub. III	76 puncte
Dificil	$0.20 \leq p_i < 0.40$	-	-	
Foarte dificil	$p_i < 0.20$	-	-	
Total		9		100 puncte

Diagrama II.3.4.1: Distribuția procentuală a itemilor conform indicelui de dificultate

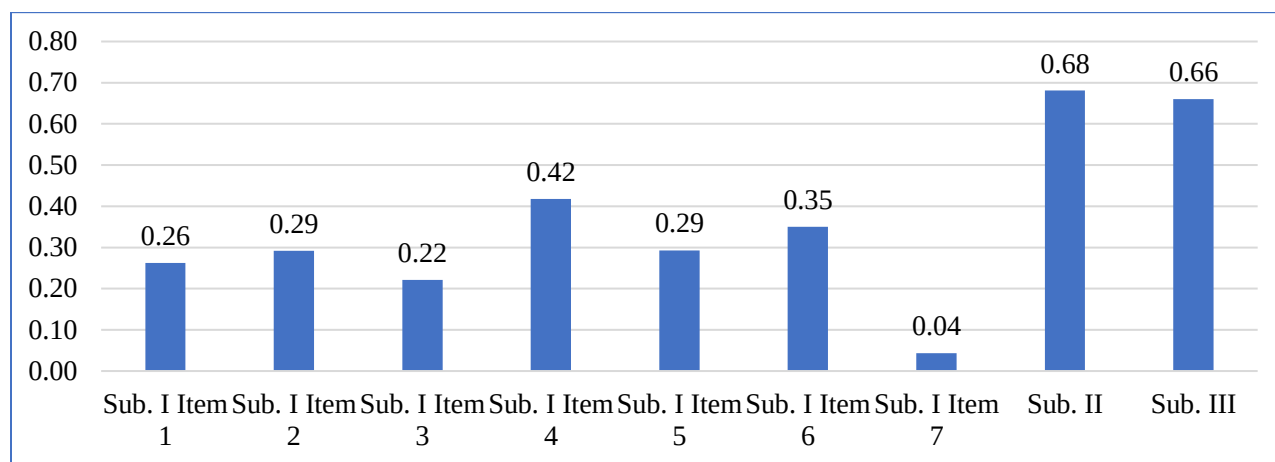

Constatări privind analiza indicelui de dificultate al itemilor:

- Testul prezintă o structură echilibrată, în care jumătate dintre itemi sunt situați în zona de dificultate optimă (medie), asigurând validitatea evaluării pentru marea majoritate a candidaților.
- Faptul că 0% din itemi sunt dificili sau foarte dificili sugerează că testul ar putea să nu discrimineze eficient la nivelul superior de performanță (între elevii foarte buni și cei excelenți). Totuși distribuția confirmă că testul este aliniat la CECRL nivel B1+, cu sarcini graduale: de la recunoaștere și aplicare (Itemii 1–7) până la integrare și producere scrisă (eseu și articol).

În Diagrama II.3.4.2 de mai jos sunt prezentate datele privind indicele de discriminare pentru fiecare item a testului la limba franceză.

Diagrama II.3.4.2: Indicele de discriminare pentru itemii testului la limba franceză

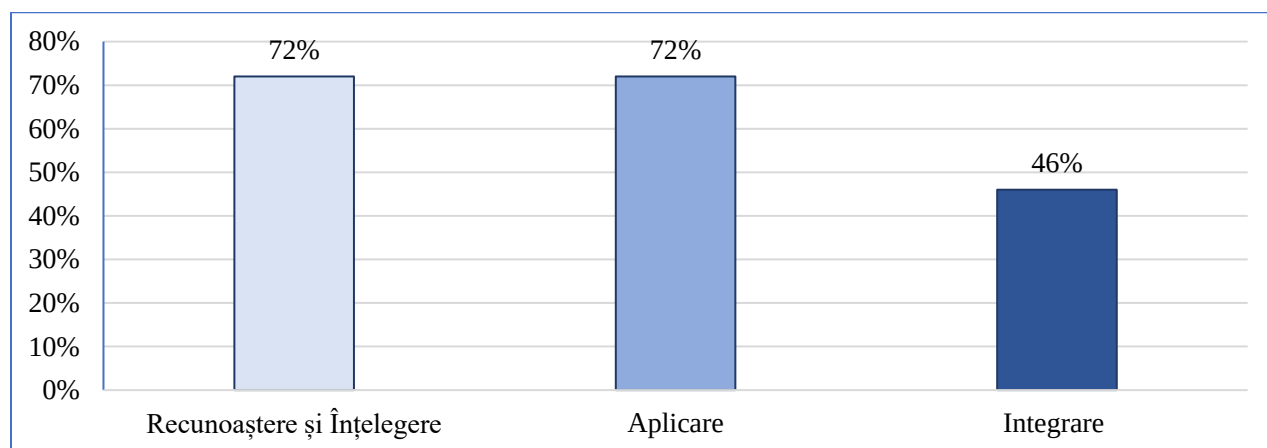
Constatări privind analiza indicelui de discriminare al itemului:

- Per ansamblu, 100% dintre itemi au discriminare acceptabilă sau mai bună, ceea ce constituie un indicator solid al validității de construct a testului. Recomandarea principală este de a menține structura itemilor cu discriminare bună și foarte bună (4, 6, 8, 9) și de a revizui/rafina itemii din zona acceptabilă (1, 3, 7) pentru a crește eficiența diferențierii în edițiile viitoare.

Deși toți itemii testului prezintă o capacitate de discriminare acceptabilă sau superioară, coeficientul Alpha Cronbach de 0.55 semnalează o consistență internă redusă a testului. Această discrepanță sugerează că itemii, luați individual, funcționează corespunzător, dar nu sunt suficient de omogeni ca ansamblu. Se recomandă calibrarea și uniformizarea formulării itemilor, astfel încât să se păstreze cei cu discriminare foarte bună ca model și să se crească gradul de coerență și fidelitate a întregului test.

În conformitate cu nivelurile cognitive, itemii din test au fost repartizați în: *Recunoaștere și Înțelegere* (4 itemi, total 12 puncte), *Aplicare* (3 itemi, 18 puncte), *Integrare* (2 itemi, 70 puncte). Diagrama II.3.4.3 prezintă gradul de realizare a fiecărui domeniu cognitiv menționat.

Diagrama II.3.4.3: Gradul de realizare a itemilor distribuiți pe nivele cognitive

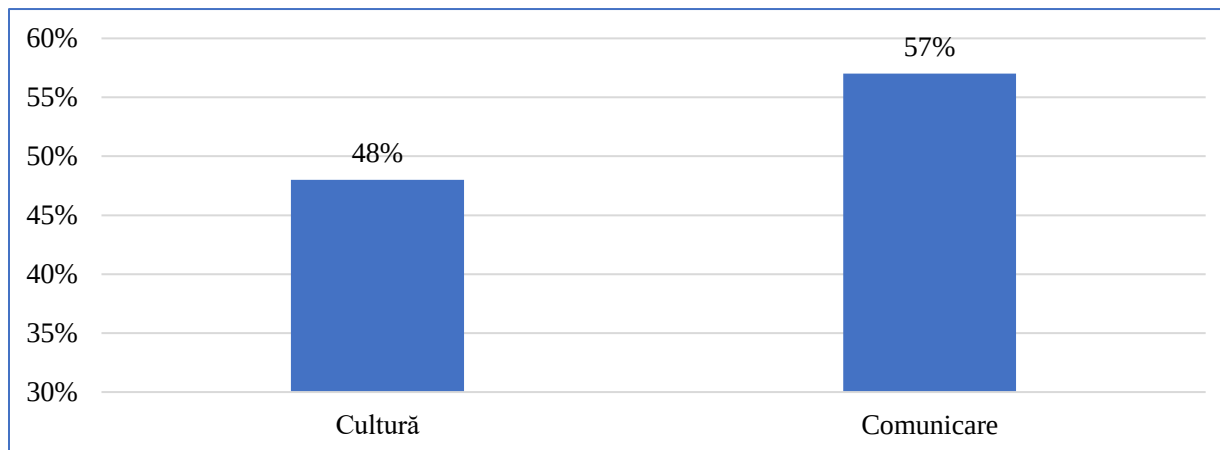

Constatări privind gradul de realizare a domeniilor cognitive:

- Rezultatele arată o distribuție dezechilibrată a performanței elevilor pe niveluri cognitive. La nivelurile *Recunoaștere și Înțelegere* și *Aplicare*, gradul de realizare este de 72%, ceea ce indică faptul că elevii stăpânesc cunoștințele fundamentale și pot aplica regulile în sarcini familiare. Aceste valori depășesc pragul de 70% și confirmă o performanță satisfăcătoare spre excelentă.
- La nivelul *Integrare*, însă, gradul de realizare scade la 46%, ceea ce semnalează dificultăți importante în realizarea sarcinilor complexe ce presupun analiză, sinteză, argumentare sau creație.
- Această discrepanță arată că, deși elevii pot reproduce și aplica corect conținuturile în situații standardizate, aceștia întâmpină blocaje în sarcini de ordin superior care cer gândire critică, transfer de cunoștințe și producere de texte complexe (ex. eseu argumentativ, interpretare culturală integrată).

Itemii din testul de examen la disciplina Limba franceză, aplicat în sesiunea de bază 2025, au respectat cerințele curriculare și au evaluat următoarele domenii de conținut: a) *Cultură*, b) *Comunicare*. În Diagrama II.3.4.4 de mai jos sunt prezentate datele privind gradul de a fiecărui din cele două domenii de conținut evaluate în cadrul examenului la Limba franceză.

Diagrama II.3.4. 4: Gradul de realizare a domeniilor de conținut

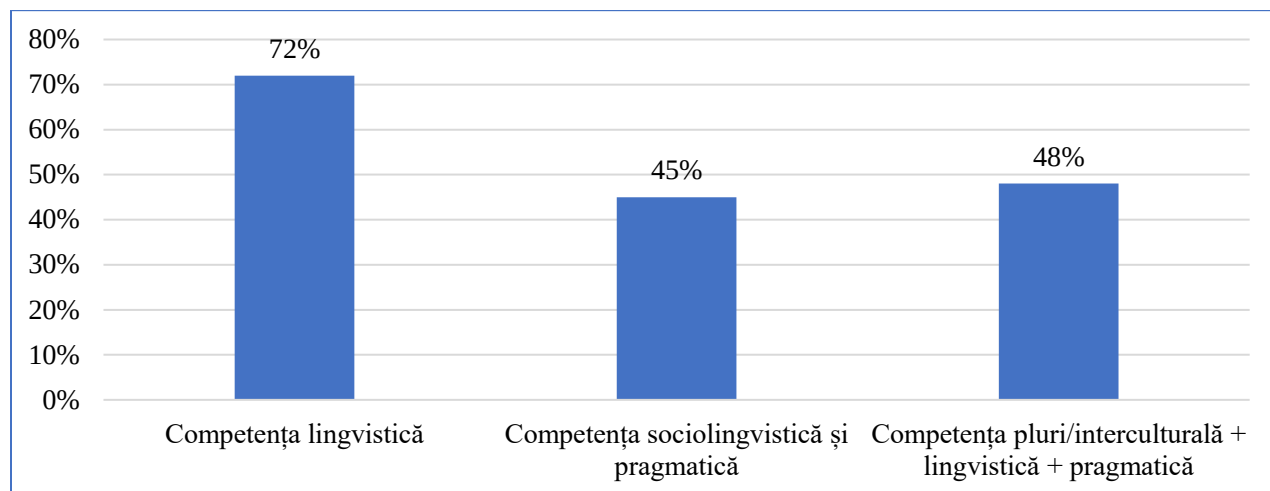
Constatări privind gradul de realizare a domeniilor de conținut:

- Domeniul *Comunicare* (57%) se situează la un nivel mediu, ceea ce indică faptul că elevii reușesc să își exprime ideile și să utilizeze resursele lingvistice în contexte previzibile. Totuși, nivelul nu este suficient pentru a garanta o stăpânire fluentă și autonomă a limbii, ceea ce limitează performanța în sarcini de complexitate sporită.
- Domeniul *Cultură* (48%) prezintă un grad de realizare la limită spre scăzut, semnalând lacune în formarea competențelor interculturale și în capacitatea de a valorifica referințele culturale în comunicare. Acest rezultat sugerează fie un timp didactic insuficient alocat, fie abordări metodologice predominant lingvistice, cu mai puțină integrare a conținuturilor culturale.

Ciclul liceal la Limba franceză prevede formarea la elevi a patru competențe specifice. Testul de examen la Limba franceză evaluează gradul de realizare a trei competențe specifice: *Competența lingvistică*, *Competența sociolingvistică și pragmatic*, *Competența pluri/interculturală + lingvistică + pragmatică*.

Datele privind gradul de realizare a fiecărei competențe specifice calculat în baza rezultatelor reale obținute de elevi la examenul național de bacalaureat la Limba franceză sunt prezentate în Diagrama II.3.4.5.

Diagrama II.3.4.5: Gradul de realizare a competențelor specifice

Constatări privind gradul de realizare a competențelor specifice:

- Rezultatele evidențiază o polarizare clară între competențele lingvistice de bază și cele funcționale/interculturale.
- *Competența lingvistică* (72%) este singura aflată la un nivel ridicat, confirmând că elevii posedă un bagaj solid de cunoștințe lingvistice și pot opera corect cu forme gramaticale și lexicale
- *Competența sociolingvistică și pragmatică* (45%) indică un nivel scăzut: elevii au dificultăți în adaptarea limbajului la contexte sociale și pragmatice diverse, ceea ce limitează comunicarea autentică.
- *Competența pluri/interculturală* (48%) este, de asemenea, la nivel scăzut. Elevii întâmpină dificultăți în recunoașterea, compararea și integrarea aspectelor culturale, precum și în medierea diferențelor interculturale.

Recomandări privind dezvoltarea curriculumului la Limba franceză

1. Echilibrarea domeniilor de conținut – printr-o mai bună integrare a dimensiunii culturale și interculturale în activitățile de comunicare scrisă, orală și online.
2. Accent pe competențe funcționale și interculturale – utilizarea de texte autentice, proiecte colaborative, jocuri de rol și dezbateri pentru a dezvolta comunicarea în contexte reale și interculturale.
3. Integrarea culturii și interculturalității – includerea de proiecte interculturale, texte autentice și teme comparative, pentru a ridica nivelul competenței pluri/interculturale peste pragul de 50%.
4. Integrarea comunicării și culturii – activitățile de comunicare trebuie să fie concepute astfel încât să includă inevitabil și dimensiuni culturale (de ex. dialoguri pe teme de civilizație, eseuri comparative, proiecte interculturale).

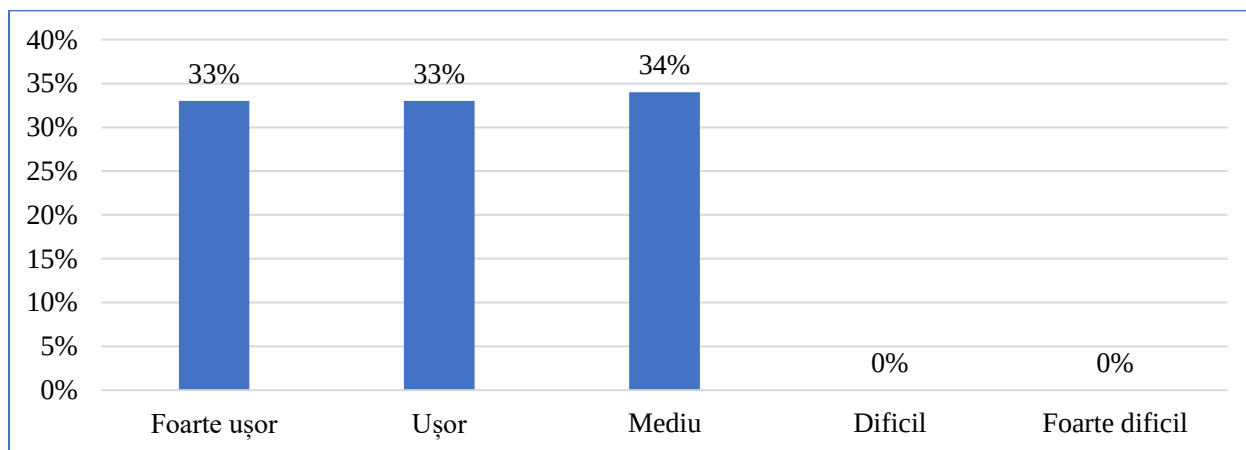
II.3.5. Limba engleză

Testul de examen la disciplina Limba engleză din cadrul examenului național de bacalaureat, sesiunea de bază 2025, a conținut 9 itemi, cu un punctaj total de 100 de puncte. Punctajele acordate fiecărui item variază de la 2 puncte la 40 puncte. În rezultatul calculării indicelui de dificultate a fiecărui item, s-a obținut următoarea distribuție a celor 9 itemi din test:

Tabelul II.3.5.1: Datele privind indicele de dificultate a itemilor

Categoria de dificultate	Valoarea p -value	Numărul de item	Itemii	Punctaj total itemi
Foarte ușor	$p_i > 0.85$	3	Sub. I Item 1 Sub. I Item 3 Sub. I Item 7	10 puncte
Ușor	$0.70 < p_i \leq 0.85$	3	Sub. I Item 2 Sub. I Item 5 Sub. I Item 6	16 puncte
Medie	$0.40 \leq p_i \leq 0.70$	3	Sub. I Item 4 Sub. II Sub. III	74 puncte
Difil	$0.20 \leq p_i < 0.40$			
Foarte difil	$p_i < 0.20$			
Total		9		100 puncte

Diagrama II.3.5.1: Distribuția procentuală a itemilor conform indicelui de dificultate

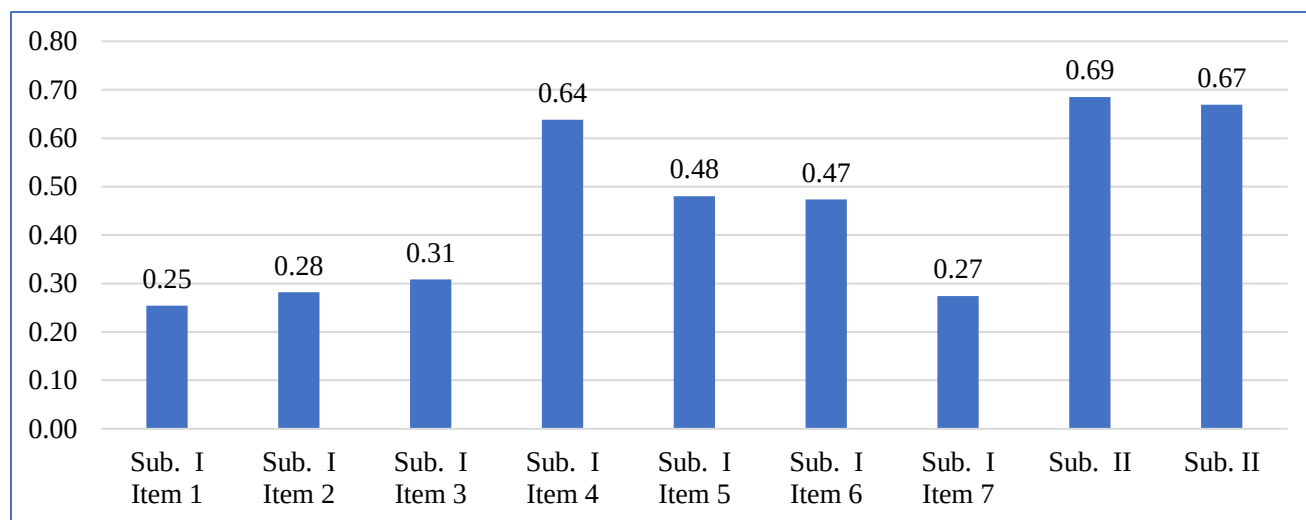
Constatări privind analiza indicelui de dificultate al itemilor:

- Nu apar itemi „difili” sau „foarte difili”, ceea ce confirmă că cerințele sunt accesibile și că diferențierea performanțelor se realizează în special prin itemii de dificultate medie (care concentrează și ponderea majoră de punctaj).
- Majoritatea elevilor pot identifica corect informația explicită din text; (itemul 1), pot identifica corect sensul cuvintelor cheie din context, să aplice informația din text și să integreze indicii semantice și coezive (cauză–efect, soluție–problemă, exemplificare) ceea ce confirmă acoperirea descriptorilor CECRL B1 pentru recunoaștere/înțelegere a ideilor enunțate clar.

- Subiectul II a solicitat structurarea unui eseu cu introducere–cuprins–concluzie și acoperirea explicită a elementelor de conținut (tema, puncte pro/contra, două exemple, opinie personală cu justificare). Se observă, în general, respectarea cerinței și a volumului, identificarea adecvată a subiectului și o paragrafare de bază funcțională; în schimb, consistența argumentării rămâne variabilă, mai ales în privința dezvoltării avantajelor/dezavantajelor, a relevanței exemplelor și a justificării coerente a opiniei, iar acuratețea lingvistică (lexic, gramatică, ortografie) continuă să influențeze semnificativ rezultatul final.
- Cu referire la producerea textului scris: articol (Subiectul III), elevii în general, identifică țara/edificiu și respectă volumul cerut, reușind să prezinte informații de bază și o descriere scurtă. Controlul scade când sarcina solicita explicarea importanței/rolului edificiului sau argumentarea atitudinii personale — zone în care ideile rămân adesea generale și slab susținute.

În Diagrama II.3.5.2 de mai jos sunt prezentate datele privind indicele de discriminare pentru fiecare item a testului la limba engleză.

Diagrama II.3.5.2: Indicele de discriminare pentru itemii testului la limba engleză

Constatări privind analiza indicelui de discriminare al itemului:

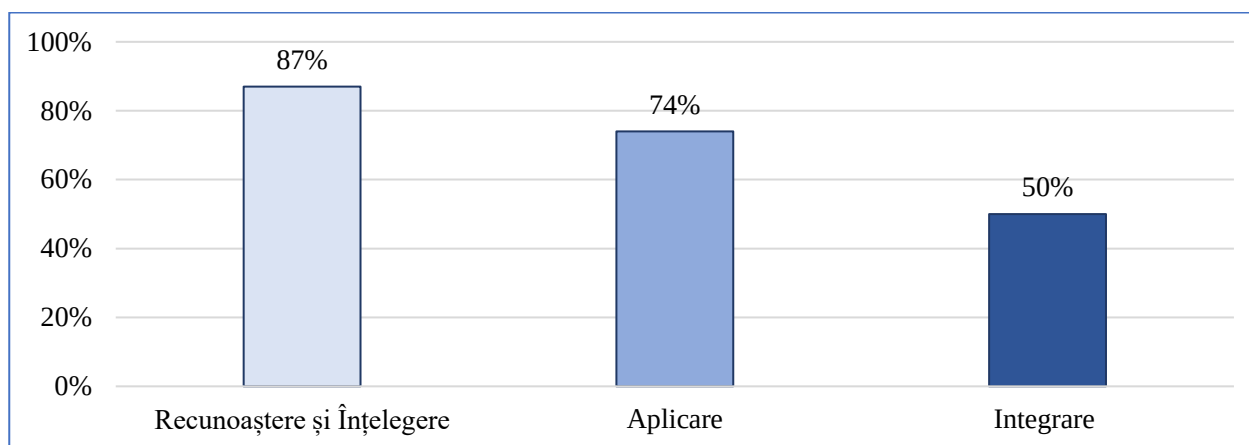
- Per ansamblu, aproximativ 82% dintre itemii testului (14 din 17), care concentrează 92% din punctajul maxim (88 p. + 4 p.), demonstrează o capacitate de discriminare bună sau foarte bună, ceea ce indică o validitate de construct solidă: sarcinile separă corect grupurile de performanță. Majoritatea itemilor cu un indice de discriminare mai mare egal cu 0.40 provin din subiectul II (producere scrisă) și subiectul III (producere scrisă cu componentă (pluri/inter)culturală), unde criteriile analitice (pragmatic, cultural, coeziune, lexical/gramatical) calibrează fin performanța.
- Itemii cu discriminare „acceptabilă” diferențiază parțial – probabil din cauza unui nivel de dificultate ușor dezechilibrat sau a unor distractori prea apropiați semantic – și merită o revizuire (ajustarea formulării/polarității) pentru a crește claritatea operațională la nivelul vizat

Pentru testul analizat, coeficientul de consistență internă a fost de 0.74 pentru Subiectul I (Comprehensiunea textului scris) și 0.83 pentru Subiectele II și III (Producerea textului scris). Valoarea

$\alpha = 0.74$ indică o consistență internă acceptabilă. Subiectul 1 include itemi care vizează procese cognitive diferite — recunoaștere, înțelegere și aplecare — și o gamă variată de sub-competențe de receptare descrise în CECRL (identificarea informației explicite, deducerea sensului din context, asocierea jumătăților de propoziții, structurarea logică a informației, identificarea ideii principale).

În conformitate cu nivelurile cognitive, itemii din test au fost repartizați în: *Recunoaștere și Înțelegere* (4 itemi, total 12 puncte), *Aplicare* (3 itemi, 18 puncte), *Integrare* (2 itemi, 70 puncte). Diagrama II.3.5.3 prezintă gradul de realizare a fiecărui domeniu cognitiv menționat.

Diagrama II.3.5.3: Gradul de realizare a itemilor distribuiți pe nivele cognitive

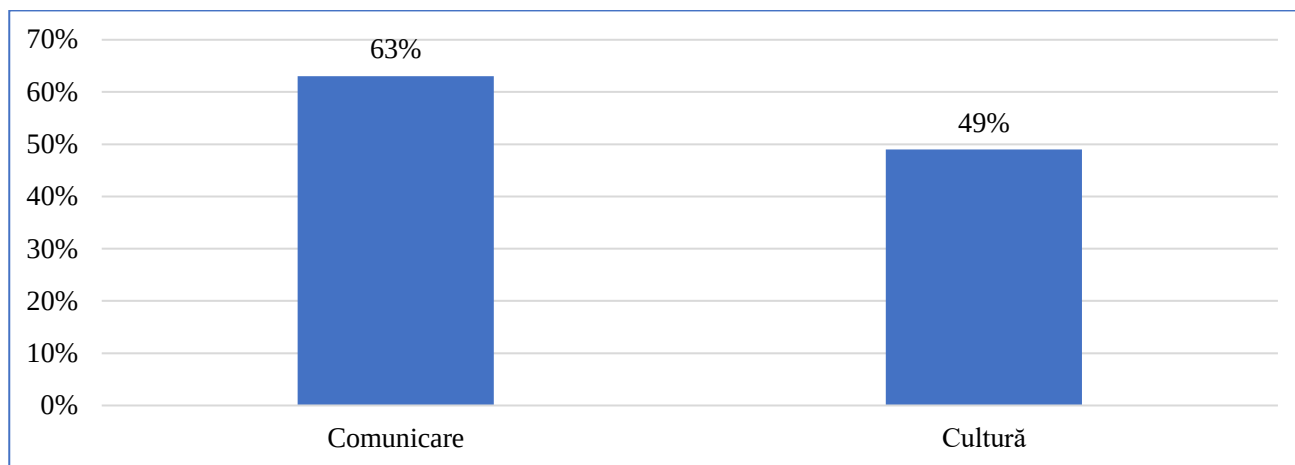

Constatări privind gradul de realizare a domeniilor cognitive:

- Rezultatele de la nivelul *Recunoaștere și Înțelegere* arată că finalitățile pentru receptarea mesajelor scrise sunt atinse: elevii identifică idei principale și detalii, deduc sensul lexical din contexte familiare și recunosc formele lingvistice standard, în linie cu unitățile din curriculum privind „a remarca”, „a deduce”, „a localiza”, „a identifica” și rezultatele așteptate pentru receptare la nivelul B1.
- Nivelul *Aplicare* (74%) reflectă o realizare bună, dar neomogenă a sarcinilor de producere a mesajelor scrise: elevii aplică, de regulă, normele ortografice și gramaticale, însă manifestă fluctuații de precizie și adecvare a registrului în funcție de scop și context, ceea ce indică lacune în consolidarea competenței sociolingvistice (adaptarea tonului și a formulelor la situație) și în menținerea fluentei discursive cerute de competența pragmatică.
- Cel mai scăzut grad de realizare se înregistrează la *Integrare* (50%), ceea ce semnalează dificultăți în organizarea și susținerea argumentării, coeziunea globală a textului și integrarea referințelor (pluri/inter)culturale – exact dimensiunile puse în evidență de Curriculum Național pentru Limba Străină pentru domeniul Cultură: justificarea identificării cu personaje/teme, explicarea/corelarea evenimentelor și aspectelor culturale ale spațiului alofon.

Itemii din testul de examen la disciplina Limba engleză, aplicat în sesiunea de bază 2025, au respectat cerințele curriculare și au evaluat următoarele domenii de conținut: a) *Cultură*, b) *Comunicare*. În Diagrama II.3.5.4 de mai jos sunt prezentate datele privind gradul de a fiecărui din cele două domenii de conținut evaluate în cadrul examenului la Limba engleză.

Diagrama II.3.5.4: Gradul de realizare a domeniilor de conținut

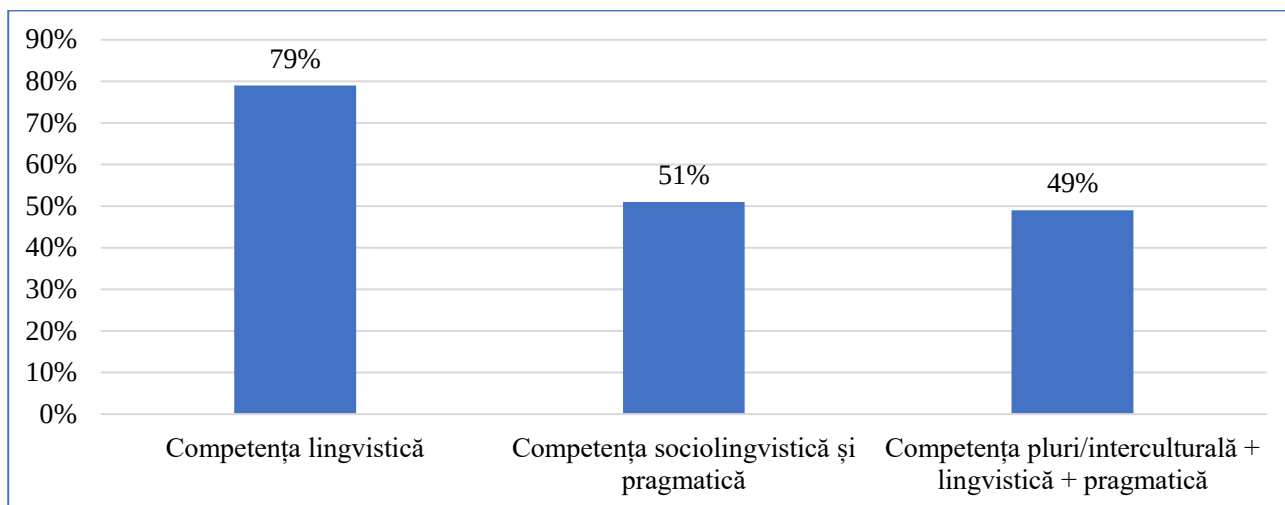

Constatări privind gradul de realizare a domeniilor de conținut:

- La domeniul *Comunicare* se constată o performanță globală corespunzătoare nivelului vizat dar neomogenă. Elevii au demonstrat capacitatea de a înțelege textul necunoscut, de a identifica ideile principale și de a formula răspunsuri corecte la întrebări factuale. În redactarea eseului structurat, majoritatea au reușit să respecte schema compozițională de bază și să includă exemple, în general, adecvate temei, însă coerența argumentării și relevanța justificărilor variază considerabil. În ansamblu, domeniul Comunicare reflectă atingerea competențelor de bază corespunzătoare nivelului vizat în documente naționale, cu rezultate stabile la înțelegerea textelor și la organizarea compozițională a mesajelor scrise, dar și cu variații în coerență, precizie lexicală și relevanța argumentării.
- La domeniul *Cultură*, la un grad de realizare de 49%, se remarcă respectarea cerinței de bază - menționarea denumirii și localizării obiectivului arhitectural - însă descrierile rămân sumare, lipsite de detalii privind semnificația istorică sau simbolică. Lexicul cultural este redus, iar justificarea alegerii obiectivului arhitectural lipsește frecvent sau rămâne la nivel descriptiv. Domeniul Cultură se situează sub nivelul așteptat, indicând dificultăți în integrarea conținuturilor culturale și în exprimarea reflecțiilor personale. Consolidarea acestei dimensiuni presupune o abordare mai aplicativă a temelor culturale, prin proiecte, texte autentice și exerciții de comparație și argumentare care să stimuleze sensibilitatea interculturală și înțelegerea valorilor culturale ale spațiului alofon.

Ciclul liceal la Limba engleză prevede formarea la elevi a patru competențe specifice. Testul de examen la Limba engleză evaluează gradul de realizare a trei competențe specifice: *Competența lingvistică*, *Competența sociolingvistică și pragmatic*, *Competența pluri/interculturală + lingvistică + pragmatică*. Datele privind gradul de realizare a fiecărei competențe specifice calculat în baza rezultatelor reale obținute de elevi la examenul național de bacalaureat la Limba engleză sunt prezentate în Diagrama II.3.5.5.

Diagrama II.3.4.5: Gradul de realizare a competențelor specifice

Constatări privind gradul de realizare a competențelor specifice:

- Rezultatele evidențiază o polarizare clară între competențele lingvistice de bază și cele funcționale/interculturale.
- *Competența lingvistică* - elevii demonstrează un control general bun al resurselor lingvistice formale: vocabular, morfosintaxă și ortografie, ceea ce susține performanțe stabile la receptarea textului necunoscut și o redactare global corectă. Totuși, flexibilitatea în utilizarea structurilor și precizia lexicală rămân variabile. Se observă ezitări în folosirea corectă a conectorilor logici, a verbelor modale și a structurilor compuse, ceea ce indică o competență bine consolidată, dar neuniform dezvoltată
- *Competența sociolingvistică și pragmatică* (51%) Nivelul de realizare este satisfăcător, dar inegal. Candidații reușesc, în general, să respecte schema compozițională a eseului și volumul cerut, însă coerența internă, adecvarea registrului și claritatea conexiunilor logice sunt fluctuante. Argumentarea este preponderent superficială fără susținerea ideilor prin exemple convingătoare și bine dezvoltate. Deși, la acest nivel, candidații formulează adesea o explicație simplă, liniară, este în continuare necesară dezvoltarea și articularea ideilor (definire–exemplificare–justificare) pentru ca mesajul să fie clar și demonstrativ.
- *Competența pluri/interculturală* (49%) Nivelul scăzut reflectă dificultăți în raportarea la conținuturi culturale și în integrarea referințelor specifice în discursul scris. Deși majoritatea elevilor menționează corect denumirea și localizarea obiectivului cultural, descrierile sunt adesea sumare și lipsite de detalii privind semnificația, istoria sau impactul social. Lexicul cultural este limitat, iar justificarea alegerii subiectului rămâne superficială. Acest tablou sugerează o valorificare insuficientă a dimensiunii interculturale prevăzute de Curriculum, care cere nu doar recunoașterea elementelor culturale, ci și explicarea și argumentarea lor într-un mod coerent.

Recomandări privind dezvoltarea curriculumului la Limba engleză

1. Consolidarea competenței interculturale și pluri-culturale. Curriculum trebuie să evidențieze explicit formarea capacității elevului de a recunoaște, interpreta și valoriza semnificațiile culturale asociate fenomenelor, tradițiilor și textelor. Sarcinile curriculare ar trebui să includă texte și activități care favorizează comparația interculturală și reflecția asupra valorilor comune

și diferențelor culturale, contribuind la dezvoltarea sensibilității culturale și la înțelegerea diversității.

2. Integrarea competenței pragmatice în discursul cultural. Curriculum trebuie să promoveze utilizarea limbii în contexte autentice de comunicare culturală – prezentări, mini-eseuri sau articole scurte despre tradiții, evenimente, simboluri sau valori reprezentative ale culturii anglofone.
3. Clarificarea progresiei competențelor interculturale. Noile programe ar trebui să descrie explicit progresia competenței interculturale și pragmatice prin niveluri de performanță:
 - nivel de bază – recunoașterea și prezentarea unor elemente culturale familiare;
 - nivel intermediar – explicarea semnificațiilor și a impactului asupra comunității;
 - nivel avansat – interpretarea valorii simbolice și formularea unei reflecții personale argumentate.
4. Integrarea textelor autentice și a perspectivelor comparate. Noile programe trebuie să prevadă utilizarea textelor autentice (fragmente descriptive, articole, recenzii culturale, postări media) ca suport pentru dezvoltarea reflecției. Se recomandă alternarea temelor naționale și internaționale, pentru a stimula dialogul intercultural și pluri-perspectivitatea, precum și înțelegerea valorilor comune între culturi.

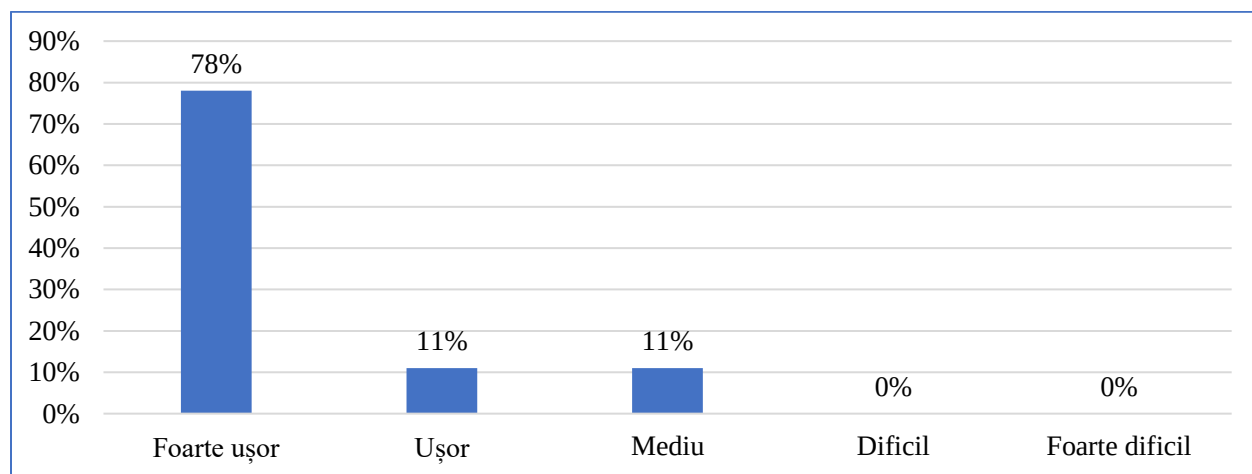
II.3.6. Limba italiană

Testul de examen la disciplina Limba italiană din cadrul examenului național de bacalaureat, sesiunea de bază 2025, a conținut 9 itemi, cu un punctaj total de 100 de puncte. Punctajele acordate fiecărui item variază de la 2 puncte la 40 puncte. În rezultatul calculării indicelui de dificultate a fiecărui item, s-a obținut următoarea distribuție a celor 9 itemi din test:

Tabelul II.3.6.1: Datele privind indicele de dificultate a itemilor

Categoria de dificultate	Valoarea p -value	Numărul de item	Itemii	Punctaj total itemi
Foarte ușor	$p_i > 0.85$	7	Sub. I Item 1 Sub. I Item 2 Sub. I Item 3 Sub. I Item 4 Sub. I Item 5 Sub. I Item 6 Sub. I Item 7	30 puncte
Ușor	$0.70 < p_i \leq 0.85$	1	Sub. II	40 puncte
Medie	$0.40 \leq p_i \leq 0.70$	1	Sub. III	30 puncte
Difil	$0.20 \leq p_i < 0.40$	-	-	
Foarte difil	$p_i < 0.20$	-	-	
Total		9		100 puncte

Diagrama II.3.6.1: Distribuția procentuală a itemilor conform indicelui de dificultate

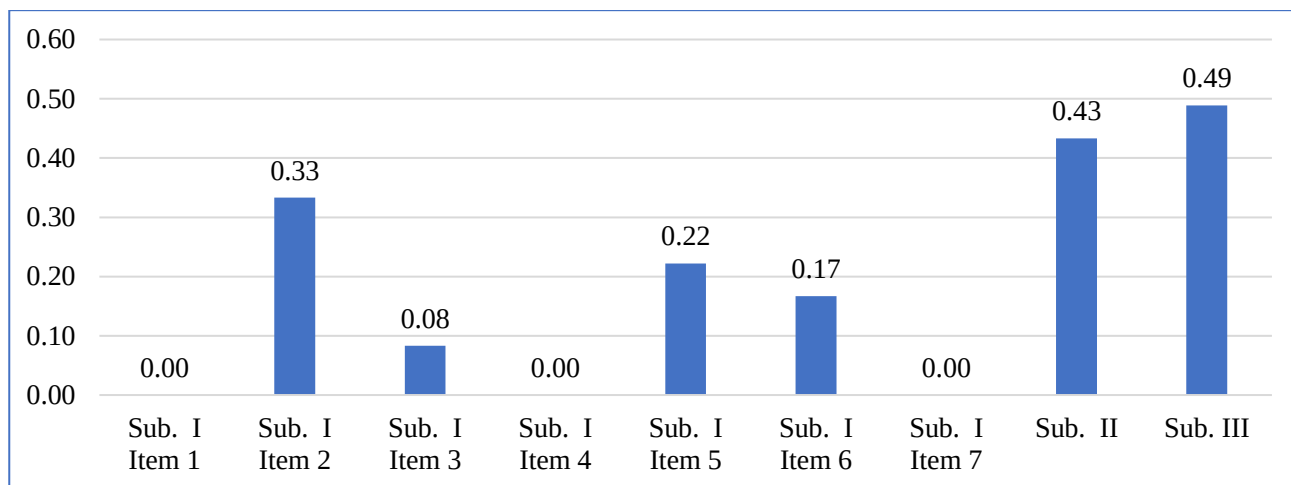

Constatări privind analiza indicelui de dificultate al itemilor:

- Conform datelor, 7 din 9 itemi (sau circa 78%) se încadrează în categoria „Foarte ușor”. Doar scorurile agregate (Subiect II și Subiect III) prezintă valori de dificultate în intervalul mai potrivit (0,67–0,77), dar acestea sunt agregate pe multe puncte (40 și 30 puncte) și, ca atare, reflectă o scală diferită. Consecințe: itemii ușori reduc capacitatea de a diferenția între subiecți (mai puțină varianță individuală) și, implicit, pot submina discriminarea și consistența internă.

În Diagrama II.3.6.2 de mai jos sunt prezentate datele privind indicele de discriminare pentru fiecare item a testului la limba italiană.

Diagrama II.3.6.2: Indicele de discriminare pentru itemii testului la limba italiană

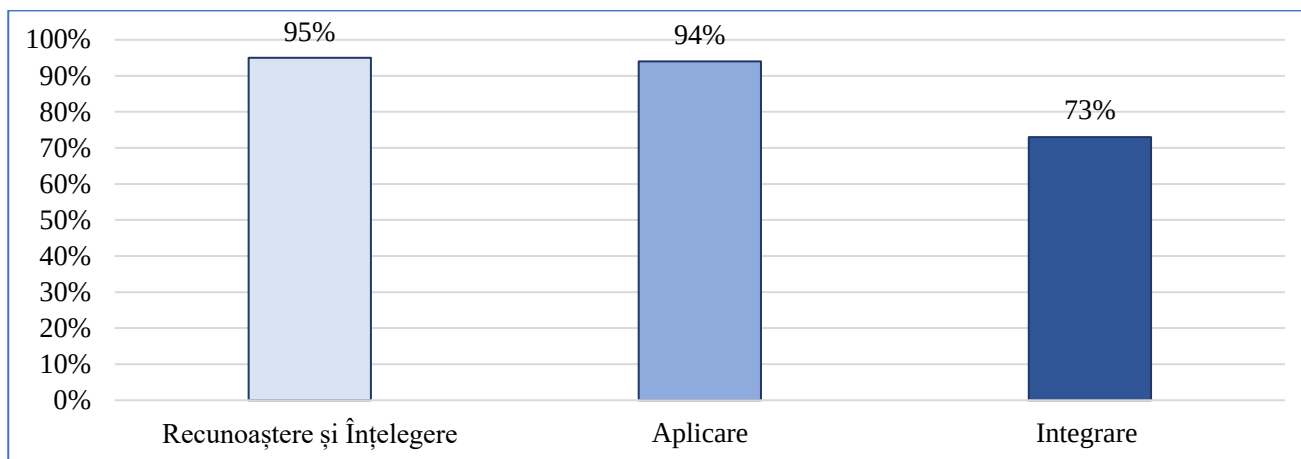
Constatări privind analiza indicelui de discriminare al itemului:

- Există două scoruri (Subiect II și Subiect III) cu discriminare bună (0,43 și 0,49), dar majoritatea itemilor individuali au discriminări scăzute: numai Itemul 2 atinge nivelul acceptabil (0,33); Item 5 este modest (0,22); Item 6 marginal (0,17); Item 3 foarte slab (0,08); Item 1, 4 și 7 prezintă discriminare 0,00 (fără nicio capacitate de discriminare). Valorile de discriminare zero se explică prin faptul că aproape toți subiecții au obținut aceleași răspunsuri la item, ceea ce este firesc pentru nivelul de cunoaștere. Prin urmare, valoarea zero a discriminării poate fi justificată pedagogic, în sensul că itemul și-a îndeplinit scopul — toți participanții au demonstrat competența vizată, ceea ce era intenționat.

Valoarea coeficientului Alpha Cronbach $\alpha = 0.39$ reflectă consistența internă reală a testului actual, sugerând o neuniformitate a contribuției itemilor. În cadrul testului, cele două scoruri agregate (Subiect II și Subiect III) prezintă varianțe mari (58,26 și 68,45) cu indici de discriminare buni (0,43 și 0,49) și dificultate moderată (0,67–0,77). Aceste rezultate arată că scorurile agregate sunt principalele surse de variabilitate și de consistență internă ale testului. Coeficientul Alpha Cronbach obținut ($\alpha = 0,39$) poate fi interpretat favorabil în contextul dat, pe baza unei serii de argumente, și anume numărul redus de itemi, care contribuie inevitabil la scăderea α ; varianță mică a răspunsurilor, datorată nivelului ridicat de cunoaștere al grupului; discriminare scăzută a majorității itemilor, fapt ce limitează corelațiile inter-item; structura eterogenă a testului.

În conformitate cu nivelurile cognitive, itemii din test au fost repartizați în: *Recunoaștere și Înțelegere* (4 itemi, total 12 puncte), *Aplicare* (3 itemi, 18 puncte), *Integrare* (2 itemi, 70 puncte). Diagrama II.3.6.3 prezintă gradul de realizare a fiecărui domeniu cognitiv menționate.

Diagrama II.3.6.3: Gradul de realizare a itemilor distribuiți pe nivele cognitive

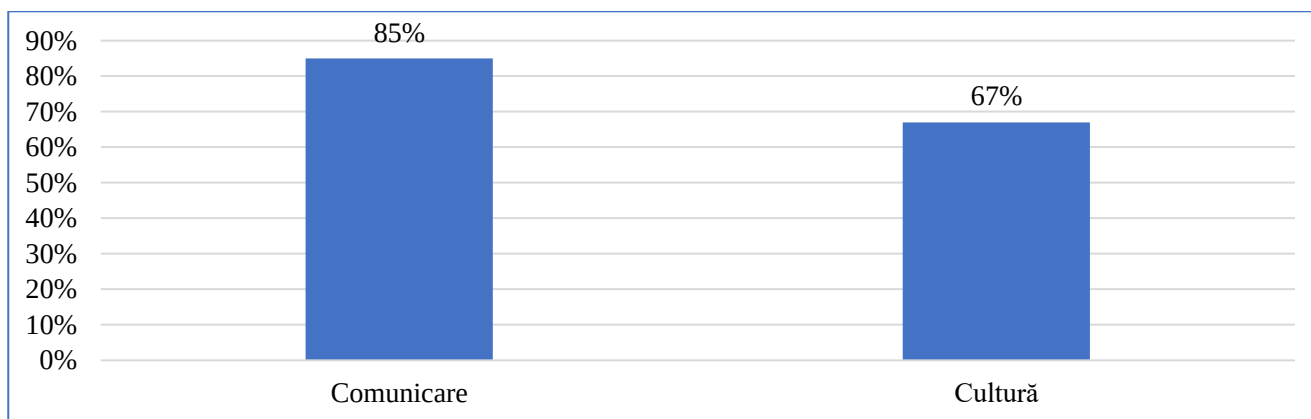

Constatări privind gradul de realizare a domeniilor cognitive:

- Analiza gradului de realizare a curriculumului, raportată la nivelurile cognitive de complexitate, evidențiază un profil general foarte bun al performanțelor elevilor. Datele obținute indică un grad de realizare de 95% la nivelul de recunoaștere și înțelegere, 94% la nivelul de aplicare și 73% la nivelul de integrare. Aceste rezultate sugerează că elevii posedă un nivel solid de stăpânire a cunoștințelor de bază și o capacitate satisfăcătoare de a opera cu acestea în contexte variate, însă atingerea competențelor complexe și transversale rămâne o direcție prioritară de dezvoltare.
- La nivelul de integrare, gradul de realizare de 73% marchează o scădere notabilă comparativ cu nivelurile anterioare, dar menține totuși o performanță satisfăcătoare. Acest nivel implică procese cognitive complexe, precum analiza, sinteza, evaluarea și transferul cunoștințelor. Diferența dintre nivelurile de bază (95–94%) și cel superior (73%) evidențiază nevoia de consolidare a învățării de ordin superior, prin activități centrate pe problematizare, proiecte interdisciplinare și evaluări autentice.

Itemii din testul de examen la disciplina Limba italiană, aplicat în sesiunea de bază 2025, au respectat cerințele curriculare și au evaluat următoarele domenii de conținut: a) *Cultură*, b) *Comunicare*. În Diagrama II.3.6.4 de mai jos sunt prezentate datele privind gradul de a fiecărui din cele două domenii de conținut evaluate în cadrul examenului la Limba italiană.

Diagrama II.3.6.4: Gradul de realizare a domeniilor de conținut

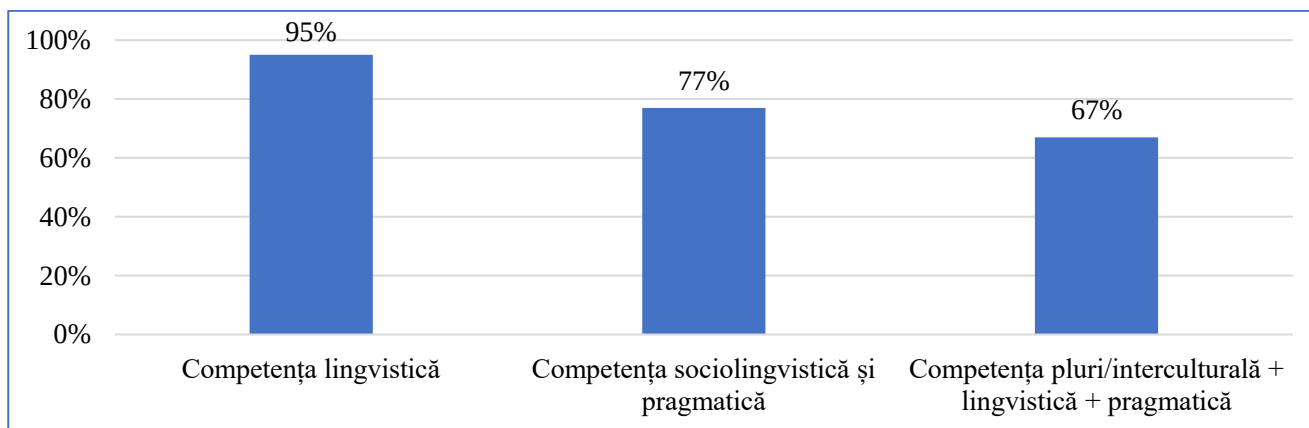

Constatări privind gradul de realizare a domeniilor de conținut:

- Analiza comparativă a celor două domenii evidențiază o disproporție între competențele lingvistice și cele culturale, deși acestea sunt interdependente și se susțin reciproc. Elevii demonstrează o capacitate superioară de comunicare și procesare a informațiilor, dar o implicare mai redusă în dimensiunea reflexivă și valorică a învățării. Această situație poate fi interpretată ca un efect al orientării curriculare preponderent cognitive, care privilegiază reproducerea și aplicarea informațiilor, în detrimentul formării sensibilității estetice, a spiritului critic și a înțelegerii culturale profunde.
- Datele indică un nivel înalt de realizare a curriculumului la domeniul Comunicării, cu o rată de 85%, ceea ce sugerează că majoritatea elevilor au dezvoltat competențele lingvistice, discursive și pragmatice prevăzute de standardele curriculare. În schimb, domeniul Cultură, cu un grad de realizare de 67%, prezintă un nivel moderat de atingere a obiectivelor de învățare, semnalând o asimilare parțială și neuniformă a competențelor culturale și valorice.

Ciclul liceal la Limba italiană prevede formarea la elevi a patru competențe specifice. Testul de examen la Limba italiană evaluează gradul de realizare a trei competențe specifice: *Competența lingvistică*, *Competența sociolingvistică și pragmatică*, *Competența pluri/interculturală + lingvistică + pragmatică*. Datele privind gradul de realizare a fiecărei competențe specifice calculat în baza rezultatelor reale obținute de elevi la examenul național de bacalaureat la Limba italiană sunt prezentate în Diagrama II.3.6.5.

Diagrama II.3.6.5: Gradul de realizare a competențelor specifice

Constatări privind gradul de realizare a competențelor specifice:

- Rezultatele evidențiază o polarizare clară între competențele lingvistice de bază și cele funcționale/interculturale.
- *Competența lingvistică* - nivelul foarte ridicat de realizare indică faptul că elevii stăpânesc cu acuratețe regulile gramaticale și lexicale ale limbii studiate și sunt capabili să le aplice corect în contexte standardizate. Acest rezultat sugerează că procesul de instruire a fost eficient în ceea ce privește dezvoltarea cunoștințelor declarative și a deprinderilor structurale ale limbii, ceea ce reprezintă fundamentul oricărei competențe comunicative.
- *Competența sociolingvistică și pragmatică* - sugerează un nivel bun, dar neuniform, de aplicare a cunoștințelor lingvistice în contexte sociale concrete. Elevii pot adapta mesajele la interlocutor și la situație, însă nu întotdeauna cu acuratețe completă. Această competență presupune nu doar cunoașterea limbii, ci și abilitatea de a utiliza formele lingvistice adecvate situației de comunicare,

normelor sociale și registrului discursiv, ceea ce implică o dimensiune socio-culturală mai complexă a comunicării .

- *Competența pluri/interculturală* - cu un grad de realizare de 67%, această categorie de competență se situează la un nivel moderat și inegal, evidențiind dificultăți în integrarea dimensiunii interculturale și în aplicarea limbii în contexte interculturale autentice. Această competență vizează capacitatea elevilor de a recunoaște și valoriza diversitatea culturală, de a interacționa eficient în contexte multiculturale și de a reflecta critic asupra propriei identități culturale. În comparație cu competențele strict lingvistice, ea implică procese cognitive și afective mai complexe: empatie, deschidere, toleranță, gândire reflexivă și transfer de cunoștințe în contexte noi.

Recomandări privind dezvoltarea curriculumului la Limba italiană

1. Consolidarea dimensiunii integrative a curriculumului – extinderea activităților care solicită gândirea critică, reflecția, analiza comparativă și sinteza interdisciplinară.
2. Integrarea dimensiunii culturale în comunicare – proiectarea de activități care combină limbajul și cultura, prin texte autentice, situații interculturale și resurse multimedia.
3. Promovarea învățării prin experiență și proiecte – introducerea de metode active, colaborative, care să stimuleze implicarea elevilor și transferul cunoștințelor în contexte reale.
4. Corelarea competențelor lingvistice cu cele culturale și civice – pentru a forma un profil educațional complet, capabil să răspundă cerințelor societății interculturale și plurilingve actuale.

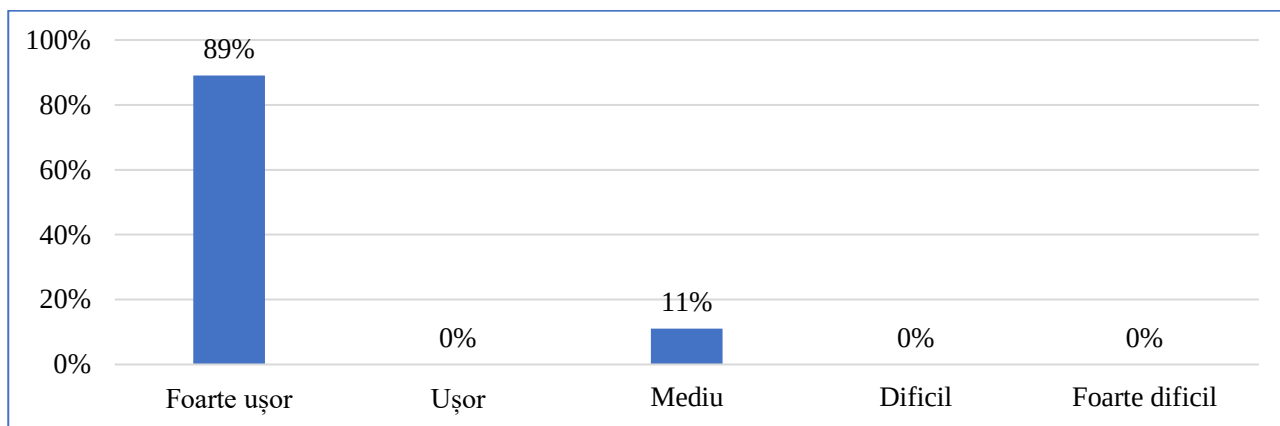
II.3.7. Limba spaniolă

Testul de examen la disciplina Limba spaniolă din cadrul examenului național de bacalaureat, sesiunea de bază 2025, a conținut 9 itemi, cu un punctaj total de 100 de puncte. Punctajele acordate fiecărui item variază de la 2 puncte la 40 puncte. În rezultatul calculării indicelui de dificultate a fiecărui item, s-a obținut următoarea distribuție a celor 9 itemi din test:

Tabelul II.3.7.1: Datele privind indicele de dificultate a itemilor

Categoria de dificultate	Valoarea p -value	Numărul de item	Itemii	Punctaj total itemi
Foarte ușor	$p_i > 0.85$	8	Sub. I Item 1 Sub. I Item 2 Sub. I Item 3 Sub. I Item 4 Sub. I Item 5 Sub. I Item 6 Sub. I Item 7 Sub. III	60 puncte
Ușor	$0.70 < p_i \leq 0.85$	-	-	
Medie	$0.40 \leq p_i \leq 0.70$	1	Sub. II	40 puncte
Difil	$0.20 \leq p_i < 0.40$	-	-	
Foarte difil	$p_i < 0.20$	-	-	
Total		9		100 puncte

Diagrama II.3.7.1: Distribuția procentuală a itemilor conform indicelui de dificultate

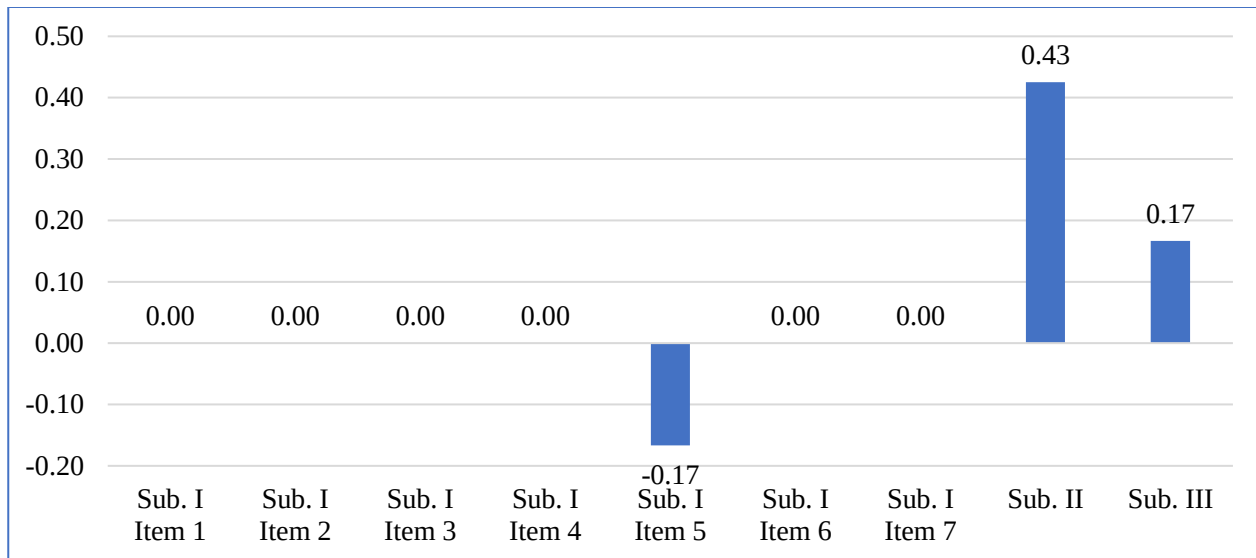
Constatări privind analiza indicelui de dificultate al itemilor:

- Conform datelor, 8 din 9 itemi (sau circa 89%) se încadrează în categoria „Foarte ușor”. Chiar dacă acești itemi nu au contribuit la diferențierea elevilor, totuși, aceștia au validat cunoștințele de bază ale majorității. Aceasta sugerează că acele concepte vizate sunt foarte bine stăpânite de către elevi. Doar scorurile la Subiectul II prezintă valori de dificultate în intervalul mai potrivit (0,67–0,77), și, ca atare, reflectă o scală diferită. Consecințe: itemii ușori reduc capacitatea de a diferenția între

subiecți (mai puțină varianță individuală) și, implicit, pot submina discriminarea și consistența internă.

În Diagrama II.3.7.2 de mai jos sunt prezentate datele privind indicele de discriminare pentru fiecare item a testului la limba spaniolă.

Diagrama II.3.7.2: Indicele de discriminare pentru itemii testului la limba spaniolă

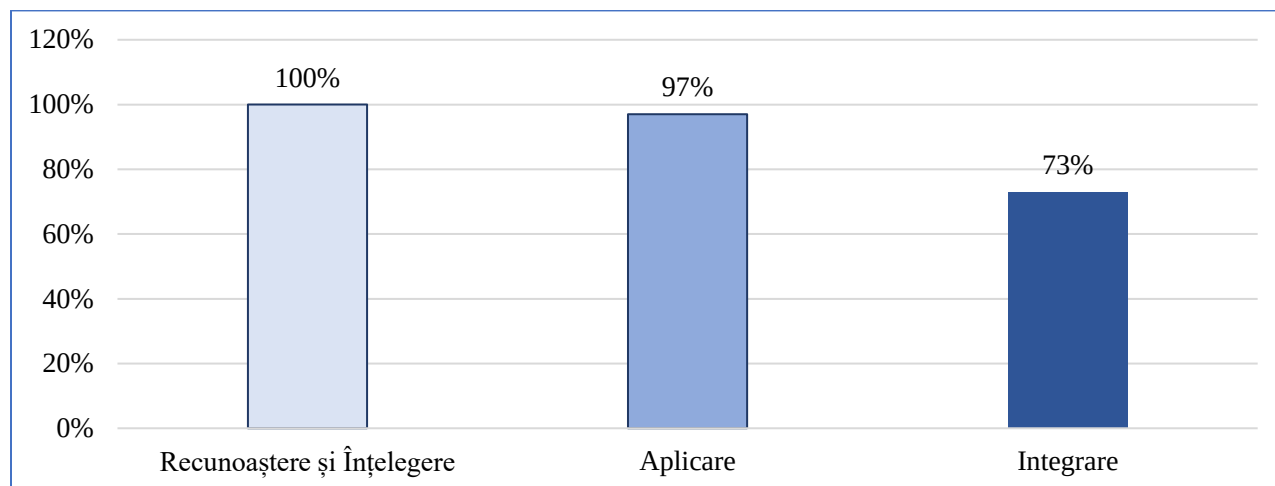
Constatări privind analiza indicelui de discriminare al itemului:

- Numărul mic de participanți la evaluare nu permite o evaluare fidelă a gradului de discriminare, totuși, putem observa că Subiectul II, care are un punctaj de 40 de puncte și constituie 40 % din punctajul total al testului, are o valoare foarte bună, ceea ce demonstrează că acest item reușește să diferențieze între elevii cu performanțe ridicate și cei cu performanțe scăzute. Valorile de discriminare zero se explică prin faptul că aproape toți subiecții au obținut aceleași răspunsuri la item, ceea ce este firesc pentru nivelul de cunoaștere. Prin urmare, valoarea zero a discriminării poate fi justificată pedagogic, în sensul că itemul și-a îndeplinit scopul — toți participanții au demonstrat competența vizată, ceea ce era intenționat.
- Totuși, este necesar de a revedea Sub. I Item 5 care are un indice de discriminare negativ. Acest item nu acționează corect conform obiectivelor de evaluare.

Coeficientul Alpha Cronbach obținut care este de 0.22, din cauza numărului mic de participanți la evaluare. Totuși, o analiză a coeficientului pe itemi diferențiază rezultatele obținute la Subiectul I, care include itemi de receptare scrisă a textului și se referă la o evaluare analitică a competenții comunicative. Itemii subiectului II și III sugerează o evaluare mai complexă a competențelor comunicative, pragmatice, socioculturale prin producerea textului scris. Acești itemi includ atât evaluarea holistică, cât și cea analitică, prezentați prin descriptorii concreți și detaliați în baremul testului.

În conformitate cu nivelurile cognitive, itemii din test au fost repartizați în: *Recunoaștere și Înțelegere* (4 itemi, total 12 puncte), *Aplicare* (3 itemi, 18 puncte), *Integrare* (2 itemi, 70 puncte). Diagrama II.3.7.3 prezintă gradul de realizare a fiecărui domeniu cognitiv menționat.

Diagrama II.3.7.3: Gradul de realizare a itemilor distribuiți pe nivele cognitive

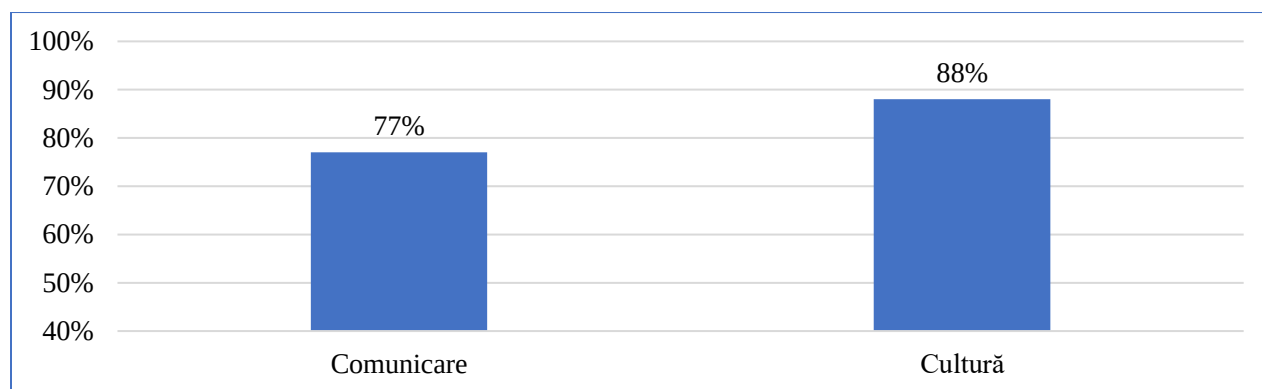

Constatări privind gradul de realizare a domeniilor cognitive:

- Conform datelor din tabel, constatăm că la nivel de *Recunoaștere și Înțelegere* elevii stăpânesc cunoștințele de bază și pot reproduce/explica informațiile cu acuratețe. Curriculumul este bine însușit la nivel conceptual și anume: receptarea mesajului scris prin componenta ortografică; componenta lexicală și semantică; componenta gramaticală.
- La nivelul de *Aplicare*, observăm că elevii pot utiliza cunoștințele și regulile în rezolvarea de probleme standard. Curriculumul este realizat la nivel procedural și operațional. Elevii pot identifica actele comunicative utile diverselor funcții lingvistice; identifica strategiile adecvate scopului și tipului de mesaj; selecta informația relevantă din textul scris.
- La nivelul de *Integrare* elevii demonstrează capacitate de sinteză, transfer și gândire critică. Curriculumul este însușit la nivel de competențe complexe și transversale. Elevii pot utiliza limbajului verbal pentru a argumenta un punct de vedere potrivit contextului social; justifica opiniile, impresiile; emite ipoteze cu referire la proximitatea sau distanța culturală între țara de origine și țara limbii studiate; integra structuri lexicale, forme gramaticale, conectori logici uzuali în elaborarea textelor imaginare funcționale pe teme de cultură.

Itemii din testul de examen la disciplina Limba spaniolă, aplicat în sesiunea de bază 2025, au respectat cerințele curriculare și au evaluat următoarele domenii de conținut: a) *Cultură*, b) *Comunicare*. În Diagrama II.3.7.4 de mai jos sunt prezentate datele privind gradul de a fiecărui din cele două domenii de conținut evaluate în cadrul examenului la Limba spaniolă.

Diagrama II.3.7.4: Gradul de realizare a domeniilor de conținut

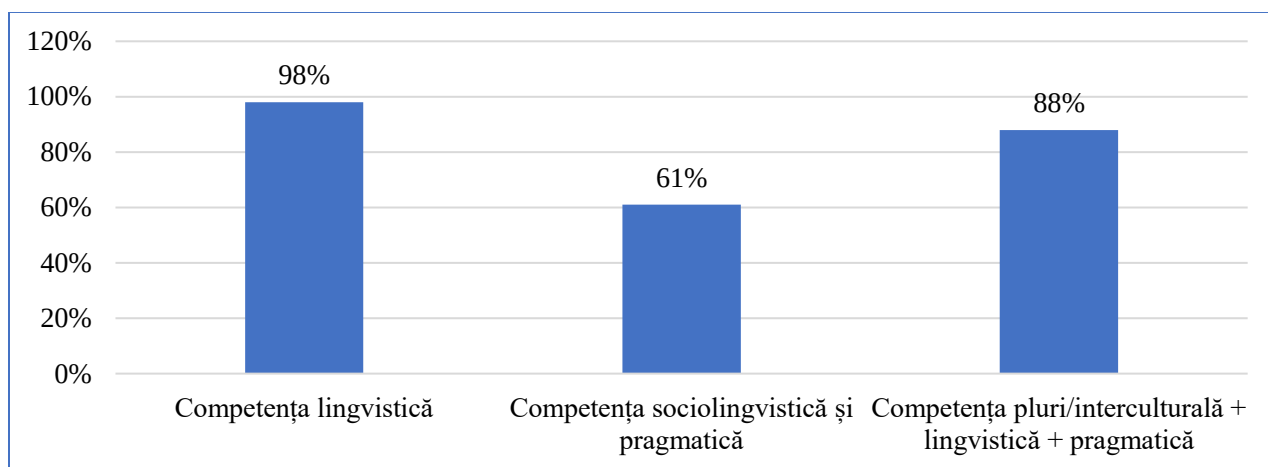

Constatări privind gradul de realizare a domeniilor de conținut:

- Constatăm o realizare ridicată a curriculumului pe domenii de conținut: curriculumul este însușit corespunzător pe domeniile Comunicare (77%) și Cultură (88%), deci, predarea și evaluarea sunt eficiente. Aceste date ne permit să afirmăm că domeniile de conținut sunt asimilate bine, este alocat destul timp didactic și este utilizată o metodologie corectă de predare și evaluare. Elevii stăpânesc elementele comunicării prin organizarea resurselor lingvistice pentru a descrie, explica, corela elementele din textele studiate; pentru a argumenta, dezbate și exprima opinia personală asupra produselor de învățare.

Ciclul liceal la Limba spaniolă prevede formarea la elevi a patru competențe specifice. Testul de examen la Limba spaniolă evaluează gradul de realizare a trei competențe specifice: *Competența lingvistică*, *Competența sociolingvistică și pragmatică*, *Competența pluri/interculturală + lingvistică + pragmatică*. Datele privind gradul de realizare a fiecărei competențe specifice calculat în baza rezultatelor reale obținute de elevi la examenul național de bacalaureat la Limba spaniolă sunt prezentate în Diagrama II.3.7.5.

Diagrama II.3.7.5: Gradul de realizare a competențelor specifice

Constatări privind gradul de realizare a competențelor specifice:

- *Competența lingvistică* - Competența este bine consolidată; elevii demonstrează stăpânire solidă a cunoștințelor, deprinderilor și atitudinilor vizate în receptarea/producerea mesajelor scrise, utilizează resursele lingvistice formale în realizarea actelor comunicative, manifestând flexibilitate și autocontrol; utilizează suficient de bine cunoștințele pentru a înțelege mesajul scris în limba spaniolă; utilizează destul de corect resursele lingvistice în producerea textului scris în limba spaniolă; respectă normele ortografice în descrierea situațiilor imprevizibile, explicarea unei idei/probleme cu o gamă suficientă de limbaj, cu o precizie rezonabilă și flexibilitate.
- *Competența sociolingvistică și pragmatică* - Competența este parțial realizată; elevii posedă elemente de bază, dar întâmpină dificultăți în aplicare și transfer. elevii identifică parțial diferențele semnificative dintre cutume, uzanțe, atitudini, valori, credințe importante în societatea-țintă și societatea de origine, prin selectarea de indicii relevante; identifică parțial regulile de politețe importante, adaptate la context și la dimensiunea lor socială; elevii au unele carențe la identificarea actelor comunicative uzuale în mesaje scrise, exprimate în limbaj standard. Elevii au unele carențe în producerea/redactarea textelor funcționale simple de interes personal/ profesional, potrivit resurselor lingvistice cu suficientă flexibilitate și precizie discursivă pentru a transmite informații simple, clare și de interes imediat; descrierea/relatarea detaliată, cu suficientă precizie discursivă a

evenimentelor și a experiențelor din viața cotidiană, într-un text structurat, clar, cu exemplificări din viața personală/lecturi etc.; formularea opiniei proprii, însoțite de justificări și exemple pertinente, pe subiecte variate de interes actual din viața cotidiană.

- *Competența pluri/interculturală* - competența este bine consolidată și atinsă la un nivel ridicat; elevii demonstrează stăpânire solidă a cunoștințelor, deprinderilor și atitudinilor vizate; integrarea trăsăturilor specifice culturii țării alofone în contexte de comunicare interculturală, exprimând empatie/toleranță și acceptare a diversității culturale.

Recomandări privind dezvoltarea curriculumului la Limba spaniolă

1. Includerea reperelor lingvistice și/sau metodologice ce țin de unitatea de comunicare de bază, textul scris și oral. Acestea ar putea include un compartiment dedicat tipologiei de texte, intenției comunicative a textului scris și oral, normelor textualizării.
2. Consolidarea dimensiunii integrative a curriculumului – extinderea activităților care solicită gândirea critică, reflecția, analiza comparativă și sinteza interdisciplinară.
3. Integrarea dimensiunii culturale în comunicare – proiectarea de activități care combină limbajul și cultura, prin texte autentice, situații interculturale și resurse multimedia.

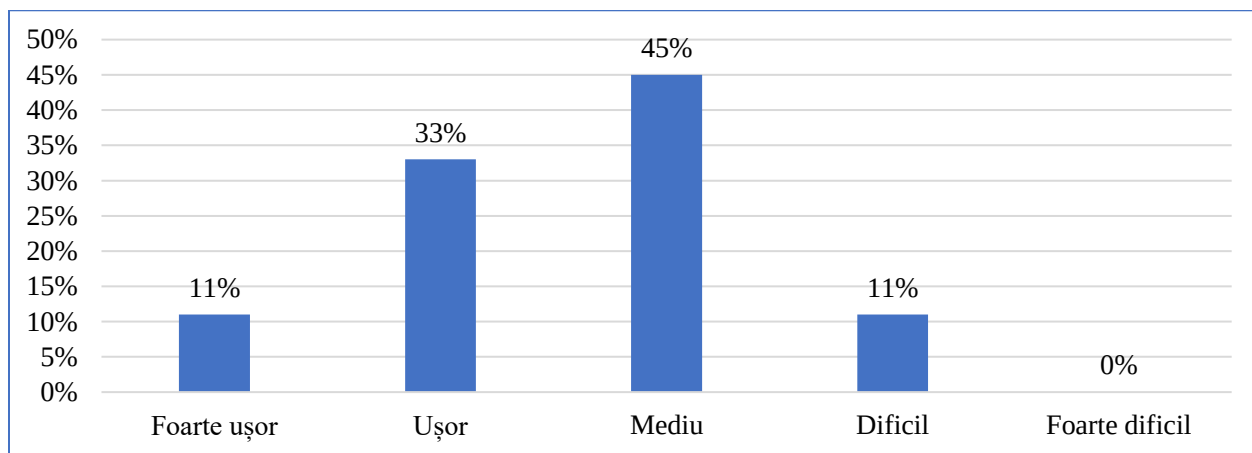
II.3.8. Limba germană

Testul de examen la disciplina Limba germană din cadrul examenului național de bacalaureat, sesiunea de bază 2025, a conținut 9 itemi, cu un punctaj total de 100 de puncte. Punctajele acordate fiecărui item variază de la 2 puncte la 40 puncte. În rezultatul calculării indicelui de dificultate a fiecărui item, s-a obținut următoarea distribuție a celor 9 itemi din test:

Tabelul II.3.8.1: Datele privind indicele de dificultate a itemilor

Categoria de dificultate	Valoarea p -value	Numărul de item	Itemii	Punctaj total itemi
Foarte ușor	$p_i > 0.85$	1	Sub. I Item 1	4 puncte
Ușor	$0.70 < p_i \leq 0.85$	3	Sub. I Item 3 Sub. I Item 4 Sub. I Item 5	14 puncte
Medie	$0.40 \leq p_i \leq 0.70$	4	Sub. I Item 2 Sub. I Item 6 Sub. II Sub. III	80 puncte
Dificil	$0.20 \leq p_i < 0.40$	1	Sub. I Item 7	2 puncte
Foarte dificil	$p_i < 0.20$	-	-	
Total		9		100 puncte

Diagrama II.3.8.1: Distribuția procentuală a itemilor conform indicelui de dificultate

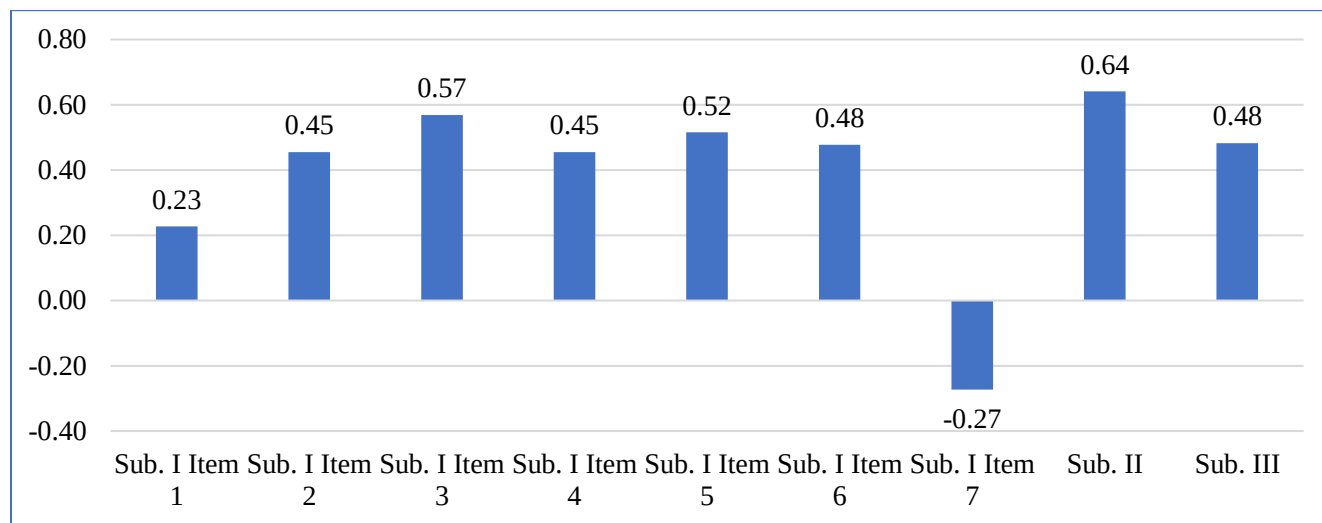

Constatări privind analiza indicelui de dificultate al itemilor:

- Analiza globală a indicilor de dificultate relevă un test echilibrat, dominat per ansamblu de itemi cu dificultate medie. Aceasta ne sugerează că testul a fost proiectat corespunzător pentru nivelul de cunoștințe al grupului țintă, evitând atât frustrarea cauzată de itemi prea dificili, cât și irelevanța itemilor prea simpli. Gradul de dificultate a fost calibrat pentru a permite o bună ierarhizare a performanțelor elevilor.

În Diagrama II.3.8.2 de mai jos sunt prezentate datele privind indicele de discriminare pentru fiecare item a testului la limba germană.

Diagrama II.3.8.2: Indicele de discriminare pentru itemii testului la limba germană

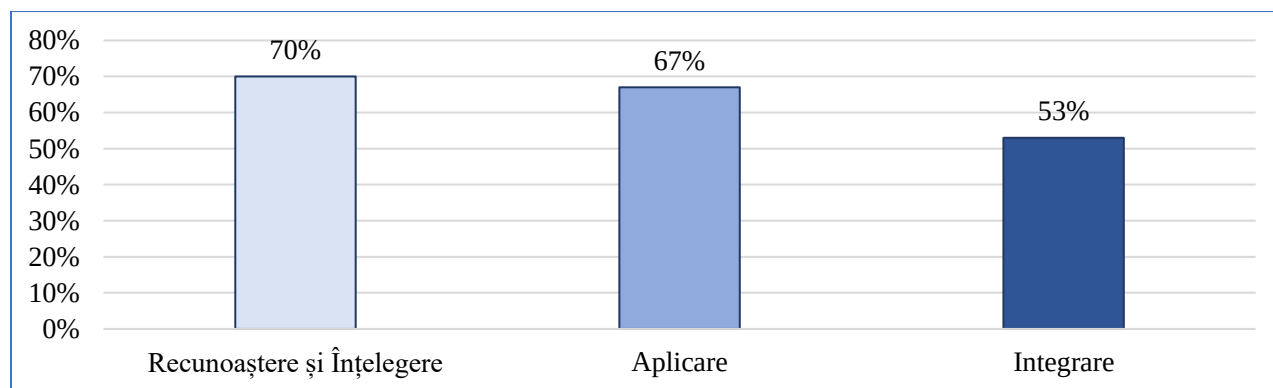
Constatări privind analiza indicelui de discriminare al itemului:

- 7 din 9 itemi, care însumează 93.6% din punctajul total (94 din 100 de puncte), demonstrează o capacitate de discriminare foarte bună. Acești itemi – sarcinile de vocabular, conectare, adevărat/fals, ordonare din Subiectul I, precum și ambele sarcini de producție scrisă (Subiectele II și III) – funcționează exact cum era de așteptat.
- Totuși, este necesar de a revedea Sub. I Item 7 care are un indice de discriminare negativ. Acest item nu acționează corect conform obiectivelor de evaluare.

Coeficientul Alpha Cronbach obținut care este de 0.69, care plasează testul în categoria de consistență internă bună. Itemii subiectului II și III sugerează o evaluare mai complexă a competențelor comunicative, pragmatice, socioculturale prin producerea textului scris. Acești itemi includ atât evaluarea holistică, cât și cea analitică, prezentați prin descriptori concreți și detaliați în baremul testului.

În conformitate cu nivelurile cognitive, itemii din test au fost repartizați în: *Recunoaștere și Înțelegere* (4 itemi, total 12 puncte), *Aplicare* (3 itemi, 18 puncte), *Integrare* (2 itemi, 70 puncte). Diagrama II.3.8.3 prezintă gradul de realizare a fiecărui domeniu cognitiv menționat.

Diagrama II.3.8.3: Gradul de realizare a itemilor distribuiți pe nivele cognitive

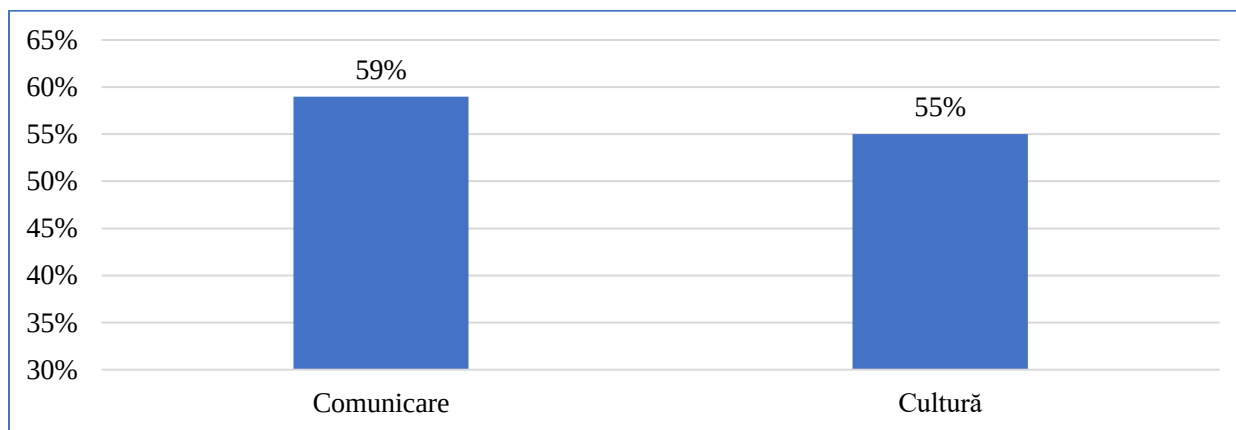

Constatări privind gradul de realizare a domeniilor cognitive:

- Nivelul de *Recunoaștere și Înțelegere* cu un grad de realizare de 70% demonstrează că elevii stăpânesc o bună parte a competențelor de bază. Majoritatea candidaților pot naviga cu succes un text pentru a extrage informații punctuale, a înțelege vocabularul în context și a identifica idei formulate direct (evaluate prin itemii de alegere multiplă, răspuns scurt și sinonimie). Conceptele fundamentale de comprehensiune a textului sunt, în mare parte, asimilate.
- Nivelul *Aplicare* cu gradul de realizare de 67% indică o performanță solidă, dar cu o ușoară dificultate în manipularea informației. Gradul de realizare de 67% sugerează că majoritatea elevilor pot să utilizeze informația din text pentru a îndeplini sarcini structurate, cum ar fi conectarea logică a frazelor, ordonarea ideilor sau justificarea unor afirmații (adevărat/fals). Scăderea, deși mică, față de primul nivel, arată că trecerea de la simpla "găsire" a informației la "utilizarea" ei conform unor reguli precise nu este complet fluidă pentru toți.
- La nivelul *Integrare* se observă cea mai pronunțată discrepanță. Scăderea la un grad de realizare de 53% este îngrijorătoare și indică principala provocare a sistemului educațional: dezvoltarea gândirii critice și a creativității. Această performanță arată că puțin peste jumătate din competențele de a produce un text original, argumentat și bine structurat au fost atinse. Cauze posibile : performanța scăzută la redactarea eseurilor (argumentativ și cultural) poate fi cauzată de un vocabular limitat pe teme abstracte, dificultăți în organizarea coerentă a ideilor, lipsa exercițiului de a formula opinii personale argumentate sau probleme de corectitudine gramaticală în producții scrise ample.

Itemii din testul de examen la disciplina Limba germană, aplicat în sesiunea de bază 2025, au respectat cerințele curriculare și au evaluat următoarele domenii de conținut: a) *Cultură*, b) *Comunicare*. În Diagrama II.3.8.4 de mai jos sunt prezentate datele privind gradul de a fiecărui din cele două domenii de conținut evaluate în cadrul examenului la Limba germană.

Diagrama II.3.8.4: Gradul de realizare a domeniilor de conținut

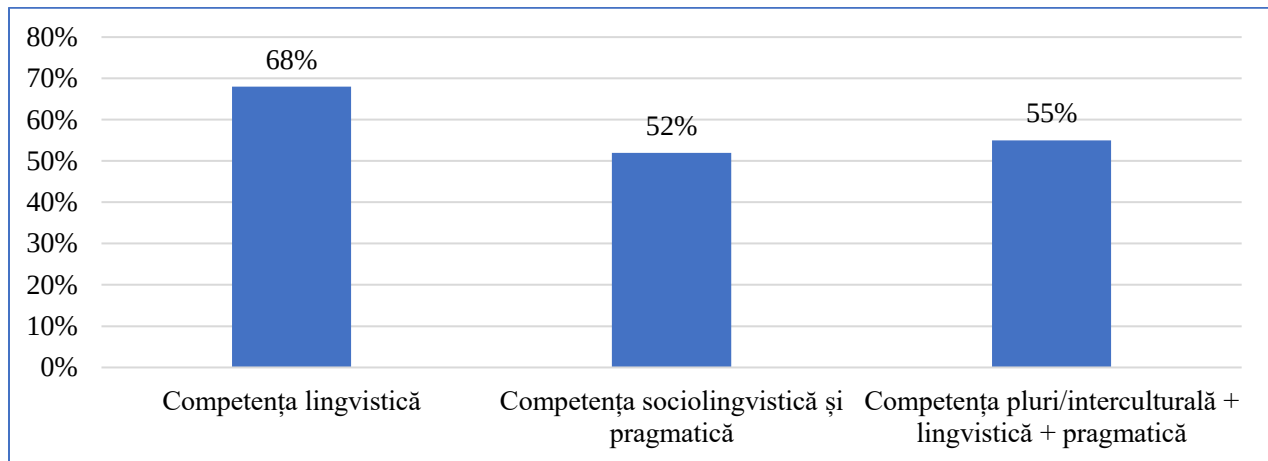
Constatări privind gradul de realizare a domeniilor de conținut:

- Constatăm o realizare nu înaltă a curriculumului pe domenii de conținut: curriculumul este însușit corespunzător pe domeniile *Comunicare* (59%) și *Cultură* (55%). Domeniul *Comunicare* cu un grad de realizare de 59% acoperă majoritatea punctajului, evaluează competențele lingvistice fundamentale: înțelegerea unui text citit (Subiectul I) și producerea unui text scris argumentativ (Subiectul II). Un grad de realizare de 59% indică o competență de nivel mediu.
- Domeniul "Cultură" prezintă un grad de realizare de 55%. Acest domeniu a fost evaluat integral printr-o singură sarcină complexă (Subiectul III), care a cerut elevilor să redacteze un articol despre

elemente culturale germane, combinând cunoștințe de specialitate cu abilități de scriere creativă. Performanța modestă de 55% este o consecință directă și clară a dificultăților atestate la nivelul cognitiv de "Integrare", care a avut un grad de realizare de 53%.

Ciclul liceal la Limba germană prevede formarea la elevi a patru competențe specifice. Testul de examen la Limba germană evaluează gradul de realizare a trei competențe specifice: *Competența lingvistică*, *Competența sociolingvistică și pragmatică*, *Competența pluri/interculturală + lingvistică + pragmatică*. Datele privind gradul de realizare a fiecărei competențe specifice calculat în baza rezultatelor reale obținute de elevi la examenul național de bacalaureat la Limba germană sunt prezentate în Diagrama II.3.8.5.

Diagrama II.3.8.5: Gradul de realizare a competențelor specifice

Constatări privind gradul de realizare a competențelor specifice:

- *Competența lingvistică* - Competența lingvistică cu un grad de realizare de 68% care vizează cunoașterea și utilizarea corectă a vocabularului, gramaticii și structurilor sintactice (evaluată prin Subiectul I), este bine consolidată. Un grad de realizare de 68% arată că majoritatea elevilor dețin un control adecvat asupra "instrumentelor" limbii. Ei pot înțelege un text, recunoaște structuri gramaticale și decoda sensul la nivel de propoziție și frază.
- *Competența sociolingvistică și pragmatică* - Competența sociolingvistică și pragmatică înregistrează cel mai redus grad de realizare - 52%, ceea ce semnalează o dificultate majoră în utilizarea limbii în mod adecvat unui context social pentru a atinge un scop (a argumenta, a convinge, a descrie) și a fost evaluată prin Subiectul II (eseul argumentativ). Un grad de realizare de 52% înseamnă că, în aproape jumătate din cazuri, elevii eșuează în a-și atinge scopul comunicativ. Aceasta nu este o problemă de gramatică, ci una de strategie.
- *Competența pluri/interculturală* - prezintă un grad de realizare de 55%. Această competență integrată, evaluată prin Subiectul III (articolul cultural), reprezintă capacitatea de a opera eficient la intersecția dintre limbă, scop comunicativ și context cultural. Performanța de 55% este modestă și confirmă dificultatea elevilor de a gestiona sarcini complexe. Eșecul parțial sugerează că predarea elementelor culturale se face, probabil, izolat de practica lingvistică. Elevii pot învăța despre cultura germană, dar nu pot comunica despre și prin intermediul acelei culturi. Competența interculturală trebuie să devină pilon central, nu o anexă curriculară.

Recomandări privind dezvoltarea curriculumului la Limba germană

1. Recomandarea centrală este o schimbare de paradigmă: obiectivul final al predării limbilor străine nu trebuie să fie corectitudinea lingvistică, ci eficiența comunicativă. Curriculumul trebuie să evalueze și să dezvolte explicit capacitatea elevilor de a-și atinge scopurile prin limbaj.
2. Integrarea sistematică a competențelor productive și interculturale. Conținutul cultural nu trebuie să fie un capitol separat, ci contextul principal în care se învață limba. Recomandarea este tranziția către o predare bazată pe proiecte.
3. Integrarea textelor autentice și a perspectivelor comparate. Noile programe trebuie să prevadă utilizarea textelor autentice (fragmente descriptive, articole, recenzii culturale, postări media) ca suport pentru dezvoltarea reflecției. Se recomandă alternarea temelor naționale și internaționale, pentru a stimula dialogul intercultural și pluri-perspectivitatea, precum și înțelegerea valorilor comune între culturi.

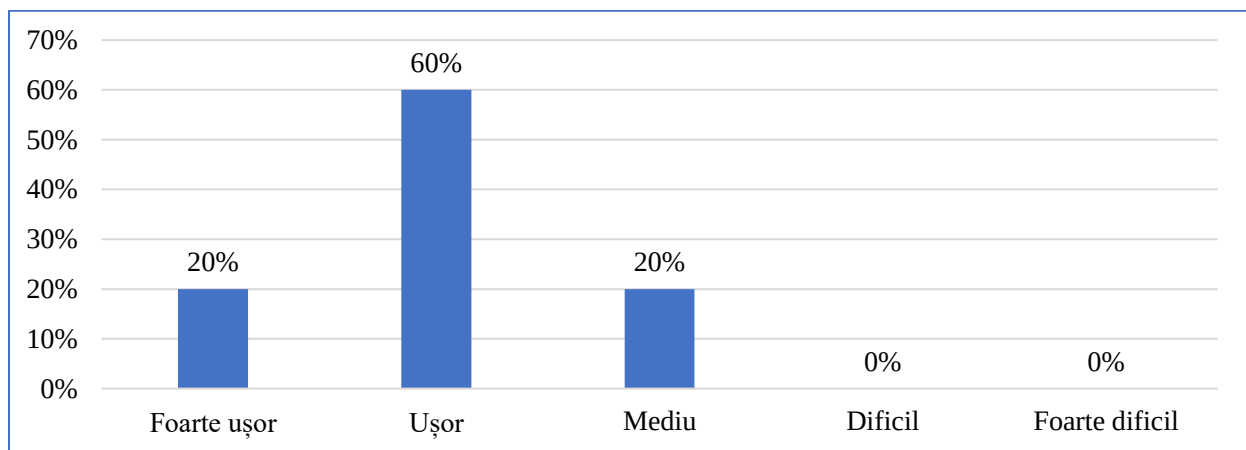
II.3.9.a Limba și literatura bulgară (profil real)

Testul de examen la disciplina Limba și literatura bulgară (profil real) din cadrul examenului național de bacalaureat, sesiunea de bază 2025, a conținut 20 itemi, cu un punctaj total de 100 de puncte. Punctajele acordate fiecărui item variază de la 1 punct la 10 puncte. În rezultatul calculării indicelui de dificultate a fiecărui item, s-a obținut următoarea distribuție a celor 20 itemi din test:

Tabelul II.3.9.a.1: Datele privind indicele de dificultate a itemilor

Categoria de dificultate	Valoarea p -value	Numărul de item	Itemii	Punctaj total itemi
Foarte ușor	$p_i > 0.85$	4	Itemii 5, 6, 7 Item 15	12 puncte
Ușor	$0.70 < p_i \leq 0.85$	12	Itemii 1, 2 Item 4 Itemii 7, 8, 9 Item 13, 14 Item 16 Itemii 18, 19, 20	63 puncte
Medie	$0.40 \leq p_i \leq 0.70$	4	Item 3 Item 10 Item 12 Item 17	25 puncte
Dificil	$0.20 \leq p_i < 0.40$	-	-	
Foarte dificil	$p_i < 0.20$	-	-	
Total		20		100 puncte

Diagrama II.3.9.a.1: Distribuția procentuală a itemilor conform indicelui de dificultate

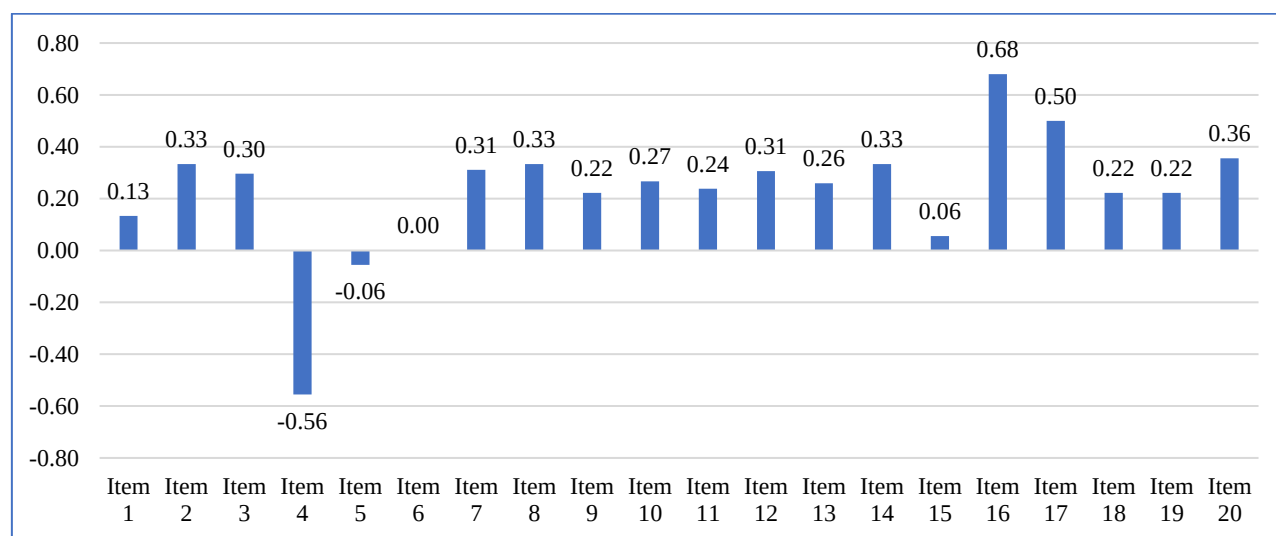
Constatări privind analiza indicelui de dificultate al itemilor:

- Testul demonstrează o orientare puternică către accesibilitate. 80% dintre itemi sunt clasificați în intervalele "Foarte Ușor" și "Ușor". Deși itemii dificili lipsesc, structura este funcțională, deoarece toți itemii sunt rezolvați de o parte semnificativă a candidaților și contribuie la scorul total. Itemii "Medii" sunt cei care reușesc să diferențieze eficient candidații la nivel mediu și sub-mediu de

pregătire. Cu toate acestea s-ar recomanda includerea itemilor de dificultate mai înaltă pentru pentru a crește puterea de discriminare la nivel superior.

În Diagrama II.3.9.a.2 de mai jos sunt prezentate datele privind indicele de discriminare pentru fiecare item a testului la limba și literatura bulgară (profil real).

Diagrama II.3.9.a.2: Indicele de discriminare pentru itemii testului la limba și literatura bulgară (profil real)

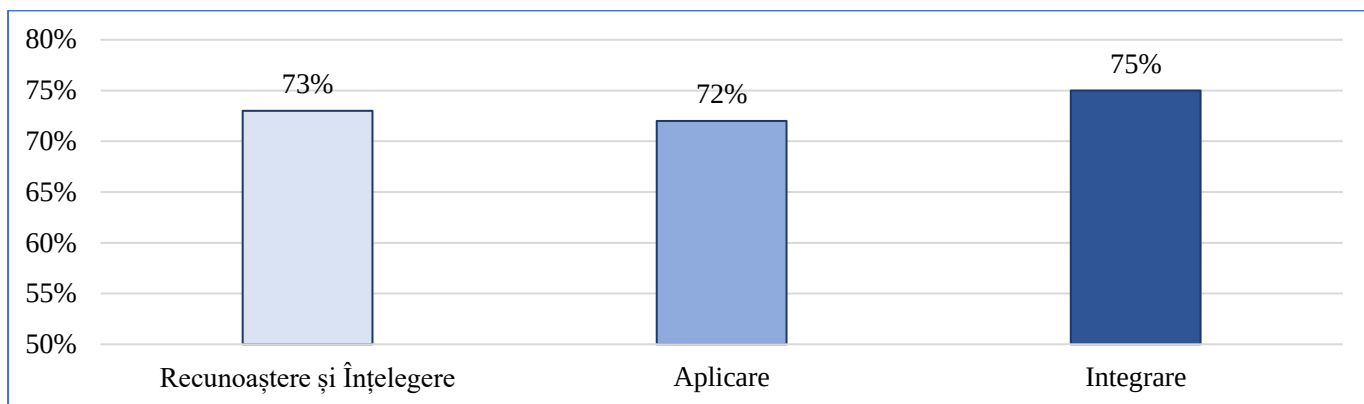
Constatări privind analiza indicelui de discriminare al itemului:

- Opt itemi (sau 40% din numărul de itemi) se încadrează în categoriile foarte bune de discriminare. Aceștia contribuie cel mai mult la validitatea internă și la puterea de separare a testului. Itemii 16 și 17 sunt itemi model care funcționează excepțional de bine.
- Valorile de discriminare foarte mici (Item 1, 6, 15) se explică prin faptul că aproape toți subiecții au obținut aceleași răspunsuri la item, ceea ce este firesc pentru nivelul de cunoaștere. Prin urmare, valoarea zero a discriminării poate fi justificată pedagogic, în sensul că itemul și-a îndeplinit scopul — toți participanții au demonstrat competența vizată, ceea ce era intenționat.
- Totuși, este absolut necesar de a revedea Itemii 4 și 5 care are un indice de discriminare negativ. Acest item nu acționează corect conform obiectivelor de evaluare.

Testul are o bază psihometrică solidă în ceea ce privește consistența măsurării, fiind un instrument de încredere, coeficientul Alpha Cronbah având valoarea de 0.81. Cu toate acestea, pentru a atinge standarde de excelență (fidelitate maximă), se impune analiza și revizuirea unor itemi.

În conformitate cu nivelurile cognitive, itemii din test au fost repartizați în: *Recunoaștere și Înțelegere* (10 itemi), *Aplicare* (6 itemi), *Integrare* (4 itemi). Diagrama II.3.9.a.3 prezintă gradul de realizare a fiecărui domeniu cognitiv menționate.

Diagrama II.3.9.a.3: Gradul de realizare a itemilor distribuiți pe nivele cognitive

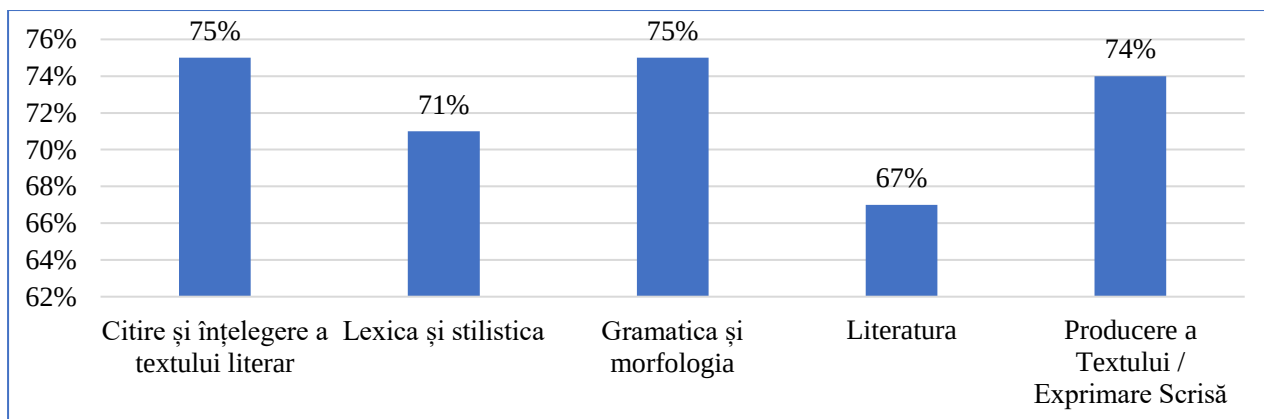

Constatări privind gradul de realizare a domeniilor cognitive:

- Nivelul de *Recunoaștere și Înțelegere* cu un grad de realizare de 70% demonstrează că elevii stăpânesc destul de sigur normele și cunoștințele de bază ale limbii și literaturii bulgare; realizează bine sarcinile ce vizează cunoștințele lexico-gramaticale și identificarea erorilor de vorbire/exprimare (sau, mai formal, recunoașterea erorilor de limbaj).
- Nivelul de *Aplicare* cu un grad de realizare de 72% indică că elevii sunt capabili să utilizeze normele în contexte practice. Dificultățile principale apar la transformările gramaticale și la interpretările lexico-semantic.
- Nivelul de *Integrare* cu un grad de realizare de 75% arată că elevii demonstrează o capacitate suficientă de analiză și interpretare. În majoritatea cazurilor, elevii arată o capacitate de sinteză și de formulare a judecăților de valoare (evaluative), adică o unificare (integrare) sistemică a cunoștințelor și abilităților de Limbă și literatură bulgară. Zona de creștere (aspectele care necesită îmbunătățire) este: capacitatea de a rezuma, de a generaliza, precum și atingerea preciziei în formularea tezei și a argumentației.

Itemii din testul de examen la disciplina Limba și literatura bulgară (profil real), aplicat în sesiunea de bază 2025, au respectat cerințele curriculare și au evaluat următoarele domenii de conținut: a) *Citire și înțelegere a textului literar*, b) *Lexica și stilistica*, c) *Gramatica și morfologia*, d) *Literatura*, e) *Producere a Textului / Exprimare Scrisă*. În Diagrama II.3.9.a.4 de mai jos sunt prezentate datele privind gradul de a fiecărui din cele două domenii de conținut evaluate în cadrul examenului la Limba și literatura bulgară.

Diagrama II.3.9.a.4: Gradul de realizare a domeniilor de conținut

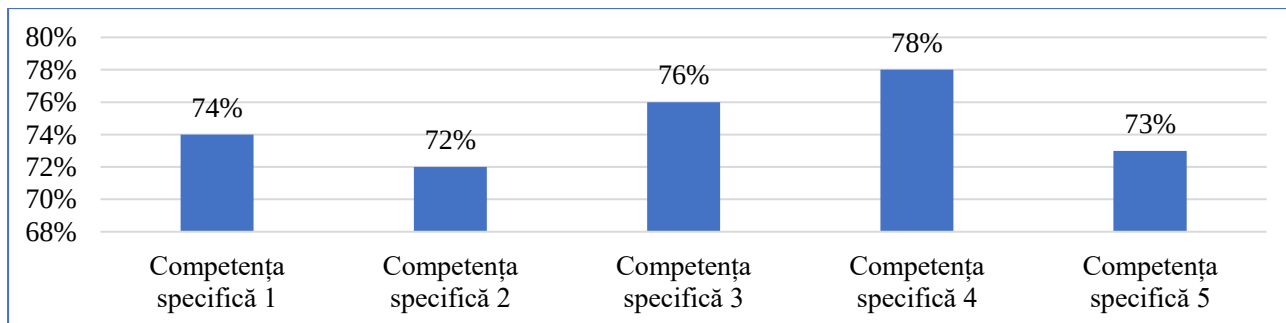

Constatări privind gradul de realizare a domeniilor de conținut:

- Domeniul *Citire și înțelegere a textului literar* - indică faptul că elevii se descurcă destul de bine în lucrul cu conținutul textului artistic (literar), identifică ideea principală, detaliile, înțeleg imaginile artistice, motivele și pot efectua sarcini tipice de înțelegere a textului citit. Un astfel de rezultat nu atestă doar un nivel bun de formare a tehnicilor de lectură cu sens, ci și o muncă sistemică cu operele literare la ore. Cu toate acestea, chiar și la un indicator atât de înalt, rămân aproximativ un sfert dintre elevi care întâmpină dificultăți cu analiza profundă sau interpretarea, ceea ce necesită o individualizare și o tipizare suplimentară a lucrului cu textul.
- Domeniul *Lexica și stilistica* - se observă un rezultat relativ mai puțin înalt comparativ cu domeniul precedent (71%). Acest lucru este caracteristic aspectelor lexico-stilistice: aici se cer nu doar cunoștințe, ci și abilitatea de a aplica sinonimele și antonimele în situații noi, de a evalua nuanța stilistică a unităților lingvistice. Este deosebit de important ca la ore să se acorde atenție nu doar cunoașterii vocabularului, ci și utilizării sale active, ținând cont de context.
- Domeniul *Gramatica și morfologia* - confirmă activitatea sistematică în dezvoltarea abilităților gramaticale și stăpânirea regulilor morfologice. Elevii reușesc să facă față cu succes sarcinilor privind schimbarea formei cuvântului, recunoașterea categoriilor gramaticale și structurarea unui text coerent.
- Domeniul *Literatura* - Deși testarea a demonstrat un nivel mediu-înalt de succes (67%) în asimilarea segmentului de teorie literară, acesta este cel mai scăzut indicator de asimilare dintre toate domeniile tematice. Se remarcă o dificultate în lucrul cu noțiunile de "gen", "stil", "poziție a autorului" și în interpretarea contextului cultural al operei. Se impune intensificarea integrării analizei textului artistic cu teoria literaturii și aplicarea mai frecventă a sarcinilor de generalizare și a celor care vizează conexiunile intertextuale.
- Domeniul *Producere a textului/ Exprimare scris* - în general, rezultatul înalt (74%) indică o bună dezvoltare a abilităților creative și de scriere ale elevilor. Ei sunt capabili să reproducă eficient textul, să-și exprime opinia, să argumenteze și să-și structureze propriile gânduri. Totodată, se poate remarca faptul că rezultatele testării scot în evidență următorul aspect: eforturile de dezvoltare de la înțelegerea unui text străin la crearea unui text propriu (independent) sunt sprijinite adecvat din punct de vedere pedagogic. Deși, fără îndoială, apar dificultăți la anumiți elevi în formularea unor lucrări scrise coerente și bine legate. Acest lucru necesită o abordare individuală.

Ciclul liceal la Limba și literatura bulgară prevede formarea la elevi a cinci competențe specifice. Testul de examen la Limba și literatura bulgară evaluează gradul de realizare a acestor competențe specifice. Datele privind gradul de realizare a fiecărei competențe specifice calculat în baza rezultatelor reale obținute de elevi la examenul național de bacalaureat la Limba și literatura bulgară sunt prezentate în Diagrama II.3.9.a.5.

Diagrama II.3.9.a.5: Gradul de realizare a competențelor specifice

Constatări privind gradul de realizare a competențelor specifice:

- *Competența specifică 1* - sarcinile care se referă la această competență vizează demonstrarea capacității elevului de a integra valorile culturale, lingvistice și umane personale în context european și mondial. Nivelul semnificativ de asimilare (74%) indică formarea la elevi a simțului identității culturale, a deschiderii, a empatiei și a demnității. Elevii reușesc să facă față sarcinilor care necesită înțelegerea și prezentarea propriei poziții în mediul cultural. Cu toate acestea, există potențial pentru dezvoltarea unor abilități reflexive mai profunde, pentru integrarea experienței personale cu contexte literare și sociale.
- *Competența specifică 2* - această competență este legată de flexibilitatea și adecvarea în utilizarea limbii în diverse situații: comunicare personală, academică/de învățare și publică. Nivelul de asimilare de 72% indică o stăpânire onorabilă a strategiilor constructive de comunicare și manifestarea toleranței și a bunei-voințe.
- *Competența specifică 3* - dezvoltarea maximă se observă la această competență: succesul este de 76%. Aceasta reflectă o stăpânire sigură a abilităților de interpretare a literaturii bulgare, precum și pregătirea pentru înțelegerea textului artistic ținând cont de aspectele etice și culturale. Rezultatele arată că elevii sunt bine pregătiți pentru sarcinile analitice și reflexive privind operele literare, ceea ce influențează pozitiv capacitatea lor de gândire critică.
- *Competența specifică 4* - se observă cel mai înalt nivel de asimilare dintre toate competențele (78%). Aici este vorba despre formarea abilităților de expunere orală și scrisă independentă, de operare cu normele gramaticale, lexicale și stilistice. Rezultatul înalt indică o încredere lingvistică dezvoltată, autonomie și creativitate la elevi.
- *Competența specifică 5* - nivelul de asimilare al acestei competențe este de 73%. În ea se reflectă capacitatea elevilor de a-și utiliza experiențele de lectură și lingvistice, de a le compara cu opera autorilor bulgari, de a dezvolta percepția estetică și etică.

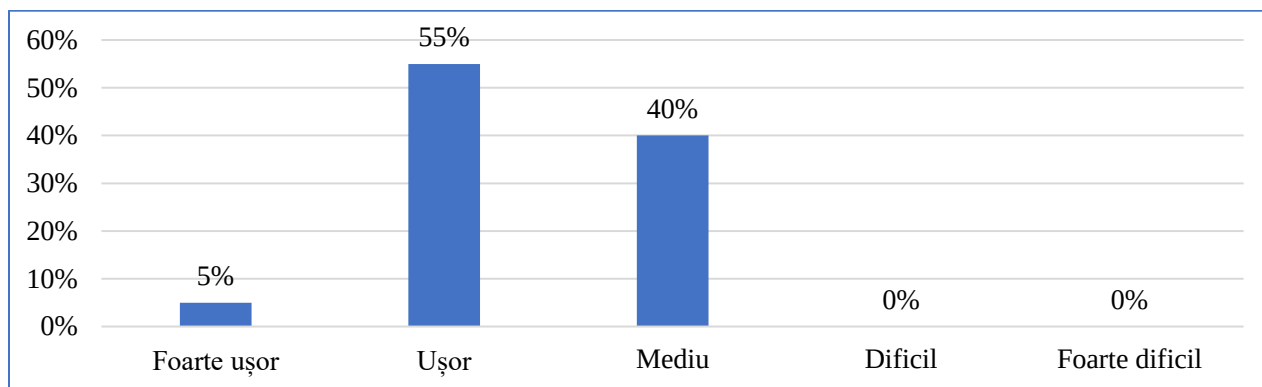
II.3.9.b Limba și literatura bulgară (profil umanistic)

Testul de examen la disciplina Limba și literatura bulgară (profil real) din cadrul examenului național de bacalaureat, sesiunea de bază 2025, a conținut 20 itemi, cu un punctaj total de 100 de puncte. Punctajele acordate fiecărui item variază de la 1 punct la 10 puncte. În rezultatul calculării indicelui de dificultate a fiecărui item, s-a obținut următoarea distribuție a celor 20 itemi din test:

Tabelul II.3.9.b.1: Datele privind indicele de dificultate a itemilor

Categoria de dificultate	Valoarea p -value	Numărul de item	Itemii	Punctaj total itemi
Foarte ușor	$p_i > 0.85$	1	Item 13	5 puncte
Ușor	$0.70 < p_i \leq 0.85$	11	Itemii 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 17, 18, 19, 20	61 puncte
Medie	$0.40 \leq p_i \leq 0.70$	8	Itemii 1, 2, 3, 4, 11, 14, 15, 16	34 puncte
Dificil	$0.20 \leq p_i < 0.40$	-	-	
Foarte dificil	$p_i < 0.20$	-	-	
Total		20		100 puncte

Diagrama II.3.9.b.1: Distribuția procentuală a itemilor conform indicelui de dificultate

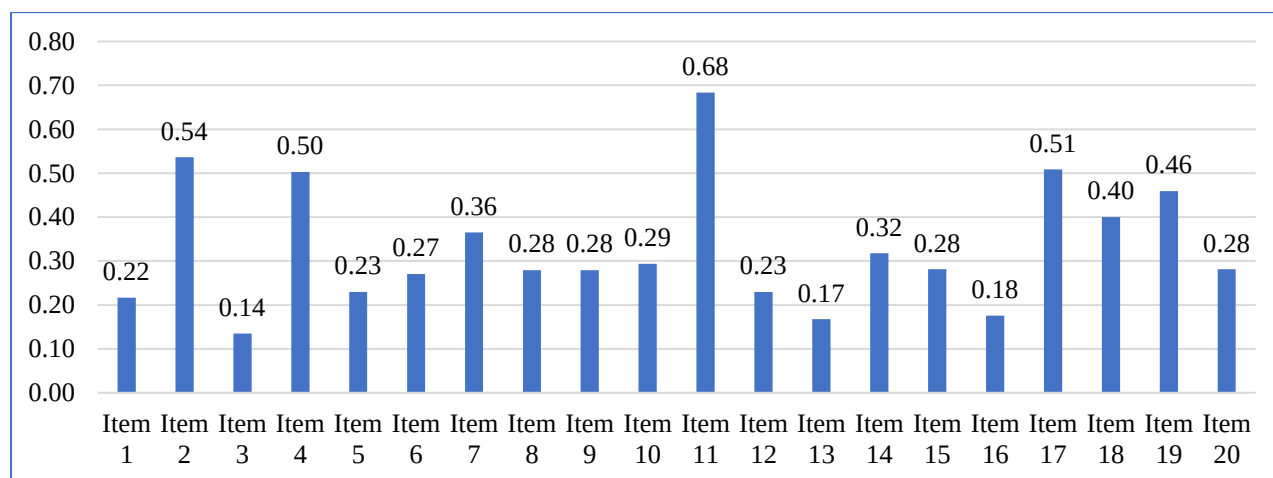

Constatări privind analiza indicelui de dificultate al itemilor:

- Testul demonstrează o orientare puternică către accesibilitate. 60% dintre itemi sunt clasificați în intervalele "Foarte Ușor" și "Ușor". Deși itemii dificili lipsesc, structura este funcțională, deoarece toți itemii sunt rezolvați de o parte semnificativă a candidaților și contribuie la scorul total. Itemii "Medii" sunt cei care reușesc să diferențieze eficient candidații la nivel mediu și sub-mediu de pregătire. Cu toate acestea s-ar recomanda includerea itemilor de dificultate mai înaltă pentru a crește puterea de discriminare la nivel superior.

În Diagrama II.3.9.b.2 de mai jos sunt prezentate datele privind indicele de discriminare pentru fiecare item a testului la limba și literatura bulgară (profil umanistic).

Diagrama II.3.9.b.2: Indicele de discriminare pentru itemii testului la limba și literatura bulgară (profil umanistic)

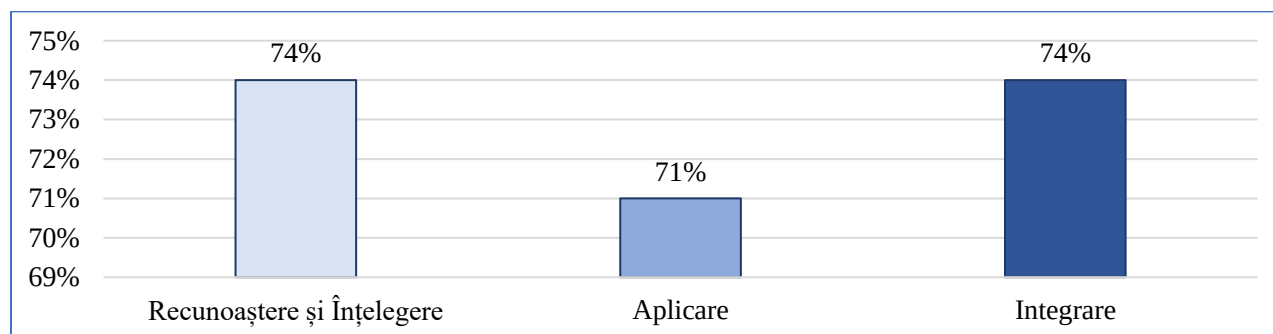
Constatări privind analiza indicelui de discriminare al itemului:

- O proporție semnificativă de 40% din itemi (8 itemi) au o discriminare bună sau excelentă. Acești itemi (ex: Item 11 cu 0.68, Item 2 cu 0.54) sunt foarte eficienți și aduc o contribuție majoră la validitatea internă a testului, reușind să separe elevii cu cunoștințe înalte de cei cu cunoștințe scăzute.
- Testul de profil umanistic nu conține itemi cu discriminare negativă. Acesta este un punct forte major, indicând faptul că nu există itemi fundamental defecțioși în grila de corectare sau extrem de ambiguu formulați.
- Valorile de discriminare foarte mici (Item 3, 13, 16) se explică prin faptul că aproape toți subiecții au obținut aceleași răspunsuri la item, ceea ce este firesc pentru nivelul de cunoaștere. Prin urmare, valoarea zero a discriminării poate fi justificată pedagogic, în sensul că itemul și-a îndeplinit scopul — toți participanții au demonstrat competența vizată, ceea ce era intenționat.

Testul are o bază psihometrică solidă în ceea ce privește consistența măsurării, fiind un instrument de încredere, coeficientul Alpha Cronbah având valoarea de 0.85. Itemii testului sunt puternic intercorelați și măsoară, în mare parte, aceeași dimensiune a cunoștințelor și abilităților.

În conformitate cu nivelurile cognitive, itemii din test au fost repartizați în: *Recunoaștere și Înțelegere* (8 itemi), *Aplicare* (7 itemi), *Integrare* (5 itemi). Diagrama II.3.9.b.3 prezintă gradul de realizare a fiecărui domeniu cognitiv menționate.

Diagrama II.3.9.b.3: Gradul de realizare a itemilor distribuiți pe nivele cognitive

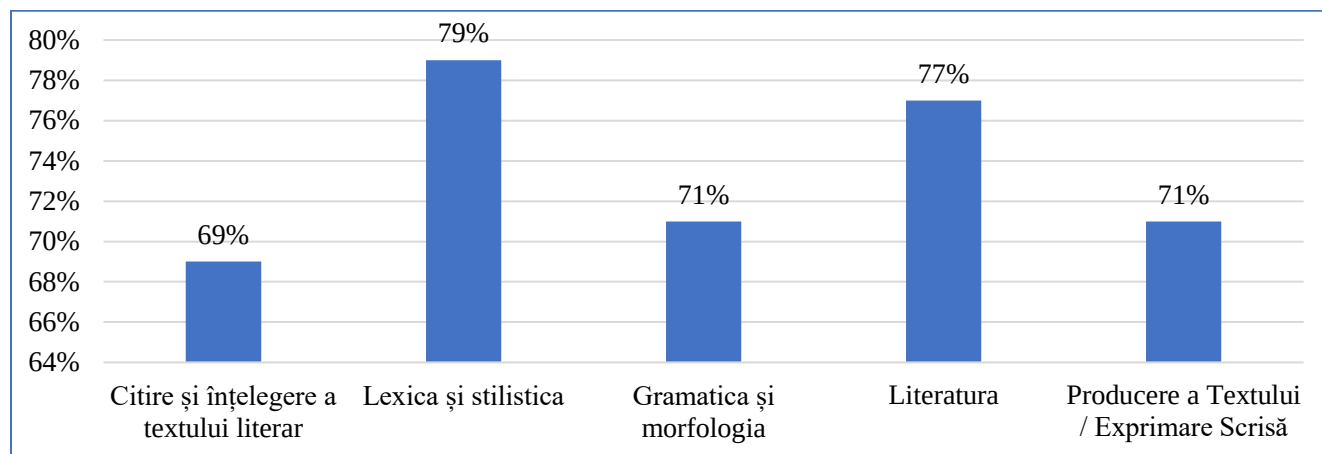

Constatări privind gradul de realizare a domeniilor cognitive:

- Nivelul de *Recunoaștere și Înțelegere* cu un grad de realizare de 70% demonstrează că elevii stăpânesc destul de sigur normele și cunoștințele de bază ale limbii și literaturii bulgare; realizează bine sarcinile ce vizează cunoștințele lexico-gramaticale și identificarea erorilor de exprimare/limbaj (recunoașterea erorilor de vorbire).
- Nivelul *Aplicare* - elevii sunt capabili să utilizeze normele în contexte practice. Dificultățile principale apar la transformările gramaticale și la interpretările lexico-semantică.
- Nivelul *Integrare* - Rezultatele testării de examen atestă că elevii demonstrează o capacitate suficientă de analiză și interpretare. În majoritatea cazurilor, elevii manifestă abilități de sinteză și de formulare a judecăților de valoare (evaluative), adică o unificare (integrare) sistemică a cunoștințelor și abilităților de Limba și literatura bulgară.

Itemii din testul de examen la disciplina Limba și literatura bulgară (profil umanist), aplicat în sesiunea de bază 2025, au respectat cerințele curriculare și au evaluat următoarele domenii de conținut: a) *Citire și înțelegere a textului literar*, b) *Lexica și stilistica*, c) *Gramatica și morfologia*, d) *Literatura*, e) *Producere a Textului / Exprimare Scrisă*. În Diagrama II.3.9.b.4 de mai jos sunt prezentate datele privind gradul de a fiecărui din cele cinci domenii de conținut evaluate în cadrul examenului la Limba și literatura bulgară.

Diagrama II.3.9.b.4: Gradul de realizare a domeniilor de conținut

Constatări privind gradul de realizare a domeniilor de conținut:

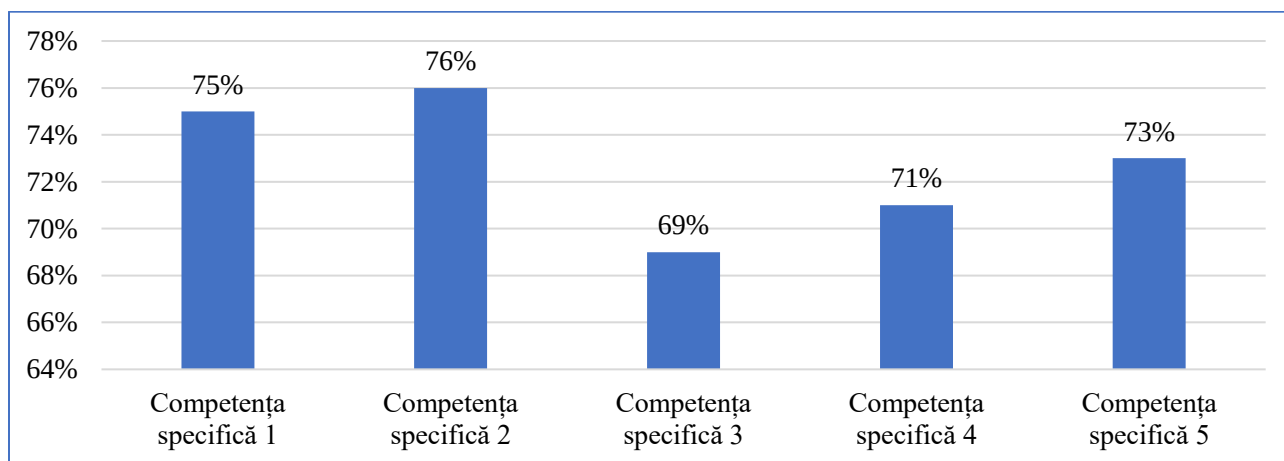
- Domeniul *Citire și înțelegere a textului literar* - indică un nivel bun de formare a tehnicilor de lectură cu sens (lectură pentru înțelegere), dar și o muncă sistemică cu operele literare (artistice) la ore: elevii se descurcă destul de bine în lucrul cu conținutul textului artistic, identifică ideea principală, detaliile, înțeleg imaginile artistice, motivele și pot efectua sarcini tipice de înțelegere a textului citit.
- Domeniul *Lexica și stilistica* - pentru dezvoltarea competențelor lexico-stilistice se cer nu doar cunoștințe, ci și abilitatea de a aplica sinonimele și antonimele în situații noi, de a evalua nuanța stilistică a unităților lingvistice. Este deosebit de important ca la ore să se acorde atenție nu doar cunoașterii vocabularului, ci și utilizării sale active, ținând cont de context.
- Domeniul *Gramatica și morfologia* - rezultatul destul de înalt (71%) confirmă munca sistematică în dezvoltarea abilităților gramaticale și stăpânirea regulilor morfologice. Elevii reușesc să facă față

cu succes sarcinilor privind schimbarea formei cuvântului, recunoașterea categoriilor gramaticale și structurarea unui text coerent.

- Domeniul *Literatura* -deși testarea a demonstrat un nivel suficient de înalt de succes (77%) în asimilarea segmentului de teorie literară, trebuie menționat că, pentru o parte dintre liceeni, noțiunile de teorie literară și abilitățile de analiză sunt exersate mai rar decât abilitățile de limbă practică: se observă dificultăți în lucrul cu noțiunile de "gen", "stil", "poziție a autorului" și în interpretarea contextului cultural al operei.
- Domeniul *Producere a textului/ Exprimare scris* - rezultatul înalt (74%) indică o bună dezvoltare a abilităților creative și de scriere ale elevilor. Ei sunt capabili să-și exprime opinia argumentată, să comenteze o afirmație a altcuiva (o opinie externă), și să-și structureze propriile gânduri.

Ciclul liceal la Limba și literatura bulgară prevede formarea la elevi a cinci competențe specifice. Testul de examen la Limba și literatura bulgară evaluează gradul de realizare a acestor competențe specifice. Datele privind gradul de realizare a fiecărei competențe specifice calculat în baza rezultatelor reale obținute de elevi la examenul național de bacalaureat la Limba și literatura bulgară sunt prezentate în Diagrama II.3.9.b.5.

Diagrama II.3.9.b.5: Gradul de realizare a competențelor specifice

Constatări privind gradul de realizare a competențelor specifice:

- *Competența specifică 1* - sarcinile care se referă la această competență vizează demonstrarea capacității elevului de a integra valorile culturale, lingvistice și umane personale în context european și mondial. Nivelul semnificativ de asimilare (75%) indică formarea la elevi a simțului identității culturale, a deschiderii, a empatiei și a demnității. Elevii reușesc să facă față sarcinilor care necesită înțelegerea și prezentarea propriei poziții în mediul cultural.
- *Competența specifică 2* - această competență este legată de flexibilitatea și adecvarea în utilizarea limbii în diverse situații: comunicare personală, academică/de învățare și publică. Nivelul de asimilare de 72% indică o stăpânire onorabilă a strategiilor constructive de comunicare și manifestarea toleranței și a bunei-voințe.
- *Competența specifică 3* - dezvoltarea maximă se observă la această competență: succesul este de 69%. Aceasta reflectă o stăpânire sigură a abilităților de interpretare a literaturii bulgare, precum și pregătirea pentru înțelegerea textului artistic ținând cont de aspectele etice și culturale. Rezultatele arată că elevii sunt bine pregătiți pentru sarcinile analitice și reflexive privind operele literare, ceea ce influențează pozitiv capacitatea lor de gândire critică.

- *Competența specifică 4* - se observă cel mai înalt nivel de asimilare dintre toate competențele (71%). Aici este vorba despre formarea abilităților de expunere orală și scrisă independentă, de operare cu normele gramaticale, lexicale și stilistice. Rezultatul înalt indică o încredere lingvistică dezvoltată, autonomie și creativitate la elevi.
- *Competența specifică 5* - nivelul de asimilare al acestei competențe este de 73%. În ea se reflectă capacitatea elevilor de a-și utiliza experiențele de lectură și lingvistice, de a le compara cu opera autorilor bulgari, de a dezvolta percepția estetică și etică.

Recomandări privind dezvoltarea curriculumului la Limba și literatura bulgară

1. Intensificarea sarcinilor reflexive și integrarea elementelor interculturale în materialele didactice care prezintă situații multilingvistice și multiculturale.
2. Extinderea practicii exercițiilor discursive și de simulare la ore: situații comunicative non-standard, care necesită stilistică flexibilă, argumentare și abilitatea de a reacționa adecvat la provocări comunicative complexe.
3. Aprofundarea analizei conceptelor artistice sau filosofice complexe, ceea ce necesită dezvoltarea formelor de lucru bazate pe discuții (discursive), precum și proiecte interdisciplinare care să investigheze literatura bulgară în comparație cu alte materii studiate, pentru a dezvolta abilitatea de a trage paralele semnificative între valorile naționale și cele universale.
4. Integrarea sarcinilor de scriere a textelor de tipuri diferite și extinderea gamei tematice a lucrărilor scrise prin includerea de teme contemporane și actuale; încurajarea originalității, a autonomiei și a modului în care exprimarea elevilor reflectă poziția lor personală.

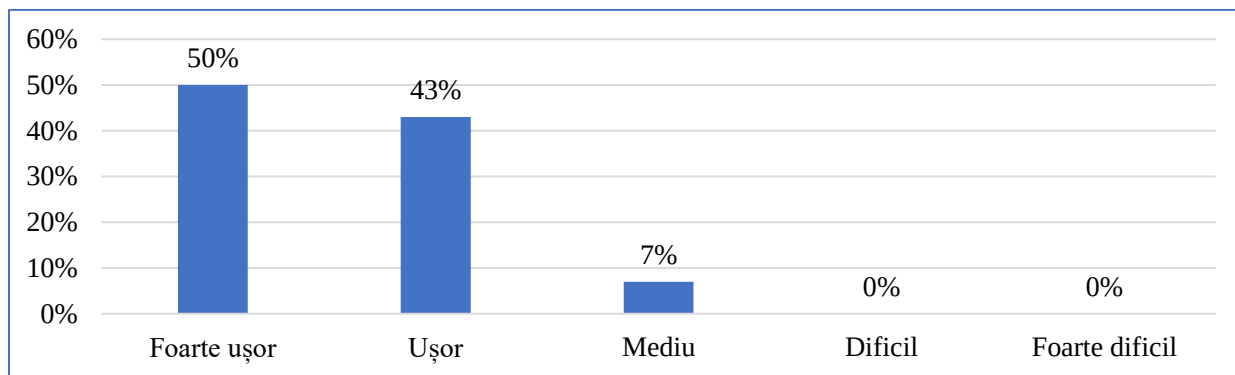
II.3.10.a Limba și literatura găgăuză (profil real)

Testul de examen la disciplina Limba și literatura găgăuză (profil real) din cadrul examenului național de bacalaureat, sesiunea de bază 2025, a conținut 14 itemi, cu un punctaj total de 100 de puncte. Punctajele acordate fiecărui item variază de la 3 puncte la 30 puncte. În rezultatul calculării indicelui de dificultate a fiecărui item, s-a obținut următoarea distribuție a celor 14 itemi din test:

Tabelul II.3.10.a.1: Datele privind indicele de dificultate a itemilor

Categoria de dificultate	Valoarea p -value	Numărul de item	Itemii	Punctaj total itemi
Foarte ușor	$p_i > 0.85$	7	Itemii 1, 2, 3, 4, 5, 6, 9	34 puncte
Ușor	$0.70 < p_i \leq 0.85$	6	Itemii 7, 8, 10, 12, 13, 14	63 puncte
Medie	$0.40 \leq p_i \leq 0.70$	1	Itemul 11	3 puncte
Difil	$0.20 \leq p_i < 0.40$	-	-	
Foarte difil	$p_i < 0.20$	-	-	
Total		14		100 puncte

Diagrama II.3.10.a.1: Distribuția procentuală a itemilor conform indicelui de dificultate

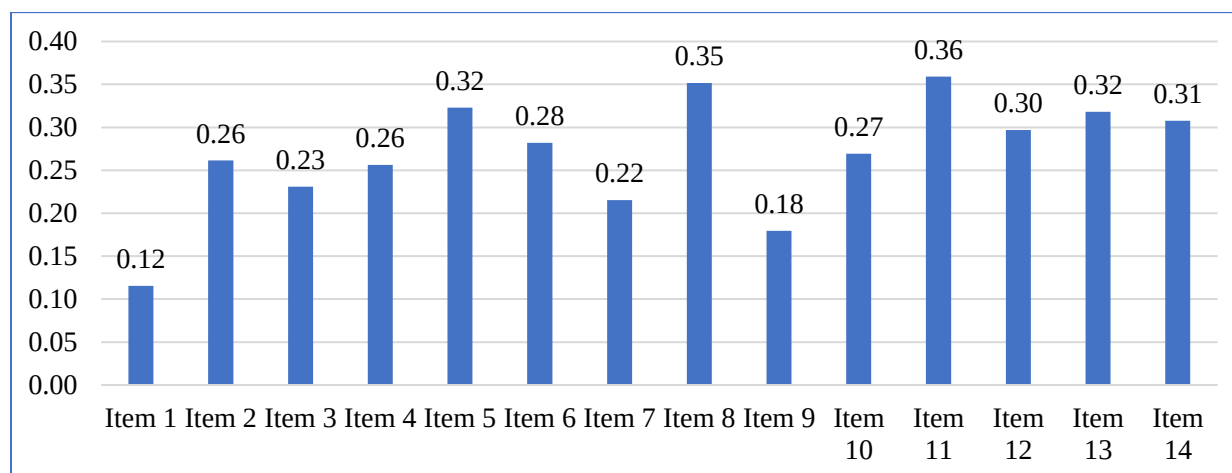

Constatări privind analiza indicelui de dificultate al itemilor:

- Testul demonstrează o orientare puternică către accesibilitate. 93% dintre itemi sunt clasificați în intervalele "Foarte Ușor" și "Ușor". Deși itemii difil lipsesc, structura este funcțională, deoarece toți itemii sunt rezolvați de o parte semnificativă a candidaților și contribuie la scorul total. Doar 7% din itemi sunt de dificultate Medie, iar 0% sunt difili sau foarte difili. Din acest considerent este foarte necesar de a revedea unii itemi și de introduce în teste itemi de dificultate mai mare.

În Diagrama II.3.10.a.2 de mai jos sunt prezintate datele privind indicele de discriminare pentru fiecare item a testului la limba și literatura găgăuză (profil real).

Diagrama II.3.10.a.2: Indicele de discriminare pentru itemii testului la limba și literatura găgăuză (profil real)

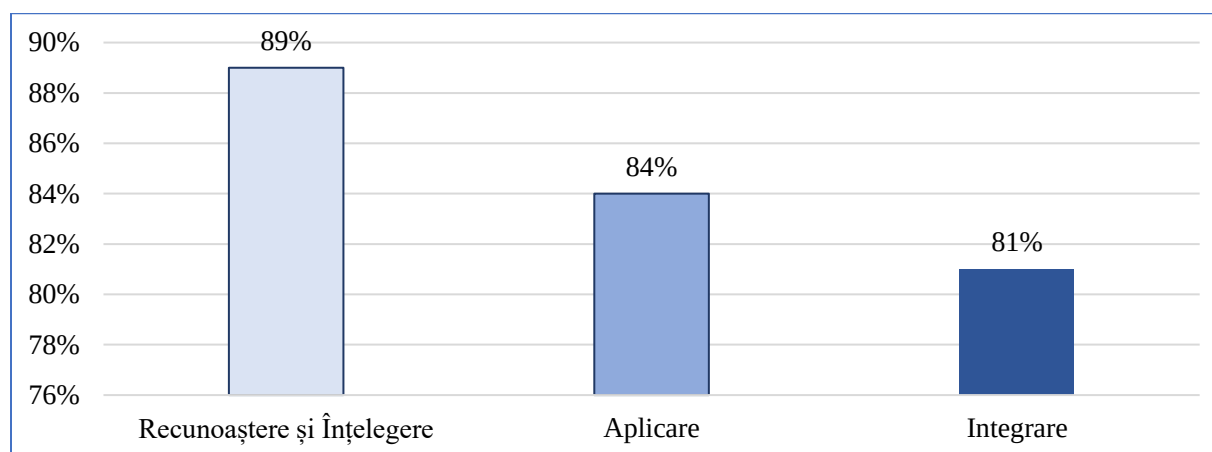
Constatări privind analiza indicelui de discriminare al itemului:

- Aproape jumătate din itemi (6 din 14) au o discriminare Bună sau Excelentă. Acești itemi, deși nu ating neapărat scoruri de excelență, sunt funcționali și eficienți în diferențierea elevilor. Faptul că nu există itemi cu indice de discriminare negativ este un aspect pozitiv.
- Testul de profil real nu conține itemi cu discriminare negativă. Acesta este un punct forte major, indicând faptul că nu există itemi fundamental defectuoși în grila de corectare sau extrem de ambiguu formulați.
- Itemii care sunt clasificați ca fiind "Ușori" (43%) au totuși o capacitate de diferențiere surprinzător de mare în rândul populației testate. Deși testul este facil, itemii funcționează suficient de bine pentru a separa grupul de elevi de performanță înaltă de grupul de elevi de performanță joasă.

Testul are o bază psihometrică solidă în ceea ce privește consistența măsurării, fiind un instrument de încredere, coeficientul Alpha Cronbah având valoarea de 0.81. Itemii testului sunt puternic intercorelați și măsoară, în mare parte, aceeași dimensiune a cunoștințelor și abilităților.

În conformitate cu nivelurile cognitive, itemii din test au fost repartizați în: *Recunoaștere și Înțelegere*, *Aplicare*, *Integrare*. Diagrama II.3.10.a.3 prezintă gradul de realizare a fiecărui domeniu cognitiv menționat.

Diagrama II.3.10.a.3: Gradul de realizare a itemilor distribuiți pe nivele cognitive

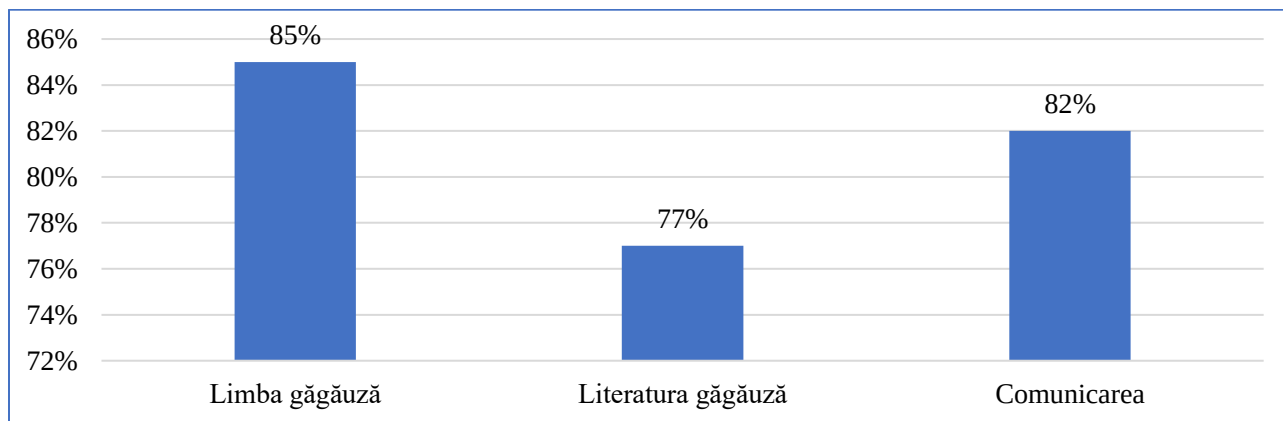

Constatări privind gradul de realizare a domeniilor cognitive:

- Nivelul de *Recunoaștere și Înțelegere* - elevii stăpânesc foarte sigur normele și cunoștințele de bază ale limbii și literaturii găgăuze. Ei demonstrează o înțelegere excelentă a vocabularului de bază și a structurilor gramaticale simple.
- Nivelul *Aplicare* - elevii sunt capabili să utilizeze normele și cunoștințele în contexte practice. Ei realizează bine sarcinile ce vizează cunoștințele lexico-gramaticale aplicate și identificarea erorilor de exprimare/limbaj în propoziții sau contexte scurte. Deși rezultatul este înalt, dificultățile reziduale apar, de regulă, la transformările gramaticale mai complexe și la aplicarea regulilor în situații neobișnuite.
- Nivelul *Integrare* - elevii demonstrează o capacitate suficientă de analiză și interpretare, precum și abilități de sinteză și de formulare a judecăților evaluative, adică o unificare sistemică a cunoștințelor și abilităților.

Itemii din testul de examen la disciplina Limba și literatura găgăuză (profil real), aplicat în sesiunea de bază 2025, au respectat cerințele curriculare și au evaluat următoarele domenii de conținut: a) *Limba găgăuză*, b) *Literatura găgăuză*, c) *Comunicare*. În Diagrama II.3.10.a.4 de mai jos sunt prezentate datele privind gradul de a fiecărui din cele trei domenii de conținut evaluate în cadrul examenului la Limba și literatura găgăuză.

Diagrama II.3.10.a.4: Gradul de realizare a domeniilor de conținut

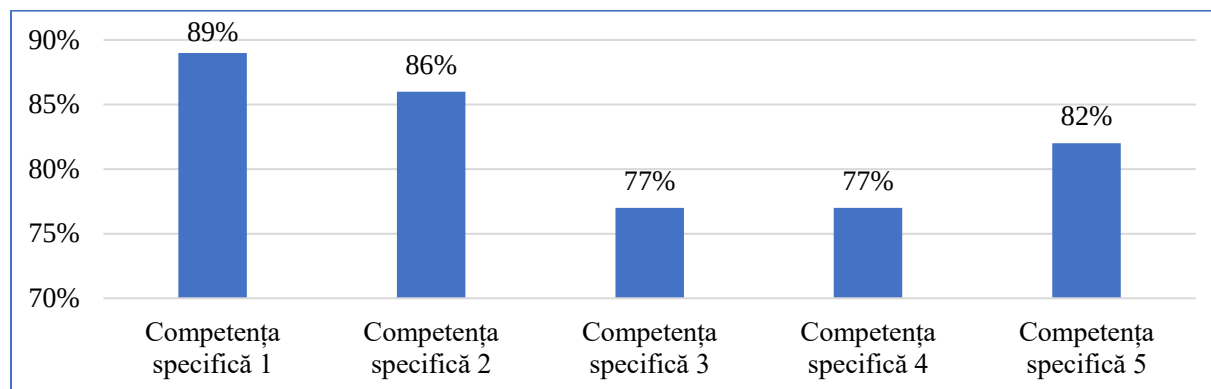

Constatări privind gradul de realizare a domeniilor de conținut:

- Domeniul *Limba găgăuză* - Nivelul de 85% este cel mai ridicat și indică o stăpânire foarte bună și sigură a normelor și cunoștințelor de bază gramaticale, morfologice și lexicale ale limbii găgăuze. Elevii demonstrează o competență înaltă în recunoașterea categoriilor lingvistice și în aplicarea regulilor de bază. Sarcinile tipice de vocabular și structură par să fie rezolvate cu ușurință.
- Domeniul *Literatura găgăuză* – are cel mai scăzut grad de realizare dintre toate cele trei domenii. Această diferență sugerează că noțiunile de literatură și abilitățile de analiză literară (de exemplu, lucrul cu concepte abstracte, interpretarea contextului cultural, identificarea temelor sau motivelor complexe) sunt mai puțin consolidate decât cunoștințele lingvistice practice.
- Domeniul *Comunicare* - Un rezultat de 82% arată că elevii sunt bine pregătiți să utilizeze limba în contexte practice de comunicare, inclusiv în sarcini care implică exprimarea opiniei, argumentarea simplă și structurarea textului. Competențele legate de flexibilitate și adecvare în comunicare, precum și utilizarea strategiilor constructive de exprimare, sunt bine formate.

Ciclul liceal la Limba și literatura găgăuză prevede formarea la elevi a cinci competențe specifice. Testul de examen la Limba și literatura găgăuză evaluează gradul de realizare a acestor competențe specifice. Datele privind gradul de realizare a fiecărei competențe specifice calculat în baza rezultatelor reale obținute de elevi la examenul național de bacalaureat la Limba și literatura găgăuză sunt prezentate în Diagrama II.3.10.a.5.

Diagrama II.3.10.a.5: Gradul de realizare a competențelor specifice

Constatări privind gradul de realizare a competențelor specifice:

- *Competența specifică 1* - nivelul excepțional de înalt (89%) indică faptul că elevii au o încredere lingvistică foarte bine dezvoltată și stăpânesc eficient strategiile constructive de comunicare. Elevii manifestă o bună flexibilitate și adecvare în utilizarea limbii în diverse contexte (personale, academice, publice). Ei reușesc să-și exprime autonom gândurile.
- *Competența specifică 2* - nivelul foarte înalt (86%) demonstrează că elevii au o stăpânire sigură a abilităților de interpretare a literaturii găgăuze și sunt pregătiți să înțeleagă textul artistic, ținând cont de aspectele etice și culturale. Elevii reușesc să integreze gândirea critică în analiza lor, să identifice valoarea națională și universală a operelor și să facă față cu succes sarcinilor analitice și reflexive pe baza textelor literare.
- *Competența specifică 3* - un rezultat înalt (77%) indică o bună dezvoltare a abilităților de scriere și exprimare independentă la elevi. Aceștia sunt capabili să-și structureze gândurile, să opereze cu normele gramaticale și lexicale și să producă texte coerente. Acest scor confirmă o încredere lingvistică și o anumită autonomie în utilizarea limbii.
- *Competența specifică 4* - nivelul de 77% indică faptul că elevii demonstrează o conștientizare înaltă a rolului literaturii și al limbii în dezvoltarea personală continuă. Ei sunt capabili să-și utilizeze experiențele de lectură și lingvistice și să le coreleze cu opera autorilor găgăuzi pentru a-și dezvolta percepția estetică și etică.
- *Competența specifică 5* - nivelul de 82% indică o formare solidă a simțului identității culturale găgăuze și o atitudine deschisă și tolerantă față de diversitatea lingvistică și culturală globală. Elevii reușesc să integreze valorile culturale și umane personale în context european/mondial, manifestând integritate, demnitate și empatie. Ei se descurcă bine în sarcinile care necesită înțelegerea și prezentarea propriei poziții în mediul cultural larg.

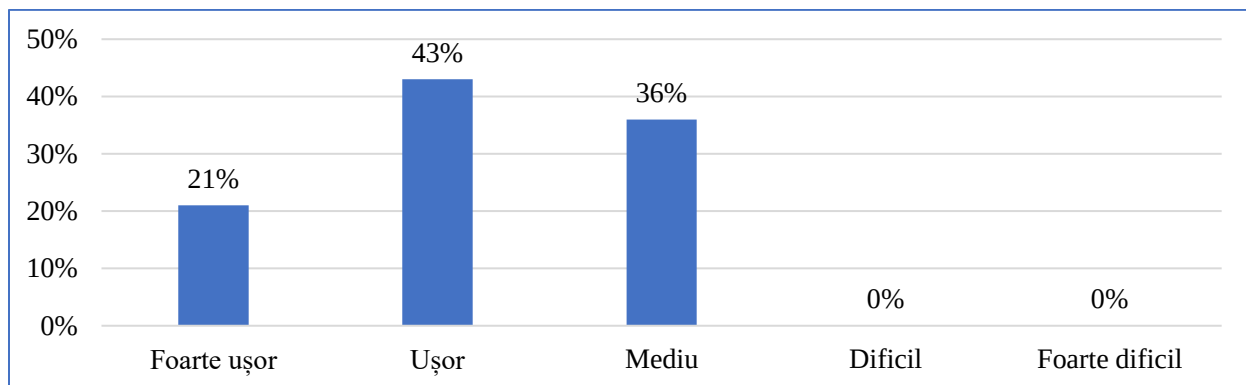
II.3.10.b Limba și literatura găgăuză (profil umanistic)

Testul de examen la disciplina Limba și literatura găgăuză (profil umanistic) din cadrul examenului național de bacalaureat, sesiunea de bază 2025, a conținut 14 itemi, cu un punctaj total de 100 de puncte. Punctajele acordate fiecărui item variază de la 3 puncte la 30 puncte. În rezultatul calculării indicelui de dificultate a fiecărui item, s-a obținut următoarea distribuție a celor 14 itemi din test:

Tabelul II.3.10.b.1: Datele privind indicele de dificultate a itemilor

Categoria de dificultate	Valoarea p -value	Numărul de item	Itemii	Punctaj total itemi
Foarte ușor	$p_i > 0.85$	3	Itemii 1, 2, 3	16 puncte
Ușor	$0.70 < p_i \leq 0.85$	6	Itemii 4, 5, 6, 8, 13, 14	61 puncte
Medie	$0.40 \leq p_i \leq 0.70$	5	Itemii 7, 9, 10, 11, 12	23 puncte
Difil	$0.20 \leq p_i < 0.40$	-	-	
Foarte difil	$p_i < 0.20$	-	-	
Total		14		100 puncte

Diagrama II.3.10.b.1: Distribuția procentuală a itemilor conform indicelui de dificultate

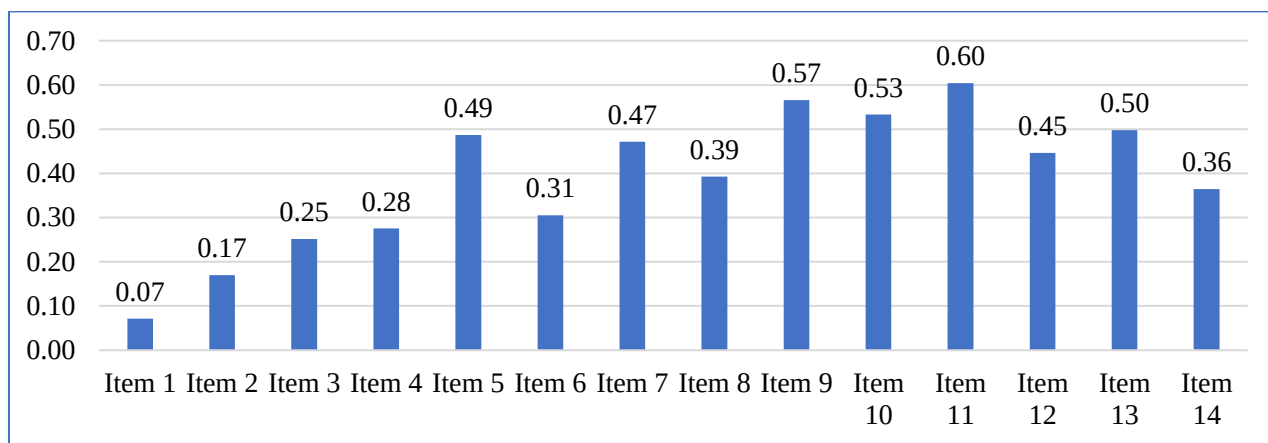

Constatări privind analiza indicelui de dificultate al itemilor:

- Testul demonstrează un grad de dificultate acceptabil. Circa 64% dintre itemi sunt clasificați în intervalele „Foarte Ușor” și „Ușor”, iar 36% din numărul de itemi sunt clasificați ca „Mediu”. Deși itemii dificili lipsesc, structura este funcțională, deoarece toți itemii sunt rezolvați de o parte semnificativă a candidaților și contribuie la scorul total.

În Diagrama II.3.10.b.2 de mai jos sunt prezentate datele privind indicele de discriminare pentru fiecare item a testului la limba și literatura găgăuză (profil umanistic).

Diagrama II.3.10.b.2: Indicele de discriminare pentru itemii testului la limba și literatura găgăuză (profil umanistic)

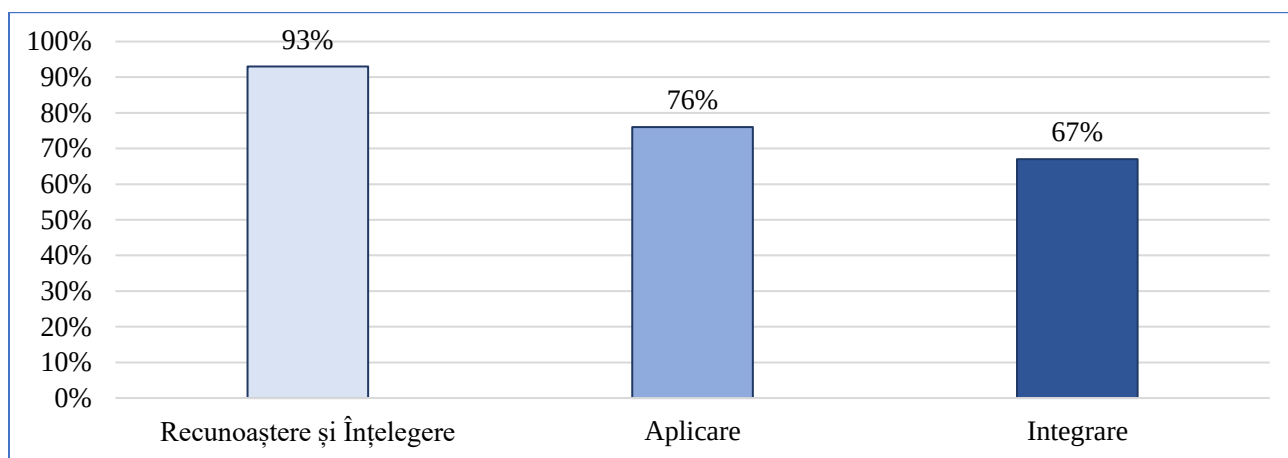
Constatări privind analiza indicelui de discriminare al itemului:

- O proporție semnificativă de itemi (10 din 14) au o discriminare bună sau excelentă. Acești itemi, în special cei din categoria excelentă sunt extrem de eficienți în a diferenția candidații cu performanță înaltă de cei cu performanță scăzută. Aceștia sunt pilonii de validitate ai testului.
- Testul de profil umanistic nu conține itemi cu discriminare negativă. Acesta este un punct forte major, indicând faptul că nu există itemi fundamental defectuoși în grila de corectare sau extrem de ambiguu formulați.
- Itemii care sunt clasificați ca fiind "Ușori" (43%) au totuși o capacitate de diferențiere surprinzător de mare în rândul populației testate. Deși analiza dificultății a arătat că testul nu are itemi dificili (0%), această analiză a discriminării arată că itemii de dificultate ușoară și medie funcționează remarcabil de bine ca instrumente de diferențiere.

Testul are o bază psihometrică solidă în ceea ce privește consistența măsurării, fiind un instrument de încredere, coeficientul Alpha Cronbah având valoarea de 0.80. Itemii testului sunt puternic intercorelați și măsoară, în mare parte, aceeași dimensiune a cunoștințelor și abilităților.

În conformitate cu nivelurile cognitive, itemii din test au fost repartizați în: *Recunoaștere și Înțelegere*, *Aplicare*, *Integrare*. Diagrama II.3.10.b.3 prezintă gradul de realizare a fiecărui domeniu cognitiv menționat.

Diagrama II.3.10.b.3: Gradul de realizare a itemilor distribuiți pe nivele cognitive

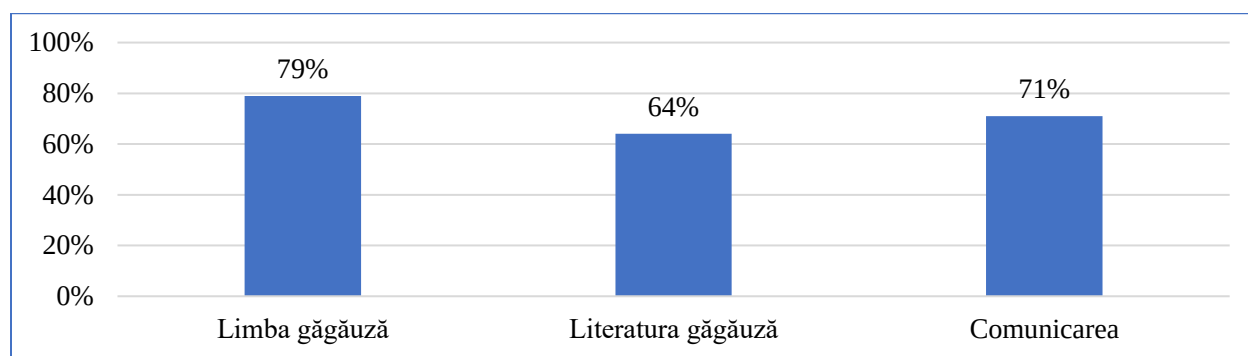
Constatări privind gradul de realizare a domeniilor cognitive:

- Există o cădere progresivă semnificativă de la simplu la complex (de la 93% la 67%).

- Nivelul de *Recunoaștere și Înțelegere* - Elevii stăpânesc excepțional normele și cunoștințele de bază, reușind să identifice rapid informația explicită, vocabularul și structurile gramaticale fundamentale.
- Nivelul *Aplicare* - elevii sunt foarte capabili să aplice cunoștințele în contexte practice. Ei gestionează bine sarcinile de cunoștințe lexico-gramaticale aplicate și de identificare a erorilor de limbaj. Dificultățile apar la transformările gramaticale complexe și la aplicarea regulilor în situații neobișnuite care necesită transfer de cunoștințe.
- Nivelul *Integrare* - scorul de 67% indică faptul că, deși majoritatea pot realiza sarcini de sinteză, abilitățile de gândire de ordin superior nu sunt pe deplin consolidate.

Itemii din testul de examen la disciplina Limba și literatura găgăuză (profil umanistic), aplicat în sesiunea de bază 2025, au respectat cerințele curriculare și au evaluat următoarele domenii de conținut: a) *Limba găgăuză*, b) *Literatura găgăuză*, c) *Comunicare*. În Diagrama II.3.10.b.4 de mai jos sunt prezentate datele privind gradul de a fiecărui din cele trei domenii de conținut evaluate în cadrul examenului la Limba și literatura găgăuză.

Diagrama II.3.10.b.4: Gradul de realizare a domeniilor de conținut

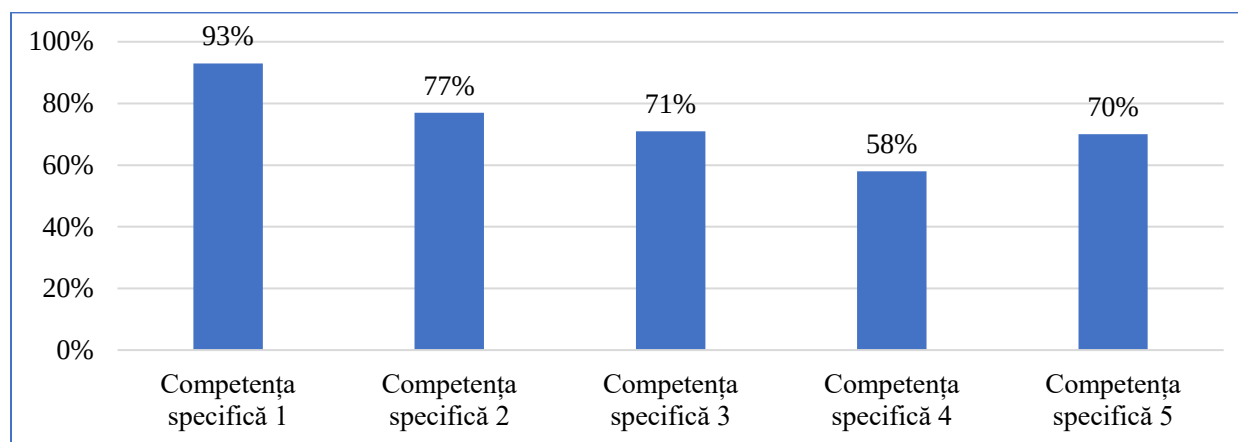

Constatări privind gradul de realizare a domeniilor de conținut:

- Domeniul *Limba găgăuză* - Nivelul de 85% este cel mai ridicat și indică o stăpânire foarte bună și sigură a normelor și cunoștințelor de bază gramaticale, morfologice și lexicale ale limbii găgăuze. Elevii demonstrează o competență înaltă în recunoașterea și aplicarea regulilor de bază, ceea ce confirmă o bază lingvistică solidă.
- Domeniul *Literatura găgăuză* – cu 64% gradul de realizare, acesta este cel mai slab asimilat domeniu. Acest rezultat indică faptul că stăpânirea noțiunilor de teorie literară și abilitățile de analiză/interpretare profundă (care sunt esențiale pentru un profil umanistic) sunt insuficient consolidate.
- Domeniul *Comunicare* - Un rezultat de 71% arată că elevii posedă strategii de comunicare adecvate și sunt capabili să-și structureze gândurile. Competențele legate de exprimarea argumentată a opiniei și coerența textului sunt bine formate, dar lasă loc de îmbunătățire în situațiile complexe, care cer flexibilitate stilistică.

Ciclul liceal la Limba și literatura găgăuză prevede formarea la elevi a cinci competențe specifice. Testul de examen la Limba și literatura găgăuză evaluează gradul de realizare a acestor competențe specifice. Datele privind gradul de realizare a fiecărei competențe specifice calculat în baza rezultatelor reale obținute de elevi la examenul național de bacalaureat la Limba și literatura găgăuză sunt prezentate în Diagrama II.3.10.b.5.

Diagrama II.3.10.b.5: Gradul de realizare a competențelor specifice

Constatări privind gradul de realizare a competențelor specifice:

- *Competența specifică 1* - elevii manifestă o încredere lingvistică excelentă, flexibilitate și adecvare în utilizarea limbii în diverse contexte (personale, academice, publice). Ei reușesc să-și exprime autonom gândurile, să mențină progresul conversației și să demonstreze bună-voință și toleranță în interacțiunile verbale.
- *Competența specifică 2* - nivelul de 77% indică o stăpânire bună a abilităților de interpretare a textului literar găgăuz, incluzând gândirea critică și înțelegerea valorilor. Elevii reușesc să analizeze textul artistic, să identifice valoarea națională și universală a operei și să facă față sarcinilor de analiză și reflecție pe baza materialului literar.
- *Competența specifică 3* - nivelul de 71% indică faptul că majoritatea elevilor posedă o încredere lingvistică și o autonomie bună, reușind să producă texte coerente și să-și structureze gândurile. Totuși datele, indică că abilitățile de scriere avansată sunt cea mai mare provocare. Această zonă necesită atenție sporită
- *Competența specifică 4* – gradul de realizare este cel mai scăzut și indică o formare insuficientă a acestei competențe. Acest rezultat este foarte îngrijorător pentru un profil umanistic, care ar trebui să excelleze în înțelegerea rolului literaturii și al limbii ca fundament al dezvoltării personale. Elevii Nu reușesc să integreze eficient experiența lor de lectură și lingvistică în viziunea lor despre lume (adică nu trec de la cunoaștere la asumare).
- *Competența specifică 5* – indică că majoritatea elevilor au format un simț al identității culturale și o atitudine deschisă și tolerantă față de diversitatea culturală (esențială pentru profilul umanistic). Elevii sunt capabili să integreze valorile găgăuze în contextul larg, manifestând integritate și demnitate și reușind să prezinte propria poziție în mediul cultural.

Recomandări privind dezvoltarea curriculumului la Limba și literatura găgăuză

1. Dezvoltarea formelor de lucru bazate pe discuții (discursive) și proiecte interdisciplinare care să compare literatura găgăuză cu alte literaturi studiate.
2. Integrarea sarcinilor de scriere de texte de tipuri diferite, extinderea gamei tematice a lucrărilor scrise (către subiecte moderne și relevante) și încurajarea originalității și a autonomiei pentru a îmbunătăți precizia și stilul individual.
3. Utilizare mai intensivă a formelor de lucru creative și de proiect (eseuri literare, rezumate, recenzii), care să forțeze elevul să proceseze activ și să-și asume valorile descoperite.

4. Intensificarea sarcinilor reflexive și integrarea elementelor interculturale în materialele didactice care prezintă situații multilingvistice și multiculturale complexe, pentru a trece la o înțelegere interculturală activă.

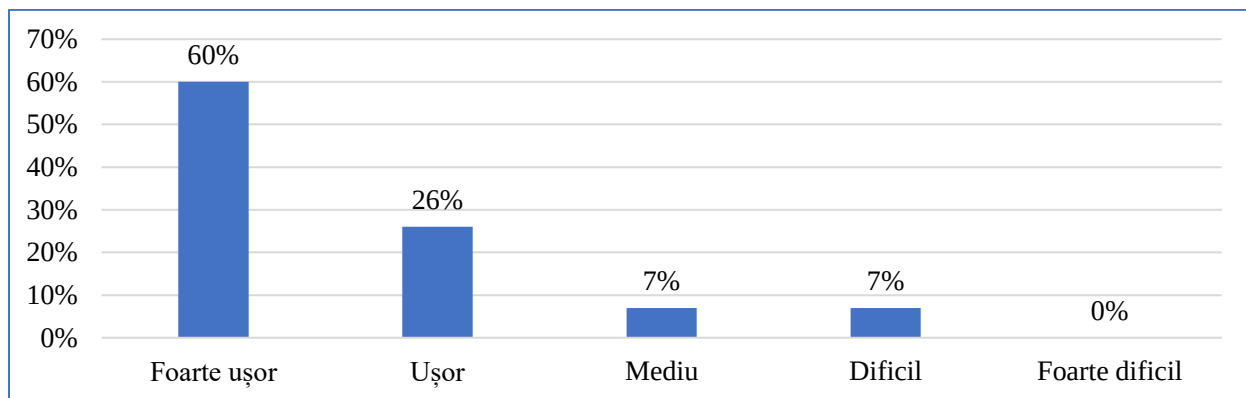
II.3.11.a Limba și literatura ucraineană (profil real)

Testul de examen la disciplina Limba și literatura ucraineană (profil real) din cadrul examenului național de bacalaureat, a conținut 15 itemi, cu un punctaj total de 100 de puncte. Punctajele acordate fiecărui item variază de la 4 puncte la 15 puncte. În rezultatul calculării indicelui de dificultate a fiecărui item, s-a obținut următoarea distribuție a celor 15 itemi din test:

Tabelul II.3.11.a.1: Datele privind indicele de dificultate a itemilor

Categoria de dificultate	Valoarea p -value	Numărul de item	Itemii	Punctaj total itemi
Foarte ușor	$p_i > 0.85$	9	Itemii 1, 2, 3, 4, 6, 7, 12, 13, 15	61 puncte
Ușor	$0.70 < p_i \leq 0.85$	4	Itemii 8, 10, 11, 14	25 puncte
Medie	$0.40 \leq p_i \leq 0.70$	1	Item 5	10 puncte
Dificil	$0.20 \leq p_i < 0.40$	1	Item 9	4 puncte
Foarte dificil	$p_i < 0.20$	-	-	
Total		15		100 puncte

Diagrama II.3.11.a.1: Distribuția procentuală a itemilor conform indicelui de dificultate

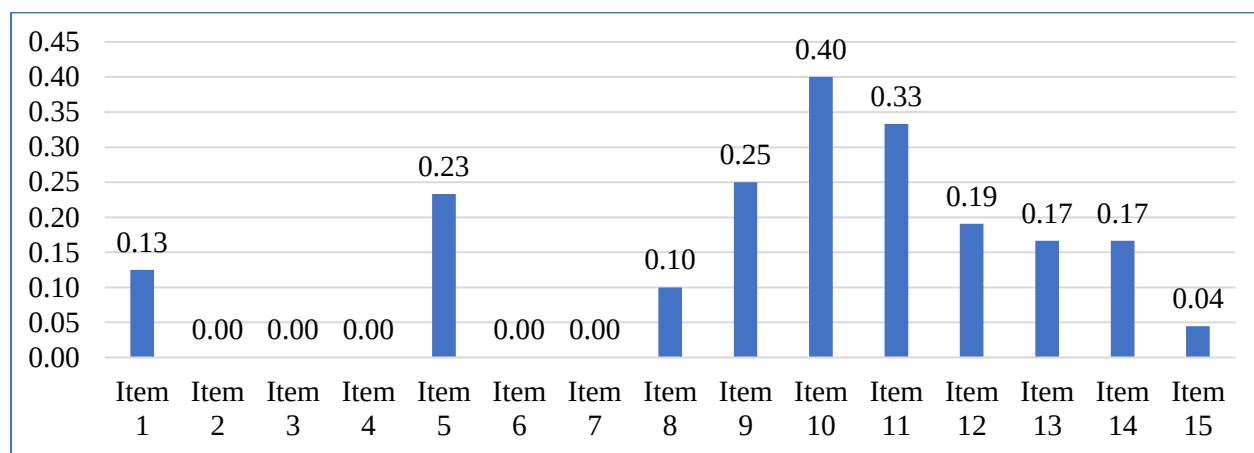

Constatări privind analiza indicelui de dificultate al itemilor:

- Datele de distribuție a dificultății arată o deplasare evidentă a testului către sarcini ușoare și foarte ușoare. Acest lucru înseamnă că majoritatea participanților au rezolvat cu încredere sarcinile de bază și intermediare, însă valoarea diagnostică a testului este redusă — capacitatea sa de a distinge nivelul de pregătire al elevilor puternici este limitată. Nivelul mediu de îndeplinire $\approx 79\%$ indică o bună asimilare a conținutului programului, dar o densitate scăzută a sarcinilor de tip analitic.

În Diagrama II.3.11.a.2 de mai jos sunt prezentate datele privind indicele de discriminare pentru fiecare item a testului la limba și literatura ucraineană (profil real).

Diagrama II.3.11.a.2: Indicele de discriminare pentru itemii testului la limba și literatura ucraineană

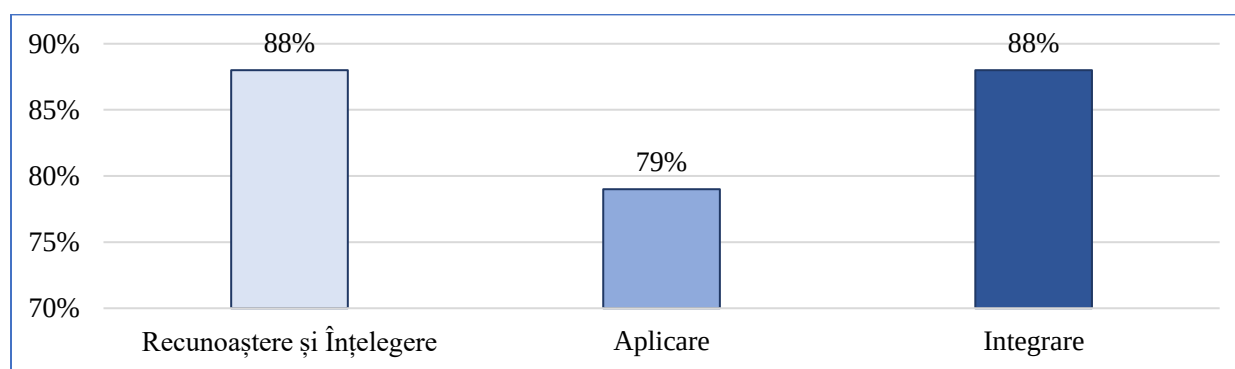
Constatări privind analiza indicelui de discriminare al itemului:

- Numărul itemilor care au o discriminare bună sau excelentă nu este mare.
- Valorile de discriminare foarte mici și cele cu discriminare zero se explică prin faptul că aproape toți subiecții au obținut aceleași răspunsuri la item, ceea ce este firesc pentru nivelul de cunoaștere. Prin urmare, valoarea zero a discriminării poate fi justificată pedagogic, în sensul că itemul și-a îndeplinit scopul — toți participanții au demonstrat competența vizată, ceea ce era intenționat.
- În același timp, este foarte important că nu există itemi cu indice de discriminare negativ.

Testul are o bază psihometrică solidă în ceea ce privește consistența măsurării, fiind un instrument de încredere, coeficientul Alpha Cronbah având valoarea de 0.80. Itemii testului sunt puternic intercorelați și măsoară, în mare parte, aceeași dimensiune a cunoștințelor și abilităților.

În conformitate cu nivelurile cognitive, itemii din test au fost repartizați în: *Recunoaștere și Înțelegere*, *Aplicare*, *Integrare*. Diagrama II.3.11.a.3 prezintă gradul de realizare a fiecărui domeniu cognitiv menționat.

Diagrama II.3.11.a.3: Gradul de realizare a itemilor distribuiți pe nivele cognitive

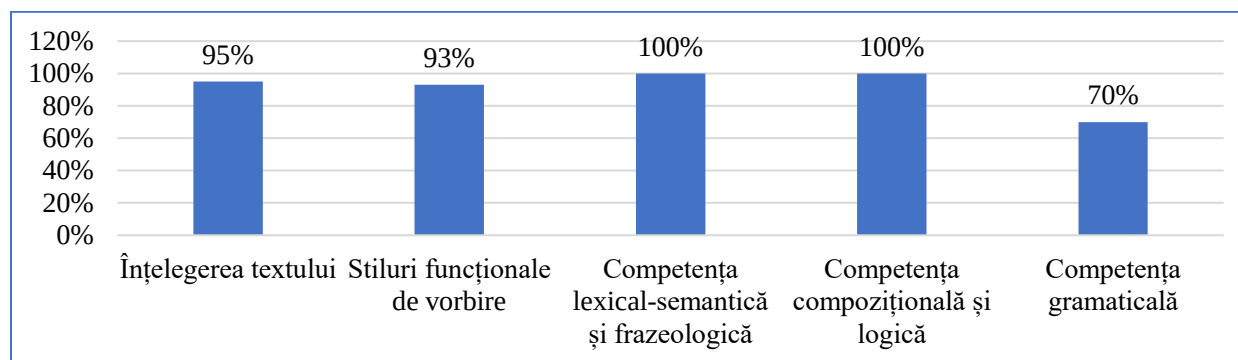
Constatări privind gradul de realizare a domeniilor cognitive:

- Nivelul de *Recunoaștere și Înțelegere* - indică o asimilare solidă de către elevi a cunoștințelor lingvistice, a normelor ortografice și sintactice, precum și a principalelor reguli ale analizei literare.
- Nivelul *Aplicare* - s-a dovedit a fi moderat mai scăzut, ceea ce indică dificultăți parțiale în transferul cunoștințelor în contexte noi — în special în lucrul cu stilurile funcționale de discurs și analiza pozițiilor autorilor.

- Nivelul *Integrare* - revine la o valoare ridicată, ceea ce indică capacitatea elevilor de a îndeplini sarcini sintetice, de a formula concluzii argumentate și de a demonstra o gândire critică dezvoltată.
- Astfel, testul se caracterizează printr-un profil echilibrat al realizărilor cognitive, fără o diferență semnificativă între nivelurile reproductive și productive. Scăderea nesemnificativă a nivelului de aplicare poate fi considerată normală pentru profilul real.

Itemii din testul de examen la disciplina Limba și literatura ucraineană (profil real), au respectat cerințele curriculare și au evaluat următoarele domenii de conținut: a) *Înțelegerea textului*, b) *Stiluri funcționale de vorbire*, c) *Competența lexical-semantică și frazeologică*, d) *Competența compozițională și logică*, e) *Competența gramaticală*. În Diagrama II.3.11.a.4 de mai jos sunt prezentate datele privind gradul de a fiecăru din cele cinci domenii de conținut evaluate în cadrul examenului la Limba și literatura ucraineană.

Diagrama II.3.11.a.4: Gradul de realizare a domeniilor de conținut

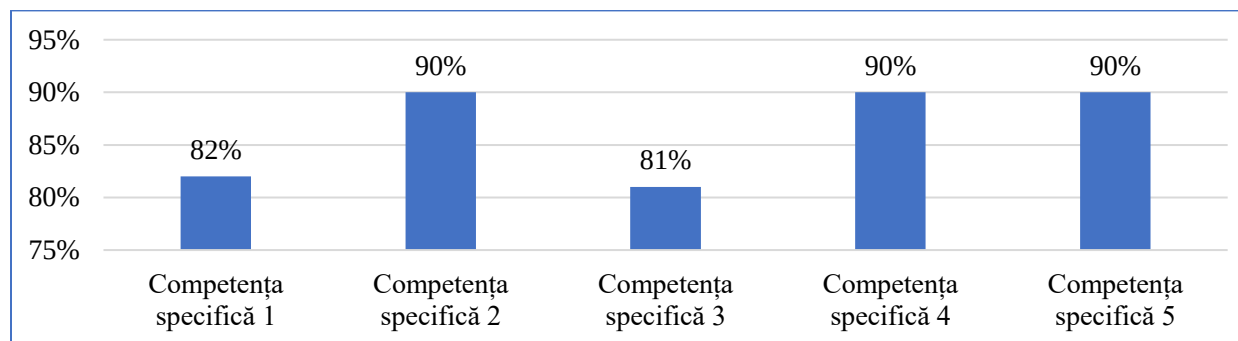

Constatări privind gradul de realizare a domeniilor de conținut:

- Datele indică un grad foarte înalt de realizare pentru toate domeniile analizate. Elevii demonstrează capacitatea de a extrage și interpreta informații, ceea ce reflectă o gândire profundă a cititorului, utilizează cu încredere vocabularul și expresiile fixe, ceea ce demonstrează o însușire profundă a limbii ca sistem. Textele elevilor sunt structurate, argumentarea este logică, se observă stăpânirea legăturilor logico-lingvistice.
- Totuși, competența gramaticală are un nivel de realizare mai mic decât celelalte domenii, ceea ce este asociat în mod tradițional cu automatizarea insuficientă a abilităților de ortografie și analiză morfologică.

Ciclul liceal la Limba și literatura ucraineană prevede formarea la elevi a cinci competențe specifice. Datele privind gradul de realizare a fiecărei competențe specifice sunt prezentate în Diagrama II.3.11.a.5.

Diagrama II.3.11.a.5: Gradul de realizare a competențelor specifice

Constatări privind gradul de realizare a competențelor specifice:

- *Competența specifică 1* - reflectă o stăpânire solidă a mijloacelor și normelor lingvistice, în special înțelegerea și interpretarea textelor. Competența demonstrează o bună operaționalizare a nivelului cognitiv "înțelegere".
- *Competența specifică 2* - indică capacitatea elevilor de a aplica cu încredere cunoștințele în activitatea de comunicare (de limbaj) și în analiza gramaticală. Aceste competențe sunt legate de utilizarea practică a limbii și susțin nivelul cognitiv "aplicare".
- *Competența specifică 3* - rămâne puțin în urma celorlalte competențe, fapt care poate fi legat de complexitatea sporită a sarcinilor menite să construiască enunțuri scrise logic coerente și să integreze idei. În ciuda acestui fapt, nivelul rămâne înalt.
- *Competența specifică 4* – elevii înțeleg rolul esențial al limbii și literaturii ucrainene ca resurse personale de dezvoltare continuă (învățare pe tot parcursul vieții). Sunt capabili să identifice și să acumuleze sentimente estetice (frumosul, forma, stilul) și etice (moral, bine, rău) din operele studiate.
- *Competența specifică 5* – demonstrează o realizare cu succes a abilităților comunicative și productive — elevii sunt capabili să-și exprime gândurile în scris, ceea ce confirmă eficacitatea abordării metodice în dezvoltarea exprimării scrise.

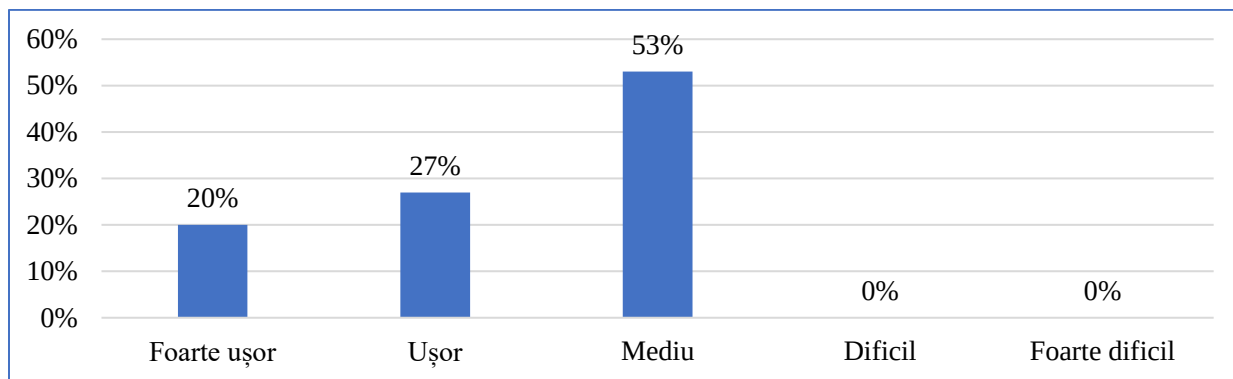
II.3.11.b Limba și literatura ucraineană (profil umanistic)

Testul de examen la disciplina Limba și literatura ucraineană (profil umanistic) din cadrul examenului național de bacalaureat, sesiunea 2025, a conținut 15 itemi, cu un punctaj total de 100 de puncte. Punctajele acordate fiecărui item variază de la 3 puncte la 12 puncte. În rezultatul calculării indicelui de dificultate a fiecărui item, s-a obținut următoarea distribuție a celor 12 itemi din test:

Tabelul II.3.11.b.1: Datele privind indicele de dificultate a itemilor

Categoria de dificultate	Valoarea p -value	Numărul de item	Itemii	Punctaj total itemi
Foarte ușor	$p_i > 0.85$	3	Itemii 2, 3, 4	18 puncte
Ușor	$0.70 < p_i \leq 0.85$	4	Itemii 1, 5, 11, 13	26 puncte
Medie	$0.40 \leq p_i \leq 0.70$	8	Itemii 6, 7, 8, 9, 10, 12, 14, 15	56 puncte
Dificil	$0.20 \leq p_i < 0.40$	-	-	
Foarte dificil	$p_i < 0.20$	-	-	
Total		15		100 puncte

Diagrama II.3.11.b.1: Distribuția procentuală a itemilor conform indicelui de dificultate

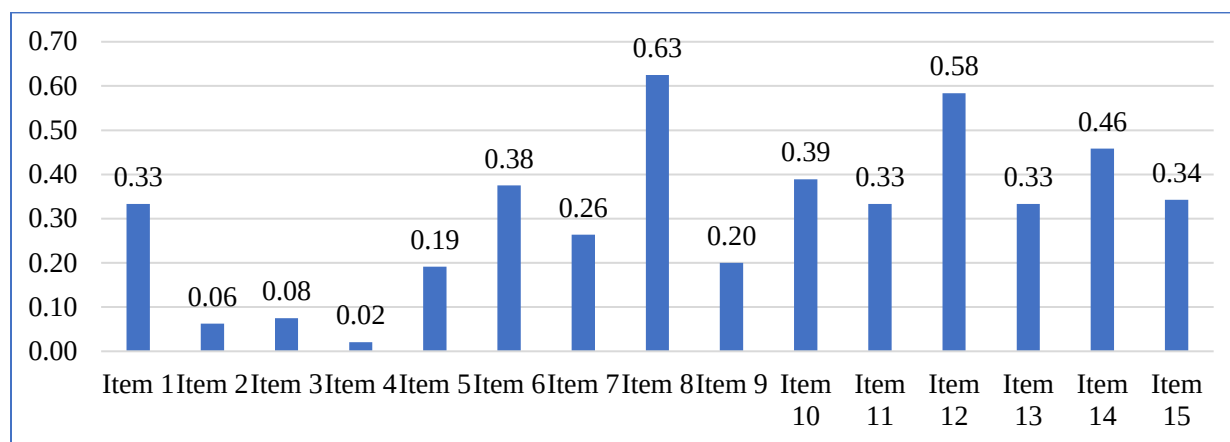

Constatări privind analiza indicelui de dificultate al itemilor:

- Testul la limba ucraineană (profil umanistic) are o distribuție a dificultății foarte bună la nivel de bază-mediu, datorită majorității itemilor de nivel mediu. Această pondere majoră a itemilor medii crește semnificativ variabilitatea scorurilor și, implicit, puterea de diferențiere (fidelitatea) a testului. Deși structura este foarte bună, lipsa totală a itemilor dificili sau foarte dificili (0%) rămâne principala limitare. Testul nu poate măsura cu precizie cunoștințele de cel mai înalt nivel și nu poate separa elevii de performanță foarte bună de cei excelenți. Pentru a fi un instrument perfect adecvat profilului umanistic, este necesară introducerea unor itemi de dificultate dificilă (5-10%) pentru a măsura excelența.

În Diagrama II.3.11.b.2 de mai jos sunt prezentate datele privind indicele de discriminare pentru fiecare item a testului la limba și literatura ucraineană (profil umanistic).

Diagrama II.3.11.b.2: Indicele de discriminare pentru itemii testului la limba și literatura ucraineană

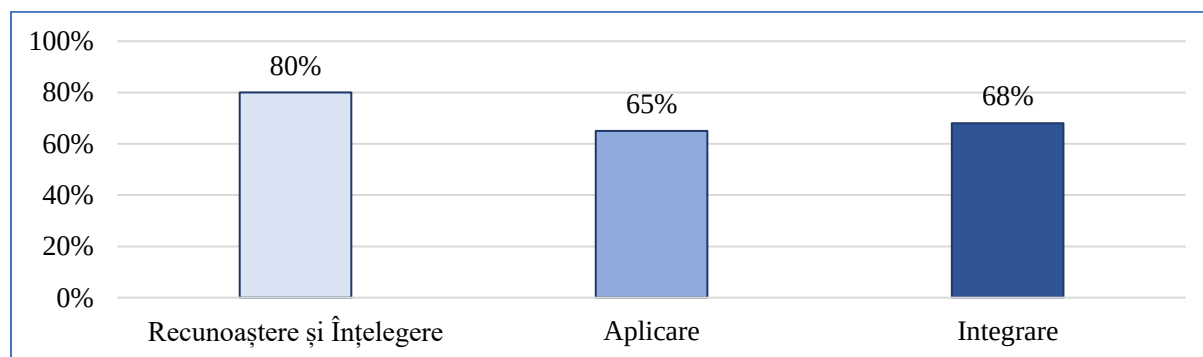
Constatări privind analiza indicelui de discriminare al itemului:

- Circa 66% din numărul de itemi au un indice de discriminare bun sau foarte bune. Totuși, itemii 2, 3, 4 au valori foarte mici a indicelui respectiv. Valorile de discriminare foarte mici se explică prin faptul că aproape toți subiecții au obținut aceleași răspunsuri la item, ceea ce este firesc pentru nivelul de cunoaștere. Astfel, acești itemi și-a îndeplinit scopul — toți participanții au demonstrat competența vizată, ceea ce era intenționat.
- În același timp, este foarte important că nu există itemi cu indice de discriminare negativ.

Testul are o bază psihometrică solidă în ceea ce privește consistența măsurării, fiind un instrument de încredere, coeficientul Alpha Cronbah având valoarea de 0.84. Itemii testului sunt puternic intercorelați și măsoară, în mare parte, aceeași dimensiune a cunoștințelor și abilităților.

În conformitate cu nivelurile cognitive, itemii din test au fost repartizați în: *Recunoaștere și Înțelegere*, *Aplicare*, *Integrare*. Diagrama II.3.11.a.3 prezintă gradul de realizare a fiecărui domeniu cognitiv menționat.

Diagrama II.3.11.a.3: Gradul de realizare a itemilor distribuiți pe nivele cognitive

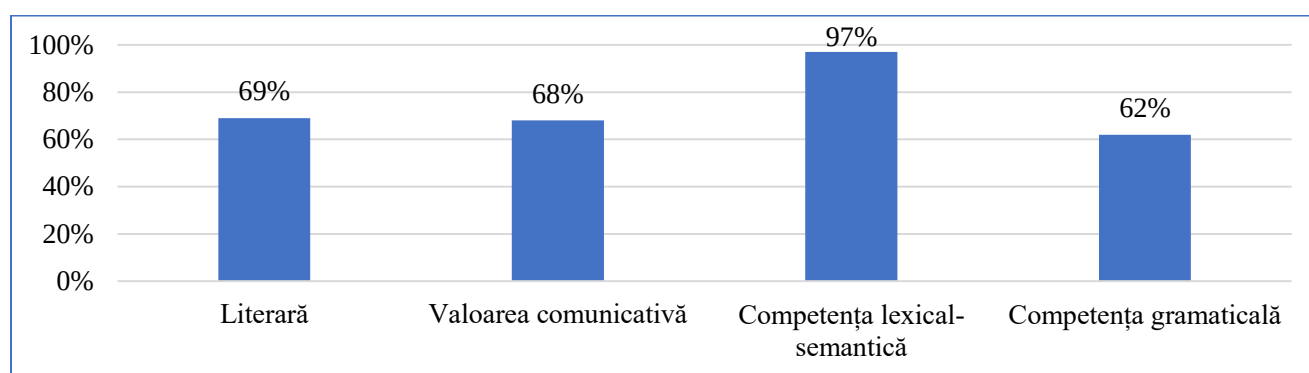
Constatări privind gradul de realizare a domeniilor cognitive:

- Nivelul de *Recunoaștere și Înțelegere* - elevii dețin cu siguranță normele și cunoștințele de bază ale limbii ucrainene; îndeplinesc bine sarcinile privind cunoștințele lexicale și gramaticale și recunoașterea erorilor de exprimare.

- Nivelul *Aplicare* - elevii sunt capabili să utilizeze normele în contexte practice, dar nu reușesc întotdeauna să transfere cunoștințele dintr-o situație în alta. Principalele dificultăți sunt legate de transformările sintactice și argumentare.
- Nivelul *Integrare* - elevii demonstrează o capacitate suficientă de analiză și interpretare, însă se observă lacune la nivelul sintezei și al judecăților evaluative. Acest lucru indică o dezvoltare insuficientă a gândirii critice și a reflecției scrise.

Itemii din testul de examen la disciplina Limba și literatura ucraineană (profil umanistic), au respectat cerințele curriculare și au evaluat următoarele domenii de conținut: a) *Literară*, b) *Valoarea comunicativă*, c) *Competența lexical-semantică și frazeologică*, d) *Competența gramaticală*. În Diagrama II.3.11.b.4 de mai jos sunt prezentate datele privind gradul de a fiecărui din cele patru domenii de conținut evaluate în cadrul examenului la Limba și literatura ucraineană.

Diagrama II.3.11.a.4: Gradul de realizare a domeniilor de conținut

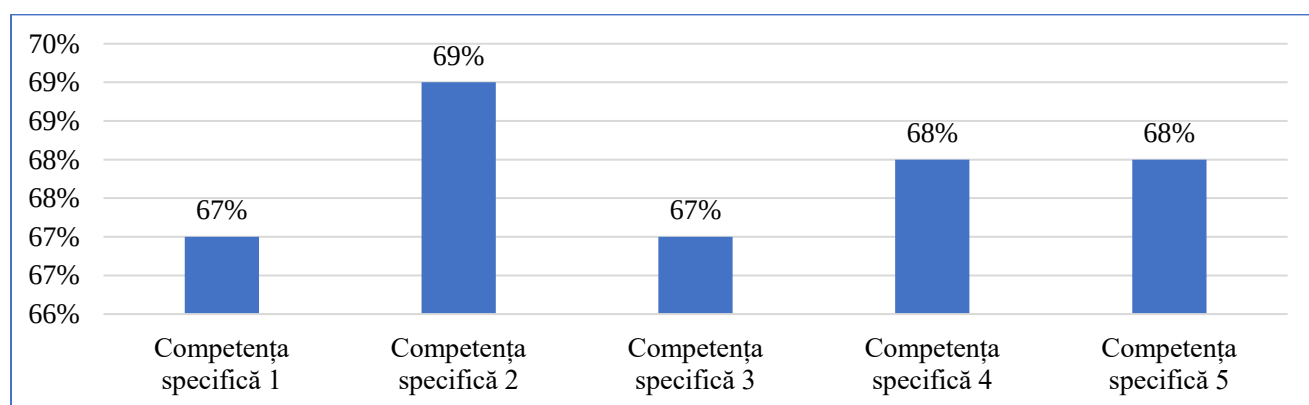

Constatări privind gradul de realizare a domeniilor de conținut:

- Analiza arată că elevii cu profil umanistic însușesc bine normele limbii și demonstrează o percepție dezvoltată a textelor artistice, dar în același timp întâmpină dificultăți în analiza gramaticală și formularea propriilor texte argumentate. Acest lucru indică o implementare inegală a curriculumului: predomină componenta receptivă și reproductivă (cunoașterea normelor, înțelegerea textului), în timp ce componenta productivă (construcție, exprimare, argumentare) necesită o consolidare ținută.

Ciclul liceal la Limba și literatura ucraineană prevede formarea la elevi a cinci competențe specifice. Datele privind gradul de realizare a fiecărei competențe specifice sunt prezentate în Diagrama II.3.11.a.5.

Diagrama II.3.11.a.5: Gradul de realizare a competențelor specifice

Constatări privind gradul de realizare a competențelor specifice:

- *Competența specifică 1* - nivelul de 67% indică o formare acceptabilă a competenței de a folosi limba ucraineană în mod flexibil și adecvat în comunicare (ceea ce este crucial pentru profilul umanistic). Elevii întâmpină dificultăți în ajustarea fină a stilului (registru formal, utilizarea tonului adecvat) pentru a răspunde cerințelor unor situații comunicative.
- *Competența specifică 2* - un nivel de 69% indică o formare satisfăcătoare a competențelor de bază în analiza literară, ceea ce este un scor rezonabil pentru sarcinile de înalt nivel cognitiv. Elevii capabili să distingă tema principală, problematica și ideea fundamentală a operei literare. Pot formula judecăți critice simple și iniția analiza mijloacelor artistice. Totuși, elevii întâmpină dificultăți în interpretarea nuanțată și complexă a imaginilor artistice dificile, a simbolurilor și a subtextului.
- *Competența specifică 3* - nivelul de 67% indică faptul că elevii posedă o bază de încredere și autonomie în exprimare. Majoritatea sunt capabili să creeze texte coerente și să aplice normele fundamentale ale limbii. Elevii reușesc să structureze ideile și să opereze cu normele gramaticale și lexicale de bază. Ei pot produce texte care comunică mesajul principal. Totuși, apar dificultăți în aplicarea normelor stilistice complexe și în utilizarea unui vocabular variat și bogat necesar pentru a conferi textului originalitate. Textele create sunt, probabil, corecte, dar lipsite de nuanță sau stil propriu.
- *Competența specifică 4* – nivelul de 68% indică faptul că majoritatea elevilor au format o bază de conștientizare a rolului limbii și literaturii ca resurse pentru dezvoltarea personală. Elevii pot identifica teme și valori etice/estetice în operele majore și recunosc importanța lecturii pe termen lung. Totuși, elevii întâmpină dificultăți în transferul cunoștințelor estetice și etice din operă în situații de viață sau contexte argumentative personale.
- *Competența specifică 5* – nivelul de 68% indică faptul că majoritatea elevilor au format o bază de conștientizare a identității culturale ucrainene și manifestă toleranță și deschidere față de mediul multicultural, ceea ce este esențial pentru un profil umanistic. Elevii pot identifica specificul limbii și culturii ucrainene și sunt capabili să stabilească o legătură simplă între valorile naționale și cele europene/universale.

Recomandări privind dezvoltarea curriculumului la Limba și literatura ucraineană

1. Corectarea Arhitecturii Curriculumului: asigurarea corespondenței între obiective, conținut și evaluare, cu orientare pe funcționalitatea comunicativă a limbii.
2. Consolidarea Componentei Funcțional-Cognitive: extinderea ponderii sarcinilor care necesită analiză, interpretare, argumentare și creare de texte de tip aplicativ (raport, scrisoare explicativă/justificativă, CV, text media).
3. Interdisciplinaritate și Alfabetizare Funcțională: Dezvoltarea alfabetizării digitale și media — abilitatea de a analiza și de a interpreta critic texte din mass-media și din mediul online; Formarea identității civice și culturale prin texte despre probleme sociale reale și exemple de comunicare responsabilă;

Constatări generale

Analiza datelor prezentate, relevă o serie de constante esențiale privind calitatea instrumentelor de evaluare și performanța elevilor, oferind o bază solidă pentru deciziile strategice viitoare.

1. Gradul de dificultate a testelor administrate este preponderent mediu, cu o proporție adecvată de itemi ușori și o reprezentare variabilă a itemilor dificili. Această structură echilibrată a dificultății oferă posibilitatea fiecărui elev să își valorifice potențialul, asigurând totodată că testele sunt accesibile pentru toți elevii.
2. Indicii de discriminare indică faptul că itemii funcționează bine, dovedind o calitate psihometrică solidă a testelor. Acest lucru demonstrează că instrumentele de evaluare discriminează eficient între grupurile de elevi cu performanțe înalte și cele cu performanțe scăzute. Prezența unor itemi cu valorile de discriminare foarte mici se explică prin faptul că aproape toți elevii au obținut aceleași răspunsuri la item, ceea ce este firesc pentru nivelul de cunoaștere. Astfel, acești itemi și-au îndeplinit scopul — toți participanții au demonstrat competența vizată, ceea ce era intenționat.
3. Coeficientul de consistență internă Alpha Cronbach pentru toate disciplinele analizate este unul înalt, ceea ce indică faptul că itemii lucrează consistent împreună în cadrul testului, iar datele obținute sunt fiabile, permițând extragerea de concluzii argumentate.
4. Raportul oferă o bază de date complexă, care depășește simpla statistică a promovabilității. Fiecare grup de dezvoltare a curriculumului va găsi analize și recomandări extrem de utile, fundamentate pe date, cu privire la asimilarea conținuturilor și nivelul de pregătire a elevilor. De asemenea, aceste grupuri sunt încurajate să analizeze și datele din disciplinele similare (de exemplu, în aceeași arie curriculară) pentru a identifica tendințe transversale și a sincroniza strategiile de dezvoltare a noului curriculum.